

**IV. ULUSLARARASI
KÜLTÜR VE MEDENİYET
KONGRESİ**

**21-23 Aralık 2018
MARDİN**

ÖZET KİTABI

Editörler

Doç.Dr. Zekeriya NAS
Amaneh MANAFİDİZAJI

ISBN

978-605-7923-85-1

2018

ixsad yayınevi

ÖZET KİTABI

IV. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

21-23 Aralık 2018
Mardin

Editörler

Doç. Dr. Zekeriya NAS
Amaneh MANAFİDİZAJI

Institution Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publisher: 2014/31220)

TURKEY

TR: +90 342 606 06 75 USA: +1 631 685 0 853

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org.tr www.iksadkongre.org

Yayın Tarihi: 28.12. 2018

ISBN978-605-7923-85-1

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

4.ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

21-23 Aralık 2018, Mardin

DÜZENLEYEN KURUM

İKSAD- İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

MUSTAFA LATİF EMEK

GENEL KOORDİNATÖR

Amaneh MANAFIDIZAJI

YABANCI KONUŞMACILAR

DR. ÖĞR. GÖR. REYHAN DADAŞ -Azerbaycan

Dr. Şahaliyeva Matanat KURBAN- Azerbaycan

Dr. Akbar VALADBİGİ– İran

Dr. Rezan YAEGHOUBI -İran

Dr. Hasanağa RAMAZANLI- Azerbaycan

Filoloji Doktoru, Rusudan Saghinadze –Gürcistan

Дилгерия Марат кызы АБДУЛЛИНА- Tataristan, Rusya

САДЫКОВА ДАМЕЖАН & СДЫКОВА ЖАНАТ & ЮЛДАШЕВА ШАРИЗАДА-
Kazakistan

KONGRE DİLLERİ

Türkçe ve lehçeleri, İngilizce, Arapça, Rusça, Gürcüce

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Adil AKINCI

Kırklareli Üniversitesi

Dr. Alma T. AKAJANOVA

Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. Alla A. TIMOFEVA

Vladivostok Devlet Ekonomi Üniversitesi

Dr. Ali Rıza GÜL

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Dr. Alia R. MASALİMOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Amanbay MOLDİBAEV

Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Armağan KONAK

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Anatoliy LOGİNOV

Ukrayna Şevçenko Lugan Milli Üniversitesi

Dr. A.S. KIDIRŞAYEV

Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet
Üniversitesi

Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA

Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Dr. Bahit KULBAEVA

S.Baybeşev Aktobe Üniversitesi

Dr. Bakıt OSPANOVA

H.Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk
Üniversitesi

Dr. Bayram BOLAT

Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA

K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi

Dr. Barış YILDIZ

Gümüşhane Üniversitesi

Dr. Barış AYTEKİN

Kırklareli Üniversitesi

Dr. Bekzhan B. MEYRBAEV

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Berrin GÜZEL

Adnan Menderes Üniversitesi

Dr. B.K.ZAYADAN

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Elbeyi PELİT

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. Botagul TURGUNBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Elvan YALÇINKAYA

Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Caner KARAVİT

Mimar Sinan Üniversitesi

Dr. Elena Belik VENIAMINOVNA

Vladivostok Devlet Ekonomi Üniversitesi

Dr. Cemal İNCE

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Engin KANBUR

Kastamonu Üniversitesi

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. Erkan ALSU

Gaziantep Üniversitesi

Dr. D.K.TÖLEGENOVA

Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet
Üniversitesi

Dr. F. Zişan KARA

Aksaray Üniversitesi

Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. Fethi DEMİR

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Dursun KÖSE

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Fujimaki HARUYUKI

Tottori University

Dr. Dzhakipbek A. ALTAEV

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. George RUDIC

Montreal Pedagoji Enstitüsü

Dr. Gönül ERDEM NAS

Bartın Üniversitesi

Dr. Hasan TUTAR

Sakarya Üniversitesi

Dr. Guzel SADYKOVA

Kastamonu Üniversitesi

Dr. Hüseyin ÇETİN

Selçuk Üniversitesi

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. İbrahim BOZACI

Kırıkkale Üniversitesi

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA

Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Dr. İbrahim KILIÇ

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. Hacer ARSLAN KALAY

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. İbrahim TÜRKOĞLU

Fırat Üniversitesi

Dr. Hacer MUTLU DANACI

Akdeniz Üniversitesi

Dr. İlker YAKIN

Mersin Üniversitesi

Dr. Hakan CANDAN

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Dr. İsaevna URKİMBAEVA
Abılay Han Uluslararası İlişkiler Üniversitesi

Dr Halil AKMEŞE

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Dr. Kemal EROL

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Hasan COŞKUN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Kenjehan MEDEUBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Kenan İLARSLAN
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. Keles Nurmaşulı JAYLIBAY
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Mahabbat OSPANBAEVA
Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Malik YILMAZ
Atatürk Üniversitesi

Dr. Mavlyanov ABDİGAPPAR
Kırgızistan Elaralık Üniversitesi

Dr. Maira ESİMBOLOVA
Kazakistan Narkhoz Üniversitesi

Dr. Maira MURZAHMEDOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Mehmet AVCI
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Dr. Mehmet AKSARAYLI
Dokuz Eylül Üniversitesi

Dr. Mehmet GÜNGÖR
Mersin Üniversitesi

Dr. Mehmet Recep TAŞ
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Merina B. VLADIMIROVNA
Vladivostok Devlet Ekonomi Üniversitesi

Dr. Mehmet GÜLLÜ
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Metin KOPAR
Adıyaman Üniversitesi

Dr. Miraç EREN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Mustafa GÜLEÇ
Ankara Üniversitesi

Dr. Mustafa TALAS
Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Nadejda HAN
E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Necati DEMİR

Gazi Üniversitesi

Dr. Özlem GÜZEL

Akdeniz Üniversitesi

Dr. Nihan BİRİNCİOĞLU

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Özkan AYDOĞDU

Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Nobuaki TAKEDA

Sapparo City Üniversitesi

Dr. Rustem KOZBAGAROV

M. Tınışbayev Kazak Araç ve İletişim
Akademisi

Dr. Nuran AKŞİT AŞIK

Balıkesir Üniversitesi

Dr. Sarash KONYRBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. N.N. KERMANOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Selahattin KAYNAK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Orhan ELMACI

Dumlupınar Üniversitesi

Dr. Seden DOĞAN

Samsun 19 Mayıs Üniversitesi

Dr. Osman Kubilay GÜL

Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Shigeo KAMISHIMA

Sapparo City Üniversitesi

Dr.Ömer Okan FETTAHLIOĞLU

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Dr. Sibel BAYRAM

Düzce Üniversitesi

Dr. Ömer UĞUR

Gümüşhane Üniversitesi

Dr. Sibel Mehter AYKIN

Akdeniz Üniversitesi

Dr. Suat KOLUKIRIK

Akdeniz Üniversitesi

Dr. Wakako SADAHIRO

Sapparo City Üniversitesi

Dr. Sevcan YILDIZ

Akdeniz Üniversitesi

Dr. Vecihi SÖNMEZ

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Şara MAJITAYEVA

E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Veysel ÇAKMAK

Aksaray Üniversitesi

Dr. Takashi HASUNI

Sapparo City Üniversitesi

Dr. Vlademir VISLIVIY

Ukrayna Milli Teknik Üniversitesi

Dr. Türkmen Taşer AKBAŞ

Pamukkale Üniversitesi

Dr. Yasin DÖNMEZ

Karabük Üniversitesi

Dr. Tsendiin BATTULGA

Moğolistan Devlet Üniversitesi

Dr. Yoshio KANAZAKI

Tohoku University

Dr. T.O. ABISEVA

Kazakh State Women's Teacher Training
University

Dr. Zekeriya NAS

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Ulbosın KIYAKBAEVA

Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. Zeynep KARAÇOR

Selçuk Üniversitesi

Dr. ÜMRAN TÜRKYILMAZ

Gazi Üniversitesi

Dr. Zeynullina AYMAN

S. Toraygırov Pavlodar Devlet Üniversitesi

Dr. Zuhal ÖNEZ ÇETİN

Uşak Üniversitesi

Dr. Zübeyir BAĞCI

Pamukkale Üniversitesi

FOTOĞRAF GALERİSİ

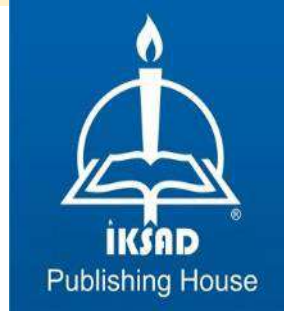

Kongre esnasında çekilen fotoğraflara [İKSAD KONGRE TOPLULUĞU](#) Facebook Grubuna üye olarak erişim sağlayabilirsiniz..

MARDİN
4.ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ
21-23 Aralık 2018

MARDİN
KONGRE YERİ: HİLTON HOTEL

- Kayıt masası kongre süresince 08:30 – 17:00 saatleri arasında hizmet verecektir.
- Kaydınızı oturum saatinizden en geç yarım saat öncesine kadar yaptırabilirsiniz
- Sunum sıralaması, ara verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda oturum başkanları tam yetkilidir.
- Katılım belgeleri oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir
- Kongre programında yer ve saat değişikliği **gibi talepler dikkate alınmayacaktır**
- Programda herhangi bir eksiklik/yazım hatası olduğunu düşünüyorsanız lütfen en geç 9 Aralık 2018 tarihine (saat 17:00) kadar email ile bilgilendirme yapınız
- Katılım belgelerindeki yazar isimleri ve bildiri isimleri programdaki gibi basılacaktır

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 09:30 - 12:00

Salon 1, OTURUM -1	EGİTİM OTURUMU Oturum başkanı: DR. ÖGR. ÜYESİ KAMIL ÇELİK
DOÇ. DR. PERVİN NEDİM BAL FEYYAZ ASLAN	ÇATIŞMA ÇÖZME EĞİTİM PROGRAMININ İLOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ ARMAĞAN GÜNEŞ	İŞİTME ENGELLİ BİREYLERİN MESLEK EĞİTİMİNDE SANAT ALANLARINA YÖNLENDİRİLMESİ
DOÇ. DR. PERVİN NEDİM BAL ÖZDEN BÜTÜN	KİTAP OKUMA ALIŞKANLIKLARINI VE TUTUMLARINI ARTIRMAYA YÖNELİK PSİKO EĞİTİM PROGRAMININ 4.5.6. SINIF ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ ARMAĞAN GÜNEŞ	BİLİM SANAT MERKEZLERİNDE ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERE VERİLEN SANAT EĞİTİMİ
DOÇ. DR. MÜNEVVER CAN YAŞAR DR. ÖĞR. ÜYESİ GÖZDE İNAL KIZILTEPE	İLKOKUL ÇOCUKLARININ “TRAFİK” VE “TRAFİK POLİSİ” KAVRAMLARINA İLİŞKİN ZİHİNSEL İMGELERİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ FAYSAL ÖZDAŞ	ÖĞRENMEYİ ÖĞRENMEYE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ KAMIL ÇELİK	E-ÖĞRENME SİSTEMİNDE İÇERİK GELİŞTİRME SÜRECİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ KAMIL ÇELİK	UZAKTAN EĞİTİMİN TARİHSEL GELİŞİMİ
ÖĞR. ÜYESİ FATİH ÖZDEMİR GÜLFER ÖZER	AKADEMİSYENLERİN BİREYSEL YENİLİKÇİLİK DÜZEYLERİ: İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ AKADEMİSYENLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 09:30 - 12:00

Salon 2, OTURUM-1	SANAT OTURUMU OTURUM BAŞKANI: ÖĞR. GÖR HALİT YABALAK
HALUK HALİM BOZYURT	ERGENLİK DÖNEMİNDE, SANAT EĞİTİMİNİN ÖZGÜR DÜŞÜNMEYE ETKİSİ?
ARŞ. GÖR. EMRAH PEK ÖĞR. GÖR HALİT YABALAK	ENDÜSTRİYEL SERAMİK ÜRETİMİNDE TEMEL SANAT EĞİTİMİNİN ÖNEMİNİ
ÖĞR. GÖR HALİT YABALAK ARŞ. GÖR. EMRAH PEK	TARİHİ BELGELERDE YER ALAN VAN KALESİ GRAVÜRLERİNİN ANALİZİ VE KURAMSAL AÇIDAN KARŞILAŞTIRILMASI
ARŞ. GÖR. MUSTAFA KAYA ARŞ. GÖR. NURULLAH ESENDEMİR,	“ŞİRİNLER” ÇİZGİ FİLMİNE DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN BİR BAKIŞ
ARŞ. GÖR. NURULLAH ESENDEMİR ARŞ. GÖR. MUSTAFA KAYA	“RAFADAN TAYFA” ÇİZGİ FİLMİNE DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN BİR BAKIŞ
PROF. DR. ABDULLAH AYAYDIN	ÇOK ALANLI SANAT EĞİTİMİ YÖNTEMİ (CASEY) İLE ÇOKLU ZEKÂ KURAMI TABANLI GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

İLKİM EYLÜL İLK	YAŞAYAN İNSAN HAZİNESİ: NEŞET ERTAŞ
ARŞ. GÖR. NESRİN YEŞİLMEN	ANADOLU'DA TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE BAŞ TAKILARI VE ANLAMLARI

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 9: 30- 12:00

Salon 3, OTURUM-1	EDEBİYAT OTURUMU OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. BÜLENT CERCİS TANRITANIR
CÜNEYT UZUNLU	DOSTOYEVSKİ, ANARŞİZM VE ECİNNİLER
CÜNEYT UZUNLU	VAROLUŞÇULUK VE TÜRK ÖYKÜSÜNE YANSIMALARI
ARŞ. GÖR. İRFAN POLAT	MARDİN VE ÇEVRE İLLERİNDEKİ DEMONİK VARLIKLAR: PİR ABOK ÖRNEĞİ
ARŞ. GÖR. İRFAN POLAT	HALK ANLATILARINDA "PİR" VE "PİS" İLE BAŞLAYAN DEMONLAR
DOÇ. DR. BÜLENT CERCİS TANRITANIR	BRET HARTE'İN OUTCAST OF POKER FLAT AND OTHER STORIES'İNDE DIŞ GÖRÜNÜM VE GERÇEKLİK
DOÇ. DR. BÜLENT CERCİS TANRITANIR	SLAUGHTERHOUSE-FIVE: APATHY AND PASSIVITY
MELİŞHAN BÜYÜKKAYIKCI	FESLEĞENÇİ KIZI MASALINDA TOPLUMSAL CİNSİYET ROLÜ
DR. ÖĞR. ÜYESİ BURHAN BARAN	TÜRKİYE TÜRKÇESİ İLE TÜRKMEN TÜRKÇESİNİN KARŞILAŞTIRMALI DİL ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 9:30 - 12:00

Salon 4, OTURUM-1	KÜLTÜR OTURUMU OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. HASAN ÇİÇEK
DR. ÖĞR. ÜYESİ MUALLA MURAT MERVE AKDEMİR	FABL, KİMLİK VE KÜLTÜR İLİŞKİSİ
MELİŞHAN BÜYÜKKAYIKCI	KÜLTÜREL MİRAS UNSURU OLARAK BOYABAT ÇEMBERİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ MUALLA MURAT GİZEM GÜLKANAT	KÜLTÜR VE EĞİTİM AÇISINDAN ANİMASYONLAR
PROF. DR. İRFAN YAZICIOĞLU ARŞ. GÖR. GİZEM SULTAN SARIKAYA ÖĞR. GÖR. ERSAN EROL	HELAL GIDA SEKTÖRÜ VE SERTİFİKASYONU
DR. MUTLU ÖZGEN	ANADOLU KÖY YAŞAMINDA ÖNEMLİ BİR SEMBOL "KARA DAM"
DR. MELDA MEDİNE GÜLEÇ	SOSYOLOJİK AÇIDAN KÜLTÜR
PROF. DR. HASAN ÇİÇEK	İKİ ORTA ÇAĞ İKİ MEDENİYET
DR. ÖĞR. ÜYESİ, ÖZER ŞAHİN	AŞIRI TURİZMİN (TURİZMDE TAŞIMA KAPASİTESİ AŞIMI) KÜLTÜR VE MİRASA ETKİLERİ KONUSUNDA BİR

	İNCELEME
DR. MELDA MEDİNE GÜLEÇ	İPEKYOLU KADINLARI BURSA MUŞ VAN KÜLTÜR BULUŞMASI

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 12:00 - 13:30

Salon 1, OTURUM-2	HUKUK OTURUMU Oturum başkanı: YRD. DOÇ. DR. PERİ URAN MURPHY
DR. SIRMA OYA TEKVAR	SOYADIM BENİMDİR! ÜNİVERSİTELİ KADIN ÖĞRENCİLERİN EVLİLİKLE SOYADININ DEĞİŞMESİNE YAKLAŞIMLARI
DR. ÖĞRETİM ÜYESİ NAZLI TÖRE	İNŞAAT SÖZLEŞMELERİNE UYGULANACAK HUKUK
ÖĞR. GÖR., BAŞAK OYA KORAP	UYUŞTURUCU VE UYARICI MADDE KULLANIMINI ÖZENDİRMEK SUÇ MUDUR? (TCK M.190/2)
ÖĞR. GÖR., BAŞAK OYA KORAP	ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARI SUÇUNUN ZİNCİRLEME ŞEKİLDE İŞLENMESİNE İLİŞKİN YARGITAY CEZA GENEL KURULU KARARI DEĞERLENDİRMESİ
YRD. DOÇ. DR. PERİ URAN MURPHY	TEMEL BİR İNSAN HAKKI OLARAK 1982 ANAYASASI'NDA EĞİTİM HAKKI VE EĞİTİM HAKKINA İLİŞKİN TEMEL SORUNLAR
ARŞ.GÖR. DR., ÇİĞDEM KAVAK ÇEKEN	TANZİMAT DÖNEMİNDE AŞAR VERGİSİ İLE İLGİLİ GELİŞMELER VE AŞAR VERGİSİ İLE İLGİLİ ŞİKAYETLERİN HUKUKİ SONUÇLARI

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 12:00 - 13:30

Salon 4, OTURUM-2	SOSYOLOJİ OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. ALİ YILMAZ GÜNDÜZ
PROF. DR. ALİ YILMAZ GÜNDÜZ	ŞIRNAK İLİNİN KALKINMASINDA ROL OYNAYABİLECEK FAKTÖRLER: ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. MUSTAFA ZEKİ ÇIRAKLI ARŞ. GÖR. ÖZNUR YEMEZ	BENİM DÜNYAM (2013) FİLMİNDE YETERSİZLİK VE AŞAĞILIK DUYGUSUYLA ARZUNUN TEMSİLİ
ELİF DORUK	KÜRESELLEŞME VE AİLE İLİŞKİSİNİ KONU ALAN MAKALELERİN BETİMSSEL ANALİZİ
ASSOC. PROF. DR. ZEKERİYA NAS	THE INFLUENCES OF PERCEIVED DISCRIMINATION ON PERSONALITY AMONG HUMAN RESOURCES
ÖĞR. GÖR. DAMLA YILMAZOĞLU	TÜKETİCİLERİN ONLINE ALIŞVERİŞ SİTELERİNE YÖNELİK TUTUMLARINDA DUYGU DURUM'UN ROLÜ
Dr. ESRA OĞUZHAN YEŞİLOVA	OSMANLI'DA YEREL GAZETECİLİK FAALİYETLERİNE NADİDE BİR ÖRNEK: MARDİN GAZETESİ, 1927

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 14:00 - 16:00

Salon 1, OTURUM-3	EĞİTİM PROGRAMI OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. HASAN BASRİ MEMDUĞOĞLU
PROF. DR. HASAN BASRİ MEMDUĞOĞLU ŞÜKRÜ EMİR ÖZORPAK	TÜRKİYE'DEKİ YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN MEMNUNİYETLERİ (SİİRT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)
PROF. DR. HASAN BASRİ MEMDUĞOĞLU BEKTAŞ YILDIZ	GELENEKSEL BİR EĞİTİM KURUMU OLARAK MEDRESELERE İLİŞKİN YAYGIN BİR PRATİK: MEDRESEDE EĞİTİM ALIRKEN AÇIK İMAM HATİP LİSESİNE DEVAM EDEN ÖĞRENCİLERİN GÖZÜNDEN EĞİTİM
PROF. DR. HASAN BASRİ MEMDUĞOĞLU ZÜLKÜF YERLİKAYA	ÜNİVERSİTE YÖNETİCİLERİNİN ÇATIŞMA YÖNETİMİ STİLLERİ
PROF. DR. HASAN BASRİ MEMDUĞOĞLU NEJDET ŞAHİN	PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN ALDIKLARI EĞİTİMİN NİTELİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
ÖĞR.GÖR.DR. ŞÜKRAN BULUT	ÇOCUK VE RESİM
ÖĞR.GÖR.DR. ŞÜKRAN BULUT	ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ I-II DERSİNİN ÖĞRENCİLERE AKTARILMASINDA, BİREYLERİN BEKLENTİLERİ VE DERSİ VERECEK ÖĞRETİM ELEMANLARININ DURUMA YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 14:00 - 16:30

Salon 2, OTURUM-3	OTURUM BAŞKANI: DR. YILDIRIM TOSUN
ÖĞR. GÖR. MUHAMMED KESKİN DR. ÖĞR. GÖR.REYHAN DADAŞ	SELÇUKLU DÖNEMİNE AİT AZERBAYCAN VE TÜRKİYE DİNİ MİMARİ ANITLARI
DR. YILDIRIM TOSUN	KALKER BLOK TAŞLARININ MİKROFİBER - PASTA DOLGUSU İLE ÇİMENTOLANMASI
DR. YILDIRIM TOSUN	MATKAP UÇ İLE MARN VE KALKERLERİN KESİLEBİLME VE İNDENTASYON NİTELİĞİNİN BELİRLENMESİ - KIRIKLANMA HIZ ETÜDÜ
ARŞ. GÖR. ENES ARKAN DR.ÖĞR. ÜYESİ GÜLİN PAYASLI OĞUZ	GELENEKSEL SİVEREK EVLERİNDE GÜNDELİK YAŞAM ALANI OLARAK AVLU
DR. ÖĞR. ÜYESİ AYŞE GÜL ÇETİN	BAUHAUS OKULU VE BAUHAUS SERAMİK ATÖLYESİ
ARŞ. GÖR. RESUL YELEN	AHLAT ORTAÇAĞ TÜRK-İSLAM YAPILARINDA TAŞÇI İŞARETLERİ
ARŞ. GÖR. RESUL YELEN	İRAN AZERBAYCANI'NDAN BİR ŞEHİR; HOY'DAKİ MİMARİ ESERLER
DR. ÖĞR. ÜYESİ MURAT ÇAĞLAYAN ARŞ. GÖR. HAKAN YILDIZ	MARDİN KENTSEL SİT ALANINDAKİ YAPILARIN RESTORASYON SONRASI KORUNMUŞLUK DURUMU
DR. ÖĞR. ÜYESİ MURAT ÇAĞLAYAN	KIRSAL MİMARLIĞIN KORUNMASI İLE İLGİLİ ULUSLARARASI ÇABALAR, TÜZÜKLER
DR. ÖĞR. ÜYE. NECLA KAPLAN MİMAR, ABDULLAH ABUL	AMBAR KÖYÜ KİLİSESİ'NİN YENİDEN İŞLEVLENDİRİLMESİ ÜZERİNE BİR ÖNERİ
ARŞ. GÖR. ABDULLAH ÇİĞDEM	ERKEN CUMHURİYET TÜRKİYE' SINDE KAMUSAL YEŞİL ALAN'IN ÜRETİMİ (sanal sunum)

DOÇ. DR. TUĞBA DÜZENLİ DOÇ. DR. SERAP YILMAZ	
ARŞ. GÖR. ABDULLAH ÇİĞDEM DR. ÖĞR. ÜYESİ DORUK GÖRKEM ÖZKAN ARŞ. GÖR. DUYGU AKYOL	OSMANLI İSTANBUL'UNDA YEŞİL ALAN KULLANIM PRATİĞİNİN DEĞİŞİMİ (sanal sunum)

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 14:00 - 16:00

Salon 3, OTURUM-3	EDEBİYAT OTURUMU OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. AYDIN GÖRMEZ
DR. ŞAHALİYEVA MATANAT KURBAN	ABÜLHASAN RACİ'NİN YARATICILIĞINDA ÜRFANİ FİKİRLER
MİRAY ÇETİN	SABAHATTİN ALİ'NİN 'ARABALAR BEŞ KURUŞA' HİKÂYESİNDEKİ ÇOCUK TİPİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ İLYAS ÖZDEMİR	DIMITRI GUTAS'A GÖRE MODERN DÖNEMDE "ARAP FELSEFESİ"NE YÖNELİK YAKLAŞIMLAR: İMKÂNLAR VE ZAAFLAR
DR. ÖĞR. ÜYESİ İLYAS ÖZDEMİR	DARYUSH SHAYEGAN'DA BİLİNCİN YARALANMASI: GELENEK İLE MODERNLİK ARASINDA
PROF. DR. YAKUB BABAYEV	KADI BURHANEDDİN'İN LİRİK ŞİİRLERİNDE AŞK VE GÜZELLİĞİN FELSEFİ VE POETİK TECESSÜMÜ
ARŞ. GÖR. BİLGE GÜLMEZ	YADE KARA'NIN SELAM BERLİN ROMANINDA TÜRK KÜLTÜRÜ
DR. ÖĞR. ÜYESİ ESRA ÇAĞRI MUTLU	ARİSTOTELES'TE HUBRİS ÜZERİNE
DOÇ. DR. A.MECİT CANATAK	MEMLEKET EDEBİYATININ ERKEN BİR ÖRNEĞİ: MUALLİM NACİ'NİN "NUSAYBİN CİVARINDA BİR VADİ" ŞİİRİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ ZEKİ EDİS	BLACK IDENTITY IN DUTHCAN BY IMAMU AMIR BARAKA
DR. ÖĞR. ÜYESİ ZEKİ EDİS	DOSTOVESKİ'NİN ESRLERİNDE DİNİ ÖĞELER
DOÇ. DR. AYDIN GÖRMEZ	EDEBİYATTA ANTİKAHRAMANLAR
DOÇ. DR. AYDIN GÖRMEZ	İLAHİ KOMEDYA'DA YANSITILAN İSLAM
DOÇ. DR. MUSTAFA ZEKİ ÇIRAKLI ARŞ. GÖR. ÖZNUR YEMEZ	THE PORTRAYAL OF MANIC-DEPRESSIVE DISORDER IN EMILY DICKINSON'S "IF ALL THE GRIEFS I AM TO HAVE"
AZİME ŞAHİN	BURSA KELES YÖRESİ ÖLÜM İLE İLGİLİ ÂDET VE İNANIŞLAR

DR. ÖĞR. ÜYESİ BORA YILMAZ	SULTAN DİZİSİ'NDE YER ALAN SÖZLÜ HALK KÜLTÜRÜ ÖGELERİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ BORA YILMAZ	DESTAN KAHRAMANININ KUTSANMASI (BATTAL GAZİ ÖRNEĞİ – BATTALNAME)

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 14:00 - 16:00

Salon 4, OTURUM-3	TARİH OTURUMU OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. MEHMET OKUR
GÜLBELAY KARAKUŞ	SELF-ORYANTALİZM BAĞLAMINDA MEDENİYET ALGISI
DR. RAMAZANLI HASANAĞA	KUZEY AZERBAIJAN'DA ÜRETİM KÜLTÜRÜ TARİHİ: EN ESKİ ÇAĞLARDA YENİ DÖNEMİN XIV. YÜZYILINA KADAR
DR. ÖĞR. ÜYESİ HASAN TAŞKIRAN	MÜSLÜMAN COĞRAFYACI VE SEYYAHLARA GÖRE GEVAŞ VE ÇEVRESİ (X- XVII. ASIRLAR ARASI)
DR. ÖĞR. ÜYESİ HASAN TAŞKIRAN DR. ÖĞR. ÜYESİ PAKİZE ÇOBAN KARBULUT	TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE VAN GÖLÜNÜN İSİMLENDİRİLMESİ: NAİRİ DENİZİNDEN TATVAN DENİZİNE
BETÜL ÜNVEREN DR.ÖĞR. ÜYESİ HALDUN ŞEKERCİ	KARUN HAZİNELERİNİN SEMİOTİK VE SEMİYOLOJİ AÇISINDAN İNCELENMESİ
PROF. DR. MEHMET OKUR DR. HAZEL KUL	CUMHURİYETİN İLK YILLARINDA AMERİCAN BOARD'UN TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLERİ
ÖĞR. GÖR. SEZİN KARA DR. ÖĞR. ÜYESİ. BİRNAZ ER	SÖZLÜ TARİH ANLATILARI ÇERÇEVESİNDE MEHMET ÜSTÜNKAYA'NIN BİYOGRAFİSİ VE KÜTAHYA ÇİNİCİLİK TARİHİ ÜZERİNE KESİTSEL BİR DENEME ÇALIŞMASI
HATİCE AKMAN ARŞ. GÖR. SAMED KURBAN	OSMANLI'DA BASIN HAREKETLERİNİ YENİDEN DÜŞÜNMEK: MEŞRUTİYET VE CUMHURİYET DÖNEMLERİNE BAKIŞ
ARŞ. GÖR. SAMED KURBAN HATİCE AKMAN	YAŞANAN GERÇEKLIK VE YAŞAYANLARIN ALGISI ÜZERİNDEN İTTİHAT VE TERAKKİ CEMİYETİNİN HÂKİM İDEOLOJLERİ

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 16:00 - 18:30

Salon 1, OTURUM- 4	İLÂHİYAT OTURUMU OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. VEYSİ ÜNVERDİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET ÖZDEMİR	ÂHÂD HABERİN REDDEDİLDİĞİ DURUMLAR -ŞAFİİ ÂLİMLERİNDEN EBÜ İSHÂK EŞ-ŞİRÂZÎ (Ö. 476/1084) ÖRNEĞİ-
DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET ÖZDEMİR	İDRİS-İ BİTLİSÎ'NİN "TERCEME VE TEFSİR-İ HADİS-İ ERBA'İN" ADLI ESERİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHMET EMİN YUR	ULÛHİYET VE NÛBÛVVEYET BAĞLAMINDA KUR'ÂN'IN EVRENSİLLİĞİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ MAŞALLAH TURAN	HZ. ADEM'E İSİMLERİN ÖĞRETİLMESİNİN MAHİYETİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

DOÇ. DR. AKİF AKTO	FAHREDDİN RAZİ’NİN TEFSİR-İ KEBİR’İNE GÖRE KUR’AN’IN EĞİTİM DİLİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ ADNAN OKTAY	ALİ EMİRİ’NİN LEVÂMİ’Ü’L-HAMİDİYYE’SİNDE İKTİDAR PORTRESİ
DOÇ. DR. VEYSİ ÜNVERDİ	İSLÂM KELÂMINDA KESB DOKTRİNİ
DOÇ. DR. VEYSİ ÜNVERDİ	KELÂMÎ BİR PROBLEM OLARAK RÛ’YETULLAH MESELESİ
ERKAN YILMAZ	OĞUK SAVAŞ SONRASI DÖNEM AZERBAJYAN-İRAN İLİŞKİLERİNDE “DİN” FAKTÖRÜ

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 16:00 - 18:00

Salon 2, OTURUM -4	OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. F. BAHAR İŞİN
PROF. DR. F. BAHAR İŞİN DOÇ. DR. KUMRU DİDEM ATALAY İPEK BAYGINER	PERAKENDECİLİK SEKTÖRÜNDE HİZMET KALİTESİ ALGISI
DR. ÖĞR. ÜYESİ SELMİNAZ ADIGÜZEL	KÜRESEL LOJİSTİKTE BLOCKCHAIN UYGULAMALARININ EKONOMİYE KATKISI
DR. ÖĞR. ÜYESİ SELMİNAZ ADIGÜZEL	ULUSLARARASI TİCARETTE SINIR KAPISINDA YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
ASSOC. PROF. DR. ZEKERİYA NAS	RISK MANAGEMENT IN BUSINESS ORGANIZATIONS
DR. ÖĞR. ÜYESİ ORHUN BURAK SÖZEN	GAZİANTEP’TE TURİZM SEKTÖRÜNDE KADIN İSTİHDAMI VE KADIN İSTİHDAMINI ARTIRMA YOLLARI
ARŞ. GÖR. VOLKAN TUNÇ	CUMHURİYET DÖNEMİNDE VAN GÖLÜ İŞLETME İDARESİ “1923-1945”
ARŞ. GÖR. VOLKAN TUNÇ	BAĞDAT PAKTI ORTAK İŞBİRLİĞİ KAPSAMINA ALINAN ELAZIĞ-VAN DEMİRYOLU HATTI
DR. ÖĞR. ÜYESİ ABDÜRRAUF AYDIN	MARDİN İLİNDE TARIM SEKTÖRÜNÜN POTANSİYELİ VE GELECEĞİ: SORUN VE FIRSATLAR
DR. ÖĞR. ÜYESİ ABDÜRRAUF AYDIN	ŞEYH SA’Dİ ŞİRAZİ’NİN GÜLISTAN’INDA İKTİSADİ ÖGELER

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 16:00 - 18:00

Salon 3, OTURUM -4	OTURUM BAŞKANI: DR. ÖĞR. ÜYESİ S. ÇİĞDEM KOÇAK
PROF. DR. İRFAN YAZICIOĞLU ÖĞR. GÖR. ESRA ÖZATA	GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ELEMANLARININ DERS PROGRAMLARINA YÖNELİK ALGILARI
ÖĞR. GÖR. DİLEK AKDEMİR	TURİSTİK HEDİYELİK EŞYA TASARIMINDA YEREL KİMLİĞİN ÖNEMİ

DR. ÖĞR. ÜYESİ S. ÇİĞDEM KOÇAK	GELENEKSELDEN BESLENEN VE HİKAYESİ OLAN TASARIMLARA ANADOLU MENDİL KÜLTÜRÜNÜN ETKİSİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ NAZİK ÇELİK YILMAZ ÖĞR. GÖR. CAN PEKİN	AFİŞ TASARIMINDA İŞLEVSELLİK
ÖĞR. GÖR. CAN PEKİN DR. ÖĞR. ÜYESİ NAZİK ÇELİK YILMAZ	OYUN VE ANİMASYON YAPIM ÖNCESİ SÜRECİNDE KARAKTER TASARIMI
DR. ÖĞR. ÜYESİ BURCU GÜNAY KAYGUSUZ ÖĞR. GÖR. SULTAN ERDOĞAN	MARDİN BİENALİNDE YAPITLARI YER ALAN SANATÇILARDAN BİR SEÇKİ
DR. ÖĞR. ÜYESİ BURCU GÜNAY KAYGUSUZ	IV. MARDİN BİENALİ ÜZERİNE BİR OKUMA

22.12.2018- CUMARTESİ

SAAT 16:00 - 18:00

Salon 3, OTURUM -4	EKONOMİ OTURUMU OTURUM BAŞKANI: DR. AKBAR VALADBİĞİ
Rusudan Saghinadze	LANGUAGE EXPRESSIONS EXPRESSING EMOTION IN SHOTA RUSTAVELI "THE KNIGHT IN THE PANTHER'S SKIN"
Дилерия Марат кызы АБДУЛЛИНА	Г. ТУКАЙ ИЖАТЫНДА КОРЪӨННӨН АЛЫНГАННЗГӨРЕШСЕЗ ЦИТАТАЛАР
DR. AKBAR VALADBİĞİ DR. REZAN YAEGHOUBI	DEMOCRATIC CIVIC ACTIVISM THROUGH THE LENS OF SOCIAL CAPITAL AND SOCIAL MEDIA TOOLS: PERSPECTIVES FROM THE RECENT UPRISINGS OF NORTH AFRICA AND THE MIDDLE EAST
Doç. Dr. Melek ALPAR	YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENCİ ÖĞRETMEN İLETİŞİMİNİN KÜLTÜREL TEMELLERİ
Dr. Güray ALPAR	BASIC CAUSES OF VIOLENCE CULTURE IN HUMAN BEHAVIOR
САДЫКОВА ДАМЕЖАН & СДЫКОВА ЖАНАТ & ЮЛДАШЕВА ШАРИЗАДА	ҚАЗАҚСТАНДА ТУРИЗМ ДАМУЫНЫҢ ТУРИСТІК-РЕКРЕАЦИЯЛЫҚ РЕСУРСТАРЫ ЖӘНЕ МҮМКІНДІКТЕРІ

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	i
BİLİM KURULU	ii
FOTOĞRAF GALERİSİ	iii
KONGRE PROGRAMI	iv
İÇİNDEKİLER	v
SÖZLÜ SUNULMUŞ BİLDİRİ ÖZET METİNLERİ	
Pervin NEDİM BAL & Feyyaz ASLAN	1
<i>ÇATIŞMA ÇÖZME EĞİTİM PROGRAMININ İLOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</i>	
Armağan GÜNEŞ	3
<i>İŞİTME ENGELLİ BİREYLERİN MESLEK EĞİTİMİNDE SANAT ALANLARINA YÖNLENDİRİLMESİ</i>	
Pervin NEDİM BAL & Özden BÜTÜN	5
<i>KİTAP OKUMA ALIŞKANLIKLARINI VE TUTUMLARINI ARTIRMAYA YÖNELİK PSİKO EĞİTİM PROGRAMININ 4.5.6. SINIF ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</i>	
Armağan GÜNEŞ	7
<i>BİLİM SANAT MERKEZLERİNDE ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERE VERİLEN SANAT EĞİTİMİ</i>	
Münevver Can YAŞAR & Gözde İnal KIZILTEPE	9
<i>İLKOKUL ÇOCUKLARININ "TRAFİK" VE "TRAFİK POLİSİ" KAVRAMLARINA İLİŞKİN ZİHİNSEL İMGELERİ</i>	
Faysal ÖZDAŞ	10
<i>ÖĞRENMEYİ ÖĞRENMEYE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ</i>	
Kamil ÇELİK	11
<i>E-ÖĞRENME SİSTEMİNDE İÇERİK GELİŞTİRME SÜRECİ</i>	
Kamil ÇELİK	12
<i>UZAKTAN EĞİTİMİN TARİHSEL GELİŞİMİ</i>	
Fatih ÖZDEMİR & Gülfer ÖZER	13
<i>AKADEMİSYENLERİN BİREYSEL YENİLİKÇİLİK DÜZEYLERİ: İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ AKADEMİSYENLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA</i>	
Haluk Halim BOZYURT	15
<i>ERGENLİK DÖNEMİNDE, SANAT EĞİTİMİNİN ÖZGÜR DÜŞÜNMEYE ETKİSİ</i>	
Emrah PEK & Halit YABALAK	17
<i>ENDÜSTRİYEL SERAMİK ÜRETİMİNDE TEMEL SANAT EĞİTİMİNİN ÖNEMİNİ</i>	
Halit YABALAK & Emrah PEK	18
<i>TARİHİ BELGELERDE YER ALAN VAN KALESİ GRAVÜRLERİNİN ANALİZİ VE KURAMSAL AÇIDAN KARŞILAŞTIRILMASI</i>	
Mustafa KAYA & Nurullah ESENDEMİR	19
<i>"ŞİRİNLER" ÇİZGİ FİLMİNE DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN BİR BAKIŞ</i>	
Nurullah ESENDEMİR & Mustafa KAYA	20
<i>"RAFADAN TAYFA" ÇİZGİ FİLMİNE DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN BİR BAKIŞ</i>	
Abdullah AYAYDIN	21
<i>ÇOK ALANLI SANAT EĞİTİMİ YÖNTEMİ (ÇASEY) İLE ÇOKLU ZEKÂ KURAMI TABANLI GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI</i>	
İlkin Eylül İLK	23
<i>YAŞAYAN İNSAN HAZİNESİ: NEŞET ERTAŞ</i>	
Efe SEZER	24
<i>BİR 'KÜLTÜREL ARACI' OLARAK İBRAHİM MAALOUF</i>	
Nesrin YEŞİLMEN	26

<i>ANADOLU'DA TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE BAŞ TAKILARI VE ANLAMLARI</i>	
İrfan YAZICIOĞLU & Esra ÖZATA	27
<i>GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ELEMANLARININ DERS PROGRAMLARINA YÖNELİK ALGILARI</i>	
Cüneyt UZUNLU	29
<i>DOSTOYEVSKİ, ANARŞİZM VE ECİNNİLER</i>	
Cüneyt UZUNLU	30
<i>VAROLUŞÇULUK VE TÜRK ÖYKÜSÜNE YANSIMALARI</i>	
İrfan POLAT	31
<i>MARDİN VE ÇEVRE İLLERİNDEKİ DEMONİK VARLIKLAR: PİR ABOK ÖRNEĞİ</i>	
İrfan POLAT	33
<i>HALK ANLATILARINDA “PİR” ve “PİS” İLE BAŞLAYAN DEMONLAR</i>	
Bülent Cercis TANRITANIR	35
<i>BRET HARTE'İN OUTCAST OF POKER FLAT AND OTHER STORIES'İNDE DIŞ GÖRÜNÜM VE GERÇEKLIK</i>	
Bülent Cercis TANRITANIR	36
<i>SLAUGHTERHOUSE-FIVE: APATHY AND PASSIVITY</i>	
Melishan BÜYÜKKAYIKCI	37
<i>FESLEĞENÇİ KIZI MASALINDA TOPLUMSAL CİNSİYET ROLÜ</i>	
Burhan BARAN	38
<i>TÜRKİYE TÜRKÇESİ İLE TÜRKMEN TÜRKÇESİNİN KARŞILAŞTIRMALI DİL ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE</i>	
Mualla MURAT & Merve AKDEMİR	39
<i>FABL, KİMLİK VE KÜLTÜR İLİŞKİSİ</i>	
Melishan BÜYÜKKAYIKCI	40
<i>KÜLTÜREL MİRAS UNSURU OLARAK BOYABAT ÇEMBERİ</i>	
Mualla MURAT & Gizem GÜLKANAT	41
<i>KÜLTÜR VE EĞİTİM AÇISINDAN ANİMASYONLAR</i>	
İrfan YAZICIOĞLU & Gizem Sultan SARIKAYA & Ersan EROL	42
<i>HELAL GIDA SEKTÖRÜ VE SERTİFİKASYONU</i>	
MELDA MEDİNE GÜLEÇ	44
<i>SOSYOLOJİK AÇIDAN KÜLTÜR</i>	
Hasan ÇİÇEK	45
<i>İKİ ORTA ÇAĞ İKİ MEDENİYET</i>	
Özer ŞAHİN	46
<i>AŞIRI TURİZMİN (TURİZMDE TAŞIMA KAPASİTESİ AŞIMI) KÜLTÜR VE MİRASA ETKİLERİ KONUSUNDA BİR İNCELEME</i>	
Melda Medine GÜLEÇ	48
<i>İPEKYOLU KADINLARI BURSA MUŞ VAN KÜLTÜR BULUŞMASI</i>	
Sırma Oya TEKVAR	49
<i>SOYADIM BENİMDİR! ÜNİVERSİTELİ KADIN ÖĞRENCİLERİN EVLİLİKLE SOYADININ DEĞİŞMESİNE YAKLAŞIMLARI</i>	
Nazlı TÖRE	51
<i>İNŞAAT SÖZLEŞMELERİNE UYGULANACAK HUKUK</i>	
Başak Oya KORAP	53
<i>UYUŞTURUCU VE UYARICI MADDE KULLANIMINI ÖZENDİRMEK SUÇ MUDUR? (TCK m.190/2)</i>	
Başak Oya KORAP	54
<i>ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARI SUÇUNUN ZİNCİRLEME ŞEKİLDE İŞLENMESİNE İLİŞKİN YARGITAY CEZA GENEL KURULU KARARI DEĞERLENDİRMESİ</i>	
Peri Uran MURPHY	56
<i>TEMEL BİR İNSAN HAKKI OLARAK 1982 ANAYASASI'NDA EĞİTİM HAKKI ve EĞİTİM HAKKINA İLİŞKİN TEMEL SORUNLAR</i>	
Çiğdem Kavak ÇEKEN	58
<i>TANZİMAT DÖNEMİNDE AŞAR VERGİSİ İLE İLGİLİ GELİŞMELER VE AŞAR VERGİSİ İLE İLGİLİ ŞİKAYETLERİN HUKUKİ SONUÇLARI</i>	
Ali Yılmaz GÜNDÜZ	60
<i>ŞIRNAK İLİNİN KALKINMASINDA ROL OYNAYABİLECEK FAKTÖRLER: ŞIRNAK</i>	

ÜNİVERSİTESİ	
Mustafa Zeki ÇIRAKLI & Öznur YEMEZ	61
<i>BENİM DÜNYAM (2013) FİLMİNDE YETERSİZLİK VE AŞAĞILIK DUYGUSUYLA ARZUNUN TEMSİLİ</i>	
Elif DORUK	62
<i>KÜRESELLEŞME VE AİLE İLİŞKİSİNİ KONU ALAN MAKALELERİN BETİMSSEL ANALİZİ</i>	
Zekeriya NAS	64
<i>THE INFLUENCES OF PERCEIVED DISCRIMINATION ON PERSONALITY AMONG HUMAN RESOURCES</i>	
Damla YILMAZOĞLU	65
<i>TÜKETİCİLERİN ONLINE ALIŞVERİŞ SİTELERİNE YÖNELİK TUTUMLARINDA DUYGU DURUMUN ROLÜ</i>	
ESRA OĞUZHAN YEŞİLOVA	66
<i>OSMANLI'DA YEREL GAZETECİLİK FAALİYETLERİNE NADİDE BİR ÖRNEK: MARDİN GAZETESİ, 1927</i>	
Hasan Basri MEMDUHOĞLU & Şükrü Emir ÖZORPAK	68
<i>TÜRKİYE'DEKİ YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN MEMNUNİYETLERİ (SİİRT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)</i>	
Hasan Basri MEMDUHOĞLU & Bektaş YILDIZ	69
<i>GELENEKSEL BİR EĞİTİM KURUMU OLARAK MEDRESELERE İLİŞKİN YAYGIN BİR PRATİK: MEDRESEDE EĞİTİM ALIRKEN AÇIK İMAM HATİP LİSESİNE DEVAM EDEN ÖĞRENCİLERİN GÖZÜNDEN EĞİTİM</i>	
Hasan Basri MEMDUHOĞLU & Zülküf YERLİKAYA	70
<i>ÜNİVERSİTE YÖNETİCİLERİNİN ÇATIŞMA YÖNETİMİ STİLLERİ</i>	
Hasan Basri MEMDUHOĞLU & Nejdet ŞAHİN	71
<i>PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN ALDIKLARI EĞİTİMİN NİTELİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ</i>	
Şükran BULUT	72
<i>ÇOCUK VE RESİM</i>	
Şükran BULUT	74
<i>ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ I-II DERSİNİN ÖĞRENCİLERE AKTARILMASINDA, BİREYLERİN BEKLENTİLERİ VE DERSİ VERECEK ÖĞRETİM ELEMANLARININ DURUMA YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ</i>	
MUHAMMED KESKİN & REYHAN DADAŞ	75
<i>SELÇUKLU DÖNEMİNE AİT AZERBAYCAN VE TÜRKİYE DİNİ MİMARİ ANITLARI</i>	
Yıldırım TOSUN	77
<i>KALKER BLOK TAŞLARININ MİKROFİBER - PASTA DOLGUSU İLE ÇİMENTOLANMASI</i>	
Yıldırım TOSUN	79
<i>MATKAP UÇ İLE MARN VE KALKERLERİN KESİLEBİLME VE İNDENTASYON NİTELİĞİNİN BELİRLENMESİ - KIRIKLANMA HIZ ETÜDÜ</i>	
Enes ARKAN & Gülin Payaşı OĞUZ	81
<i>GELENEKSEL SİVEREK EVLERİNDE GÜNDELİK YAŞAM ALANI OLARAK AVLU</i>	
Ayşe Gül ÇETİN	82
<i>BAUHAUS OKULU VE BAUHAUS SERAMİK ATÖLYESİ</i>	
Resul YELEN	84
<i>AHLAT ORTAÇAĞ TÜRK-İSLAM YAPILARINDA TAŞÇI İŞARETLERİ</i>	
Resul YELEN	85
<i>İRAN AZERBAYCANI'NDAN BİR ŞEHİR; HOY'DAKİ MİMARİ ESERLER</i>	
Murat ÇAĞLAYAN & Hakan YILDIZ	86
<i>MARDİN KENTSEL SİT ALANINDAKİ YAPILARIN RESTORASYON SONRASI KORUNMUŞLUK DURUMU</i>	
Murat ÇAĞLAYAN	87
<i>KIRSAL MİMARLIĞIN KORUNMASI İLE İLGİLİ ULUSLARARASI ÇABALAR, TÜZÜKLER</i>	
Necla KAPLAN & Abdullah ABUL	88
<i>AMBAR KÖYÜ KİLİSESİ'NİN YENİDEN İŞLEVLENDİRİLMESİ ÜZERİNE BİR ÖNERİ</i>	
Şahaliyeva Matanat KURBAN	90
<i>ABÜLHASAN RACİ'NİN YARATICILIĞINDA ÜRFANİ FİKİRLER</i>	
Miray ÇETİN	92

<i>SABAHATTİN ALİ'NİN 'ARABALAR BEŞ KURUŞA' HİKÂYESİNDEKİ ÇOCUK TİPİ</i>	
İlyas ÖZDEMİR	93
<i>DIMITRI GUTAS'A GÖRE MODERN DÖNEMDE "ARAP FELSEFESİ"NE YÖNELİK YAKLAŞIMLAR: İMKÂNLAR VE ZAAFLAR</i>	
İlyas ÖZDEMİR	94
<i>DARYUSH SHAYEGAN'DA BİLİNCİN YARALANMASI: GELENEK İLE MODERNLİK ARASINDA</i>	
Esra Çağrı MUTLU	95
<i>ARİSTOTELES'TE HUBRİS ÜZERİNE ARİSTOTLE ON HUBRİS</i>	
A.Mecit CANATAK	96
<i>MEMLEKET EDEBİYATININ ERKEN BİR ÖRNEĞİ: MUALLİM NACİ'NİN "NUSAYBİN CİVARINDA BİR VADI" ŞİİRİ</i>	
Zeki EDİS	97
<i>BLACK IDENTITY IN DUTHCMAN BY IMAMU AMIR BARAKA</i>	
ZEKİ EDİS	98
<i>DOSTOVESKİ'NİN ESRLERİNDE DİNİ ÖĞELER</i>	
Aydın GÖRMEZ	100
<i>EDEBİYATTA ANTİKAHRAMANLAR</i>	
Aydın GÖRMEZ	101
<i>İLAHİ KOMEDYA'DA YANSITILAN İSLAM</i>	
Mustafa Zeki ÇIRAKLI & Öznur YEMEZ	102
<i>THE PORTRAYAL OF MANIC-DEPRESSIVE DISORDER IN EMILY DICKINSON'S "IF ALL THE GRIEFS I AM TO HAVE"</i>	
Azime ŞAHİN	103
<i>BURSA KELES YÖRESİ ÖLÜM İLE İLGİLİ ÂDET VE İNANIŞLAR</i>	
Bora YILMAZ	104
<i>SULTAN DİZİSİ'NDE YER ALAN SÖZLÜ HALK KÜLTÜRÜ ÖGELERİ</i>	
Bora YILMAZ	105
<i>DESTAN KAHRAMANININ KUTSANMASIB (BATTAL GAZİ ÖRNEĞİ – BATTALNAME)</i>	
Gülbeyaz KARAKUŞ	106
<i>SELF-ORYANTALİZM BAĞLAMINDA MEDENİYET ALGISI</i>	
Hasanağa RAMAZANLI	107
<i>HISTORY OF PRODUCTION CULTURE IN NORTHERN AZERBAIJAN: FROM ANCIENT TIMES TO XIV CENTURY OF NEW ERA</i>	
Hasan TAŞKIRAN	109
<i>MÜSLÜMAN COĞRAFYACI VE SEYYAHLARA GÖRE GEVAŞ VE ÇEVRESİ (X-XVII. ASIRLAR ARASI)</i>	
Hasan TAŞKIRAN & Pakize ÇOBAN KARBULUT	110
<i>TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE VAN GÖLÜNÜN İSİMLENDİRİLMESİ: NAİRİ DENİZİNDEN TATVAN DENİZİNE</i>	
Betül ÜNVEREN & Haldun ŞEKERCİ	111
<i>KARUN HAZİNELERİNİN SEMİOTİK VE SEMİYOLOJİ AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	
Sezin KARA & Birnaz ER	112
<i>SÖZLÜ TARİH ANLATILARI ÇERÇEVESİNDE MEHMET ÜSTÜNKAYA'NIN BİYOGRAFİSİ VE KÜTAHYA ÇİNİCİLİK TARİHİ ÜZERİNE KESİTSEL BİR DENEME ÇALIŞMASI</i>	
Hatice AKMAN & Samed KURBAN	113
<i>OSMANLI'DA BASIN HAREKETLERİNİ YENİDEN DÜŞÜNMEK: MEŞRUTİYET VE CUMHURİYET DÖNEMLERİNE BAKIŞ</i>	
Samed KURBAN & Hatice AKMAN	114
<i>YAŞANAN GERÇEKLİK VE YAŞAYANLARIN ALGISI ÜZERİNDEN İTTİHAT VE TERAKKİ CEMİYETİ'NİN HÂKİM İDEOLOJLERİ</i>	
Ahmet ÖZDEMİR	115
<i>ÂHÂD HABERİN REDDEDİLDİĞİ DURUMLAR-ŞAFİİ ÂLİMLERİNDEN EBÛ İSHÂK EŞ-ŞİRÂZİ (Ö. 476/1084) ÖRNEĞİ-</i>	
Ahmet ÖZDEMİR	116
<i>İDRİS-İ BİTLİSİ'NİN "TERCEME VE TEFSİR-İ HADİS-İ ERBA'İN" ADLI ESERİ</i>	
Mehmet Emin YURT	117
<i>ULÛHIYET VE NÛBÛVET BAĞLAMINDA KUR'ÂN'IN EVRENSELLİĞİ</i>	

Akif AKTO	118
<i>FAHREDDİN RAZİ'NİN TEFSİR-İ KEBİR'İNE GÖRE KUR'AN'IN EĞİTİM DİLİ</i>	
Adnan OKTAY	120
<i>ALİ EMİRİNİN LEVÂMİ'Ü'L-HAMİDİYYE'SİNDE İKTİDAR PORTRESİ</i>	
Veysi ÜNVERDİ	121
<i>İSLÂM KELÂMINDA KESB DOKTRİNİ</i>	
Veysi ÜNVERDİ	122
<i>KELÂMÎ BİR PROBLEM OLARAK RÜ'YETULLAH MESELESİ</i>	
Erkan YILMAZ	123
<i>SOĞUK SAVAŞ SONRASI DÖNEM AZERBAJYAN-İRAN İLİŞKİLERİNDE "DİN" FAKTÖRÜ</i>	
F. Bahar İŞİN & Kumru didem ATALAY & İpek Baygner	125
<i>PERAKENDECİLİK SEKTÖRÜNDE HİZMET KALİTESİ ALGISI</i>	
Selminaz ADIGÜZEL	126
<i>KÜRESEL LOJİSTİKTE BLOCKCHAIN UYGULAMALARININ EKONOMİYE KATKISI</i>	
Selminaz ADIGÜZEL	127
<i>ULUSLARARASI TİCARETTE SINIR KAPISINDA YAŞANAN SORUNLAR ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ</i>	
Zekeriya NAS	128
<i>RISK MANAGEMENT IN BUSINESS ORGANIZATIONS</i>	
Orhun Burak SÖZEN	129
<i>WOMEN EMPLOYMENT IN TOURISM SECTOR IN GAZİANTEP WITHIN GLOBAL SCALE</i>	
Volkan TUNÇ	130
<i>CUMHURİYET DÖNEMİNDE VAN GÖLÜ İŞLETME İDARESİ "1923-1945"</i>	
Volkan TUNÇ	132
<i>BAĞDAT PAKTI ORTAK İŞBİRLİĞİ KAPSAMINA ALINAN ELAZIĞ-VAN DEMİRYOLU HATTI</i>	
Abdür-rauf AYDIN	134
<i>MARDİN İLİNDE TARIM SEKTÖRÜNÜN POTANSİYELİ VE GELECEĞİ: SORUN VE FIRSATLAR</i>	
Abdür-rauf AYDIN	135
<i>ŞEYH SA'DÎ ŞİRAZİ'NİN GÜLISTAN'INDA İKTİSADİ ÖGELER</i>	
Gökhan KONAT	136
<i>MINT ÜLKELERİ İÇİN SATIN ALMA GÜCÜ PARİTESİ HİPOTEZİNİN FOURİER BİRİM KÖK TESTLERİ İLE İNCELENMESİ</i>	
Gökhan KONAT & Yunus ÖZYILDIRIM	138
<i>EKONOMİK BÜYÜME VE FİNANSAL ERİŞİM ARASINDAKİ İLİŞKİ: SEÇİLMİŞ G20 ÜLKELERİ İÇİN NEDENSELLİK ANALİZİ</i>	
Dilek AKDEMİR	140
<i>TURİSTİK HEDİYELİK EŞYA TASARIMINDA YEREL KİMLİĞİN ÖNEMİ</i>	
S. Çiğdem KOÇAK	141
<i>GELENEKSELDEN BESLENEN VE HİKAYESİ OLAN TASARIMLARA ANADOLU MENDİL KÜLTÜRÜNÜN ETKİSİ</i>	
Nazik Çelik YILMAZ & Can PEKİN	142
<i>AFİŞ TASARIMINDA İŞLEVSELLİK</i>	
Can PEKİN & Nazik Çelik YILMAZ	143
<i>OYUN VE ANİMASYON YAPIM ÖNCESİ SÜRECİNDE KARAKTER TASARIMI</i>	
Burcu GÜNAY KAYGUSUZ & Sultan ERDOĞAN	144
<i>MARDİN BİENALİNDE YAPITLARI YER ALAN SANATÇILARDAN BİR SEÇKİ</i>	
Burcu GÜNAY KAYGUSUZ	146
<i>IV. MARDİN BİENALİ ÜZERİNE BİR OKUMA</i>	
Akbar VALADBİĞİ & Rezan YAEGHOUBI	148
<i>DEMOCRATIC CIVIC ACTIVISM THROUGH THE LENS OF SOCIAL CAPITAL AND SOCIAL MEDIA TOOLS: PERSPECTIVES FROM THE RECENT UPRISINGS OF NORTH AFRICA AND THE MIDDLE EAST</i>	
Rusudan Saghinadze	149
<i>LANGUAGE EXPRESSIONS EXPRESSING EMOTION IN SHOTA RUSTAVELI "THE KNIGHT IN THE PANTHER'S SKIN"</i>	
Дилерия Марат кызы АБДУЛЛИНА	150
<i>Г. ТУКАЙ ИЖАТЫНДА КОРЪЕННЕН АЛЫНГАННЗГӨРЕШСЕЗ ЦИТАЛАЛАР</i>	

САДЫКОВА ДАМЕЖАН & СДЫКОВА ЖАНАТ & ЮЛДАШЕВА ШАРИЗАДА	151
<i>AZAQSTANDA TURIZM DAMUYIHIY TURISTIK-REKREACIYALYQ RESURSTAR Y JƏHE MYMKINDIKTEPI</i>	
Güray ALPAR	153
<i>BASIC CAUSES OF VIOLENCE CULTURE IN HUMAN BEHAVIOR</i>	
Melek ALPAR	154
<i>YABANCI DIL ÖGRETİMİNDE ÖĞRENCİ ÖGRET MEN İLETİSİMİNİN KÜLTÜREL TEMELLERİ</i>	
Masallah TURAN	155
<i>HZ. ADEM'İN PEYGAMBERLİĞİ KONUSUNDAKİ TARTIŞMALARIN KRİTİĞİ</i>	
Masallah TURAN	157
<i>KUR'AN'DA CAHİLİYYE KAVRAMI</i>	
Abdullah ÇİĞDEM & Tuğba DÜZENLİ & Serap YILMAZ	159
<i>ERKEN CUMHURİYET TÜRKİYE'SİNDE KAMUSAL YEŞİL ALAN'IN ÜRETİMİ</i>	
Abdullah ÇİĞDEM & Doruk Görkem ÖZKAN & Duygu AKYOL	161
<i>OSMANLI İSTANBUL'UNDA YEŞİL ALAN KULLANIM PRATİĞİNİN DEĞİŞİMİ</i>	
Mutlu ÖZGEN	163
<i>ANADOLU KÖY YAŞAMINDA ÖNEMLİ BİR SEMBOL "KARADAM"</i>	
Mehmet OKUR & Hazel KUL	166
<i>CUMHURİYETİN İLK YILLARINDA AMERİCAN BOARD'UN TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLERİ</i>	
Ali Yılmaz GÜNDÜZ	167
<i>1990 SONRASI YAŞANAN KRİZLERİN TÜRKİYE EKONOMİSİ ÜZERİNE ETKİLERİ VE KRİZLERE KARŞI UYGULAMAYA KONULAN POLİTİKALAR</i>	

ÇATIŞMA ÇÖZME EĞİTİM PROGRAMININ İLOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

THE EFFECT OF CONFLICT-SOLVING TRAINING PROGRAM ON SECOND GRADERS
IN PRIMARY SCHOOL

Doç. Dr. Pervin NEDİM BAL

Beykent Üniversitesi, pervinnedimbal@outlook.com

Feyyaz ASLAN

İstanbul Üniversitesi, trfeyyazas.65@hotmail.com

ÖZET

Çatışma günlük yaşamımızda kaçınılmaz durumlardan biridir. Çatışmayı genel olarak tanımlamak gerekirse, ihtiyaçlarımızın, güdülerimizin, dileklerimiz ya da isteklerimiz uyuşmaması olarak ifade edebiliriz (Bodine ve Crawford 1998). Çatışmanın yıkıcı veya zarar verici bir biçime dönüşmesinin sebebi kişilerin çatışmayı ele alış biçimleriyle ilişkilidir (Deutsch 1994, 2000). Okullarda çocukların farklı sosyo-demografik yapılardan gelmeleri, farklı değerlere, kültürlere, yaşam tarzlarına sahip olmaları çatışmaları okul hayatının doğal bir parçası haline getirir (Koch & Miller, 1987). Çocuklar gelişimsel olarak duygularını ifade edemedikleri bir dönemde olduklarından ve uygun ifade edebilmek için gerekli sosyal becerilere sahip olmadıklarından çatışma yaşaya bilmektedirler. Televizyon ve bilgisayarın yaşamamızda daha fazla yer edinmesiyle beraber çocuklarda şiddet içerikli oyun, film ve dizilere maruz kalmaktadırlar. Bu da doğal olarak çocukların yaşadıkları çatışmaları şiddet yoluyla çözmeye itmektedir. Bu kapsamda ele alındığında, topluma yön veren okullarımızda öncelikli amacın öğrencilerin iç denetimini geliştirmek, onların kendi davranışlarını kontrol edebilen bireyler olmasına yardımcı olmak olduğu düşünülebilir. Şiddet içerikli davranışları önleyebilmek amacıyla önleyici psikolojik danışma ve rehberlik anlayışı doğrultusunda özellikle ilköğretimin ilk yıllarından itibaren öğrencilere yapıcı çatışma çözme stratejilerini öğretmenin önemli olduğu söylenebilir (Erkan ve Kaya, 2012).

Bu çalışmanın amacı “Çatışma Çözümü Eğitim Programının” ilkokul 2. sınıf öğrencilerinin çatışma çözme ve problem çözme stratejileri üzerine etkisini araştırmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Kartal Hasanpaşa ilkokulunun 2. sınıfında okuyan ve düşük çatışma çözme becerisine sahip olan 20 öğrenci oluşturmuştur. Bu araştırmada, ön-test son-test deneysel desen kullanılmıştır. 10 öğrenci deney grubuna, 10 öğrenci kontrol grubuna rastgele atanmıştır. Veriler Çatışma Senaryosu Yazılı Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde deney ve kontrol grubunun ön test ve son test puanları ortalamaları arasındaki fark Mann Whitney U testi, gruplar-İçi puan ortalamaları farkı Wilcoxon İşaretli Sıralar testi ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda, deney grubundaki öğrencilerin Çatışma Senaryosu Yazılı Ölçeğinden aldıkları eğitim öncesi ve eğitim sonrası puanları arasında son test lehine anlamlı bir fark olduğu, kontrol grubundaki öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı

görülmüştür. Bu sonuca göre, Çatışma Çözme Stratejileri grup eğitiminin öğrencilerin çatışma çözme stratejilerini artırmada anlamlı bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Çatışma, Çatışma Çözme Stratejileri, İlköğretim Öğrencileri

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the effect of “Conflict Solving Training Program” on 2nd graders in primary school. The sample of the study consisted of 20 students with low conflict solving ability studying at second grade in Kartal Hasanpaşa Primary School. In this experimental study pre-test post-test control group design was used. 10 students were randomly selected as experimental group, and the other 10 students were assigned as control group. Data was obtained by using “Conflict Scenario Scale”. For the analysis, Mann Whitney U test was used for inter-group differences, and Wilcoxon Signed Rank test was used for intra-group differences. A significant difference was found between pretest and posttest scores of experimental group, on the other hand there was no significant difference between pre-test and post-test scores of control group. These findings indicate that “Conflict Solving Training Program” has been effective in increasing conflict solving strategies.

Keywords: Conflict, Conflict Solving Strategies, Primary School Students

İŞİTME ENGELLİ BİREYLERİN MESLEK EĞİTİMİNDE SANAT ALANLARINA YÖNLENDİRİLMESİ

HEARING DISABLED INDIVIDUALS IN OCCUPATIONAL EDUCATION
ROUTE TO ART FIELDS

Dr. Öğr. Üyesi Armağan GÜNEŞ

Harran Üniversitesi, armagangunes21@gmail.com

ÖZET

İşitme kaybı, doğuştan veya sonradan olan problemler nedeniyle işitme duyarlılığında meydana gelen azalmadır. İşitme engelli ise işitme duyarlılığındaki azalmanın bireyde ortaya çıkardığı yetersizlikler durumudur. İşitme engelli çocuklar için göz önüne alınması gereken en önemli konu erken teşhistir. İşitme engellilerin eğitim gördüğü okullarda dil gelişimi eğitimi işareten çok sözel iletişim yöntemine dayanır ve normal çocuklara uygulanan programlar uygulanır. Geç teşhis edilmesi, dolayısıyla işitme cihazlarının da geç kullanılmaya başlanması, dil gelişimi eğitimlerini zorlaştırmaktadır. Üniversite eğitimi işiten ve işitme engelli öğrenciler için mesleki gelişimleri açısından önemli adımlardan biridir. Gençlere yönelik temel mesleki eğitim ve öğretim ortamlarının ihtiyaçlara nasıl daha iyi yanıt verebileceğinin araştırılması gerekmektedir. İşitme engellilerin sanat alanlarındaki mesleklere yönlendirilmeleri konusunda yeterince bilimsel araştırma yapılmamıştır. Literatür taraması yönteminin kullanıldığı bu araştırmanın amacı: işitme engelli bireylerin, bir meslek alanı olarak sanata yönlendirilmesi ile ilgili bir araştırma hazırlayarak, Türkiye'deki işitme engellilerin eğitimini yeniden ele almak, tartışmak ve bu alandaki sorunlara çözüm önerileri sunmaktır. İşitme engellilerin eğitimlerinde amaç iletişim becerileri kazandırmaktır. Sanat eğitimi yönlendirme ve bilgilendirmedir. İşitme engelli çocukların çoğu normal zekaya sahiptir. İşitme güçlüğü zeka geriliğine değil öğrenme güçlüğüne sebep olur. İşitme engelli bireyler, resim, halıcılık, fotoğrafçılık, tabela işleri, marangozluk (oymacılık), mimari proje ressamlığı, el sanatları, pano ve süs eşyası yapımı ve grafik tasarım gibi sanat bölümlerine yönlendirilebilir. Bu çocuklar için hazırlanan programlar, çocuk merkezli, bilişsel, duygusal, sosyal ve dil becerilerinin gelişimini artırıcı, ailelerin de katılımını sağlayıcı nitelikte olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: sanat, eğitim, mesleki eğitim, İşitme engelli

ABSTRACT

Hearing loss is a decline in hearing sensitivity due to problems inherent in or after. Hearing impairment is the inability of the individual to manifest a reduction in hearing sensitivity. The most important issue to be considered for children with hearing impairment is early diagnosis. In schools where hearing impaired children are educated, language development education is based on verbal communication rather than vocabulary and programs applied to normal children are applied. Late diagnosis, and therefore delayed hearing aids, makes learning language development difficult. University education is one of the important steps in terms of professional development for hearing and hearing impaired students. It is necessary to investigate how basic vocational education and training environments for young people can

better respond to needs. Not enough scientific research has been done to direct hearing impairments to the professions in the arts. The purpose of this research which uses the literature method: hearing-impaired individuals, to prepare a survey by directing art as a career field, to re-address the education of the hearing impaired in Turkey, to discuss and to provide solutions to problems in this area. The purpose of training for hearing impaired people is to gain communication skills. Art education is guided and informed. Most of the hearing impaired children have normal intelligence. Hearing difficulty causes learning difficulty, not mental retardation. Hearing impaired individuals can be directed to art departments such as painting, carpentry, photography, sign work, carpentry, architectural project painting, handicrafts, board and ornament making and graphic design. The programs for these children should be for children's centered, cognitive, emotional, social and linguistic skills and for families to participate.

Key Words: art, education, vocational training, deaf

KİTAP OKUMA ALIŞKANLIKLARINI VE TUTUMLARINI ARTIRMAYA YÖNELİK PSİKO EĞİTİM PROGRAMININ 4.5.6. SINIF ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

THE EFFECT OF A PSYCHO-TRAINING PROGRAM DESIGNED TO INCREASE READING HABITS AND ATTITUDES ON 4th 5th 6th GRADE STUDENTS

Doç. Dr. Pervin NEDİM BAL

Beykent Üniversitesi, pervinnedimbal@outlook.com

Özden BÜTÜN

İstanbul Üniversitesi, ozdenbutun@hotmail.com

ÖZET

Okuma alışkanlığı, kişinin bir gereksinim olarak algılaması sonucu okuma eylemini, yaşam boyu sürekli ve düzenli biçimde gerçekleştirmesidir. Kişilerin okumayı öğrendikten sonra bu eylemi zevkle yapmalarını sağlamak için kazanmaları gereken önemli bir beceridir. Okuma alışkanlığının temelini aile içinde atıldığı ve devamının eğitim sisteminde öğretmenler tarafından öğrenciye kazandırıldığı düşünülürse bu alışkanlığın kazanımında aile ve öğretmenlerin rolü büyüktür. Çocukların ilk alışkanlıklarını kazandığı ve ilk öğrendiklerinin ailede gerçekleştiği düşünülürse çocuğun önünde ebeveynlerin sergilemiş olduğu tutum ve davranışlar, ileride çocuğun okuma alışkanlığını önemli ölçüde etkileyecektir. Yapılan çalışmalara göre, çocukların erken yaşta kitap okumayla tanışmaları, okuma alışkanlığının edinilmesinde etkili olduğunu göstermiştir. Wilson'ın yaptığı araştırmaya göre, ebeveynlerin günlük gazete okuma alışkanlıklarının çocuklarının ileride okuma alışkanlıklarını etkilediğini göstermektedir (Wilson, 2007). Janes'in yaptığı çalışmada, ailelerin okuma alışkanlığı konusunda bilgilendirilmesi sonucunda, bu ailelerin çocuklarının da kitap okumaya karşı ilgi duyduklarını belirlemiştir (Janes, 2008). Öğrencilere ders kitaplarındaki bilgileri ezberletmek ve onlardan kitaplarda yazılanları birebir anlatmalarını istemek, onları kitaptan nefret ettirmek gibi bir yanlışa sürüklemekte ve böylece kitap okuma sevgisini kazandırılmamaktadır. Bu nedenle ders kitaplarındaki bilgileri ezberleme yerine, çeşitli yazılı kaynaklardan okuma, araştırma, inceleme, not alma, rapor hazırlama, tartışma ve değerlendirme gibi aktif metot ve tekniklere başvurulması sağlanarak çocuklarda okumaya karşı olumlu tutum oluşturmak mümkün olabilir.

Bu çalışma 4. 5. 6. sınıflardan oluşan 80 öğrencinin kitap okuma alışkanlıkları ve tutumları üzerinde yapılmıştır. Kitap okuma alışkanlığı ve tutum ölçeği kullanılarak öğrencilerin alışkanlıkları ve tutumları ölçülmüştür. Bu ölçüm sonucunda her bir grupta 12 kişi olma şartı ile deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Kontrol grubuna herhangi bir çalışma yapılmamış, deney grubuna ise 8 oturumluk kitap okuma ile ilgili bir psiko-eğitim verilmiştir. Bunun sonucunda kontrol ve deney gruplarının kitap okuma alışkanlıkları ve tutumlarındaki değişim incelenmiştir. Bu eğitimin sonucunda kontrol grubunda anlamlı düzeyde herhangi bir farklılık olmadığı halde deney grubunun kitap okuma alışkanlıklarında ve tutumlarında anlamlı derecede bir artış meydana geldiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okuma Tutumu, Okuma Alışkanlığı, Psiko-eğitim Programı, İlköğretim

ABSTRACT

This study has been performed on 80 students who study at 4th 5th 6th grades. Using reading habits and attitudes scale as a pre-test, their reading habits and attitudes have been evaluated. Within this scope, an experimental and a control group with poor reading habits and attitudes that each has 12 persons have been formed. All participants at both groups were volunteers. There has not been conducted any training on the control group, but a psycho-training program which is related with reading techniques has been applied to the experimental group. Finally, reading habits and attitudes of the experimental group and the control group have been examined. As a result of this evaluation, there has not been a significant difference in the reading habits and attitudes of the control group, but it has been observed that reading habits and attitudes of the experimental group have been significantly increased positively.

Key Words: Reading Habits, Reading Attitudes, Psych-training Program, Primary School

BİLİM SANAT MERKEZLERİNDE ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERE VERİLEN SANAT EĞİTİMİ

ART EDUCATION GIVEN SPECIAL SKILLS IN SCIENCE ARTS CENTERS

Dr. Öğr. Üyesi Armağan GÜNEŞ

Harran Üniversitesi, armagangunes21@gmail.com

ÖZET

Sanat eğitiminin bireyde değerler sisteminin oluşmasına sağladığı katkıdan hareketle, üstün yetenekli bireylerde sanat eğitimine daha fazla önem verilmesi ve böylece bu bireylerde değerler sisteminin oluşmasına katkı sunulması önerilmektedir. Görsel sanatlar, resim, müzik eğitimi alan öğrenciler sanatı günümüz kültürüyle birleştirir, dünyaya daha estetik bir pencereden bakar, çağdaş yaşama katılma fırsatını yakalayarak sosyal yaşamda etkin biçimde var olur. Bu araştırmada normal akranlarına göre farklı özellikler gösteren, özel yetenekli bireylerin sanat eğitimi süreçlerinde, Bilim Sanat Merkezlerinin katkısının incelenmesi amaçlanmıştır. Literatür tarama yöntemi kullanılan araştırmada özel yetenekli bireylerin aldıkları sanat eğitiminin toplumsal gelişmede katılımcı kişiler yetişmesinde önemli rol oynadığı görülmektedir. Özel yetenek sınavlarıyla Bilim Sanat Merkezlerine yerleştirilen, öğrenciler, uyum, yetenekleri geliştirme, proje üretimi, proje yönetimi eğitim programlarına alınırlar. Bu şekilde öğrencilerin kendi potansiyellerini geliştirmeleri ve yetenekleri üzerine uzmanlaşmaları hedeflenmektedir. Müzik ve resim alanlarında Bilim Sanat Merkezlerine kabul edilen özel yetenekli ilkökul öğrencileri, orta öğretimde özel yeteneklerini geliştirici liselere yönlendirilmesi gerekmektedir. Bazen bunun böyle olmadığı görünmektedir. Bu durum özel yetenekli olarak tanımlanan bireylerin aldığı sanat eğitimini sekteye uğratmaktadır. Küçük yaşta, bilim sanat merkezlerinde sanat eğitimine başlayan öğrencilerin, eğitim süreçlerinin yakından izlenmesi Türkiye’de verilen sanat eğitiminin sorunlarının çözümüne katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: sanat, özel yetenekli, eğitim, program

ABSTRACT

It is suggested that more attention is given to art education in gifted individuals, thus contributing to the formation of a value system in these individuals, with the contribution of art education to the formation of the value system in the individual. The students who study visual arts, paintings and music combine art with contemporary culture, look into the world from a more aesthetic window, and have an active presence in social life by catching the opportunity to participate in contemporary life. In this research, it is aimed to examine the contribution of Science Art Centers in the art education processes of special talented individuals who have different characteristics according to their normal peers. In this research in the form of literature review, it is seen that the art education of special talented individuals plays an important role in the development of the participants in social development. Specially gifted primary school students admitted to Science Art Centers in the fields of music and painting should be directed to the high schools that develop their special abilities in secondary education. Sometimes it seems

that this is not the case. This situation interferes with the art education that is received by individuals who are identified as special talents. At a young age, began his art education students in science, art centers, close monitoring of the educational process will contribute to solving the problems of the art education in Turkey.

Key Words: art, special talent, education, program

İLKOKUL ÇOCUKLARININ “TRAFİK” VE "TRAFİK POLİSİ" KAVRAMLARINA İLİŞKİN ZİHİNSEL İMGELERİ

Doç. Dr. Münevver Can YAŞAR

Afyon Kocatepe Üniversitesi, munevver2002@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Gözde İnal KIZILTEPE

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, gozde.kiziltepe@adu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, ilkokul üçüncü ve dördüncü sınıf çocuklarının “trafik” ve “trafik polisi” kavramlarına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeleri (metaforları) ortaya çıkarma amacına yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Olgubilim deseninde yürütülen çalışmada veriler 2017-2018 eğitim öğretim yılı bahar döneminde, Afyonkarahisar il merkezinde bulunan altı ilkokulda 3. ve 4. sınıf düzeyinde 311 çocuktan (160 kız- 146 erkek) toplanmıştır. Çocukların 142’si (%46,4) 3. sınıfa, 164’ü ise (%53,6) 4. sınıfa devam etmektedir. Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda katılımcıların belirlenmesinde çocukların ilkokul birinci sınıfa giderken Afyonkarahisar il merkezinde bulunan tüm ilkokulların birinci sınıflarına devam eden çocuklara uygulanan “Trafik Eğitimi Projesi’ne” katılmış olması ölçütü aranmıştır. Bu proje ilk kez 2010-2011 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar il merkezinde ilkokul birinci sınıf çocuklarının trafik konusundaki bilgi düzeylerini arttırmak ve çocuklarda farkındalık yaratmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Proje çerçevesinde Afyonkarahisar il merkezinde bulunan ilkokulların birinci sınıflarına devam eden çocuklara trafik eğitimi; 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014, 2015-2016 ve 2017-2018 eğitim öğretim yıllarında her sene araştırmacılar tarafından eğitimcilerin eğitimi semineri aracılığı ile eğitim alan trafik polisleri tarafından verilmektedir. Trafik Eğitimi Projesinde; trafik ile ilgili temel kavramlar, trafik polisinin özellikleri ve görevleri, trafikte yaya olma, trafik işaretleri, trafikte yolcu olma, araç içinde güvenli yolculuk, emniyet kemeri kullanımı, çocuk koltuğu kullanımı, servis araçlarında güvenli yolculuk, acil durumlarda kullanılan telefon numaraları gibi konular yer almaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen “Trafik ve Trafik Polisi Metaforlar Formu” kullanılmıştır. Formda cinsiyet, sınıf düzeyi gibi kişisel bilgilerin ardından çocukların “trafik” ve “trafik polisi” hakkında bir metafor geliştirmelerine ve bu metaforu neden kullandıklarının gerekçesini açıklamalarına yönelik olarak açık uçlu bir şekilde hazırlanan “Bana göre trafik/trafik polisi gibidir. Çünkü,” ifadesi yer almaktadır. Çocuklardan elde edilen veriler “içerik analizi” tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, ilkokul üçüncü ve dördüncü sınıf çocuklarının “trafik” kavramına yönelik geliştirdiği metaforlar yedi ana tema; “trafik polisi” kavramına yönelik geliştirdikleri metaforlar ise beş ana tema altında toplanmıştır.

Anahtar kelimeler: Metafor, trafik, trafik polisi, ilkokul öğrencisi

ÖĞRENMEYİ ÖĞRENMEYE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Faysal ÖZDAŞ

Mardin Artuklu Üniversitesi, faysalozdas@hotmail.com

ÖZET

Eğitim, bireyin yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık ve olumlu davranışlar kazanılmasını içeren bir süre ifade etmektedir. Eğitim süreci ile elde edilen beceriler, bireyin yaşam standartlarının gelişmesine, ülkeler arası küresel rekabet kapasitelerine ve demokratik gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu beceri ve yeterlilikler öğretim programları vasıtasıyla kazanılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı, öğretim programları vasıtasıyla öğrencilere kazandırılmasını hedeflediği dokuz yeterlilik bulunmaktadır. Bu yeterliliklerden biri de öğrenmeyi öğrenme yeterliliğidir. Araştırmanın amacı, öğrenmeyi öğrenme yeterliliğine ilişkin öğrenci görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Bu amaca bağlı olarak öğrenmeyi öğrenen kişilerin özellikleri nelerdir? Öğrenmek için neler yaparsınız sorularına cevap aranmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 öğretim yılında Mardin İli Artuklu ve Kızıltepe ilçelerinde öğrenim gören 40 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmanın Verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular, içerik analizine tabi tutulmuştur. Analizler sonucunda çıkan sonuçlara göre temalar oluşturulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, öğrenmeyi öğrenen kişilerin en çok çaba gösterdikleri, merak ettikleri, araştırma yaptıkları, güçlü bir motivasyona sahip oldukları ve yaparak yaşayarak öğrendikleridir. Öğrencilerin öğrenmeyi öğrenme için yaptıkları çalışmalar ise olay ve olguları anlamak için çaba harcamak, araştırma yapmak, öğrenme için farklı şeyleri denemek, kendilerine güvenmek ve farklı kaynaklardan öğrenmek şeklindedir.

Anahtar kelimeler: Öğretim programı, öğrenmeyi öğrenme, lise öğrencileri,

E-ÖĞRENME SİSTEMİNDE İÇERİK GELİŞTİRME SÜRECİ CONTENT DEVELOPMENT PROCESS IN E-LEARNING SYSTEM

Dr. Öğr. Üyesi Kamil ÇELİK
Bartın Üniversitesi, kcelik@bartin.edu.tr

ÖZET

E-Öğrenme öğrencinin ve öğretmenin farklı mekanlarda bulunarak planlı bir eğitimi gerçekleştirdiği, eğitimin diploma veya sertifika gibi resmi bir belge verme hakkına sahip olan bir kurum tarafından verildiği, eğitim verme sürecinin bilişim teknolojilerinden faydalanılarak gerçekleştiği bir eğitim sistemidir. Bu eğitim sisteminin geleneksel eğitim sisteminden farklı olduğu göz önünde bulundurulduğunda içerik geliştirme sürecinin önemi anlaşılmaktadır. E-Öğrenme sisteminde ders içerikleri belli standartlara ve kurallara bağlı kalınarak oluşturulmalıdır. Bu çalışmada öncelikle uzaktan eğitim hakkında genel bilgiler verilmiş ve sonrasında bu standartlar ve kurallar hakkında açıklamalarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: E-Öğrenme Sistemi, Uzaktan Eğitim Sistemi, İçerik Geliştirme

ABSTRACT

E-Learning is an educational system in which students and teachers perform a planned education in different places, education is given by an institution which has the right to give an official document such as diploma or certificate and education process is realized by utilizing information technologies. Considering the fact that this education system is different from the traditional education system, the importance of the content development process is understood. In this study, firstly general information about distance education is given and then some explanations have been made about these standards and rules.

Key Words: E-Learning System, Distance Learning System, Content Development

UZAKTAN EĞİTİMİN TARİHSEL GELİŞİMİ HISTORICAL DEVELOPMENT OF DISTANCE EDUCATION

Dr. Öğr. Üyesi Kamil ÇELİK
Bartın Üniversitesi, kcelik@bartin.edu.tr

ÖZET

Uzaktan eğitim öğrencinin ve öğretmenin farklı mekanlarda bulunarak planlı bir eğitimi gerçekleştirdiği, eğitimin diploma veya sertifika gibi resmi bir belge verme hakkına sahip olan bir kurum tarafından verildiği, eğitim verme sürecinin bilişim teknolojilerinden faydalanılarak gerçekleştiği bir eğitim sistemidir. Bu sistemin geçtiği aşamaların bilinmesi önemli bir konudur. Bu bilgiler, araştırmacıların yeni stratejiler geliştirmesine fayda sağlayacaktır. Bu çalışmada öncelikle uzaktan eğitim hakkında genel bilgiler verilmektedir. Daha sonra uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi açıklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: E-Öğrenme Sistemi, Uzaktan Eğitim Sistemi, Tarihsel Gelişim

ABSTRACT

Distance education is an education system in which students and teachers perform a planned education in different places, education is given by an institution which has the right to give an official document such as diploma or certificate and education process is realized by using information technologies. Knowing the stages of this system is an important issue. This information will help researchers to develop new strategies. In this study, firstly general information about distance education is mentioned. Then, the historical development of distance education is explained.

Key Words: E-Learning System, Distance Learning System, Historical Development

AKADEMİSYENLERİN BİREYSEL YENİLİKÇİLİK DÜZEYLERİ: İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ AKADEMİSYENLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

INDIVIDUAL INNOVATION LEVELS OF ACADEMICIANS: A RESEARCH ON THE ACADEMICIANS OF İSKENDERUN TECHNICAL UNIVERSITY

Öğr. Üyesi Fatih ÖZDEMİR

İskenderun Teknik Üniversitesi, fatih.ozdemir@iste.edu.tr

Gülfer ÖZER

İskenderun Teknik Üniversitesi, gulferozer.sbe17@iste.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, akademisyenlerin bireysel yenilikçilik kategorilerini ortaya koymak, yenilikçi davranış eğilimlerini tespit etmek ve yenilikçi davranış eğilimlerine etki eden faktörleri ortaya koymak amaçlanmaktadır. Araştırma amacına ulaşmak için geliştirilen anket formu, İskenderun Teknik Üniversitesi akademisyenlerine uygulanmış ve 138 akademisyenin verisine ulaşılmıştır. Veri toplama yöntemi olarak yüz yüze anket yöntemi seçilmiştir. Örneklem yöntemi olarak ise, kolayda örneklem tercih edilmiştir. Elde edilen verilere, akademisyenlerin bireysel yenilikçilik düzeylerine etki eden faktörlerin belirlenmesi amacıyla açıklayıcı faktör analizi uygulanmış olup, “Değişime Direnç”, “Deneyime Açıklık”, “Fikir Önderliği”, “Risk Alma” ve “Yaratıcılık” olmak üzere 5 faktör elde edilmiştir. Akademisyenlerin demografik özelliklerine göre yenilikçi davranış eğilimlerinin anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek amacıyla Bağımsız örneklem t testi, Tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) ve çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey Testi gerçekleştirilmiştir. Analizler sonucunda, akademisyenlerin yenilikçi davranış eğilimlerinin yaş değişkeni açısından istatistikî açıdan anlamlı şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu çalışma, İskenderun Teknik Üniversitesi’nde gerçekleştirilmiş bir çalışma olduğu için sonuçları sınırlıdır.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon, Bireysel Yenilikçilik, Eğitim

ABSTRACT

In this study, it is aimed to reveal the individual innovation categories of academicians and to determine the innovative behavioral tendencies and to reveal the factors affecting the innovative behavioral tendencies. The questionnaire developed for the purpose of the research was applied to the academicians of Iskenderun Technical University and data of 138 academicians were obtained. The face-to-face survey method was chosen as the data collection method. Sampling method was preferred for easy sampling. In order to determine the factors affecting the individual innovation levels of academicians, explanatory factor analysis was applied and 5 factors such as Resistance to Change, Openness to Experience, Idea Leadership, Risk Taking and düzey Creativity ak were obtained. Independent sample t-test, One-way Anova analysis of variance and Tukey test were used for multiple comparison tests in order to determine whether the innovative behavioral tendencies differ according to the demographic characteristics of the academicians. As a result of the analyzes, it was found that the innovative behavioral

tendencies of academicians differed statistically in terms of age variable. This study was conducted in Iskenderun Technical University and its results are limited.

Key Words: Innovation, Individual Innovation, Education

ERGENLİK DÖNEMİNDE, SANAT EĞİTİMİNİN ÖZGÜR DÜŞÜNMEYE ETKİSİ

Haluk Halim BOZYURT

Karadeniz Teknik Üniversitesi, halukhalimbozyurt@gmail.com

ÖZET

İnsan, karışık fakat düzenli işleyen sistemlere sahip bir varlık olarak tanımlanabilir. Bu varlığın en değerli sistemi zihinsel sistem ve en önemli ürünü ise düşünme olarak adlandırılabilir.

Evrende düşünebilen tek varlık olan insan, merak sonucu yeni bilgiler kazanma ve problemler çözme için; düşünceler geliştirme alışkanlıklarını asırlardır tekrarlayarak sınırsız düşünebilen, donanımlı günümüz bireylerine dönüşmüş olabilir. Sınırsız ve çok yönlü düşünebilen insan, yaşam boyunca duygusal ve fiziksel evreler geçirerek kendini tamamlayabilir. Bu evrelerin en önemlisi çocukluktan büyüklüğe adım atmasını sağlayan ergenlik olarak tanımlanabilir. Ergenlik, bireyin kendisini kanıtlamaya çalıştığı, yeni dünyalara açıldığı, kendini her yönüyle keşfetmeye başladığı bir evre olarak görülebilir. Bu evreyi geçiren bireylere verilecek destek, hoşgörü ve cesaretlendirme faaliyetleri, ergenlik evresinin daha sağlıklı tamamlanmasını sağlayabilir.

Özgürlüğün tadını çıkarmaya başlayan ergenin temel gücünü, özgür düşünme oluşturabilir. Özgür düşünme, ebeveyn ve toplum kontrolündeki bastırılmış her tür zihinsel faaliyetlere karşı duruş ve yetki kullanma olarak tanımlanabilir. Özgür düşünme, saygıyla karşılanmadığı ve ortaya çıkmasına izin verilmediği müddetçe ergenin kendi kabuğuna çekilmesine, birliktelik faaliyetlerinden kaçınmasına neden olabilir. İlerleyen zamanlarda sosyalleşmek için bireyin normal dışı davranışlar, tipler, ritimsiz heyecanlar, şiddet ve macera hareketleri göstermesine neden olabilir. Bütün bunlar özgür düşünen ergenin terbiyelenmemiş, uyarılmamış, düzeltilmemiş davranışlarının sonucu olabilir ve gelecekte daha sağlıklı bireyler olmasına engel olabilir. Bireylerin daha sağlıklı olması, kaygılarının azaltılması ve kişisel verimliliklerinin artması için özgür düşünme ortamı sunan sanat dersleri aktif olarak kullanılabilir.

Özgür yapısıyla sanat eğitimi dersi olan Görsel Sanatlar, bireyin kendini ifade etme alanlarından biri olarak sayılabilir. Sınırsız yüzeylerle, boyaların, özgür düşüncenin ve görsel zekânın bulunduğu sanat eğitim alanı olan Görsel Sanatlar dersi, öğrenci için, yeni umut dünyası, özgürlüğe kaçış alanı ve derin güzelliklere dalma yeri olarak kabul edilebilir. Kendini bağımsız bu dünyada bulan öğrenci, üretken olabilir, mutlu olabilir, her şeyi daha kolay kavrayabilir ve daha başarılı olabilir.

Dersin rehberi olan Görsel sanatlar öğretmenleri, ergenin özgür düşünmesinin olumlu desteklenmesini sağlayabilir, toplum tarafından olumsuz destekleneceği kaygısını olumluya çevirebilir, ergenin elde ettiği bilgi birikimlerini sanatsal güzellikler içinde sunmasını sağlayabilir. Konu seçimlerini öğrencilere bırakarak seçme özgürlüğünü tattırabilir. İnce ruhlu Görsel sanatlar öğretmenleri ve özgür yapısıyla Görsel Sanatlar dersi, özgür düşünme ortamının sağlayarak, ergenin daha az sorunla bu dönemi atlatmasını sağlayabilir.

Her bireyin mutlak yaşayacağı bu evrede, özgür konularıyla özgür hareket alanı sağlayan sanat eğitimi alanı Görsel sanatlar, vazgeçilmez konumda sayılabilir. Hatta bireyin zihinsel yapısında elde ettiği özgür düşünme yetisini genel hayatına yansıtabilir, her derste ve alanda ergeni tamamlayabilir. Bu sayede ergende saygı, değer görme

kavramları, farkındalık kavramları karşılık bulabilir. Ergen sanat eğitimiyle tamamen özgürleşebilir.

Bu çalışmanın amacı, sanat eğitiminin bir kolu olan Görsel Sanatların; düşünebilen tek varlık olan insanın, zihinsel, duygusal ve fiziksel değişim evresi olan ergenliğinde, ebeveyn ve toplum kuralları baskısından kurtularak özgür düşünebilmesindeki etkisinin yönünü ve şiddetini ortaya çıkararak, ergenin sanat dersinde karşı olumlu yaklaşımı için uygulanması gerekenleri ifade edebilmektir.

Anahtar Kelimeler: Varlık, Ergenlik dönemi, Özgür Düşünme, Görsel Sanatlar, Görsel Sanatlar Öğretmeni, Sanat Eğitimi

ENDÜSTRİYEL SERAMİK ÜRETİMİNDE TEMEL SANAT EĞİTİMİNİN ÖNEMİNİ

Arş. Gör. Emrah PEK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, pekemrah@gmail.com

Öğr. Gör. Halit YABALAK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, halityabalak@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı endüstriyel seramik üretiminde temel sanat eğitiminin önemini açıklamaktır. Bu bağlamda tasarımcının plastik öğeleri kullanmasına yönelik aldığı sanat eğitiminin üretim aşamasında tasarımcıya sağladığı katkılar açıklanmaya çalışılacaktır. İnsanoğlunun tarih sahnesine çıkmasıyla birlikte günlük hayatının içerisine giren ana malzemesi kil olan seramik, uygarlığın erken dönemlerinden günümüze kadar farklı biçim ve formlarda üretilmiş ve insanoğlunun günlük hayatına girmiştir. Uygarlığın ilk dönemlerinden sanayi devrimine kadar geleneksel üretim yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilen seramik üretimi 1648 yılında İngiltere’de gerçekleşen endüstri devrimiyle seri ve daha rahat ulaşılabilen bir ürüne dönüşmüştür. Endüstriyel ürün olarak üretilen seramik ürünler sanatsal üretim kaygılarının dışına çıkarak yaratıcılık ve özgünlükten uzaklaşmaktadır.

Üretimde yaratıcılığın ön plana çıktığı ve özgün tasarımların endüstri tarafından ortaya konması seramik üretimini gerçekleştiren tasarımcıların temel sanat eğitimi almaları ve bu doğrultuda üretimler gerçekleştirmeleriyle mümkündür. Kalite ve niteliğin artırılması için seramik üretiminde yer alan tasarımcıların yetiştirildiği programlarda temel sanat eğitiminin yerini alması gerekmektedir. Seramik üretiminde malzeme ve yaratıcılık arasında düşünsel bağlantı kuran üretimleri plastik değerler doğrultusunda gerçekleştiren tasarımcıların üretimleri yalın seri üretimler olmaktan kurtularak biçimsel değerleriyle de ön plana çıkacaktır. Seri üretimlerin hayatımızın tamamına girdiği bu süreçte, meydana gelen yeni tarz yaklaşımların ve arayışların değerlendirilmesi, seramiğin ve anlatım dilinin, kendine özgü kriterlerinin oluşturulması ve plastik öğelerin etkili kullanımı tasarımcıların etkili bir temel sanat eğitimi almaları ile sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: seramik, endüstri, sanat eğitimi

TARİHİ BELGELERDE YER ALAN VAN KALESİ GRAVÜRLERİNİN ANALİZİ VE KURAMSAL AÇIDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Öğr. Gör. Halit YABALAK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, halityabalak@gmail.com

Arş. Gör. Emrah PEK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, pekemrah@gmail.com

ÖZET

Kent görüntüleri kentin insanlar tarafından algılanma biçimlerini, insanların kent hakkında ki ilk izlenimlerini kültür ve zaman mekan ilişkisi ile sunmaktadır. Kent görüntüleri aynı şekilde sanatçıların benzer amaçlar doğrultusunda tercih ettikleri kadrajlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda tarihi belge değeri taşıyan gravürlerde pek çok anlamı ve iletiyi içinde barındırır.

Bu çalışmada benzer bakış açısı ile farklı tarzlarda betimlenmiş olan 6 gravür ele aldıkları konuyu betimleme biçimleri ve teknik özellikleri ile karşılaştırılacaktır. Araştırmaya konu alınan gravürlerden 3 tanesi 19. Yüzyılda Van ilini ziyaret eden seyyahlar tarafından betimlenen ve Van konulu kitaplarda yer alan gerçekçi tarzda yapılmış gravürlerdir. Karşılaştırılma yapılacak diğer üç gravür yine Van konulu kitaplarda yer alan gerçeküstü betimlemelerin yer aldığı gravürlerdir.

Çalışmaya konu olan gravürler Cumhuriyet öncesi Van şehrinin durumu ve batılılar tarafından algılanma biçimini ortaya koymaktadır. Betimlenen gravürler sanatsal değerlerinin yanında belge niteliği taşımaktadır bu nedenle çözümlenmeleri yapılırken doğulu ve batılı bakış açısından yapılmasına ilişkin gerekliliğin yanı sıra teknik ve belgeleyici özellikleri açısından da ele alınıp incelenmesinin gerekliliği açıktır. Bu çerçevede doğrultusunda Van ili ve gravür tekniği ile ilgili genel bilgiler verildikten sonra birinci aşamada tanımlanan eserler teknik ve kompozisyon düzenleri açısından çözümlenip yorumlanacaktır. , ikinci aşamada karşılaştırmalı olarak yapılacak olan değerlendirme ile eser analizi sonuçlandırılacaktır.

Anahtar kelimeler: Gravür, Van, seyyah

“ŞİRİNLER” ÇİZGİ FİLMİNE DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN BİR BAKIŞ

Arş. Gör. Mustafa KAYA
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,

Arş. Gör. Nurullah ESENDEMİR
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, esendemirnurullah@gmail.com

ÖZET

Değer kelimesi, Latince kökenli olup “valare” sözcüğünden gelmektedir. İnsanların her türlü varlığı değerlendirirken kullandığı ölçüleri ifade etmektedir. Kişi, sahip olduğu değerler aracılığıyla olaylara karşı tavır takınmaktadır. Değerler aynı zamanda toplumu birbirine bağlayan en etkin güçlerden biri olarak görülmektedir.

Değerlerin öğretilebileceği fikrinden hareketle son yıllarda değerler eğitimi ile ilgili çalışmalar hız kazanmıştır. Yalnızca ailede değil aynı zamanda okullarda geliştirilmek istenen değerlerin işlenmesi hususu, araştırmacıların dikkatini çekmiştir.

Eğitim kurumlarının dışında değer aktarımının yapıldığı birçok araç-gereç bulunmaktadır. Bunlardan biri de çocukların yoğun bir şekilde izlediği bir tür olan çizgi filmlerdir. Çizgi filmler, çocuklara yönelik hazırlanan, hareketli ve eğlenceli televizyon programlarıdır. Çizgi filmlerde yer alan değerlere ve bu değerlerin işlenişine bilimsel bir bakış getirmek, çocuk eğitimi açısından önemli görülmektedir. Bu sayede çizgi filmlerdekiumlu ve olumsuz değerler daha rahat tespit edilecektir. Bu çalışmanın amacı, uzun bir süre geniş bir kitle tarafından ilgiyle izlenen “Şirinler” çizgi filminde değerleri incelemektir.

Şirinler çizgi filminde işlenen değerlerin belirlenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan, yerel ve evrensel değerleri barındıran 25 farklı değer içeren “Değerler Formu” kullanılmıştır. Değerler formu ile belirlenen değerler sınıflandırılmış ve yüzde-frekansları çıkarılarak tablolaştırılmıştır. Tablolarda işleme sıklıkları verilen değerler çizgi filmlerden doğrudan alıntılarla desteklenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonunda Şirinler çizgi filminin çocuklara değer aktarımı bakımından önemi tartışılarak öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, Çizgi film, Şirinler

“RAFADAN TAYFA” ÇİZGİ FİLMİNE DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN BİR BAKIŞ

Arş. Gör. Nurullah ESENDEMİR
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, esendemirnurullah@gmail.com

Arş. Gör. Mustafa KAYA
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ÖZET

Değer, bir şeyi belirleyen ölçü olarak tanımlanmaktadır. Değerler hem birey hem de toplumu ilgilendiren önemli kurallardır. İnsanlar, değerler aracılığıyla davranışlarını belirlemekte ve hayatlarına yön vermektedirler.

Ailede temelleri atılan ve eğitim kurumlarında sistematik bir şekilde işlenen değerler, son yıllarda büyük önem kazanmıştır. Konuyla ilgili bilimsel ve kültürel çalışmalar yoğunlaşmıştır. Ayrıca müfredatta da değerler eğitimi alanlarına yer açılmıştır.

Değerlerin okullarda verilmesinin yanı sıra çeşitli kitle iletişim araçlarının değerler eğitimi açısından incelenmesi, bu araçların yaygınlığı göz önüne alınacak olursa, önemli hâle gelmektedir. Bu bakımdan başta öğretmenler olmak üzere alan araştırmacıları ve anne-babaların değerler eğitimine daha fazla özen göstermesi gerekmektedir.

Çizgi filmler, televizyon mecrasında yayınlanmakta ve büyük oranda çocuklar için hazırlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, TRT’de yayımlanan ve çocukların ilgiyle takip ettiği “Rafadan Tayfa” çizgi filmindeki değerlerin incelemeye tabi tutulmasıdır.

Araştırma, nitel araştırma deseniyle tasarlanmıştır. Araştırma sürecinde Rafadan Tayfa çizgi filminin bütün bölümleri izlenmiş ve değerler formu aracılığıyla üç uzman değerlendirici tarafından değerlendirilmiştir. Rafadan Tayfa çizgi filmlerinde işlenen değerlerin belirlenmesinde araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan, yerel ve evrensel değerleri barındıran 25 farklı değer içeren “Değerler Formu” kullanılmıştır.

Veriler, betimsel analiz tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Değerler formu ile tespit edilen değerler tasnif edilmiş ve yüzde-frekansları çıkarılarak tablolastırılmıştır. Tablolarda işleme sıklıkları verilen değerler çizgi filmlerden doğrudan alıntılarla desteklenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonunda Rafadan Tayfa çizgi filminin çocuklara değer aktarımı açısından önemi tartışılarak araştırmacılar tarafından öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, Çizgi film, Rafadan Tayfa

ÇOK ALANLI SANAT EĞİTİMİ YÖNTEMİ (ÇASEY) İLE ÇOKLU ZEKÂ KURAMI TABANLI GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Prof. Dr. Abdullah AYAYDIN

Trabzon Üniversitesi, ayaydin2011@hotmail.com

ÖZET

Eğitimin amacına ulaşmasında seçilen yöntemler de önemlidir. Genel eğitimin bir bileşeni olarak görsel sanatlar eğitimi alanında da yöntem ve teknikler dersin amacına ulaşmasında oldukça etkilidir. Günümüzde bu alanla ilgili olarak tek bir yöntem üzerinde hemfikir olmamakla birlikte en çok sözü edilen birkaç yöntem vardır. Bu çalışmanın genel amacı; günümüzde en çok başvurulan Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi (ÇASEY) ile son zamanlarda eğitim dünyasında sıkça sözü edilen Çoklu Zekâ Kuramı tabanlı görsel sanatlar eğitimi anlayışını irdelemek, bu iki yöntem arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koymak, her iki yöntemin değişik açılardan olumlu-olumsuz yanlarını belirlemektir. Ayrıca çalışmanın sonuçlarına göre bazı önerilerde bulunmak da amaç kapsamında yer almaktadır. Bu araştırma, var olan bir durumu ortaya koymayı amaçladığından genel tarama niteliğindedir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırma çoğunlukla literatür taraması yaklaşımından faydalanılmıştır. Ayrıca, araştırmacı kişisel gözlem ve deneyimlerinden de faydalanmıştır. Çalışma sonucuna göre; Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi ve Çoklu Zekâ anlayışı arasında bir paralelliğin var olduğundan, başka bir deyişle her iki yöntemin önemli derecede benzerlik ve ortak amaç taşıdığından söz edilebilir. Çalışma sonuçlarına bakılarak, Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi ve Çoklu Zekâ anlayışına bağlı kalınarak daha etkili ve daha kapsamlı bir yöntem geliştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Görsel Sanatlar Eğitimi, Çoklu Zekâ Kuramı, Çok Alanlı Sanat Eğitimi

ABSTRACT

The methods chosen to achieve the goal of education are also important. As a component of general education, methods and techniques in the field of visual arts education are very effective in achieving the aim of the course. Nowadays, although there is not a single method regarding this area, there are several methods mentioned. The general purpose of this study is; to examine the concept of Multiple Intelligence based visual arts education which is frequently mentioned in the education world and to determine the similarities and differences between these two methods and to determine the positive and negative aspects of both methods in different aspects. . In addition, some suggestions are made according to the results of the study. This research is a general screening because it aims to present an existing situation. Screening models are research approaches that aim to describe a situation that exists in the past or the present. Research mostly used literature review approach. In addition, the researcher also benefited from his personal observations and experiences. According to the results of the study; It can be mentioned that there is a parallelism between the Multi-Area Art Education Method and the Multiple Intelligence concept, in other words, both methods have similarity and common purpose. Based on the results of the study, a more effective and more comprehensive method can

IV. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

be developed by adhering to the Multi-Area Art Education Method and the Multiple Intelligence concept.

Key Words: Visual Arts Education, Multiple Intelligence Theory, Multi-Area Art Education

YAŞAYAN İNSAN HAZİNESİ: NEŞET ERTAŞ

İlkim Eylül İLK

Gazi Üniversitesi, ilkimeylulilk@gmail.com

“Garip bülbül gibi feryad ederiz
Cehalet elinde küsmü kederiz
Hep yolcuyuz böyle gelir gideriz
Dünya senin vatanın mı yurdun mu”
Neşet Ertaş

ÖZET

Yaşayan İnsan Hazinesi, Somut Olmayan Kültürel Miras’ın belirli unsurlarını yeniden yorumlamak ve yaşatmak açısından gerekli bilgi ve beceriye yüksek düzeyde sahip kişileri anlatır. UNESCO tarafından “Yaşayan İnsan Hazinesi” unvanı verilen Neşet Ertaş halk müziği içerisinde oluşturan halk hayatının tüm yönlerini, geleneksel müziğin sözel davranış kalıpları aracılığıyla yaşamını sürdürülmesine olanak sağlamıştır.

Abdal İster bir tasavvuf zümresi olarak görülsün, ister bir geleneğin temsilcileri olarak değerlendirilsin abdalların Türk kültürüne yaptığı katkılar yadsınamaz niteliktedir. Abdallar, dili kullanmadaki maharetleri, icra ettikleri eserlerindeki doğu bilgeliğine has derinlik ve müzikal kabiliyetleri ile dünden bugüne kültürün ve geleneğin önemli taşıyıcılarıdır. Abdallar, kendilerine has yaşantılarıyla günümüzde de Türk kültür hayatı içerisindeki işlevlerini devam ettirmektedirler. Abdallık geleneğinin temsilcileri, çok değişik coğrafyalara yayılsalar da Orta Anadolu’da özellikle Kırşehir ve Kırıkkale civarında meskûn bulunmaktadır. Abdal kültürü içerisinde, özellikle son dönemde hem kendini tanıtmaya imkân bulan hem de abdallık kültürünü daha geniş kitlelerin tanınmasına katkı sağlayan isimlerin başında şüphesiz Neşet Ertaş gelmektedir. Ertaş, 1938 yılında Kırşehir’in Çiçekdağı İlçesine bağlı Kırıllar köyünde dünyaya gelmiştir. Hem ustası hem de babası olan Muharrem Ertaş’tan aldığı eğitimi ve terbiyeyi özümseyerek doğuştan getirdiği yeteneği ile harmanlamıştır. Kendisine has üslubu ile hem saza hem de sese olan hâkimiyeti sayesinde kısa zamanda tanınarak haklı bir şöhreti yakalamıştır.

Bozkırın yanık sesi Neşet Ertaş Anadolu coğrafyasında harman olmuş kültür zenginliğiyle yaşayan insan hazineleri arasında yerini almış ve türküleri gelişen ve değişen dünya düzenine rağmen performans teorisinde bağlamında değişerek ve gelişerek varlıklarını ilk gün ki gibi korumuştur. Sahneye çıkarken başı önde saygılı, hürmetli ve mahcup haliyle var olan Neşet Ertaş kimse kimsenin önünde eğilmesin diye el öptürmeyen, halktan müsaade almadan ceketini çıkarmayan, ayrıcalık istemediği için devlet sanatçılığı ünvanını reddeden insanlık ustasıydı ve içimizden biriydi. Sevginin saygının ne olduğunu türkülere nasıl işleneceğini gösteren hazinemizdi. Bu çalışma Neşet Ertaş’ın Türk kültüründeki yerini ve önemini yaşayan insan hazinesi bağlamında ortaya koymak amacıyla oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Neşet Ertaş, Unesco, Kültür, Somut Olmayan Kültürel Miras.

BİR ‘KÜLTÜREL ARACI’ OLARAK İBRAHİM MAALOUF

Öğr. Gör Efe SEZER

Dokuz Eylül Üniversitesi, Efe.sezer@yahoo.com

ÖZ

Genel bir ifade ile Neo-liberal politikaların sonucu olarak ortaya çıkan bir olgu olarak tanımlanabilecek küreselleşme, yeni bir sosyo-ekonomik, siyasi ve kültürel sistem yaratmış ve bunun sonucunda dünya üzerinde mevcut müzik kültürleri üzerinde de bir takım yeni yönelimleri beraberinde getirmiştir. Uluslararası sermayenin ulusal ekonomileri tehdit ettiği, fiziksel sınırların önemini yitirmeye başladığı bu sistemde ulus devlet yapılanmalarının da sonuna gelindiğinden bahsedilmektedir. Küreselleşme olgusuyla sorgulanmaya ve değişmeye başlayan bir başka kavram da Kimlik'tir. İçinde yaşadığımız dönem modern/kolektif kimliklerin (ulus ve sınıf kimliğinin) gerilemesine, buna karşılık etnik, dinsel, kültürel kimliklerin canlanması anlamında bir “yeniden kimlikleşme” ya da “farklılıkların kimlikleşmesi” dönemi olarak adlandırılabilir. Sınırların neredeyse geçirgen hale geldiği, siyasal kurumların şeffaflaştığı ve esneklediği, uzak ve unutulmuş coğrafyaların yakınlaştığı, bütün dünyanın elektronik ağlarla bir şebekeye dahil olduğu bir zamanda farklı kimliklerin, aidiyetler bağlamında kültürel adacıkların birbirleriyle temas ettiği başat etkinlik alanı da şüphesiz ki müziktir. Uluslararası müzik festivallerinin yapılması, orkestraların ya da tek başına bir müzisyenin hareket halinde olabilmesi ve teknolojinin de bu hızı ve hareketi arttırması müzisyenlerin küresel ölçekteki etkinliklere hem katılmasını hem de bu etkinlikleri başı başına yaratmasını sağlamıştır. Bir başka mekana “öteki” ya da “ötekiler” olarak giren bir müzisyen için ötekiliğin vermiş olduğu yabancılık, güvensizlik ve tekensizlik halini ortadan kaldıracak en önemli araç da yine müziktir, müziğidir. Çalışmanın çıkış noktası olan ‘Aracılık’ terimine en yaygın olarak yüklenen anlam husumetlerin, çatışmaların, anlaşmazlıklar önlenmesi ve tarafları ortak noktada buluşturmak gibi neredeyse hukuki bir anlamdır. Ancak ‘kültürel aracılık’ söz konusu olduğunda yukarıdaki karşıt kutup ya da karşıt konumların olması gerekmez. Bunu bir iletişim modeli olarak düşünüp, en genel anlamda iki kültür arasında aracılıkla mümkün olan etkileşim demek yanlış olmaz. Farklı kültürler ile ilgili malumatların olması (en az iki kültür) aracılık rolünün olmazsa olmazlarından, ancak yeterli değildir. Bu noktada ‘aracı’ olarak nitelendirdiğimiz kişinin kültürler arasındaki dinamikleri bilmesinin yanı sıra başat görevi bu bilgi ve malumatları aktarmak olduğundan bunu yapabilecek teknik toplumsal ve iletişim becerilerine sahip olması gereklidir. Bu becerilerin öğretilebileceği bir kurum, kuruluş ya da disiplinden söz etmek de pek mümkün değildir. Bunlar zaman içerisinde kültürlere maruz kalarak, ya da kültürün içinde doğma ile, örnek alma ya da rol model olma şeklinde informal edinilen/öğrenilen bilgilerdir. Bu çalışmada “öteki” olarak müzik hayatına başlayıp “biz” haline gelen trompet sanatçısı İbrahim Maalouf’un bir kültürel aracı olarak ele alınarak, kültürel aracılık parametreleriyle uyumluluğunun ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Sosyal bilimler alanında ve iletişim kuramları kapsamında kavramsal bir anahtar olarak kullanıma sokulan ‘kültürel aracılık’ (cultural mediation) kavramını oluşturan aktarma, dönüştürme, koruma ve yeniden üretme parametreleriyle değerlendirilmiştir. Çalışmanın örnek olayı İbrahim Maalouf’un gerek içinde bulunduğu gerekse kopup geldiği kültür ve toplumun gelenek ve adetlerini gözeterek onlardan vazgeçmeden müzik yaptığını, ürettiği müziğin ise eklektik olduğunu söyleyebiliriz. Maalouf’un kendi söylemlerinde de görebileceğimiz sahiplendiği yerel müziğini estetik (içsel nitelik) ve kültürel anlamda yeniden üretme ve dönüştürmesi kendisinin kültürel aracılıktaki önemli işlevlerindedir. Maalouf’un Beyrut’ta çocukken dinlediği yerel şarkıları dünyanın birçok caz

IV. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

festivallerinde, tanınmış gece kulüplerinde, senfonik orkestralar ile yaptığı konserlerde yeniden düzenleyerek çalması kültürel aracılığın aktarma işlevini hatırlatmaktadır. Doğal olarak iki kültür arasında bir aracılık rolü de oynamaktadır. Paris'te yaşayan özellikle Lübnan'lı göçmenler için verdiği konserlerdeki barışçı söylemleri ile aracılığın uzlaştırma yönüne de vurgu yapmaktadır. Maalouf'un tüm bu kültürel aracılık edimimleri mevcut kültürel kimliğini sürekli olarak yeniden ve yeniden inşa etme ve anlamlandırmasına neden olur.

Anahtar Kelimeler: İbrahim Maalouf, Kültürel Aracılık, Çok kültürlülük, Göç, Dönüştürme

ANADOLU'DA TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE BAŞ TAKILARI VE ANLAMLARI HEAD JEWELLERY IN HISTORICAL PROCESS and MEANING IN ANATOLIA

Dr. Öğr. Üyesi Nesrin YEŞİLMEN
Mardin Artuklu Üniversitesi, nesrinyesilmen@gmail.com

ÖZET

Geniş bir coğrafyaya sahip olan Anadolu toprakları yüzyıllardır birçok medeniyete ev sahipliği yapmış ve bünyesinde farklı kültürleri bir araya getirip harmanlayarak muazzam Anadolu Medeniyetlerini oluşturmuştur. Hititler, Frigler, Urartular, Bizans ve Roma İmparatorluğu bunlardan sadece birkaçıdır. Bu medeniyetler kuruldukları topraklara siyasal, toplumsal, kültürel ve sanatsal birçok miras bırakmışlardır. Tarihten günümüze ulaşan en önemli sanat eserlerinden biri de takılardır. Takılar neredeyse dünyadaki her medeniyette kullanılmıştır. Buldukları toplumlarda kadınların süslenme aracı olmasının yanı sıra erkekler tarafından güç göstergesi olarak kullanılmıştır. Ancak kullanılan takıların şekilleri, kullanım alanları ve anlamları değişmektedir. Takılar kullanıldıkları zamanın ekonomik, sosyolojik ve kültürel yapısı ile ilgili ipuçları vermektedir. Bu açıdan bakıldığında tarihi takıların geçmişten günümüze bilgi aktaran bir kültür aracı olduğunu düşünmek mümkündür. Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış Anadolu da takılar bakımından geniş bir yelpazeye sahip olmuştur. Diademler, taçlar, pazubentler ve broşlar her biri farklı statüdeki kişiler tarafından ve farklı amaçlar için kullanılmıştır. Bu çalışmada ise tarihsel süreç içerisinde Anadolu'da kullanılan baş takıları araştırılmış olup bu takıların günümüzdeki değişimi irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Takı, Diadem, Taç, Anadolu

ABSTRACT

Anatolia, which has a wide geography, has been home to many civilizations, it has collected and blended different cultures in its structure and created Anatolian Civilizations. Hittites, Phrygian, Urartian, Byzantine and Roman Empire are among these civilizations. These civilizations handed down political, social, cultural and artistic legacies on the area they had been founded. One of the most significant artifacts that has arrived today's societies is jewellery. Jewellery has been used almost in every civilization in the world. It has been used as a decoration object for women; it has also been used by men as a sign of power. However, the forms, areas of usage and meanings of the jewellery have changed. Jewellery gives clues about the economical, sociological and cultural structure of the time they have been used. When considered from this point of view, it is possible to think that ancient jewellery is a cultural means that transfers information from past to present. Anatolia which has been home to a lot of civilizations has had a wide range of jewellery. Diadems, crowns, arm-bands and brooches have been used by people of different status, and for different purposes. In this study, head jewellery used in Anatolia in historical process are going to be researched and its change until today is going to be analyzed.

Key Words: Jewellery, Diadem, Tiara, Anatolia

GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ELEMANLARININ DERS PROGRAMLARINA YÖNELİK ALGILARI

GASTRONOMY AND CULINARY ARTS DEPARTMENT INSTRUCTOR'S PERCEPTIONS
ABOUT LESSON SCHEDULES

Prof. Dr. İrfan YAZICIOĞLU

Hacı Bayram Veli Üniversitesi, irfanyaz@gazi.edu.tr

Öğr. Gör. Esra ÖZATA

Hitit Üniversitesi, esraozata1992@gmail.com

ÖZET

Gastronomi, içerisinde sanatı ve bilimi barındıran bir kavramdır. Toplumun kültürü ve yemek alışkanlıkları arasındaki ilişkiyi inceleyen yiyecek ve içecek bilimi ve sanatı olarak tanımlanabilir. Gastronomi aynı zamanda yiyecek ve yeme içme bilimi olmanın yanında, bir sanat ve kültür felsefesi olarak ifade edilebilir. Gastronominin sanatsal kısmının öğrenilmesi kişinin yaratıcılığı ile ilgiliyken, bilim kısmının öğrenilmesi iyi bir eğitim sistemiyle ilgilidir. Gastronomi eğitimi, Türkiye’de orta ve yükseköğretim kurumları tarafından yürütülen programlarla gerçekleştirilmektedir. Gastronomi eğitimi, yoğun uygulama gerektiren bir süreci kapsadığı için teorik dersleri yürüten öğretim elemanının yanı sıra sektör deneyimi olan ve uygulama alanında uzmanlaşmış öğretim elemanlarına ihtiyaç duymaktadır. Bu kapsamda gastronomi ve mutfak sanatları bölümünün amacı; yiyecek-içecek sektörüne kaliteli elemanlar ve yöneticiler yetiştirip, ülkeye ait mutfak kültürünün en iyi şekilde tanıtılmasını sağlamak ve gastronomi alanına katkı sağlayacak akademisyen yetiştirmektir. Gastronominin sağlam temeller üzerinde yükselbilmesi, ülkenin gastronomi eğitimine verdiği önemle doğru orantılıdır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı; Türkiye’de gastronomi ve mutfak sanatları eğitimi veren fakülte ve meslek yüksekokullarındaki öğretim elemanlarının ders programlarına yönelik algılarını tespit etmektir. Araştırmanın evreni Türkiye’de gastronomi ve mutfak sanatları eğitiminin verildiği 17 fakülte ve 9 meslek yüksekokulundaki 204 öğretim elemanından oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak anket formları kullanılmıştır. 204 anket formu hazırlanarak öğretim elemanlarına gönderilmiş, geri dönüşü olan 45 kullanılabilir anket formu istatistik paket programında T testi kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizi sonucunda uygulamaya yönelik çalışmaların yetersiz olduğu ve fiziki şartların sektörü yansıtmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Eğitim, Öğretim Elemanları

ABSTRACT

Gastronomy is a concept that involves art and science. It can be defined as food and beverage science and art which examines the relationship between culture and food habits of society. Gastronomy can be expressed as an art and culture philosophy, as well as being a food and eating and drinking science. Learning the artistic part of gastronomy is about the creativity of the person, while learning the part of science is about a good education system. Gastronomy training is carried out with the program executed by the secondary and higher education

institutions in Turkey. As gastronomy education covers a process that requires intensive practice, besides the instructor who conducts theoretical courses, it also needs lecturers who have experience in the sector and specialized in the field of application. In this context, the aim of the department of gastronomy and culinary arts; to educate qualified staff and managers in the food and beverage sector, to ensure the best introduction of the country's culinary culture and to educate academicians who will contribute to the gastronomy field. The fact that gastronomy is able to rise on solid foundations is directly proportional to the country's importance for gastronomy education. In this direction, the aim of the research; of Turkey in gastronomy and culinary arts school providing training in vocational schools and instructors is to identify the perception of course. The study population consisted of the release of gastronomy and culinary arts education in Turkey consists of 17 faculties and 204 academic staff in 9 vocational schools. Questionnaire forms were used as data collection tools. 204 questionnaires were prepared and analyzed by using T test in 45 available questionnaires. As a result of the analysis of the data, it was concluded that the practical studies were insufficient and the physical conditions did not reflect the sector.

Key Words: Gastronomy, Education, Instructor's

DOSTOYEVSKİ, ANARŞİZM VE ECİNNİLER DOSTOYEVSKY, ANARCHY AND ECİNNİLER

Cüneyt UZUNLU

Necmettin Erbakan Üniversitesi, cuzunlu@gmail.com

ÖZET

Dostoyevski'nin dönemini aşp onlarca yıldır okunan bir yazar olmasındaki önemli eserlerinden biri de Ecinniler'dir. Yazar, Anarşizmin 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Rusya'daki yansımalarını ortaya koyarken aynı zamanda kendi tarzını oluşturan psikolojik tahlillerle de sosyal hareketlerin insan ruhuna yansımalarını resmeder. Çalışmamızda Dostoyevski'nin yaşamı ve eserlerinin yanı sıra romanın esin kaynağı ve roman karakterlerinin neyi temsil ettiği üzerinde durulmuştur. İki temel karakter olarak görülen Nikolay Stavrogin ve Pyotr Verhovenski başta olmak üzere diğer şahıslara da çalışmada yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ecinniler, Cinler, Dostoyevski, Anarşizm, Stavrogin, Verhovenski

ABSTRACT

One of the important works of Dostoyevsky, who has been read and gone beyond to his time is "Ecinniler". Writer depicts the reflections of social effects to the soul of human being, while revealing the reflections of anarchy in Russia from the beginning of the second term of 19th century. In this study, it his emphasized what the characters and the source of inspiration represent, besides of the life and the works of Dostoyevsky. Nikolay Stavrogin and Pyotr Verhovensky, as the main characters, firstly, the other characters have been analysed though.

Key Words: Ecinniler, Cinler, Dostoyevsky, Anarchy, Stavrogin, Verhovensky

VAROLUŞÇULUK VE TÜRK ÖYKÜSÜNE YANSIMALARI

Cüneyt UZUNLU

Necmettin Erbakan Üniversitesi, cuzunlu@gmail.com

ÖZET

Varoluşçuluk (egzistansiyalizm), felsefi bir akım olarak 19. yüzyılda ortaya çıkmış; 1930'lardan sonra edebiyatta da yaygınlık kazanmıştır. II. Dünya Savaşı'nın ardından 1950 sonrası da hümanist bir bakış açısına evrilip etkisini yavaş yavaş yitirmiştir.

Bu çalışmada Batı'da ortaya çıkan varoluşçuluk (egzistansiyalizm) düşüncesinin genel çerçevesi çizilmeye çalışılmış, Türk Edebiyatı'nda 1950 Kuşağı diye adlandırılan öykücülerdeki yansımalarına değinilmiş ve Varoluşçuluk etkisi incelenmeye gayret edilmiştir. Giriş kısmında Batı edebiyat ve felsefe tarihinde varoluşçuluk üzerinde genel bir bakış açısı geliştirilmiş, bu akımın edebiyatta etkili olan isim, yapıt ve temaları zikredilmiştir.

Birinci bölümde Türk Edebiyatı'nda Varoluşçuluk etkisi üzerinde durulmuş ikinci bölümde ise 1950 sonrası Türk öyküsündeki varoluşçuluk etkisi tema ve biçim açısından iki ana başlık ve alt başlıklar altında incelenmiştir. Sonuç bölümünde de çalışmanın genel bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Varoluşçuluk, Egzistansiyalizm, 1950 sonrası Türk öyküsü, bunalım, Sartre

MARDİN VE ÇEVRE İLLERİNDEKİ DEMONİK VARLIKLAR: PİR ABOK ÖRNEĞİ

DEMONS IN MARDİN AND NEARBY CITIES: WITH THE EXAMPLE OF PIR
ABOK

Arş. Gör. İrfan POLAT

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, irfanpolat@yyu.edu.tr

ÖZET

Çeşitli anlatılarla ve uygulamalarla, iptidai dönemlerden günümüze yaşatılmakta olan halk kültürü, bilindiği gibi dünyayı tanzim ve tasnif eden, çeşitli sosyal dinamikleri içeren bütünsel bir kolektif şuurdur. Bu şuurun önemli bir kısmını da günlük hayatı şekillendiren halk inanışları ve bu inanışlara ilişkin numuneleri içeren efsaneler oluşturmaktadır. Nitekim tıpkı mitlerde olduğu gibi, efsanelerde de belirli bir olayın meydana gelmesi ve bu olayın sözlü bir anlatıya ve dolayısıyla bir pratiğe/inanışa dönüşmesi gerekir ki, sözün eyleme dönüşmesi bu bağlamda halk inanışlarının ortaya çıkışı olarak yorumlanabilir.

Efsaneler, her ne kadar bir doğa olayının veya unsurunun, halk muhayyilesinde önem taşıyan bir kişi veya kişilerin ortaya çıkış süreçlerini konu alan anlatılar olsalar da, bununla birlikte çeşitli olağanüstü varlıkların spesifik özelliklerini konu edinen anlatılardır. Efsanelerin en önemli özelliği, anlatıcının ve dinleyicinin anlatının gerçekliğine duyduğu güvendir. Bu nedenle efsanelerde birçok inanışın izlerine rastlamak ve efsaneleri inanışlar üzerinden değerlendirmek mümkündür. Başta Mardin olmak üzere Diyarbakır, Batman vb. çevre illerde efsanelere konu edinen demonlardan biri olarak Pir Abok, yöre halkının muhayyilesinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Nitekim hem geçiş dönemlerinde (doğum, evlenme ve/veya erginlik, ölüm) hem de sosyal hayatta Pir Abok'a ilişkin uygulamalara sıkça rastlamak mümkündür.

Bu çalışmada, daha önce herhangi bir çalışmada temel özellikleri, görünüşü, ondan korunmaya veya onu yakalamaya ilişkin çeşitli pratiklerin ele alınmamış olduğu Pir Abok incelenecektir. İncelemede başta Mardin (ilçeleriyle beraber) olmak üzere Diyarbakır, Batman vb. çevre illerdeki çeşitli anlatılardan ve bu illerde yaşatılan halk inanışlarından istifade edilecektir. Çalışma, esas olarak iki amaç üzerine kuruludur. Bunlardan ilki, bilhassa henüz tam olarak tanınmayan Mardin kültürünü ve bu kültürde yaşatılan bir demonun tanıtımını sağlamak; ikincisi ise Türkiye'de oluşturulabilecek herhangi bir canavar sözlüğü için kaynak bir metin oluşturmaktır.

Anahtar Kelimeler: Pir Abok, Xul-Xule, Demon, Demonoloji.

ABSTRACT

Folk culture which have been kept alive from ancient times to today's world is a collective consciousness that regulates and classifies the world. An enormous part of the collective consciousness is formed by folk beliefs and legends that conclude examples of the beliefs. Thus as the myths for a legend come to be told there must be an event and by the event told a

folk belief occurs . In this way, word becoming act can be commentated as creation of folk beliefs.

Legends aren't just told about appearance of nature incident or elements, of important people who are important for folk imagination, but they are also told about various supernatural creatures and their features. The most important character of legends are belief on the event told. Therefore it's possible to find folk beliefs in legends and to examine legends with folk beliefs. Pir Abok, among the most important demons in folk imagination is told in mainly legends of Mardin and other cities around. Thus Pir Abok for which lots of practices are made in transition periods (birth, marriage/maturation, death) and in social life.

In this study Pir Abok will be handled which is never handled before with its appearance, characteristics and protection methods. In the examinations legends and folk beliefs of mainly Mardin (with counties) and cities around like Diyarbakır, Batman etc. Study is based on two aims. First of these is presentation of Mardin culture and a demon believed in this culture and second is compose a source text for any monster dictionary in Turkey.

Key Words: Pir Abok, Xul-Xule, Demon, Demonology.

HALK ANLATILARINDA “PİR” ve “PİS” İLE BAŞLAYAN DEMONLAR DEMONS IN FOLKTALES STARTING WITH “PIR” AND “PIS”

Arş. Gör. İrfan POLAT

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, irfanpolat@yyu.edu.tr

ÖZET

Halk anlatıları, derin bir geçmişe dayanmalarının yanında, geleceğe de hitap etmeleri bakımından önemlidir. Bu yönleriyle halk anlatıları, toplumsal düzenlemeler, gündelik hayatın işleyişi, içerisinde birtakım inanışları barındırmaları ve bu inanışların aktarıcıları rollerini üstlenirler. Bilindiği gibi Anadolu sahası Türkleri, İslamiyet’e geçişle beraber Şamanizm’e veya genel tabirle “eski din”e ait birtakım ananeler ve anlatıları unutmuş veya bu anane ve anlatıları İslami formda yeniden işleyerek yaşatmaya devam etmişlerdir. Dolayısıyla, her ne kadar Anadolu sahası için bir din değişikliği meydana gelmişse de, Şamanizm’e ait çeşitli numuneler aslına sadık kalınarak veya kalınmayarak, İslamiyet’e uygun veya İslamiyet’i ihtiva edecek bir biçimde yeniden yazılma/anlatılma yahut icra edilme süreciyle varlıklarını sürdürme gelmişlerdir.

Bilindiği gibi Anadolu sahası efsaneleri ve memoratları, demonoloji bakımından oldukça önemli bilgileri içerirler. Doğası gereği efsane ve memoratlar, anlatanın ve dinleyeninin bizzat inandığı ve yaşadığı düşünülen olaylar hakkında nakledilirler. Efsane ve memoratlarda görülen demonlar da, Türkiye için henüz yeni bir saha olan “demonoloji” hususunda incelenmesi gereken yegâne geleneğin başında gelir. Nitekim alanla ilgili literatür tarandığında, Türkiye’de henüz adı zikredilmemiş fakat efsanelerde anlatılagelen birçok demonun varlığı dikkati çeker. Bu demonlardan bazıları da, bilhassa Güneydoğu Anadolu sahası efsane ve memoratlarında yer edinen Pirabok, Pispatik, Pirelik ve Pirik’tir.

Bu çalışmada, Anadolu’nun bir kısmında, özellikle de Güneydoğu Anadolu bölgesi efsanelerine konu olan, özellik ve görünüş itibarıyla Anadolu’da yaşadığına inanılan diğer birtakım demonlarla ortak/farklı özelliklere sahip, Pirabok, Pispatik, Pirelik ve Pirik adlı demonlar, efsane ve memoratlar ve bu efsane ve memoratların anlatıldığı bölgenin halk inanışları bağlamında değerlendirilecektir. Çalışma ile elde edilmek istenen netice, söz konusu varlıkları bütün yönleriyle tanıtmak ve Türkiye’de yapılacak demonoloji çalışmalarında kaynak oluşturmaktır.

Anahtar Kelimeler: Demonoloji, Pispatik, Pirelik, Pirik, Pir Abok.

ABSTRACT

Folktales which based on a deep past and transferred to future are important. Folktales, considered with these aspects, orginazies society, helps the functioning of daily life, includes folk beliefs and transfers them. As known, Turks of Anatolia, have forgotten lots of traditions and tales from Shamanism or kept them with different form by reshaping them. Despite that a change of religion has been occured in Anatolia, elements of folk culture from Shamanizm (appropriate to legacy or not) are kept alive by being shaped for Islam or including Islam.

As known memorates and legens includes important knowledge for demonology. Legens and memorates, with their own nature, are told about events that narrator and listener believ. Legens and memorates come first for demonology in Turkey to examine. Thus when the literature studied it can be seen that there are lots of demons that are told in legends and memorates but aren't studied well. Some of these demons which are told in legends and memorates of Southeast Anatolia are Pirabok, Pispatik, Pirelik and Pirik.

In this study, the demons Pirabok, Pispatik, Pirelik and Pirik which have similar or different characteristics and appeal from other demons in Turkey will be examined. Mentioned demons will be studied with the help of folk beliefs of area in which legends and memorates are told about Pirabok, Pispatik, Pirelik and Pirik. This study aims to introduce the demons and write a source for demonology researches in Turkey.

Key Words: Demonology, Pispatik, Pirelik, Pirik, Pir Abok.

BRET HARTE'İN OUTCAST OF POKER FLAT AND OTHER STORIES'İNDE DIŞ GÖRÜNÜM VE GERÇEKLİK

Doç. Dr. Bülent Cercis TANRITANIR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, bctanritanir@gmail.com

ÖZET

“İkiyüzlülük, aslında sahip olmadığı inançlara, fikirlere, görüşlere, erdemlere, hislere, niteliklere veya standartlara sahipmiş gibi davranma halidir” (Baron ve ark.). Kuşkusuz, sosyal atmosfer, irade-güç eksikliği, korku ve kişisel çıkarlar gibi iki yüzlülüğe neden olan bazı faktörler vardır. İnsanları ikiyüzlü olmaya iten ana ve en önemli faktör sosyal ortamdır. Toplum bizim gerçek yüzümüzü ve gerçek davranışlarımızı kabul etmez, çünkü yaptığımız ya da doğru olduğuna inandığımız şey, toplumsal normlara göre yanlış bir şey olarak kabul edilir. Sosyal eleştiri ve yargılardan kaçınmak için maskemiz arkasındaki gerçek yüzlerimizi gizlememizi sağlar. Kısa hikayelerinde California Gold Rush'ın yerel rengini ve tasvirlerini gösteren bir yazar olan Harte, dışarıdan kötüler olan ve içeride aziz olan stok karakterleri yarattı. Başrol oyuncularının çoğu, Outcasts of Poker Flat and Other Tales 'deki dışadönükler gibi kendi kültürlerinden uzaklaşıyorlar. Harte'nin yazıları, taze mizahı, kaliteli anlatısı ve dile hakimiyetinden (nadiren şişirilmiş ve öz-bilinçli) övgüyle söz edilir. Outcasts of Poker Flat and Other Tales girişinde, Wallace Stegner, Harte'nin eleştirilerine rağmen neden etkinliğini devam ettirdiğini şöyle özetliyor: Mizah, ekonomi, düzyazı bir aracın ustalığı ve kompakt bir kurgusal biçim, bir paradoks ve renk hilesi, Romantik eğlence dolu bir seçilmiş bir konu, bütün bir eğlence endüstrisinin ticaretinde hisse senedi haline gelmiş tipler oluşturma fakültesi - bunlar Harte'nin devamlılığını açıklamak için yeterlidir. Ama daha fazlası var. O bir dünya yarattı. Bir zamanlar makul, uyumlu, kendi kendine yeten bir dünyaydı. Outcasts of Poker Flat and Other Tales 1869 yılında yayınlandı. Hikaye, ahlaksızlıklarından dolayı şehirlerinden sürülen bir grup insan hakkında. Yakın bir kasabaya giderler ve kar fırtınasında tuzağa düşerler ve en sonunda hikayenin kahramanı da dahil olmak üzere ölürlük. Bu çalışmada, hikayede konuya ışık tutacak çok çeşitli temalar var, ama bunların arasında görünüm ve gerçeklik temasına değinilecektir.

Key Words: İkiyüzlülük, Bret Hart, Görünüm, Gerçeklik

SLAUGHTERHOUSE-FIVE: APATHY AND PASSIVITY

Doç. Dr. Bülent Cercis TANRITANIR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, bctanritanir@gmail.com

ABSTRACT

Vonnegut's first major output is Cat's Cradle published in 1963. Inspired by the creation of the atomic bomb and Hiroshima, this fantastic novel unfolds the unconscious purity of scientists making wild discoveries unaware of what might be the result of a real-life insulated lab with four walls. This time, the author examines the effects of science, technology and religions on human life, and the wisdom of armament is wretched. The most interesting and ironic aspect of the work is the fact that the University of Chicago, which found this thesis insufficient and rejected it, invited Kurt Vonnegut and gave her an MA degree in anthropology after this book was published. Slaughterhouse-Five, published in 1969, has in fact autobiographical features. Billy Pilgrim, a time traveler captive by the Germans, tells the readers of a savagery the world has been ignoring. The battle is already over, while the last curtain closes and the voices of the tamtams are deafening in the entire hall, 135 000 people who are being thrown from American B29 heavy bombers and who actually are designed to absorb oxygen in the air, will die in their homes, bunkers before they even realize what is going on within a few hours. Slaughterhouse-Five is the breakthrough novel of Kurt Vonnegut. It was written based on Vonnegut's own experiences in Dresden during the Second World War. Generally, it is an anti-war novel. It mainly deals with warfare and free will. Vonnegut creates the protagonist of the novel, Billy, as an apathetic and passive character. Therefore, the primary purpose of this study is to show the apathy and passivity in the novel. It aims to focus on Billy and Vonnegut in particular and intends to demonstrate the reason for their apathy and passivity in the novel. Vonnegut's incapability of stopping wars made him to be apathetic. He depicts Billy as an apathetic character. The foremost reason for Billy's apathy is his hallucination and the ability to view his memories from past and future.

Key Words: Slaughterhouse-Five, Apathy, Passivity, Dresden, War, Death, Tralfamadore, Time.

Melishan BÜYÜKKAYIKCI
Gazi Üniversitesi, mels0657@gmail.com

ÖZET

Bünyesinde genellikle mitik öğeler ile olağanüstü unsurlar barındıran çocuklar için eğitici ve eğlendirici, yetişkinler içinse roman/ hikâye ihtiyacını giderici bir halk edebiyatı yaratması olan masallar, inandırıcı özelliğinden uzak bir anlatı türüdür. Başına, ortasına ve sonuna ahenkli birtakım formeller de eklenerek anlatılan masal, yüzyıllarca nesilden nesle aktarılan, anlatıldığı her dönem ve ortamdan bünyesine malzemeler katan ve ait olduğu toplumun dünya görüşü ile kültürel bazı birikimlerini de sözlü olarak yansıtan bir türdür. (Çıblak, 2005: 127)

Masalın birçok farklı tanımı yapılmaktadır. Edebi bir tür olarak kendisini gösteren masal “mekânsız ve zamansız bir dünya anlatısı” temelinde bakıldığında tüm gerçekliğini dünyadan alan, hayal gücü ve olağanüstülüklerle harmanlanmış bir mekana bir zamana bağlı kalmadan kendi içinde var olan dünyanın bir diğer gözüdür.

Toplumsal cinsiyet kadın ve erkeğin sosyal olarak belirlenen rol ve sorumluluklarını ifade eder. Toplumsal cinsiyet biyolojik farklılıklardan dolayı değil ,kadın ve erkek olarak toplumun bizi nasıl gördüğü ,algıladığı,nasıl düşündüğü ,nasıl davranmamızı beklediği ile ilgili kavramlardır(Öztürk, 2011:18-19).

Masallar, toplumların aile yapısının, kültürlerinin, ekonomik ve sosyal durumlarının gösteriminde etkin rol oynar. İçinde barındırdığı olağanüstü unsurlarla beraber toplumsal cinsiyet rollerinin kahramanlar üzerinden aktarılır. Masalarda gördüğümüz toplumsal cinsiyet rolleri ve toplumsal statü hayatın önemli geçiş dönemlerinden olan evlenme ile birlikte çocukluk döneminden çıkış, evlenme süreci ve evlilik sonrası olarak kendisini göstermektedir. Geçiş dönemlerinden olan doğum ve ölüm de toplumsal statü ve toplumsal cinsiyet rolleri üzerinden masalarda verilmektedir. Toplumsal statü, bireyin toplum içinde işgal ettiği konuma statü denilmesi ve bireyin bu statüsüne bireyin hak ve sorumluluklarının yüklenmesi ile oluşur.Birey toplum içinde birçok farklı statüye sahiptir.Babasının ölümü üzerine tek başına kalan fesleğenci kızının toplum içerisinde birey olarak varolma serüveni yaşadığı zorluklar ve başına gelenleri anlatıldığı masal kadının toplumda erkek olmadan kendi varlığını kanıtlanması ve sürdürmesi bağlamında önem teşkil etmektedir.

Fesleğenci Kızı masalı da bu bağlamda incelenmiş ve toplumsal cinsiyet yargılarını bunların masallara olan yansımalarını kadının toplumdaki yeri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fesleğenci Kızı Masalı, Toplumsal Cinsiyet, Kültürel Kimlik ,Masal

TÜRKİYE TÜRKÇESİ İLE TÜRKMEN TÜRKÇESİNİN KARŞILAŞTIRMALI DİL ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE

Dr. Öğr. Üyesi Burhan BARAN
Dicle Üniversitesi, b.baran@dicle.edu.tr

ÖZET

Türk dilinin metinlerle takip edilebilen ilk dönemi Eski Türkçe dönemidir. Bu dönemde tek yazı dili olarak gelişimini sürdüren Türk dili XII-XIII. yüzyıldan itibaren Kuzeydoğu ve Batı Türkçesi olarak iki yazı diline ayrılır. Kuzeydoğu Türkçesi XV. yüzyılda Kıpçak Türkçesi de denilen Kuzey Türkçesi ve Çağatay Türkçesi de denilen Doğu Türkçesi olarak iki kola ayrılır. Türk dilinin diğer yazı dili olan Batı Türkçesinin ilk dönemi XII. yüzyıl sonlarıyla XV. yüzyıl arasında yazı dili olarak kullanılan Eski Anadolu Türkçesidir. Bu ilk dönemin ardından Batı Türkçesi, Azeri Türkçesi (Doğu Oğuzca) ve Osmanlı Türkçesi (Batı Oğuzca) olarak iki kolda gelişimini devam ettirmiştir.

İşte yukarıda sözünü ettiğimiz Kuzeydoğu Türkçesi ve Batı Türkçesinden çağdaş Türk lehçeleri meydana gelmiştir. Kuzeydoğu Türkçesi grubunda Özbek, Kazak, Kırgız ve diğer bir kısım çağdaş Türk lehçeleri vardır. Batı Türkçesi grubunda ise Türkiye, Gagauz, Azerbaycan ve Türkmen Türkçeleri mevcuttur. Çağdaş Türk lehçelerinin oluşumu, konuşma dilindeki farklı ağızların zamanla yazı dili olarak kullanılmasıyla mümkün olmuştur. Pek çok çağdaş Türk lehçesinin oluşumunda Rusya'nın rolü büyüktür. Rusya, Türk cumhuriyetlerinde farklı yazı dilleri oluşturmak suretiyle toplumların anlaşmasında çok önemli bir yeri olan dil birliğini engelleme siyaseti gütmüştür.

Azerbaycan Türkçesinden sonra dil özellikleri bakımından Türkiye Türkçesine en yakın olan lehçe Türkmen Türkçesidir.

Türkmen Türkçesinin söz varlığında Türkçe kelimeler dışında en çok Arapça, Farsça, Rusça ve Moğolca sözcükler mevcuttur. Türkmencenin gelişmesinde XVIII. yüzyıl şairlerinden Mahtumkulu'nun önemli derecede rolü olmuştur. Ayrıca edebi eserlerden bazıları da çağdaş Türkmen Türkçesine aktarılmıştır. Evrensel bir niteliğe sahip olan Yunus Emre'nin şiirleri de bu lehçeye aktarılan eserlerdendir. İşte bu bildirimizde Yunus Emre'nin çağdaş Türkmen Türkçesine aktarılmış şiirlerini esas alarak bu lehçe ile Türkiye Türkçesinin dil özelliklerini karşılaştırmalı olarak inceleyeceğiz. Böylece birbirine yakın olan iki Türk lehçesinin dil özellikleriyle ilgili sunacağımız verileri metin üzerinde göstermek suretiyle somutlaştıracağız. Amacımız Türkiye Türkçesiyle Türkmen Türkçesinin dil özellikleri bakımından benzerlik ve farklılıklarını göstermek ve Türk lehçeleri konusunda yapılan çalışmalara bir katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Türkçesi, Türkmen Türkçesi, dil özellikleri

FABL, KİMLİK VE KÜLTÜR İLİŞKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Mualla MURAT

İstanbul Aydın Üniversitesi, muallamurat@yahoo.com

Merve AKDEMİR

İstanbul Aydın Üniversitesi

ÖZET

İnsanın zaman içinde oluşturduğu, ürettiği ve nesilden nesile aktardığı her türlü değerler kültürü oluşturmuştur. Ekmek, yetiştirmek gibi sözlük anlamları olan kültür, çeşitli disiplinlere göre çok farklı tanımlansa da, en genel anlamıyla, ait olduğu toplumun yarattığı maddî ve manevî bütün unsurlardır.(Yöre:2012) Aynı zamanda kültür, öğelerin, davranışların, düşünce ve duyguların sembollere dayalı bir örgütlenme şeklidir. Bu her bireyce aynı anlamlara gelen semboller ise kültür kodudur. Bu kodlar eğitim, pazarlama ve iş dünyasında önemli bir yer tutmakla beraber insanın kendi kişiliğini, çevresini, ülkesini ve dünyayı tanımasına kaynaklık eder. Her toplumun kendi kültürü vardır ve kültürün yükselmesi, ilerlemesi ve gelişmesi medeniyetin doğuşunu sağlar. İnsanoğlu gelişme ve ilerleme göstererek hayatta kalma ve varlığını sürdürme savaşındaki başarısını, kültürel bir varlık oluşuna yani öğrendiklerini birikiminde saklayıp yeni nesillere aktarma yeteneğine bağlar.(Bozkurt:1997) Kültür, milletin geleceğe taşınan yegane imzasıdır. Kültür iki dokudan oluşur. Birinci doku kemik dokudur, ikinci dokusu ise kıkırdak dokudur. Kemik doku asla bozulmamalıdır. Onlar milletlerin yüzyıllar boyunca birikmiş değer yargılarıdır. İkinci doku olan kıkırdak doku ise sürekli güncellenmelidir. Örneğin saygı asla değişmemeli ama saygının nerede nasıl kullanacağı üzerinde çağa yönelik sürekli değişimler yapılmalıdır. Bunu güncellemediğimiz sürece kültür kaybına, kültür yozlaşmasına uğrarız. Böylesi çalışmalar devlet ve eğitim politikalarının içinde yer almalıdır. Beydaba'nın Kelile ve Dimnesi'ndeki fabllarda hayvan sembollerinin karakterize edilen kodlarını tespit etmeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Fabl, kimlik, kültür

KÜLTÜREL MİRAS UNSURU OLARAK BOYABAT ÇEMBERİ

Melishan BÜYÜKKAYIKCI

Gazi Üniversitesi, mels0657@gmail.com

ÖZET

Kültürel Miras unsuru olarak Boyabat Çemberi somut ve soyut kültürel mirasımız için önem teşkil etmektedir. Çember yöresinde kadınların örtünme amacıyla kullandıkları el işçiliği ile oluşturulan örtüdür. Dokumacılık tarım kültürünün bir yansıması olarak düşünüldüğünde elde edilen pamuk ve pamuğun işlenmesi ile geçirdiği evreler dokumacılığın gerektirdiği emeği, bekleme sürecini tarım toplumunda yaşayan bireylerin her zerresinde sabırla işledikleri çemberin ortaya çıkış serüvenini oluşturmaktadır. Bu serüven arkasında barındırdığı manevi süreç ve sonucunda ortaya çıkan maddi kültür ile varlığını yıllardır korumaktadır. Günümüz teknolojisi ve değişen dünya düzeni ile birlikte çember köyde var olan yapısını kente göçle birlikte koruyamamış ve değişikliklere uğramıştır. Daha iyi şartlarda yaşama isteği kentin çekiciliği ve iş imkânlarının çeşitliliği sebebiyle göç eden insan elbette kültürünü de beraberinde getirmiştir. Ancak çember köyde var olan dokusunu koruyamamış her insan ve her nesne gibi kültürde değişmiş ve bu değişim Boyabat Çemberinde de kendisini göstermiştir. Göç ile beraber çemberin kullanım alanlarında kültürel değişim gözlenmektedir. Göçün beraberinde getirdiği yenedünya ve yeni düzen bir kültür ögesi olan çemberin göç ile olduğu gibi aktarılmasını engellemiş, yenedünya yapısı ve değişen düzenden etkilenilerek yeniden canlandırılması yoluna gidilmiştir. Böylelikle çember yeni bir kimlik kazanmıştır. Kazandığı bu yeni kimlik kültür turizmi açısından büyük önem teşkil etmek ile birlikte Boyabat adına bir marka yaratmış ve yapılan çalışmalarla resmi olarak bu kimliğin dünyaya duyurulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Boyabat Çemberi, Kültürel Miras, Kültür Değişmesi, Kültürel Kimlik

KÜLTÜR VE EĞİTİM AÇISINDAN ANİMASYONLAR

Dr. Öğr. Üyesi Mualla MURAT

İstanbul Aydın Üniversitesi, muallamurat@yahoo.com

Gizem GÜLKANAT

ÖZET

Bu araştırmada, 2017 yılında vizyona giren (8) animasyonlarda öne çıkan eğitimsel işlevler Mesaj-Index ile saptanmıştır. Etik, psikolojik, sosyolojik, ekonomik ve öteki iletiler olmak üzere başlıklara ayrılmıştır. Bu çalışmada, incelenen filmler aile-toplum-birey açısından ele alınmıştır.

Hedef kitlesi 6-12 yaş grubu olan animasyonlar görünürde zevk ve eğlence amacıyla izlenirken alt mesajında eğitimsel pek çok işlevi bulunmaktadır.

Yeni neslin kültür ve ahlak anlayışını da temellendiren animasyonların; bilişsel, duyuşsal ve dilsel açıdan yeterince incelenmediği görülmektedir.

Kültür öğeleri, toplumun inanç ve ahlak nizamına ayarlanarak kültürün yapısı içindeki yerini alır. Kitle iletişim araçlarının toplum algısına etkisi inkâr edilemez. Bu gerçek üzerinden Kitle İletişim Araçlarının verileri Eğitim Fakülteleri'nde çeşitli metot ve tekniklerle incelenmesi gerekir.

Öğretmen Adaylarının yetiştirecekleri nesille ortak paydası bulunmalıdır. Masal ve fabl etkisi görülen bu animasyonlar çocuğun kişilik gelişimi açısından artı ve eksileri tespit etmemize yardımcı materyallerdir.

Animasyonlar, Batı'da bizden çok daha önce çok daha gelişmiş bir şekilde her alanda kullanılmaktadır. Özakpınar "İnsan Düşüncesinin Boyutlarında" Kültür ve Medeniyet kavramlarının üzerinde durur. İki aşamalı olarak ele aldığı bu kavramları ilk aşamada; eylemlere yön veren, kurallar koyan, inanç ve ahlak nizamını, ikinci aşamada ise bu kavramların insan zihniyle akıl yürütmesini, yeni sonuçlar elde etmesini, bilinçli olarak bunları kullanmasını anlatır (Özakpınar,2002:51).

Sosyolog ve felsefecilerin kültür ve medeniyet üzerine çizdikleri bütün yollar için 0-12 yaş eğitimine önem verilmeli ve o yaş grubu hitap eden animasyonlar incelenmek üzere Eğitim Fakülteleri'nde yer almalıdır.

Anahtar Kelimeler: kültür, medeniyet, eğitim, animasyon

HELAL GIDA SEKTÖRÜ VE SERTİFİKASYONU HALAL FOOD SOCTOR AND CERTIFICATION

Prof. Dr. İrfan YAZICIOĞLU

Hacı Bayram Veli Üniversitesi, irfanyaz@gazi.edu.tr

Arş. Gör. Gizem Sultan SARIKAYA

Osmangazi Üniversitesi, gssarikaya@ogu.edu.tr

Öğr. Gör. Ersan EROL

Osmangazi Üniversitesi, ersane@ogu.edu.tr

ÖZET

Tüketicilerin satın alma davranışlarında kişisel, psikolojik, sosyal ve kültürel faktörler etkili olmaktadır. Kişisel faktörler; yaş, meslek, ekonomik durum, psikolojik faktörler; algılama, ve motivasyon, sosyal faktörler; aile, roller ve statülerden meydana gelmektedir. Kültürel faktörler ise maddi ve manevi kültür, estetik, dil ve dinden oluşmaktadır. Bu faktörlerden din; inanç sistemi kurarak düzenleyici kurallarıyla birlikte bireylerin davranışlarını şekillendirmektedir. Tüketicilerin satın alma ya da almama eyleminin yanında besinlere kültürel anlamlar yükleyerek bunların yenilebilir veya yenilemez olarak kategorize edilmesinde din etkin bir faktördür. Müslüman nüfusun satın alma davranışında dini normların etkisi olmaktadır ve hızlı bir şekilde dini eğilimler doğrultusunda beslenme ihtiyacının karşılanması ağırlık kazanmaktadır. Müslümanlar dünyada farklı coğrafyalara yayılmıştır ve yaklaşık 1.8 milyarlık nüfusa sahiptir. Bu durum helal gıdalar ile alakalı ticari faaliyetleri hızlandırarak dünya genelinde 1.6 trilyon dolarlık bir sektörün oluşmasına sebep olmuştur. Bu çalışmanın amacı dünyada ve Türkiye’de helal gıda pazarının mevcut durumunun ortaya konulması ve sertifikasyon sisteminin incelenmesidir. Dünya gıda ticaretinde bu sektörden alınacak payın artırılması için üreticilere, karar alıcılara ve yatırımcılara mevcut durumun ve sertifikasyon sisteminin incelenerek veri sağlanması çalışmanın önemini arttırmaktadır.

Anahtar kelimeler: helal, helal gıda, helal gıda sertifikasyonu,

ABSTRACT

Personal, psychological, social and cultural factors are effective in buying behavior of consumers. Personal factors consist of age, occupation, economic situation, psychological factors; perception, and motivation, social factors; family, roles and status. Cultural factors occur; material and spiritual culture, aesthetics, language and religion. Religion establishes belief system and shapes the behaviors of individuals with their regulatory rules. In addition to the act of buying or not buying consumers, religion is an effective factor in categorizing them as culturally indispensable to food and to be edible or unbeatable. Religious norms have an impact on the purchasing behavior of the Muslim population, and it is important to meet the nutritional needs quickly in line with religious tendency. Muslims spread to different geographies in the world and have a population of approximately 1.8 billion people. This situation accelerated commercial activities related to halal foods and caused a sector of 1.6 trillion dollars worldwide. The purpose of this study to examination of certification system and reveal the current state of

IV. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

the halal food market in the world and Turkey. In order to increase the share taken from this sector in the world food trade, it is important to increase the importance of the study by analyzing the current situation and certification system to the producers, decision makers and investors.

Keywords: Halal, Halal Foods, Halal Food Certification

SOSYOLOJİK AÇIDAN KÜLTÜR

Dr. Melda Medine GÜLEÇ

Uludağ Üniversitesi, sosyologmelda@gmail.com

ÖZET

Kültür, toplumu meydana getiren insanların oluşturduğu bir bütündür ve bu nedenle toplumsal yaşamın temel şartıdır. Kültür, toplumun üyesi olan insanların öğrendikleri ve paylaştıklarının hepsini kapsayan bir kavramdır. Bu nedenle davranış bilimlerinin kapsamına giren hemen her şey kültür sayesinde bir biçim kazanmıştır. Çünkü insan dünyaya gelir gelmez, konuşmayı, yemeyi, içmeyi, giyinmeyi, inanmayı, çevresini tanımayı, insanları yetiştirmeyi, geçerli ve geçersiz bilimsel kuralları, maddi ve manevi değerleri belirli bir kültür kalıbı içinde öğrenir.

Kültür kavramı birçok bilim dalı tarafından tanımlanmıştır. Kültür deyince akla öncelikli olarak Sosyal Bilimler gelse de, doğa bilimleri açısından da ele alınan bir konudur. Sosyal bilimler açısından kültür, toplumda biyolojik olarak değil, toplumsal araçlarla aktarılıp iletilen her şeyi anlatır. Sosyolojik açıdan ise kültür kavramının ele alınışı çok geniştir. Kültür yalnızca örf, adet, gelenek ve görenekler ile ilgili değil, inovasyon ve liderlik gibi günümüz dünyasının yakından ilgilendiği konularla da ilişkilidir. Kültürün diğer alanlarla ilgisi sosyolojiyi konusu olmuştur. Kültürün özellikleri, fonksiyonları, kültür kalıpları, kültürel süreçler ve kültür çeşitleri sosyolojik açıdan çeşitli kaynaklarda ele alınmıştır.

Kültür kavramı ile ilgili çok sayıda tanım yapılmıştır. Bu tanımlar birbirleri ile çelişmemekle birlikte, kültür hakkında bakış açısı sunmaktadır. Araştırmada kültür ve kültür kavramı sosyolojik açıdan değerlendirilmiştir. Buradaki amaç, kültürün toplumca benimsenmiş maddi ve manevi unsurlardan oluşuyor olması, toplumun kurumları tarafından benimsenmiş olması ve toplumsal yaşantıda kabul görmesidir. Araştırmanın bir diğer amacı ise, kültür konusunu ve kültürün sosyal yaşamdaki değişim sürecini kendi bağlamı içinde ve bütüncül olarak anlaşılmasını sağlayacak veriler sunması bakımından literatüre katkı sağlayacağını düşünülmesidir.

Araştırmada yöntem olarak literatür taranmış elde edilen veriler tümevarım metodu kullanılarak yorumlanmıştır. Elde edilen veriler sayısal göstergelere indirgenemeyecek cinsten olduğu için, verilerin kendi zenginliği, derinliği, çeşitliliği ve ayrıntıları ortaya konmaya çalışılmıştır. Kültür kavramının ele alınışı incelenmiş, değişik boyutlarıyla sosyolojik açıdan kültür konusu ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışmada sırasıyla kültür kavramının tarihçesi, kültürün tanımı, kültürün özellikleri, kültürün fonksiyonları, kültürel süreçler ve kültür çeşitleri sosyolojik açıdan ele alınıp değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: kültür, kültürün özellikleri, kültürün fonksiyonları, kültürel süreçler, kültür çeşitleri

İKİ ORTA ÇAĞ İKİ MEDENİYET TWO MEDIEVALS TWO CIVILIZATIONS

Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, hcicek@yyu.edu.tr

ÖZET

İnsanlık tarihini bölümlendirme, geçmişteki insani olup bitmelerin daha kolay anlaşılmasını sağlamıştır. Bu bölümlendirmeye göre tarihçiler geçmişin belli bir dönemini orta çağ diye adlandırmaktadır. Bu çağın hangi tarihte başladığı, hangi tarihte bittiği konusunda farklı görüşler vardır. Fakat yaklaşık olarak ve daha sistematik olabileceği göz önünde bulundurularak M.S. 500 ile 1500 yılları arasındaki dönemi orta çağ olarak niteleyebiliriz. Aynı zaman dilimi olmasına rağmen bu dönemde birbirinden farklı iki orta çağın, dahası iki medeniyetin var olduğunu görüyoruz. Bunlardan birisi Batı/Hıristiyan orta çağı ya da medeniyeti; diğeri de Ortadoğu/İslam Orta çağı ya da medeniyetidir. Bu Orta çağlardan birinde felsefe, bilim, farklı düşünceler baskılanırken, diğesinde bunların önü açılıyordu. Bu Orta çağlardan birinde felsefi ve bilimsel çalışmalar kovuşturmaya uğruyor ve ölümle sonuçlanabiliyorken, diğesinde destekleniyordu. Bu medeniyetlerden birinde tek bir anlayış veya bakış egemenken, diğesinde farklı olana hoşgörü ile bakılıyor ve hayat hakkı tanınıyordu. Bu nedenle bu medeniyetlerden biri karanlığa savrulurken diğeri parlıyordu. Bu çalışmada bu medeniyetler arasındaki felsefi, bilimsel, kültürel birtakım farklılıklara değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Orta çağ, Medeniyet, Felsefe, Bilim, Batı Medeniyeti, İslam Medeniyeti

ABSTRACT

The division of human history has made it easier to understand human beings and events of humanity in the past. According to this division, historians call a certain period of the past, medieval. There are different opinions as to which date this era began and on which date it ended. However, considering that it may be approximate and more systematic, we may call the period between 500 and 1500 as medieval. We see that there are two different medievals and even two civilizations in this period, although it is the same time zone. One of them is Western/Christian Medieval or Civilization; the other is the Middle East/Islamic Medieval or Civilization. In one of these medievals, philosophy, science, different thoughts were suppressed, while the other was making way to them. In one of these medievals, philosophical and scientific studies were prosecuted and could be fatal, while the other supported them. In one of these, civilizations were dominated by one understanding or gaze, while the other was viewed with tolerance and the right to life was recognized. For this reason, one of these civilizations was scattering in the dark while the other shining. In this study, a number of philosophical, scientific and cultural differences among these civilizations will be addressed.

Keywords: Medieval, Civilization, Philosophy, Science, Western Civilization, Islamic Civilization

AŞIRI TURİZMİN (TURİZMDE TAŞIMA KAPASİTESİ AŞIMI) KÜLTÜR VE MİRASA ETKİLERİ KONUSUNDA BİR İNCELEME

AN ANALYSIS OF THE IMPACTS OF OVERTOURISM (OVERCROWDING IN TOURISM DESTINATIONS) ON CULTURE AND HERITAGE

Dr. Öğr. Üyesi Özer ŞAHİN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozersahin@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, dünyada son yıllarda artan turist sayısı ile başlayan, günümüzde devam eden ve gelecekte çok ciddi bir risk olarak krizlere neden olabileceği tartışılan aşırı turizm (overtourism) konusuna dikkat çekmektir. Bu çerçevede kültür ve mirasa yönelik tehditler çalışmanın kapsamını oluşturmaktadır.

Türkiye'nin 1980'li yıllarda yoğunlaşmaya başlayan turizm çalışmaları neticesinde bugünlerde turist sayısı bakımından dünyanın ilk 10 ülkesi arasına girmek üzere olduğu görülmektedir. Dolayısıyla en çok turist çeken ve gönderen ülkeler turizm sayesinde çeşitli avantajlar elde etmenin yanında bir takım sorunlar da yaşamaktadırlar McKinsey şirketi ile Dünya Seyahat ve Turizm Konseyi'nin birlikte hazırlamış oldukları Coping With Success, Managing Overcrowding in Tourism Destinations, Aralık 2017 başlıklı raporuna göre bu sorunlar; yabancılaşmakta olan yerel sakinler, turistlerin yaşamakta oldukları olumsuz turizm deneyimleri, aşırı yüklü altyapılar, doğal çevrenin bozulması ve son olarak da kültür ve mirasa yönelik tehditler olarak beş grupta toplanmıştır. Aynı raporda dünyada aşırı turizm konusunda başı çeken 68 şehir listelenmiş ve bu şehirlerin içinde İstanbul ve Antalya illeri de yer almıştır. Türkiye'nin bölgeleri dikkate alındığında Akdeniz, Ege, Marmara başta olmak üzere bütün bölgelerinde özellikle belirli dönemlerde (turizm sezonu, bayramlar ve resmi tatillerde) aşırı turizm sorunu yaşayan turistik destinasyonların sayısı artmaktadır.

Sosyal, kültürel ve tarihi değerlerin bozulması ve yok olması konuları üzerinde gittikçe büyüyen bir sorun olarak durulmaktadır. Aşırı turizmin neden olduğu sorunların uluslararası alanda olduğu gibi ulusal düzeyde de başarıyla yönetilmesi gerektirmektedir. Maddi ve manevi değerlerin korunması için yapılması gerekenlerin her bir ayrıntısı önemsenmelidir. Bu nedenlerle gerçekleştirilen araştırma ikincil kaynaklardan yararlanılarak gerçekleştirilmiş nitel bir tarama çalışmasıdır. Araştırma neticesinde, aşırı turizmin gelecekte yönetimlerin öncelikli konuları arasında kalıcı olarak yer alacağı söylenebilir. Türkiye geneli, bölgeler, iller, ilçeler, beldeler ve köylerin taşıma kapasitelerinin belirlenmesi, yönetilmesi, kontrol edilmesi ve yükseltilmesi için yapılması gerekenler konusunda mevcut politikalar gözden geçirilmelidir. Turizm sektörü ile ilgili tüm taraflar aşırı turizm sorununa, sosyal, kültürel ve tarihi değerler perspektifinden yaklaşarak orta ve uzun vadeli yenilikçi adımlar atmalıdırlar.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Aşırı Turizm (Turizmde Taşıma Kapasitesi Aşımı), Kültür ve Miras

ABSTRACT

This study aims at drawing attention to the issue of overtourism, which has arisen due to the recent increase in the number of tourists in the world and has continued till present time and which is likely to lead to severe crises in the future. With this aim in mind, the study focuses particularly on the threats which overtourism poses to culture and heritage.

Turkey is soon to rank among the top 10 countries in the world regarding the number of tourists as a result of the investments in tourism which started to accelerate in the 1980's. It is a fact that the most tourist-receiving and tourist-sending countries are facing certain challenges, as well as enjoying various advantages of tourism. In the Coping with Success, Managing Overcrowding in Tourism Destinations December 2017 report prepared by McKinsey and World Travel and Tourism Council, these challenges are grouped under five titles as alienated local residents, degraded tourist experience, overloaded infrastructure, damage to nature, and threats to culture and heritage. The same report presents the heatmap of 68 cities and İstanbul and Antalya are also included in the list. Regarding the regions of Turkey, in all the regions, with the Mediterranean, Aegean, and Marmara regions being in the first place, the number of tourism destinations which are facing problems associated with overtourism are increasing, especially during certain periods (tourism season, religious holidays, and public holidays).

Deterioration and loss of social, cultural, and historical values are seen as ever-increasing problems. Problems associated with overtourism have to be managed effectively on the national level, as well as on the international level. Each and every detail of the necessary measurements to preserve moral and material values has to be given the due attention. In this regard, the present study is a qualitative research based on secondary sources. The results of the study might suggest that overtourism will remain a high-priority persistent problem for administrations in the future. The current policies in Turkey regarding the measurements to determine, manage, control, and improve the carrying-capacity of the country as a whole, the regions, provinces, small towns, and villages should be reviewed. All the parties involved should be in cooperation to take medium-term and long-term innovative steps about overtourism problem considering social, cultural, and historical values.

Keywords: Tourism, Overtourism (Overcrowding in Tourism Destinations), Culture and Heritage

İPEKYOLU KADINLARI BURSA MUŞ VAN KÜLTÜR BULUŞMASI

Dr. Melda Medine GÜLEÇ
Uludağ Üniversitesi, sosyologmelda@gmail.com

ÖZET

Sayıları her geçen gün artan sivil toplum kuruluşları demokratikleşmenin başlıca göstergesidir. Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de sadece nicelik değil nitelik bakımından da sivil toplum kuruluşlarının yapılarında, pozitif yönde bir artış gözlemlenmektedir. İç işleri bakanlığının verilerine göre Türkiye’de 114387 tane aktif dernek bulunmaktadır. Demokratikleşme ile doğru orantılı olarak artan bir diğer değişken de kadının toplumsal hayattaki statüsü ve eğitim seviyesidir. Okullaşmanın artması ile birlikte, okuryazar kadın sayısının artması, ardından kadınların çalışma hayatına katılması ve sosyal hayatın hemen her yanında aktif olması en temel insani hak ve temel özgürlüktür.

Çalışmada Bursa’da faaliyet gösteren bir kadın derneği federasyonunun, gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirdiği ulusal bir proje ele alınmıştır. Proje kapsamında Muş ve Van illerinde toplam 236 kadına ulaşılarak onlara çeşitli alanlarda, alanında uzman kişiler tarafından mesleki ve kültürel eğitim verilmiş ve eğitime katılan kursiyerlere katılım belgesi verilmiştir. Projenin amacı, kadınların kalkınması yoluyla toplumun maddi ve manevi kalkınması için çalışmak ve bu amaçla kültürel bütünleşmeyi sağlamaya çalışmaktır. Bu nedenle, kadınlarının kültürel ve sosyo-ekonomik konularda gelişmesine katkı sağlamak, girişimcilik konusunda kadınların bilgilendirilmesi, dernekleşme ve kadınlara katkıları konusunda örnekler ile kadınların bilinçlendirmesi, bölgede ihtiyaç duyulan ancak usta öğretici bulunmadığı için unutulmuş olan el sanatlarını öğretmek, kadınların emeğini değerlendirme yolları aramak, gönüllü çalışanlar arasında koordinasyon sağlamak projenin hedefleri arasındadır. Kursiyerler arasında halk eğitimde çalışan usta öğreticilerin varlığı ile projenin sürdürülebilirliği de sağlanmaya çalışılmıştır. Projenin sürdürülebilirliği sayesinde kazanılan edimlerin sonraki gruplara aktararak yaygınlaşmasına katkı sağlamak projenin bir diğer amacıdır.

Gönüllülük esasına dayalı bu proje ile Doğu ve Batı arasında bir kültür buluşması gerçekleştirilmiş, kadınlara mesleki, kültürel ve sosyal eğitim verilerek sosyo ekonomik statüsünde ilerleme göstermesi hedeflenmiştir. Proje Bursa, Muş ve Van illerinin valilik, belediye ve çeşitli il müdürlükleri gibi kamu kurum ve kuruluşlarından alınan izinler ile yapılmıştır. Projenin bütçesi, projede çalışanların kendi ekonomik imkânlarıyla sınırlıdır. Gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, dernek, kültür, sürdürülebilirlik, eğitim

SOYADIM BENİMDİR! ÜNİVERSİTELİ KADIN ÖĞRENCİLERİN EVLİLİKLE SOYADININ DEĞİŞMESİNE YAKLAŞIMLARI

MY SURNAME IS MINE! UNIVERSITY WOMAN STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS SURNAME CHANGE AFTER MARRIAGE

Dr. Sırma Oya TEKVAR

Karabük Üniversitesi, sirmatekvar@karabuk.edu.tr

ÖZET

Soyadı, kişinin kimliğini ve aidiyetliğini belirten önemli bir unsur, kişinin kimliğinin ayrılmaz parçasıdır. Vazgeçilemez, devredilemez, feragat edilemez bir kişilik hakkıdır. Bu nedenle soyadına ilişkin hak yasalarda özel olarak düzenlenmiş ve korunmuştur. Ne var ki bu hak ülkemizde kadınlar için sadece evlenene kadar geçerli kılınmaktadır. Evlenen kadına, sadece kendi soyadını kullanma hakkı tanınmamakta, en iyi ihtimalle kocasının soyadını da almak zorunda bırakılmaktadır. Bir başka deyişle kadının evlendikten sonra yalnızca kendi soyadını taşıma hakkı yoktur. Bu durum, en başta Anayasamızın 10. maddesinde ifade edilen “Herkes dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.” şeklindeki eşitlik ilkesine aykırıdır. Kaldı ki Türk Medeni Kanunu’nda yer alan “Kadın evlenmekle kocasının soyadını alır” şeklindeki emredici hükmün yanında, eşlerin soyadını birlikte seçmelerine olanak sağlayacak irade özgürlüğüne de yer verilmemektedir. Oysa soyadı, kişinin temel kişilik hakkı olarak görülüyorsa, yalnızca erkeklere değil, kadınlara da tanınmalıdır. Kaldı ki yaşam nasıl hızlı bir değişim içindeyse yasalar da bu ölçüde yaşamın gereksinimlerine göre yaşanmakta ve değişime uygun olarak değişime ihtiyaç duymaktadır. Yasalar önünde eşitlik temel alındığında, evlenmekle sadece kadının kimliğinin, hatta kütük bilgilerinin değişmesi, bir başka deyişle medeni hal değişikliğinin sadece kadını etkilemiş olması hem Anayasa’da öngörülen eşitlik ilkesine hem ülkemizin onayladığı uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan taahhütlerine aykırı düşmektedir. Kaldı ki bu uluslararası sözleşmelerin iç hukukumuzdaki kanunlardan daha üstün tutulduğu Anayasa’nın 90. Maddesi’nde belirtilmektedir.

Bu çalışmada, üniversite öğrencisi kadınların, TMK’nın 187. Maddesi olan kadının soyadına ilişkin kanun kapsamında, evlendikten sonra kendi soyadlarını korumaya yönelik ne düşündükleri ve cinsiyet eşitliği çerçevesinde soyadı kanununu nasıl değerlendirdikleri üzere bir araştırma yapılmıştır. Araştırma kapsamında, Karabük Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü’nde “Kadın Statüsü ve Sorunları” isimli ders alan ikinci sınıf öğrencilerle açık uçlu sorulardan oluşan yazılı görüşmeler yapılmıştır. Ortaya çıkan bulgular çerçevesinde kadının soyadı hakkı irdelenmiştir. Genel olarak denilebilir ki üniversitelerde verilen kadın çalışmaları ve kadın haklarına ilişkin derslerin, kadınlara birey olarak hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda önemli derecede farkındalık aşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadının Soyadı, Soyadı Hakkı, Kadının Kimliği, Evlendikten Sonra Soyadı

ABSTRACT

Surname is an important element, which defines personal identity and an inseparable part of a person's identity. It cannot be abandoned, alienated or abdicated. For this reason, the right of surname is especially arranged and protected in laws. However, unfortunately, this right is valid for women in our country merely until their marriage. Women have to adopt their husbands' surname after marriage or at best they have to carry double surnames by adopting spouses' surname with their own surname. In other words, women do not have right to keep their own surnames after marriage. This situation is primarily contradictory to our 10th Article of the Constitution, which is based on the principle of equality. 10th Article of the Constitution is as "Everyone is equal before the law without distinction as to language, race, color, sex, political opinion, philosophical belief, religion and sect, or any such grounds. Men and women have equal rights. The State has the obligation to ensure that this equality exists in practice. Measures taken for this purpose shall not be interpreted as contrary to the principle of equality." Other than that, according to the Turkish Civil Code, women will adopt her husband's surname after marriage. Moreover, it is not allowed couples to choose a surname together. But if surname supposed to be a unique right of identity, it should be accorded not only to men but also to women. Furthermore as life conditions changes rapidly, laws need to be revised and reconstructed according to changing requirements. Thus, this enforcement regarding women's surname contradicts the principle of equality.

In this study, in order to understand university student women's tendency about changing their surname after marriage and their perception about surname, a written survey with open-ended questions was conducted among students in Karabük University, Midwifery Department in Health Sciences Faculty. These woman students consist of sophomores who take a course named "Women's Problems and Status". Within the framework of findings, the right of woman's surname was examined. Generally it can be concluded that courses about women rights and gender studies given in universities rise awareness of students.

Keywords: Woman's Surname, Right of Surname, Woman's Identity, Surname after Marriage

İNŞAAT SÖZLEŞMELERİNE UYGULANACAK HUKUK

Dr. Öğr. Üyesi Nazlı TÖRE

Ufuk Üniversitesi, nazlitore@gmail.com

ÖZ

Sözleşmeden doğan borç ilişkilerine uygulanacak hukuk kanunlar ihtilafı kuralları aracılığıyla tayin edilir. Bununla birlikte uluslararası özel hukukta sözleşmeden doğan borç ilişkilerine uluslararası maddi hukuk kuralları yahut doğrudan uygulanan kurallar gibi başka kuralların müdahale etmesi de mümkündür. Türk hukukunda yabancı unsur taşıyan borç ilişkilerine uygulanacak hukukun tayini Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'da (MÖHUK) yer alan kurallar marifetiyle yapılır. Bu kurallar, esasen, (sonradan Roma I Tüzüğü olacak) 19 Haziran 1980 tarihli "Sözleşmeden Doğan Borçlara Uygulanacak Roma Sözleşmesi"nde benimsenen sisteme uygun olarak tasarlanmıştır. Bu sebeple, tıpkı Avrupa Birliği hukukunda olduğu gibi, Türk hukukunda da inşaat sözleşmelerine uygulanacak hukuk konusunda herhangi özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla da her iki sistemde de, inşaat sözleşmelerine uygulanacak hukuk saptanırken, genel olarak bütün sözleşme ilişkilerini düzenleyen hükümlere bakmak gerekir. Bu hükümler, Roma I Tüzüğü'nün 3 ve 4. maddelerinde ve Türk MÖHUK' unun 24.maddesinde yer almaktadır. Her iki düzenlemeye daha yakından bakıldığında, bunların 'objektif' ve 'sübjektif' olarak iki farklı bağlama kuralını bünyesinde barındırdığı anlaşılmaktadır. Gerçekten her iki düzenleme de tarafların irade özgürlüğüne saygı göstererek, sübjektif kural aracılığıyla onlara hukuk seçimi imkânı tanımıştır. Demek ki, inşaat sözleşmelerinin tarafları kendi özgür iradeleriyle aralarındaki sözleşmeye uygulanacak hukuku seçebileceklerdir. Bu durum bilhassa büyük inşaat projelerinde geçerlidir. Bu tür projelerde taraflar, daha başından, hangi hukuka tabi olacaklarını haklı olarak bilmek istemektedir. Öyle ki; FIDIC Sözleşmeleri gibi bazı standart sözleşmelerde, taraflara hukuk seçimi imkânı tanıyan özel klotlar bulunmaktadır. Çünkü taraflar, sözleşmelerini ne denli ayrıntılı düzenlediklerini iddia etseler de, inşaat gibi uzun soluklu işlerde işin planlama safhasında öngörülemez kimi durumlar ortaya çıkabilmekte ve seçilen hukuk bütün bu durumlara uygulanmaktadır. Dolayısıyla, her ne kadar, hukuk seçimi meselesi fazla ciddiye alınmasa da, aslında pratik sorunların çözümünde oldukça önemlidir. Bir kere, her şeyden önce, böyle bir hukuk seçiminin yokluğunda, sözleşmeyi idare edecek bir hukukun bulunması gerekecektir. Üstelik genel olarak sözleşmelere uygulanan kanunlar ihtilafı kuralları, özel olarak inşaat sözleşmelerine uygulanacak kuralların tayininde pürüz yaratabilir. Bu konunun da çok iyi değerlendirilmesi icap eder. Tarafların hukuk seçimi yapmamış olması ihtimalinde objektif kural devreye girer. Objektif kural, Roma I Tüzüğü'nün 4. maddesinde ve Türk MÖHUK' unun 24. maddesinin 4. fıkrasında ifadesini bulmuştur. Türk MÖHUK' unun 24. maddesinin 4. fıkrası üç cümleden oluşmaktadır ve bazı ayrıntılar haricinde birebir Roma I Tüzüğü'nün 4. maddesindeki düzenlemeleri yansıtmaktadır. Anılan bu düzenleme de üç aşamalıdır. İlk aşamada, tarafların hukuk seçimi yapmamış olmaları durumunda, sözleşmeden doğan ilişkiye, o sözleşmeyle "en sıkı ilişkili" hukukun uygulanacağı bildirilmektedir. İkinci aşamada en sıkı ilişkili hukukun hangisi olabileceğine dair bir değerlendirme yapılmaktadır. Bu değerlendirmede "karakteristik edim"den yararlanılmaktadır. En sıkı ilişkili hukuk, karakteristik edim borçlusunun, sözleşmenin kuruluşu sırasındaki mutad meskeni hukuku, ticari veya mesleki faaliyetler gereği kurulan sözleşmelerde karakteristik edim borçlusunun işyeri, bulunmadığı takdirde yerleşim yeri hukuku, karakteristik edim borçlusunun birden çok işyeri varsa söz konusu sözleşmeyle en sıkı ilişki içinde bulunan

işyeri hukukudur. Üçüncü aşamada, halin bütün şartlarına göre sözleşmeyle daha sıkı ilişkili başka bir hukuk varsa, sözleşme bu hukuka tabi olur. İnşaat sözleşmelerinde karakteristik edim borçlusu olarak müteahhit kabul edildiğinden, hukuk seçimi yokluğunda inşaat sözleşmelerine uygulanacak hukuk müteahhidin işyeri hukuku olacaktır; meğer ki sözleşmeyle daha sıkı ilişkili bir hukuk bulunsun.

Anahtar Kelimeler: İnşaat Sözleşmeleri, Sözleşmeden Doğan Borçlara Uygulanacak Hukuk, Hukuk Seçimi, Objektif Kural, Karakteristik Edim, En Sıkı İlişkili Hukuk, Daha Sıkı İlişkili Hukuk.

UYUŞTURUCU VE UYARICI MADDE KULLANIMINI ÖZENDİRMEK SUÇ MUDUR? (TCK m.190/2)

IS ABETTING OF SUBSTANCE ABUSE A CRIME? (TCC p.no.190/2)

Öğr. Gör. Başak Oya KORAP

Yalova Üniversitesi, basakoya@hotmail.com

ÖZET

Uyuşturucu madde kullanımı ile ilgili sık karşılaşılan durum, genelde gençlerin kubar tabir edilen esrarlı sigarayı içmeleri ve içmek için satın almaları ve bir sonraki aşamasında da bu maddeleri satmaya başlamalarıdır. Buna karşılık 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 190. Maddesinde uyuşturucu madde suçlarına bir de "kullanımı özendirmek" suçu eklenmiştir. Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımına özendirme suçunun oluşması için iki seçimlik hareketten birisinin gerçekleşmesi gerekir ki, bunlardan birisi madde kullanımını alenen özendirmek, diğeri ise madde kullanımını alenen özendirici nitelikte yayın yapmaktır. Türk Ceza Kanunu'nda veya uyuşturucu maddelere ilişkin bir başka kanunda "uyuşturucu veya uyarıcı madde" kavramı tanımlanmamıştır. Uygulamadaki sıklığı ve yargı kararlarında yer bulması sebebiyle tartışmaya değer bulduğumuz kullanımı özendirme suçuna ilişkin çalışmamızda genel bilgiler verilecek olup, maddenin yargı kararlarıyla birlikte değerlendirmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uyuşturucu, uyarıcı, özendirme suçu, TCK m.190/2

ABSTRACT

The common problem with drug use is that young people usually smoke and buy a potent cigarette, which is called a domed cigarette, and begin to sell these substances in the next phase. On the other hand, in Article 190 of Turkish Criminal Code No. 5237, the crime of abetting of substance abuse was added. One of two elective actions must be taken to create a crime of incitement to drug or stimulant use, one of which is to publicly encourage the use of substance and the other to publicize the substance use publicly. The uyar drug or stimulant "concept is not defined in the Turkish Penal Code or another law on drugs. Due to its frequency in practice and judicial decisions, we will give general information about the crime of incitement to use which we found worthy of discussion and evaluation of the matter together with the judicial decisions will be made.

Keywords: Drug, Cordelia, the crime of abetting, TCC p.no.190/2

ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARI SUÇUNUN ZİNCİRLEME ŞEKİLDE İŞLENMESİNE İLİŞKİN YARGITAY CEZA GENEL KURULU KARARI DEĞERLENDİRMESİ

SUPREME COURT ASSEMBLY OF CRIMINAL CHAMBERS DECISION ASSESMENT
RELATED WITH SUCCESSION OF SEXUAL ASSAULT OF CHILD CRIME

Öğr. Gör. Başak Oya KORAP
Yalova Üniversitesi, basakoya@hotmail.com

ÖZET

Çocuğun cinsel istismarı suçu 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 103. Maddesinde düzenlenmiştir. Suçun tipik hareketi, suçun mağduru çocuğun beden veya ruh sağlığının bozulmasına sebebiyet veren bir eylem niteliği taşır. Bilinmelidir ki, suçun mağduru beden veya ruh sağlığının bozulmasına yol açması aynı zamanda nitelikli hal olarak düzenlenmiş olup, TCK m.103/6'da yer almaktadır. Hangi hallerin beden veya ruh sağlığını bozacağı kanunda gösterilmemiş, uygulamaya bırakılmıştır. Bu durum karşısında bu ağırlaşmış hallerin hekim raporu ile saptanması, duraksama halinde Adli Tıp Kurumu'ndan veya Adli Tıp Kurumu Kanununun 7 ve 23. maddelerine göre teşekkül eden yükseköğretim kurumlarından görüş alınması gerekmektedir. Ancak burada anılan kanun maddesinin uygulanmasındaki en temel sorun ortaya çıkmaktadır ki, bu da "Ruh Sağlığı Bozukluğuna İlişkin Semptomların Tespitinin Rastlantısallığı Sorunu"dur".

Suçun birden fazla kez zincirleme şeklinde işlenmesi halinde söz konusu adli tıp raporunun hangi anda alınması gerekliliğine ilişkin Yargıtay Ceza Genel Kurulu ilgili kararındaki açıklamalar dikkat çekicidir. Bu sebeple cinsel istismar suçunun zincirleme suç şeklinde gerçekleşmesi halinde tipik hareket ve neticenin gerçekleştiği an tartışmaya değer görülmüştür. Böylece söz konusu çalışmada suçun tipik hareketi ve neticesine ilişkin değerlendirmeler yapılacak olup. İlgili kararın değerlendirilmesine yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel İstismar Suçu, Zincirleme Suç, Beden ve Ruh Sağlığının Bozulması.

ABSTRACT

Sexual Assault of Child Crime regulated in Turkish Criminal Code paragraph no.103. The type of act causes the deterioration of the physical or mental health of the child who is the victim of the crime. The deterioration of the physical or mental health of the child who is the victim of the crime is a major crime at the same time. It should be known that which states do not disrupt body or mental health have been shown in the law and left to practice. In the face of this situation, it should be determined by the physician's report, and in case of halt, opinion should be obtained from the Forensic Medicine Institution or from the higher education institutions formed according to the articles 7 and 23 of the Law of Forensic Medicine Institution. However, the most fundamental problem arises in the implementation of the aforementioned law article, which is the problem of "Incidentalness of Detection of Symptoms related to Mental Health Disorder".

In the event that the offense is committed more than once, the explanations in the relevant decision of the Supreme Court Assembly Of Criminal Chambers on the issue of the date of the

forensic medical report should be taken into consideration. For this reason, when the crime of sexual abuse occurs in the form of a chain crime, the typical act and the result are considered worthy of discussion. In this study, the typical movement of the crime and the results will be evaluated. The evaluation of the relevant decision will be included.

Keywords: Sexual Assault Of Child Crime, Successive Crime, The deterioration of the physical or mental health of the child.

TEMEL BİR İNSAN HAKKI OLARAK 1982 ANAYASASI'NDA EĞİTİM HAKKI ve EĞİTİM HAKKINA İLİŞKİN TEMEL SORUNLAR

THE RIGHT TO EDUCATION AS A FUNDAMENTAL HUMAN RIGHT IN THE 1982
CONSTITUTION and THE BASIC PROBLEMS OF THE RIGHT TO EDUCATION

Dr. Öğr. Üyesi Peri Uran MURPHY
Yalova Üniversitesi, puran@yalova.edu.tr

ÖZET

Medeniyetlerin sürekliliği ve gelişmesinde en önemli etken kuşkusuz eğitimidir. Eğitim medeniyet ve kültürün ana unsuru olan insanın yetiştirilmesi ile ilgili olduğu gibi, onların bir kuşaktan ötekine aktarılmasında da son derece önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. En temel insan haklarından biri olan eğitim, gerek İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, Eğitimde Ayrımcılığa Karşı Sözleşme (UNESCO), Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi, AİHS Ek 1 No'lu Protokolü gibi uluslararası belgelerde ve gerekse devletin olumlu katkısını zorunlu kılan bir sosyal hak olarak anayasamızda yer almaktadır. Eğitim hakkının düzenlendiği 1982 Anayasası'nın 42. maddesi gereği, devletin, hiçbir ayrıma tabi tutulmadan herkesin eşit bir şekilde eğitim almasını sağlayacak önlemler alması ve buna ilişkin düzenlemeleri yapmak yükümlülüğü bulunmaktadır. Zira, eğitim hakkının anayasada ve kanunlarda yer alması, bu hakkın kullanımını ve gerçekleşmesini güvence altına almak için yeterli olmayıp, devletin bu hakkın kullanımını teminat altına alacak şartları sağlaması gerekmektedir. Bu çalışmada, öncelikle 1982 Anayasası'nın 42. maddesi kapsamında eğitim hakkı ele alınmış, daha sonra Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında eğitim hakkı ve unsurları incelenmiş; son olarak eğitimde fırsat eşitliği, parasız eğitim, çağdaş bilim esaslarına göre eğitim, özel okulların bağlı olduğu esaslar, eğitim dili, zorunlu din dersleri gibi tartışmalı konular gerek uluslararası belgeler ve bu yöndeki AİHM kararları, gerekse doktrindeki görüşler dikkate alınarak değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim hakkı, zorunlu eğitim, parasız eğitim, fırsat eşitliği, AİHM Kararları.

ABSTRACT

Education is undoubtedly the most important factor in the continuity and development of civilizations. It is considered to be a very important tool in the transfer of people from one generation to another, as it is related to the upbringing of human being, which is the main element of civilization and culture. Education, as one of the most fundamental human rights, appears both in international conventions such as the Universal Declaration of Human Rights, the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, the Convention on Discrimination in Education (UNESCO), the United Nations Convention on the Rights of the Child, Protocol No. 1 to the ECHR and appears in our constitution as a social right that compels the positive contribution of the state. In compliance with Article 42 of the 1982 Constitution, where the right to education is regulated, the State has the obligation to take measures to ensure that everyone receives equal education without any discrimination and to make the relevant arrangements. Yet, including the right to education in the constitution and laws is not sufficient

to ensure the use and realization of this right, and the state must provide the conditions to guarantee the use of this right. In this study, firstly the right to education was analyzed under Article 42 of the 1982 Constitution and secondly, the right to education and its elements were examined under European Court of Human Rights decisions. Finally, the controversial issues such as equal opportunity in education, free education, education according to the principles of modern science, principles of private schools, education language, compulsory religious courses have been tried to be evaluated in the light of international documents, ECHR decisions, as well as the opinions in the Turkish constitutional doctrine.

Keywords: Right to education, compulsory education, free education, equal opportunity in education, ECHR decisions.

TANZİMAT DÖNEMİNDE AŞAR VERGİSİ İLE İLGİLİ GELİŞMELER VE AŞAR VERGİSİ İLE İLGİLİ ŞİKAYETLERİN HUKUKİ SONUÇLARI

DEVELOPMENTS REGARDING ASHAR TAX IN TANZİMAT REFORM ERA AND LEGAL RESULTS OF THE COMPLAINTS ABOUT ASHAR TAX

Arş. Gör. Dr. Çiğdem Kavak ÇEKEN
Dicle Üniversitesi, cceken2016@gmail.com

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat'ın ilan edildiği 1839 yılına kadar geçen sürede vergi ile ilgili şer'i vergiler ve örfi vergiler olmak üzere iki önemli ayırım söz konusudur. Şer'i vergilerin nasıl tarh ve tahsil edileceği yıllar içinde çıkarılan kanun ve nizamnamelerle düzenlenmiştir. Şer'i vergiler aşar, haraç, zekat ve cizye gibi vergilerden oluşmaktadır. "Aşar" veya "Öşr", Osmanlı Devleti'nde uzun süre temel gelir kaynağı olarak uygulanmış olan ve tarım geliri üzerinden alınan dolaysız bir vergidir. İltizam usulü ile ve aynı olarak tarh ve tahsil edilen aşarın toplanmasında zamanla toplanma ve tahsil usulünden kaynaklanan sorunlar meydana gelmiş olup kaldırılması söz konusu olsa da devlet gelirlerinin yaklaşık %25' ini oluşturan bu verginin Osmanlı döneminde kaldırılması mümkün olmamıştır.

Osmanlı'da aşar vergisi yıllık gayri safi hasat üzerinden alınmakta ve oranı toprağın verimi, sulama şartları, ziraat çeşitleri gibi etkenlere göre büyük değişiklikler göstermekte olup bu oran %10 ile %50 arasında değişmekteydi. Aşar vergisi alınırken toprakta üretilen ürünler üzerinde herhangi bir kısıtlama yapılmamakta, topraktan hangi mahsul alınıyorsa, o mahsulden belirlenen oranda ürün aşar vergisi olarak alınmaktaydı.

Osmanlı Devleti'nde aşar vergisinin toplanmasında kullanılan yöntemler, Tanzimat öncesi ve sonrası olarak ayrılabilir. Tanzimat öncesinde, aşar vergisi dirlik olarak tımarlı sipahilere verilmişti. Tımarlı sipahilerin Avrupa orduları karşısındaki başarısızlığı Osmanlı yönetiminin merkezi bir orduya ağırlık vermesini gerektirmiş ve bu da tımar sisteminin yerine mukataa, iltizam ve malikane yöntemlerine geçişe sebep olmuştur. Tanzimat Fermanının ilanı ile birlikte öşür vergisi oranı 1/10 olarak sabitlenmiştir. Ancak bu uygulama ile verimli topraklarla verimsiz topraklardan aynı oranda vergi alınması adaletsizliğe ve yoksul reaya üzerinde ağır bir yüke dönüşmüş, devlet açısından ise bir vergi kaybı yaratmıştır.

Bu çalışmada öncelikle aşar vergisi ile ilgili Tanzimat döneminde yaşanan bu gelişmeler değerlendirilecek ve bu gelişmeler ışığında Divan-ı Hümayuna yapılan başvuruları içeren ahkam defterlerine yansıyan aşar vergisi ile ilgili şikayetler ile bu şikayetlere ilişkin hukuki sonuçlar örnek kayıtlar üzerinden incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Tanzimat Period, Aşar, Şikayet, Vergi.

ABSTRACT

From the establishment of the Ottoman Empire until the year 1839 when the Tanzimat was proclaimed, there are two significant distinctions in terms of taxation which are ecclesiastical taxes and customary taxes. How ecclesiastical taxes shall be paid and collected was regulated by the laws and regulations that had been enacted throughout the years. Ecclesiastical taxes consisted of taxes such as ashar, tribute, zekat, and jizya. "Ashar" or "tithe" is a direct tax

which was implemented as a basic source of income in the Ottoman Empire for a long time and collected based on agricultural income. In the collection of ashar which was levied and collected in the manner of farm taxing in kind, problems arose resulting from the collection procedure over time. Although its abolishment was debated, this tax which accounted for approximately 25% of the state revenues, could not be abolished during the Ottoman period.

In the Ottoman Empire, the Ashar tax was collected over the annual gross harvest and the rate of this tax, ranging from 10% to 50%, varied significantly according to factors such as soil yield, irrigation conditions and agricultural varieties. No restrictions were imposed on the products produced in the soil when collecting the ashar tax. Depending on which crop was harvested from the soil, a specified amount of product from that crop was collected as ashar tax.

The methods used in the collection of ashar in the Ottoman Empire can be separated as before and after the Tanzimat era. Prior to Tanzimat, ashar taxes were granted to timariots as estates (Turkish: dirlik). The failure of the timariots against the European armies required the Ottoman administration to focus on a central army, and this led to the transition from the timar system to mukataa, tax farming and malikane systems. With the declaration of the Tanzimat Edict, the tax rate of ashar was fixed as 1/10. However, with this practice, collecting the same amount of tax on fertile and infertile soils brought about injustice and put a heavy burden on the poor rayah, and it created a tax loss for the state.

In this study, firstly, the developments in Tanzimat era related to ashar tax will be evaluated, and in the light of these developments, complaints related to ashar taxes reflected in the court books containing the applications made to Divan-i Humayun and the legal results related to these complaints will be examined through sample records.

Keywords: Ottoman, Tanzimat Period, Ashar, Complaint, Tax.

ŞIRNAK İLİNİN KALKINMASINDA ROL OYNAYABİLECEK FAKTÖRLER: ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ

Prof. Dr. Ali Yılmaz GÜNDÜZ
İnönü Üniversitesi, ali.gunduz@inonu.edu.tr

ÖZET

Kalkınma bir toplumun sosyal, ekonomik ve kültürel bakımdan gelişmesi demektir. Kalkınmanın en önemli faktörü eğitilmiş insan gücüdür. Eğitim, bir insanın kabiliyet ve davranışlarını geliştirmek, toplumun iyi değerlerini benimsetmek için yapılan işler, uygulanan yollardır. Eğitimin konusu insandır. İnsanda üniversitelerde yetiştirilmektedir. Üniversiteler, bulunduğu bölgeye ve şehre hem bilimsel hem de ekonomik katkı yapmakta, şehrin gelişmesini hızlandırmaktadır. Üniversiteler, kuruldukları bölgede ekonomik kalkınmayı teşvik etmektedir. Yaptıkları harcamalar, istihdam ettikleri personel ve bağlantılı sektörlerle sağladıkları uyarıcı etkiler nedeniyle yerel ekonomilerin canlanmasında önemli etkilere sahiptirler. Ayrıca, üniversitelerin kuruldukları şehirlere daha pek çok açıdan da etkileri olmaktadır. Bu etkiler, şehirlerin nüfuslarında ve nüfus yapısındaki değişimler, şehir alanının büyümesi, birçok yeni istihdam alanlarının ortaya çıkması, emlak ve konut piyasasının canlanması, kentsel alan kullanımında önemli değişimlere neden olması gibi etkilerdir. Şırnak İl'i tarihsel olarak çok eski bir geçmişe sahip bir ilimiz olmasına rağmen eğitim kurumları itibarıyla Türkiye'de iller sıralamasında son sıralarda yer almaktadır. Şırnak Üniversitesinin kuruluş tarihi ise 2008 yılıdır. Bu çalışmada Şırnak İlinin sosyo-ekonomik durumu ve Şırnak Üniversitesinin il'e yaptığı katkı ele alınıp incelenecektir.

ABSTRACT

Development of a society means progress in the social, economic and cultural aspects. The most important factor of development is the educated human power. Education consists of works done to have people gain ethic values and improves their capabilities and behaviours. The subject of the education is human. Educated people are cultivated in universities. The universities make both scientific and economic contributions to the region and to the city where they are located accelerating the development of the city. Universities encourage economic development in their region. The spendings they make have a significant impact on the revitalization of local economies due to the stimulus effects they provide to the staff and related sectors they employ. In addition, the universities have many effects to the cities in which they are founded in many ways. These effects include the changes in urban population and population structure, the growth of the urban area, the emergence of many new employment areas, the revival of the real estate and housing market, significant changes in the use of urban space. Although it is an historically old province, Şırnak is located at the bottom of the list with respect to educational institutions among other cities of Turkey. The foundation date of Şırnak University is 2008. In this study, the socio-economic situation of Şırnak Province and the contribution of Şırnak University to province will be discussed and examined

BENİM DÜNYAM (2013) FİLMİNDE YETERSİZLİK VE AŞAĞILIK DUYGUSUYLA ARZUNUN TEMSİLİ

Doç. Dr. Mustafa Zeki ÇIRAKLI
Karadeniz Teknik Üniversitesi; mzcirakli@gmail.com

Arş. Gör. Öznur YEMEZ
Karadeniz Teknik Üniversitesi; oznuryemez@gmail.com

ÖZET

İlk çocukluk anılarının bireylerin yaşam üslûbunun oluşmasındaki etkilerini tartışan Alfred Adler, yetersiz organlarla dünyaya gelen çocukların akranlarına kıyasla daha zor bir çocukluk dönemi geçirerek aşağılık ve yetersizlik duygusunun belirtilerini sergilediklerinin altını çizer. Sanjay Leela Bhansali'nin 2005 yapımı *Black* filminden 2013'te uyarlanan, Uğur Yücel'in yönettiği *Benim Dünyam* filmi Freud ve Adler'e atıfla ele alan bu çalışma, henüz küçükken geçirdiği bir rahatsızlık sonucu hem işitme hem de görme duygusunu yitiren kadın karakterin içine düştüğü ruh halini incelemektedir. Çalışma, karakterin, ebeveyn ve kız kardeşiyle olan ilişkisini ve hayatla bağı tamir etmeye çalışan öğretmeniyle kurduğu yakınlığı "yaşam üslûbu" kavramı üzerinden irdelemekte ve görme ve işitme organlarındaki sorunlardan dolayı gelişim açısından yaşlılarından çok daha geride kalan kadın karakterin, hem yetersizlik hissinden hem de anne-babası için bir utanç kaynağı olduğu sanısından dolayı derin bir aşağılık duygusu geliştirdiğini göstermektedir. Anne ve babanın sadece ablanın gelişimine odaklandığı ve kendisinin gölgede kaldığı yönünde bir delüzyon geliştiren kız kardeşin aile içinde geri planda kalmasının sorumlusu olarak ablasını görmesi, sevgi ile nefret arasında gidip gelmesi ve kavgacı, geçimsiz ve huysuz bir birey profili çizmesinin ne ölçüde aşağılık duygusuna bağlanabileceği araştırılmaktadır. Öte yandan hem sağır hem görme engelli ablanın kaybı, ablaya derin bir sevgiyle bağlı öğretmenin "yas" tutumu geliştirmesine sebep olur. Bu çalışma, patolojik komplekse dönüşmemiş aşağılık duygusunun tedavi edilebileceğini, ayrıca yasin kaybedilen arzu nesnesinin telafisi ile son bulacağını örnekler üzerinden göstererek, yasin son bulmasında örtülü arzusunun başka bir nesneye yöneltilmesinin de rol oynayacağını savunur. Bu transfer, her ne kadar yasin son bulmasını sağlayan bir teselli kaynağı olduğu düşünülse de, öğretmen karakterinin duyduğu vicdan azabının da sorumlusudur.

Anahtar Kelimeler: *Benim Dünyam* (2013), yetersizlik duygusu, aşağılık duygusu, Adler, arzu, Freud.

KÜRESELLEŞME VE AİLE İLİŞKİSİNİ KONU ALAN MAKALELERİN BETİMSSEL ANALİZİ

Elif DORUK

Gazi Üniversitesi, elifdoruk94@gmail.com

ÖZET

Küreselleşme ve aile kavramlarının arasındaki ilişki incelendiğinde yapılan çalışmalarda küreselleşmenin aile olgusunu, aile yaşantısını ve Türk aile yapısını büyük oranda olumsuz etkilediği sonucuna varılmıştır. Bunun sebebi küreselleşmenin getirdiği yenilikleri ne şekilde ve ne kadar hayatımıza dahil etmemiz gerektiğinin kavranamayışıdır. Toplumumuzdaki yeni olan her şey iyidir düşüncesi ve modernleşmenin tam olarak ne olduğunun bilinmeyişi ya da hayatımızda yanlış şekillerde yer alması araştırma sonuçlarında çıkan yüksek orandaki olumsuzluğun sebebidir. Bu olumsuzlukların önüne geçebilmek için öncelikle küreselleşme kavramının ne olduğunu iyi bilmeliyiz. Küreselleşmenin sonuçlarının hayatımıza katacağı artıları ve bizden götüreceklerini iyi tespit etmeliyiz.

Küreselleşme, uluslararasıda gerçekleşen her türlü fikir, düşünce, yaşantı ve ürünlerin alışverişinden doğan bir kavramdır. Bu kavram, her alanda mesafenin daha az önemli hale gelerek siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda dünyanın bütünleşmesini ifade etmektedir. Günümüzde küreselleşmenin yansımaları toplumsal yaşamın her aşamasında

hissedilmektedir. Bu yüzden bu kavramın etkilerinden en çok toplumun en küçük birimi olan aile olgusu etkilenmektedir.

Aile, bireyin dünyaya geldiği andan itibaren içinde yer aldığı, ona yaşamını devam ettirebilmesi için gerekli bakım ve desteğin sunulduğu sosyal bir ortamdır. Her ailenin içinde yaşadığı toplumun sahip olduğu kültürünü taşıyıcılık görevi vardır. Bu yüzden her ailenin kendine özgü bir düzeni ve aile bireylerinin uyması gereken kuralları vardır. Aileler düzenlerini bu kurallar sayesinde sağlarlar. Aile olgusu, içerisinde pek çok değer yargısı barındırır. Saygı, sevgi, hoşgörü vb. bu değer yargılarına tüm aile bireylerinin özen göstermeleri beklenmektedir. Küreselleşme ve aile konusunda yapılan çalışmalar incelendiğinde ortaya çıkan, küreselleşmenin aile olgusunu olumsuz etkilemesi sonucu, aile değerlerinin yok sayılmasıyla meydana çıkmıştır.

Bu çalışmanın amacı küreselleşme ve aile ilişkisini konu edinen makaleleri künye bilgileri, yöntemi, örnekleme yöntemi, örneklem türü, veri toplama aracı, veri analiz yöntemi ve sonuç açısından sınıflandırmaktır. Çalışmanın analiz bölümünde ise betimsel analiz kullanılmıştır.

Yapılan çalışmaların incelenmesinin sonucunda çalışmaların yüksek frekans ve yüzde oranıyla yöntem, örnekleme yöntemi, örneklem türü, veri toplama aracı ve veri analizi bilgilerinin belirtilmediği saptanmıştır. Bu yüzden frekanslarında ve yüzde oranlarında dengesiz bir değer dağılımı olduğu tablolarda belirtilmiştir.

Çalışmaların sonuçlarını incelediğimizde uygulanan aile politikalarının yetersizliğinin sosyolojik anlamda sağlıklı bireylerin yetişmesine engel olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Türk toplumu hem geleneksel hem de modern aile yapısı göstermektedir. Bu yüzden derin bir kültürel birikime sahiptir. Sahip olduğu aile değerlerini modern hayatının getirilerine rağmen korumaya

IV. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

çalışan aileler benliklerinden vazgeçmeden varlığını devam ettirirken modern hayatın Türk kültürüne uymayan yanlarını hayatlarına kattıklarında bundan aile yaşantıları da olumsuz etkilenmektedir.

Küreselleşme ve aile konusunda az sayıda çalışmanın olması Türk aile yapısının bozulmadan devamlılığını sağlaması açısından tehlikelidir. Bu konuda veya bu konuyu içine alan çalışmalar daha fazla yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Aile, Türk aile yapısı

THE INFLUENCES OF PERCEIVED DISCRIMINATION ON PERSONALITY AMONG HUMAN RESOURCES

Assoc. Prof. Dr. Zekeriya NAS

Van Yuzuncu Yil University, idilbret@hotmail.com

ABSTRACT

This study focuses on the influence of perceived discrimination on personality among human resources. Discrimination refers to treating an individual unethically, unlawfully and differently owing to having some individualities, characteristics. Nobody has the right to treat a person differently because of who she/he is and owing to having certain or thinks she/he belongs to any group possess some characteristics. There have been found out that perceived discrimination has destructive influences on personality such as physical, mental and behavioral health. There are various types of discriminations. such as; age, disability, equal pay/compensation, genetic information, harassment, national origin, pregnancy, race/color, religion, retaliation, sex, sexual harassment. It can be said that discrimination occurs because of, at least, one of them. Hence, discrimination may take place in different ways. For example, treatment discrimination against females occurred in different organizations over the past century as women have been working in various workplaces. One of the most occurred discriminations in organizations is sex based discrimination. Females have been kept facing discrimination in term of pay, promotion and sexual harassment. Finally, all types of discrimination in anywhere are illegal.

Keywords: Discrimination, perceived discrimination, religion discrimination, race/color discrimination.

TÜKETİCİLERİN ONLINE ALIŞVERİŞ SİTELERİNE YÖNELİK TUTUMLARINDA DUYGU DURUMUN ROLÜ

Öğr. Gör. Damla YILMAZOĞLU

Üsküdar Üniversitesi, damla.yilmazoglu@uskudar.edu.tr

ÖZET

Duygu durum kavramı duygulara nazaran daha az yoğunlukta hissedilen ve herhangi bir uyarıcıya bağlı olmaksızın ortaya çıkabilen hislerdir. Duygu durum, tüketicilerin hemen hemen tüm alışveriş davranışlarında mevcut bulunan ve ne zaman ve neyin satın alındığını, harcanan para miktarını, ürün alternatifleri arasındaki seçimi, ürün ya da markanın tekrar satın alınma niyetini, tüketicilerin ürün veya markalara yönelik tutumlarını etkileyen bir faktördür. Tüketiciler satın alma faaliyeti ile ilgili birden fazla seçenekle yüz yüze geldiğini zaman duygu durum karar verme sürecindeki karmaşıklığı azaltmak için kullanılabilir. Bu araştırmada tüketicilerin online alışveriş sitelerine yönelik tutumları belirlenmeye çalışılacaktır. Bunun yanında mevcut duygu durumları da belirlenerek tüketicilerin duygu durumları ile online alışveriş sitelerine yönelik tutumları arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılacaktır. Ayrıca tüketicilerin alışveriş sitelerine yönelik tutumları ile demografik özellikler arasındaki ilişkiler tespit edilmeye çalışılacaktır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket kullanılacaktır. Anket formu üç bölümden oluşacaktır. Birinci bölümde tüketicilerin online sitelere yönelik tutumlarını ölçen ifadeler yer alacaktır. İkinci bölümde tüketicilerin duygu durumlarını ölçen ifadeler yer verilecektir. Üçüncü bölümde katılımcıların yaş aralığı, cinsiyet, gelir ve eğitim seviyesini ölçen demografik sorular sorulacaktır. Araştırma İstanbul il sınırları içerisinde yaşayan tüketicilere uygulanacaktır. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılacaktır. Araştırmanın saha çalışmaları devam etmekte olduğundan, bulgulara ilişkin net çıkarımlarda bulunmak zordur.

Anahtar Kelimeler: Tüketici davranışı, Online alışveriş, Duygu durum

OSMANLI'DA YEREL GAZETECİLİK FAALİYETLERİNE NADİDE BİR ÖRNEK: MARDİN GAZETESİ, 1927

UNIQUE SAMPLE OF OTTOMAN LOCAL PRESS ACTIVITIES: MARDIN NEWSPAPER,
1927

Dr. ESRA OĞUZHAN YEŞİLOVA
İstanbul Medipol Üniversitesi, eyesilova@medipol.edu.tr

ÖZET

Osmanlı'da basın faaliyetleri, 1831 senesinde resmi gazete Takvim-i Vekayi, 1860 senesinde de devletten bağımsız çıkarılan Tercüman-ı Ahval gazetesi ile başlamıştır. Dönemin siyasi, sosyal ve kültürel özelliklerine bağlı olarak çıkarılan dergi ve gazeteler nicelik ve nitelik bakımından farklılık göstermiştir. Dolayısı ile Osmanlı'da basın faaliyetleri; Islahat dönemi, I. Meşrutiyet dönemi ve II. Meşrutiyet dönemi ve I. Dünya Savaşı yılları olarak incelenmektedir.

Osmanlı'da yerel basın, 1864 senesinde çıkarılan Vilayet Nizamnamesi'nin çıkarılması ile kendini göstermeye başlamış, I. Dünya Savaşı yıllarında da halkı bilgilendirme ve kamuoyu oluşturmak gibi önemli bir görevi yerine getirmiştir. Bu bağlamda Mardin'de 1927 senesinde çıkarılan Mardin gazetesi çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır. Mardin gazetesinin arşivlerde az sayıda nüshası olmasına rağmen içeriğine bakıldığında gerek yerel ve gerek ulusal askeri, ekonomi ve sosyal haberlere yer vermesi bakımından değerli bir gazetedir. Çalışmamız, daha önce araştırılmamış olması bakımından yayımlandığı döneme ışık tutması ve Mardin'de yerel basın faaliyetlerini ortaya koymak bağlamında önem arz etmekte olup araştırmacı ve okurlara yeni kapılar açması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Basın, Mardin, Osmanlı Basını

ABSTRACT

The press activities in Ottoman Empire began with the official newspaper Takvim-i Vekayi in 1831, and Tercüman-ı Ahval newspaper, which was independently released from the state in 1860. The journals and newspapers were published due to political, social and cultural characteristics of the period. Therefore, press activities in the Ottoman Empire were separated Islahat, I. and II. Constitutional Monarchy and First World War periods.

The local press in the Ottoman Empire began to show itself up with the act of the Vilayet Nizamnamesi issued in 1864 and fulfilled an important task of informing the public and establishing public opinion during the First World War. In this research, Mardin newspaper published in Mardin in 1927 constitutes the subject of our work. Although there are only a small number of copies of Mardin newspaper in the archive, it is a valuable newspaper in that contains both local and national military, economic and social news. Our work is important in the context

IV. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

of revealing the local press activities in Mardin and the returning light that has been published for not being researched before and aiming to open new doors for researchers and readers.

Key Words: Local Press, Mardin, Ottoman Press

TÜRKİYE'DEKİ YABANCI UYUKLU ÖĞRENCİLERİN MEMNUNİYETLERİ (SIIRT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Prof. Dr. Hasan Basri MEMDUHOĞLU
Siirt Üniversitesi, hasanbasri@siirt.edu.tr

Şükrü Emir ÖZORPAK
Siirt Üniversitesi, emirozorpak@siirt.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Siirt Üniversitesi'nde yükseköğrenim gören yabancı uyuklu öğrencilerin memnuniyetlerini etkileyen etmenlerin incelenmesidir. Bu çalışma, mevcut durumu belirleyip açıklarken aynı zamanda niteliği ve uygulama biçimi ile niceliksel ve ilişkisel tarama yöntemiyle yapılmıştır. Ayrıca mevcut durumun da belirlenmesine ve açıklamasına çalışılmaktadır. Araştırma, yükseköğrenim gören yabancı uyuklu öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunlarını belirlemekte, sosyal uyumlarını etkilediği düşünülen yaşam kalitesi, geçirilen zaman, ülke, program tercihleri, sosyal çevre, geleceği planlama kurumdan alınan hizmet, dil destekleri, kültürel farklılıklar ve yaşanan problemler değişkenleri ile genel olarak memnun olma gibi durumlarını incelemektedir. Bu amaçla Siirt ilinde, 2018- 2019 öğretim yılında yükseköğrenim gören, çeşitli üniversite ve bölümlere devam etmekte olan 1635 öğrenciden 400 yabancı uyuklu öğrenciye araştırmacı tarafından geliştirilen anket uygulanarak çalışma yapılacak ve veriler toplanacaktır. Anket öğrencilerin gelmiş oldukları bölgeler göz önünde bulundurularak İngilizce, Türkçe ve Arapça dillerinde yapılacaktır. Dil tercihi öğrencilere bırakılacaktır.

Elde edilecek verilere göre yabancı uyuklu öğrencilerin hangi ülkelerinden öğrenim için geldikleri, tercih sebepleri, arkadaşlık ilişkisine önem verip vermedikleri, Türk toplumuna ve kültürüne uyumda sorun yaşayıp yaşamadıkları saptanacaktır. Ayrıca, ülkemizde buldukları süre de en çok zorlandıkları konuların yurt yaşantısı, Türkçe konuşma, sosyal faaliyet sıkıntısı gibi alanlarda olduğuna ilişkin inceleme yapılacaktır.

Sonuç olarak araştırma; Siirt Üniversitesinde yükseköğrenim gören yabancı uyuklu öğrencilerin, coğrafi ve kültürel bağları incelenerek, eğitimin kalitesinin artırılması, konaklama ve sosyal imkânların iyileştirilmesi, bölgesel sorunların çözülmesi ile birlikte daha kolay uyum sağlayabilmeleri adına nelerin yapılmasına ışık tutulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Uluslararasılaşma, Yabancı Öğrenciler, Öğrenci Memnuniyeti

GELENEKSEL BİR EĞİTİM KURUMU OLARAK MEDRESELERE İLİŞKİN YAYGIN BİR PRATİK: MEDRESEDE EĞİTİM ALIRKEN AÇIK İMAM HATİP LİSESİNE DEVAM EDEN ÖĞRENCİLERİN GÖZÜNDEN EĞİTİM

Prof. Dr. Hasan Basri MEMDUHOĞLU
Siirt Üniversitesi, hasanbasri@siirt.edu.tr

Bektaş YILDIZ
Siirt Üniversitesi, muallimbektas@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; medreselerde veya Kur'an kurslarında okuyan öğrencilerin aynı zamanda açık öğretimden imam hatip lisesini okumalarının nedenlerini; bu durumun sağladığı avantajları; karşılaştıkları sorunları ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini, öğrencilerinin ve müderrislerin görüşleri doğrultusunda belirlemektir. Nitel araştırma yöntemiyle uygulanan araştırma, tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmaya Siirt merkezinde bulunan medrese ve Kur'an kurslarında kalan 10 medrese öğrencisi ve 10 medrese hocası katılmıştır. Araştırma verileri görüşme yoluyla elde edilmiştir. Bunun için yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır.

Araştırmaya katılanlara göre öğrencilerin medresede okurken açık öğretimden imam hatip okuma nedenleri; daha iyi bir dini eğitim almak, hafızlık yapmak, dini alanda yetkinleşmek ve insanlara dini öğretmek, din görevlisi olarak mesleğe atanmak, medrese mezuniyetinin (icazet) resmi bir karşılığının olmaması ve atanmak için lise diploması şartı olarak belirtilmiştir. Medrese ve açık lise okumanın avantajlarını; atanmada kolaylık sağlama, daha iyi bir dini eğitim alma, meslekte daha başarılı olma, kendilerini çok yönlü geliştirme, sosyalleşme, özgüven kazanma, kendini daha iyi ifade etme olarak belirtmişlerdir.

Karşılaşılan sorunlar olarak; açık lise sınavlarında başarısızlık, yüz yüze eğitim derslerinin medresede görülen dersler olması, kendilerini iyi ifade edememe, medreseden alınan icazetin kabul edilmemesi, atanamamaktan kaynaklar psikolojik, sosyal ve ekonomik sorunlar olarak ifade edilmektedir. Çözüm önerileri ise; yüz yüze eğitim kapsamında genel yetenek ve kültür derslerinin verilmesi, medreselerin takviye kursu kapsamında kurs merkezi yapılması, medreselerde fen ve sosyal ilimlerin öğretilmesi, icazet belgesinin resmiyete kavuşturulması, medreselerin fenni ve dini derslerin öğretildiği özel eğitim kurumu yapılması şeklindedir.

Sonuç olarak medresede okurken aynı zamanda açık öğretimden imam hatip okuyan öğrencilerin sorunlarına ayna tutmayı hedefleyen bu çalışma, sorunlara muhatapların gözünden yaklaşarak çözüm önerileri ve alternatiflerin neler olabileceği üzerinde durulmuştur.

Anahtar kelimeler: Medrese, Medrese Öğrencileri, İmam Hatip, Açık Lise

ÜNİVERSİTE YÖNETİCİLERİNİN ÇATIŞMA YÖNETİMİ STİLLERİ

Prof. Dr. Hasan Basri MEMDUHOĞLU
Siirt Üniversitesi, hasanbasri@siirt.edu.tr

Zülküf YERLİKAYA
Siirt Üniversitesi, zulkufyerlikaya@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Siirt Üniversitesi'nde çalışan yöneticilerin çatışma çözme stillerini bazı değişkenler açısından incelemektir. Araştırma, üniversitelerde yönetici pozisyonunda görev yapan akademik ve idari personellerin, çatışma çözme stillerini seçiminde cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, seminer katılımı, kadro türü, öğrenim durumu, görev unvanı değişkenlerine göre değişip değişmediğini incelemektedir.

Çalışma, mevcut durumu belirleyip açıklamayı hedeflediğinden betimsel tarama modelinde desenlenmiş ve nitel yöntemle yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu Siirt Üniversitesi'nde, yönetsel görevi bulunan toplam 90 akademik ve idari personelden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri Rahim (1983) tarafından geliştirilmiş, Gümüşeli (1994) tarafından Türkçeye uyarlanmış olan ve 28 sorudan oluşan "Rahim Örgütsel Çatışma Ölçeği" ile toplanmıştır.

Çalışmada yöneticilerin çatışma çözme stillerinden ödün verme, hükmetme, kaçınma, uzlaştırma ve tümleştirme stillerinden en çok hangilerine yöneldiği ve en çok hangi çatışma çözme stillerini kullanmaktan kaçındıkları; ayrıca seçtikleri çatışma çözme stilleri ile cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, seminer katılımı, kadro türü, öğrenim durumu ve görev unvanı değişkenleri arasında bir ilişkinin olup olmadığı incelenmiştir.

Araştırmanın, yöneticilerin çatışmaları kontrol edebilmeleri ve çatışmaların çözümünde istenmeyen durumların ortaya çıkmasını engellemeleri adına nelerin yapılması gerektiğine ilişkin farkındalık ve yeterlilik düzeylerinin artmasına kaynaklık etmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çatışma, Çatışma Yönetimi, Çatışma Çözme Stilleri

PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN ALDIKLARI EĞİTİMİN NİTELİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Prof. Dr. Hasan Basri MEMDUHOĞLU
Siirt Üniversitesi, hasanbasri@siirt.edu.tr

Nejdet ŞAHİN
Siirt Üniversitesi, nejdetsahin@siirt.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı pedagojik formasyon programında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitimle ilgili görüşlerini incelemektir. Bu bağlamda pedagojik formasyon eğitimine devam eden öğrencilerin, bu programda aldıkları eğitimin niteliğine, olumlu ve olumsuz yanlarına, yaşanan sorunlara ve varsa çözüm önerileri ile bu programa alternatif önerilerin neler olduğuna ilişkin görüşlerinin belirlenmiştir.

Çalışma, öğrencilerin aldıkları pedagojik formasyon programına yönelik görüşlerini ve mevcut durumu ortaya koymaya yönelik olduğundan betimsel tarama modelindedir. Araştırma nitel yöntemle yürütülmüştür. Araştırmanın verileri görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Araştırma verilerinin toplanması için araştırmacılar tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Siirt Üniversitesi pedagojik formasyon programına devam eden toplam 68 öğrencidir. Katılımcılardan 42'si İlahiyat Fakültesinde, 26'sı da Fen-Edebiyat Fakültesinde öğrenim görmekte ve pedagojik formasyon eğitimine devam etmektedir.

Araştırmada şu temel bulgulara ulaşılmıştır. Öğrencilerin çoğunluğu pedagojik formasyon eğitimini öğretmen adayları için gerekli ve yararlı bir eğitim olarak değerlendirmişlerdir. Onlara göre eğitim, öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerini kısmen geliştirmekte, mesleğe bakışını olumlu etkilemekte ve ufuklarını geliştirmektedir. Ancak katılımcıların bir kısmı ise eğitimi gereksiz görerek teori yoğunluklu, ezbere dayalı sınavlarla zihin-beden yorgunluğu ve zaman kaybı olarak değerlendirmişlerdir. Öğrenciler programın üniversite öğrenimi boyunca zamana yayılarak verilmesinin daha iyi olacağı görüşündedirler

Anahtar kelimeler: Pedagojik formasyon eğitimi, öğretmenlik mesleği, öğretmen yetiştirme

ÇOCUK VE RESİM

THE CHILD AND THE PICTURE

Öğr. Gör. Dr. Şükran BULUT

Cumhuriyet Üniversitesi, Sukranbulut@cumhuriyet.edu.tr

ÖZET

Çocuk ve resim bu iki kelime insanın içini güzelleştiren ve dışarıya mutluluk olarak yayılan suya atılan taşın su üzerinde yarattığı halkalar gibidir. Önce bir noktadır sonra küçükten büyüğe doğru genişleyerek büyüyen harika görüntü yaratan ve baktıkça sizi içine alan sonsuzluk, estetik, büyüme, genişleme hissini veren büyüleyici, etkileyici bir görüntü oluşur. Titreşimlerle kendi içinde kendi tınısını, sesini, melodisini, tüm evrene yayar. Duymak isteyen herkes o sesi duyabilir ve görüntünün sadece suya atılan taş ve etrafındaki halkalardan ibaret olmadığını bilir. O, su içinde bir hikâyeye sahiptir, öncesi ve sonrası aynı değildir. Bir kâğıt ve bir kalem ayrı yerlerde ya da yan yana durduğunda kâğıdın üzerine herhangi bir şey çizilmemişse eğer ortada bir hikâyeye de olmayabilir. Hikâyeye kâğıda çizmeye başladıktan sonra başlayacaktır. Su ve taş içinde durum benzerdir. Hikâyeye suya taşı attıktan sonra başlayacak, gelişecek ve görünür olacaktır. Bu sadece sizin gördüğünüz kadarıyla görünendir. Suyun derinliklerinde neler olduğunu merak etmediğiniz sürece muammadır. Çocuk resimlerinde ki ilk çizgi, etrafındaki karalamalar, onların mandala çizimlerine ve çöp adama dönüşmesi bir hikâyenin başlangıcıdır. Çocuk görsel ve yazınsal olarak kendisi ve etrafında olan herkes ile ilk hikâyesini oluştururken, isterseniz siz o hikâyeyi okuyabilen kişi olabilirsiniz. Tercihinize göre sadece su ve taş olarak bakan kişi de olabilirsiniz. Çocuğun çizgisel gelişimi sadece resim değildir. Resim olarak bakarsak resim görürüz. Ne güzel resim yapmış! Der geçeriz. Sanat eseri zannedebiliriz, yaratıcı yönüne bakabiliriz, onun renkleri nasıl güzel kullandığına hayran olabiliriz, birçok yönüyle resimlere bakarken asıl görmemiz gerekenleri göremeyebiliriz. Belki de çocuğun çizgisel gelişiminin zihinsel, bilişsel, fiziksel gelişimi ile ilgisinin olduğunu farkında olmayabiliriz. Bakmak ve görmek arasında bir yerlerde kalmışsak farkındalığımız da kör bir noktadadır, bakar ama görmeyiz. Çocuk resimlerine bakıp görmeyi istediğimiz zaman çocukların hem gelişimlerini takip edebilme şansına sahip oluruz hem de onların bize sözlerle ifade etmekte zorlandıklarını, resimlerinde görebilme şansını yakalayabiliriz.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Resim, Çizgi, Gelişim, İfade

ABSTRACT

Child and picture are two words bringing winds of goodness and beauty to anyone hearing them, comparable in their effect to bring happiness to wider audiences, to the ripples caused by a stone dropped in water. The impact would be limited to a single point in the beginning, yet in no time it expands progressively, causing a very pleasant view and making one think about the eternity, aesthetics, growth and development under the influence of this amazing and magical display of elements. The ripples spread their resonance, sound and melody to the whole universe. Anyone willing can hear that sound, and realize that the view is not just about

the stone dropped into the water, and the waves moving away. The image has its own story in the context of water. It represents a breaking point between the past and the future. When a pen and a paper are left on their own, with no drawing effected by the pen on the paper, one cannot explicitly fathom a story. The story would begin only after the drawing commences on the paper. The same is true also for the case of water and the stone. The story would only begin, develop, and be expressed after one throws the stone into the water. And that is only the part that is visible to you. What lies beneath would remain a mystery unless you act on your curiosity. The first line a child puts on paper, followed by further scratches, evolving into mandala drawings and stick figures represents the beginning of the story. As the child creates her first story in writing and visual form on her own, yet with all the people around her, you can, if you wish so, be the person that can read that story. Depending on your preference, you can even choose to be the person that sees just the water and a stone, and nothing else. The development of the child's drawing skills is not about pictures alone. If we look at it with the intent to see a picture, we would see just a picture. We would think for the briefest of moments 'how nice a picture on her part!', and then move on. We can take it as a work of art, trying to understand the sparks of creativity in the piece. We can be amazed with the harmony of colors she produced. We can also miss on many points we really need to notice, as we try to grasp various aspects of the drawings. We may even fail to realize the development of the child's drawing skills are related to her mental, cognitive, and physical development. If we are stuck in the limbo that lies between looking and seeing, our awareness would not be the best either, and we would miss on the essence. When we look at the drawings by the children with an intent to see, we would get the chance to not only track the development of the children, but also notice through their pictures what they have difficulty expressing in words.

Keywords: Child, Picture, Drawing, Development, Expression.

ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ I-II DERSİNİN ÖĞRENCİLERE AKTARILMASINDA, BİREYLERİN BEKLENTİLERİ VE DERSİ VERECEK ÖĞRETİM ELEMANLARININ DURUMA YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Dr. Şükran BULUT
Cumhuriyet Üniversitesi, Sukranbulut@cumhuriyet.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği Ana Sanat Dalında 2017-2018 güz ve bahar döneminde okuyan, üçüncü sınıfta iki yarı dönem bu dersi alan öğrencilerin derse katılımları esnasında verdikleri, tepkisel davranışlar, sorular, sorunlar ve beklentiler üzerine genel bir gözlem ile yorumlardan oluşmaktadır. İlk derse gelen bölüm öğrencilerinin, derse hazırlıklı gelmedikleri görülmüştür. Öğrencilerin ders hakkında ki görüşlerinden ön bilgi eksiklikleri olduğu anlaşılmıştır. Çünkü “bu dersin herhangi bir teorik ders gibi kuru bilgiye, ezbere dayalı sıkıcı bir ders olduğunu” düşündüklerini söylemişlerdir. Sınıfa geldiklerinde ders içeriği hakkında araştırma yapmadıkları, merak etmedikleri, sadece yazı yazmaya, not tutmaya yönelik tavır içinde oldukları görülmüştür. Öğretmen adaylarının, genel bilgisi şu yöndedir. Nasılsa öğretmenliğe başladıklarında resim eğitimi dersinde ellerindeki müfredata uygun olarak belli bir plâna göre öğrencilere bir konu vereceklerini ve teorik kısa bilgilendirme sonunda kendilerinden istenileni 40 dakikalık süreçte yaptıracaklarını düşünmektedirler. Farkında olmadıklarıysa böyle bir tavrın ya da uygulamanın yeterli olmayacağıdır. Gerekli bilgiye ve donanıma sahip olmadan sadece müfredatı eline alarak, onu uygulamaya koymanın yetersiz olacağına ayırımında değildiler.

Anahtar Kelimeler: Özel öğretim yöntemleri, sanat eğitimi, öğrenci.

ABSTRACT

The present study is composed of general observations and comments on the reactions, questions, problems, and expectations expressed during the classes by the students taking the Special Education Methods course during both semesters of their junior year in the Painting Teacher Training Program at Cumhuriyet University, Faculty of Education, Department of Fine Arts Education. In the beginning of the first semester, the students were found to be unprepared for the course. The views they voiced about the course revealed that they could benefit from some more information. For, they voiced the view that the course is just like any other theoretical course, based on simple facts to be memorized. Their appearance at the classes leads to the observations that they were not curious about the contents of the course, did not engage in any relevant research, and were only interested in taking notes of the points made by the lecturer. The pre-service teachers are under the impression that, upon taking up the profession, all they will do is to present a specific topic to the students in line with the curriculum, and would go through specific requirements in 40-minutes classes, based on a short theoretical briefing. What they are unaware of is that, such an attitude or practice would not be enough. Without adequate knowledge and skills, just looking at the curriculum and trying to apply it will not do any good.

Keywords: Special education methods, art education, student.

SELÇUKLU DÖNEMİNE AİT AZERBAIJAN VE TÜRKİYE DİNİ MİMARİ ANITLARI

THE RELIGIOUS ARCHITECTURAL MONUMENTS OF AZERBAIJAN AND TURKEY
BELONGING TO THE SELJUK PERIOD

ÖĞR. GÖR. MUHAMMED KESKİN

Siirt Üniversitesi, muhammed.keskin56@gmail.com

DR. ÖĞR. GÖR. REYHAN DADAŞ

Azerbaycan Devlet Pedaqoji Universitesi, nerqizay@mail.ru

ÖZET

İki kardeş ülke - Azerbaycan ve Türkiye'nin mimari anıtları, büyük estetik özellikleri, klasik tasarımları ve derin görüşleri ile dünya mimarisi ölçeğinde farklılık arz eder. Her iki ülkenin mimari anıtlarının benzer ve farklı üslup özellikleri, onların yüzeylerinin farklı dekoratif unsurları, epigrafik kayıtlar ve diğer mimari tasarımlarla zengin olmasından dolayı özellikle önemlidir.

İslam ülkelerinin mimar araştırmacıları mimari yapıtların ve özellikle de çeşitli biçimde inşa edilmiş olan camiler, minareler ile bu yapıya dahil olan ve ya ayrı inşa edilmiş türbeler hakkında çeşitli söylentiler vardır. Onlar, dini mimar yapıtlarının kuruluş tarihi üzerine bilimsel görüşlerin yaygınlaştırılmasının gerekçesinin, bu mimari formların Türk kökenli olması gerçeğinden kaynaklandığını belirtmektedirler. İslami kültür esas olarak İslam dininin yayıldığı yakın İslam ülkelerinde gelişmiştir. Yani onlar birbirine bağlı tellerle yükselmeye başladılar. Selçuklu ve Osmanlılarda hatta Anadolu mimari kültürün temellerinin Hunlara ve Göktürklerle dayandığı söylenmektedir, ister güney, gerekse doğu gezginler Türklerin höyüğe benzer mezar anıtları hakkında da ilginç bilgiler vermişlerdir. Nerede yerleşmesine bakılmaksızın İslam'ı benimseyen insanlar, ilk önce yaşamak için basit bir ev ve ibadet için uygun bir yer seçer ve oranı düzenlemeye çalışırlar. Bu basit yöntemin, o bölgedeki dini mimariye dayandığını düşündüler. Gerçekten de, son zamanlarda, bu tür yapıtların daha medeni hale getirilmiş olmasına rağmen, diğer yaşam olayları gibi dini mimari yapıtların inşası da basitten karmaşıka doğru hiçte kolay olmayan bir merhaleden geçmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mimari anıt, İslami kültür, Klasik.

ABSTRACT

The architectural monuments of two brotherly countries - Azerbaijan and Turkey distinguish with their high artistic features, classic compositions, profound images on the scale of world architecture. The similar and different features of architectural monuments of both countries, the richness with different decoration elements, epigraphic writings and other architectural compiling of their surfaces have a special significance.

The architectural researchers of Islamic countries also gave various information about architectural buildings, especially mosques with various shapes, the minarets and the tombs including to this complex. They noted that the propagation and substantiation of the scientific views dealing with the history of such religious architectural complexes deal with their being Turkish origin. Mainly Islamic culture developed at the same regularity in close Islamic countries where Islam religion spread. So, they developed connected with each other. In Seljuk and Ottomans it is noted that the foundations of architectural culture was based to the Huns and Goyturks. Both south and east travelers gave interesting information about the gravestone monuments of Turks like a morgue. Though where they lived the people who adopted Islam first of all built a house and chose a suitable place for worship and tried to refresh there. So, with this easy way they were the founders of religious architectural buildings. Truly, in recent times though such buildings are built in civil form, in the earliest times the construction of the religious architectural buildings like other life events passed a smooth way.

Keywords: Architectural monument, Islamic culture, classic.

KALKER BLOK TAŞLARININ MİKROFİBER - PASTA DOLGUSU İLE ÇİMENTOLANMASI

CEMENTATION OF LIMESTONE BLOCK STONES WITH MICROFIBER - PASTRY
FILLING

Dr. Yıldırım TOSUN

Şırnak Üniversitesi, yildirimismailtosun@gmail.com

ÖZET

Yörede kalker taş duvarlarının ısınma ve soğumasıyla oluşan çatlaklar ve gözenekli taş aşınması iklim şartlarına bağlı olarak kayaç dayanımı etkilenmektedir. Bu nedenle yörede yaygın olarak Mardin Taşı, Kalker Taşları yapı malzemesi olarak tarihi mekanlar da kullanılmıştır. Yörede çimentolama yöntemi yapıların sağlamlaştırılmasında yaygın olarak kullanılmaktadır.

Doğada yörede yaygın olarak mağara kayaç gurubunu teşkil eden, çok geniş kalker taşı yayılımı özellikle Mardin ve Diyarbakır yöresinde 30-200 m ve üzeri kalınlığında yüzlerce km² lik geniş bir alana yayılmıştır. Kimyasal olarak alkali karbonatları, tuzları ve silikatları da içermektedir.

Bu çalışmada; Mardin ve Urfa Birecik, Batman Hasankeyf kalker taşının mekanik özellikleri; Tek Eksenli Basınç Dayanımı, Nokta Yüğü Dayanımı, Darbe Dayanımı, makaslanma belirlenmiştir. Çimentolama sonrası dolgu mikrofiber kompozit yapının pasta dolgulama özellikleri, su emme ve kuruma nitelikleri incelenmiştir. Bu deneyler sonucunda Mardin yöresi kalkerlerin ve çeşitli çatlaklı mermerlerin yapıların sağlamlaştırılmasında çimento oranı ,%10-50 ağırlık oranında şerbet pasta dolgulama ve çimento enjeksiyonu ile çimentolama tekniğinin uygulaması karşılaştırılmış ve uygulanan dolgulamanın lokal olarak tutunma ve kesilebilme niteliği belirlenmiş sağlamlaştırmadaki etkisi belirlenmiştir.

Bu yöntem ile elmas tel ile kesim öncesi süreksizliklerin ve çatlakların doldurularak dayanımın artırılması ve kesim veriminin artırılması sağlanmıştır. Ayrıca tarihi yapıda oluşan leke ve kılcal çatlaklar kapatılarak maksimum korunması da gerçekleştirilebilecektir. Ayrıca Asitlere karşı dayanımı da artırılmış olacaktır.

ABSTRACT

The cracks and porous stone erosion caused by the heating and cooling of the limestone stone walls in the region are affected by the climatic conditions and the rock strength is affected. For this reason, Mardin Stone and Limestone Stones have been widely used in the region as historical building materials. The cementation method in the region is widely used to consolidate the structures.

Extensive limestone rock formation, which is widely used as a cave rock group in the region, has spread over a wide area of 30-200 m in Mardin and Diyarbakır region and hundreds of km² in its thickness. Chemically, it also contains alkali carbonates, salts and silicates.

In this study; Mardin and Urfa Birecik, Batman Hasankeyf limestone; Single Axial Pressure Strength, Point Load Strength, Impact Strength, Shear Strength were determined. After cementing, filler microfiber composite structure has been investigated properties of cake filling, water absorption and drying properties. As a result of these experiments, the application of cement ratio, cement ratio, cement filling and cement injection and cementing technique with 10-50% weight ratio of reinforcing structures of Mardin regional limestones and various cracked marbles were compared and the effect of locally holding and interceptability of applied cement was determined.

With this method, it is possible to increase the resistance and to increase the cutting efficiency by filling discontinuities and cracks before cutting with diamond wire. In addition, maximum protection can be achieved by closing the stain and capillary cracks that occur in the historical building. In addition, the resistance to acids will also be increased

MATKAP UÇ İLE MARN VE KALKERLERİN KESİLEBİLME VE İNDENTASYON NİTELİĞİNİN BELİRLENMESİ - KIRIKLANMA HIZ ETÜDÜ

DETERMINATION OF THE INTERLACING AND INDENTATION QUALITIES OF MARLS AND LIMESTONES WITH DRILL BIT - FRACTURE VELOCITY

Dr. Yıldırım TOSUN

Şırnak Üniversitesi, yildirimismailtosun@gmail.com

ÖZET:

Bu çalışmada; dekoratif maksatlı kullanılan Mardin, Urfa Birecik ve Batman Hasankeyf gözenekli kalker ve gözenekli bazalt taşının kesilebilme hızı ve çatlak ilerleme hızı matkap uçları ile aşınma test özelliği olarak saptanmıştır. Bu amaçla, Tek Eksenli Basınç Dayanımı, Nokta Yükü Dayanımı, Darbe Dayanımı, kesilme hızı, makaslanma ve indentasyon deneyleri yapılmıştır ve ilişkilendirilmiştir. Bu deneyler sonucunda Mardin, Urfa Birecik ve Batman Hasankeyf yöresi dekoratif kalkerlerin bünyesinde yüke bağlı çeşitli çatlak oluşma ve kesilme niteliği arasında bağıntılı ilişkiler çıkarılmıştır. Böylelikle mermerlerin ve kalkerli dekor taşların aşırı yüklere maruz kalmadan darbe veya baskı yüklerinin kesme öncesinde belirlenmesi hedeflenmiştir ve blok mermer kütlesi üzerindeki darbe yükleri önceden belirlenerek çatlak risk faktörleri karşılaştırılmış ve uygulanan yüke bağlı lokal olarak çatlak oluşum riski irdelenmiştir.

Bu yöntem ile kesim öncesi süreksizliklerin sıklığı, yönelimine göre plaka mermer kesim için gerekli baskı yükü belirlenerek mermerlerin çatlamadan kesilebilmesi de amaçlanmıştır. Yöresel Mardin kalker taşının dolgu tutma özelliği daha iyi çıkmıştır, ancak çatlak oluşturma riski daha yüksek olarak belirlenmiştir. Bu yapı dekor taşının daha kalın yapı malzemesi olarak kesimi ve kullanımı önerilmiştir. Urfa Birecik ve Batman Hasankeyf taşında gözeneğin daha az olması nedeniyle bu risk bağıl olarak daha azdır. Ancak Afyon şeker mermerine göre daha kolay kesilmektedirler. Yörede binlerce yıldır camiler, hanlar, hamamlar, medreseler, evler ve yollarda duvar taşı olarak Mardin kalker taşı kullanılmıştır. Bu çalışma ile yapı malzemesi olarak kullanılmasında 50-80mm kalınlığında dekoratif kullanımı daha uygun bulunmuştur. Ayrıca Mardin Urfa Birecik ve Batman Hasankeyf kalker taşının fiziksel, kimyasal, dokusal özellikleri incelenerek yapılan deney sonuçlarına yer verilerek yöresindeki eski eserlerde yapı mekânların korunması ve mermer kesme ocak veriminin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

ABSTRACT

In this study; Mardin, Urfa Birecik and Batman Hasankeyf porcelain limestone and porous basalt stone used for decorative purpose were determined as the abrasion test speed with the cutting speed and the cutting speed of the drill bits. For this purpose, Single Axial Compressive Strength, Point Load Resistance, Impact Resistance, Cutting Speed, Shear and Indentation Experiments have been done and related. As a result of these experiments, in Mardin, Urfa Birecik and Batman Hasankeyf regional decorative limestones, there are related relations between various crack formation and cutting properties depending on the load. Thus, it is aimed to determine the impacts or pressure loads before the cutting without marble and calcareous stones being overloaded, and the impact loads on the block marble mass are

determined in advance and the risk factors of cracks are compared and the risk of crack formation locally due to applied load is investigated.

With this method, it is also aimed to determine the pressure load required for plate marble cutting according to the frequency and direction of discontinuities before cutting, so that the marbles can be cut without cracking. The local Mardin limestone has better filler retention, but the risk of crack formation is higher. This structure has been proposed to cut and use as thicker building material of the decor stone. Urfa Birecik and Batman Hasankeyf stone is relatively less in this stone because it is less touched. However, Afyon is more easily cut than sugar marble. Mardin limestone has been used for thousands of years in the region as glass mosques, inns, baths, medreses, houses and roads. With this study, decorative use of 50-80mm thickness was more suitable for use as building material. In addition, physical, chemical and textural features of Mardin Urfa Birecik and Batman Hasankeyf limestone were investigated and the results of the experiments were examined. In this way, the preservation of the building sites and the improvement of the marble cutting furnace efficiency were aimed.

GELENEKSEL SİVEREK EVLERİNDE GÜNDELİK YAŞAM ALANI OLARAK AVLU

Arş. Gör. Enes ARKAN

Bitlis Eren Üniversitesi, enesarkan@outlook.com

Dr. Öğr. Üyesi Gülin Payaşlı OĞUZ

Dicle Üniversitesi, gulinpayasli@gmail.com

ÖZET

Yüzyıllar boyunca yerleşim yeri olan Anadolu'nun dört bir yanı, kendi içerisinde coğrafik konum, topografik yapı, iklim, sosyal yaşam ve yapım kültürü açısından ayrı bir mimari çeşitliliğe ve zenginliğe sahiptir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Şanlıurfa iline bağlı olan Siverek bir ilçedir. Siverek; M.Ö. 5000 yılına dayanan bir geçmişe sahip olan eski bir yerleşim yeri olarak Karacadağ volkanik dağı eteklerinde kendine özgü kentsel yerleşim ve mimari bir yapılaşma geliştirmiştir.

Karasal iklimin hâkim olduğu Siverek ilçesinde geleneksel evler Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki diğer evler gibi iklime uygun tasarlanmıştır. Dıştan içe doğal dengeler içinde sıralanan hacimlerde yöre ikliminin tüm mevsimsel özelliklerini yaşamayı olanaklı hale getiren açık, yarı açık, kapalı hacimler sistemi-sırası mevcuttur.

İçe dönük bir tasarımı olan Geleneksel Siverek evlerinde sosyal yaşamın geçtiği açık alan olan avlunun etrafında yaşam alanları konumlanmıştır. Yaşama alanı olan odalar, servis mekânları, ıslak hacimler avlu etrafında konumlanmış durumdadır. Yani avlu hem mimari hem sosyal açıdan toplanma/dağılma mekânıdır. Avlu, çevresine yerleştirilmiş kütleler ve yüksek duvarla sınırlandırılarak dış mekândan ayrılmakta ve bir iç mekân görevi görerek gündelik yaşam geçişlerinin kesiştiği ana mekân olmaktadır. Sosyal olarak toplanma alanı olan avluda yemek yeme, bulaşık yıkama, kışık yiyeceklerin hazırlanması-kurutulması, çocuklar için uygun oyun alanı, yatma gibi gündelik yaşam aktiviteleri geçmektedir. Geleneksel Siverek evlerinin avlu etrafında kurgulanmasında aynı zamanda aile ve toplumsal yapı etkilidir.

Siverek ilçesinde geleneksel kent dokusu Siverek Kalesi'ni merkez alan sokaklar etrafında konumlanan mahallelerden oluşmaktadır. Güncel tescil listesine göre bu mahallelerde bulunan tescilli taşınmaz kültür varlığı olarak Siverek ilçe merkezinde 1 adet kale, 1 adet hükümet konağı, 1 adet okul, 2 adet han, 8 adet cami, 2 adet hamam, 2 adet çeşme ve 60 adet geleneksel ev mevcuttur. Tescillenmeyen geleneksel nitelikli evler de çoğunluktadır. Bu evlerin yakın zamana kadar yapılanları da avluludur. Geleneksel mekân kurgusu ve yapım sistemine devam edilmiştir.

Bu çalışma ile kapalı mekânları arasında bir ara kesit ve geçiş alanı olan Geleneksel Siverek evlerindeki avluların mimari oluşumunu etkileyen faktörler ile sosyal açıdan etkenlerin mimariyi nasıl şekillendirdiği aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Siverek, Geleneksel Ev, Avlu

BAUHAUS OKULU VE BAUHAUS SERAMİK ATÖLYESİ BAUHAUS SCHOOL AND BAUHAUS CERAMIC WORKSHOP

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Gül ÇETİN
Dumlupınar Üniversitesi, aysegul.cetin@dpu.edu.tr

ÖZET

Sanayi devrimi; üretimden, tüketime, bilim ve sanattan kültüre ve eğlence alanına kadar toplumsal yapıyı bir bütün olarak değiştirmiştir. 18.yy'ın ikinci yarısında İngiltere'den başlayarak bütün dünyaya yayılan yeni üretim biçimi; ürünlere, ihtiyaçlara, estetik ve işlevselliğe yeni anlamlar kazandırmıştır. Makineleşmeyle birlikte bant üretimini getiren sanayi devrimi sonrasında ürünün işlevselliği estetiğinden öne çıkmıştır. Geleneksel üretimler ve zanaatta gerilemeler başlamış ve küçük atölyelerin yerini fabrikalar almıştır. Sanayi devrimi ile birlikte gölgede kalan estetiğin yeniden değer kazanması amacıyla Arts and Craft hareti, ardından Almanya Weimar'da 1919 yılından Walter Gropius tarafından Bauhaus Okulu kurulmuştur. Bauhaus Okulunda toplumun her kesiminden insanın kullanabileceği işlevsel aynı oranda estetik ürünler üretilmesi hedeflenmiştir. Alanında uzman sanatçı ve hocaların yetiştirdiği öğrenciler, tasarımlarında işlevsellik kadar estetiği de gözeten eserlerini toplum için üretmeye başlamışlardır.

Mimarlık, resim ve heykel olmak üzere üç ana sanat dalında kurulan Bauhaus okulu zamanla farklı disiplinleri de içerisine almıştır. Bauhaus seramik atölyesi de dört stajyer öğrencisi ile üretimlere başlamıştır. İşlevsel aynı zamanda estetik formların üretildiği atölye Bauhaus okulunun Dessau'ya taşınması ile beraberinde gitmemiş ve kapanmıştır. Açık kaldığı sürede ise seri üretimi yapılabilecek formlar tasarlanmıştır. Tasarlanan ürünlerin etkisi günümüz endüstriyel seramik üretimlerde hala devam etmektedir.

Okul açık kaldığı 14 yıllık süreçte farklı şehirlere taşınmış ve 1933 yılında kapatılmıştır. Kapatılmasının ardından eğitimci kadrosu Amerika ve Avrupanın çeşitli sanat okullarına gitmiştir. Sanat ve zanaatın bir çatı altında toplandı Bauhaus okulu felsefesi 20.yy tasarım anlayışının temellerini oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bauhaus, seramik, endüstriyel üretim

ABSTRACT

The industrial revolution has changed the whole social structure from production, to consumption, from science to art and from culture to entertainment. The new mode of production spreading from the UK to the whole world in the second half of the 18th century gave new meanings to the products, needs, aesthetics and functionality. After the industrial revolution that brought the assembly line production together with the mechanization, functionality of a product gained greater importance than its aesthetics. Decreases in traditional productions and crafts began and small workshops were replaced by factories. For the purpose of reviving the interest in aesthetics lagging behind as a result of the industrial revolution, the Arts and Craft movement emerged and then the Bauhaus School was founded by Walter Gropius in Weimar, Germany in 1919. What was aimed by the Bauhaus School was to produce aesthetically pleasing products

that could be used by people from all segments of society. Students who were trained by artisans and instructors who were expert in their fields started to produce their works by attaching as much importance to aesthetics as they did to functionality for the society.

The Bauhaus school, which was founded to serve three main branches of art, including architecture, painting and sculpture, also included different disciplines overtime. Bauhaus ceramic workshop started production with four trainees. The workshop where functional and at the same time aesthetic forms were produced did not move to Dessau when the Bauhaus School moved to Dessau and then closed. During the time it was open forms whose mass production could be carried out were designed. The effect of these designed products is still felt on today's industrial ceramic production.

During the 14-year period when the school was open it moved to different cities and was closed in 1933. After its closure, its faculty went to different art schools in America and Europe. The philosophy of Bauhaus School where art and artisanship existed under the same roof provided the basis of the 20th century design conception.

Key Words: Bauhaus, ceramic, industrial production

AHLAT ORTAÇAĞ TÜRK-İSLAM YAPILARINDA TAŞÇI İŞARETLERİ

Arş. Gör. Resul YELEN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, resulyelen@hotmail.com

ÖZET

Bitlis'in Ahlat ilçesi Türk-İslam medeniyetinin önemli şehirlerinden birisidir. Bölgenin doğusunda Van Gölü, kuzeyinde Adilcevaz ve güneyinde Tatvan yer almaktadır. Ahlat, tarihte Kubbet-ül İslam olarak anılmaktadır. Ahlat'ta Emeviler, Abbasiler, Mervaniler, Ahlatşahlar, Eyyubiler, Selçuklular, Moğollar, İlhanlılar, Akkoyunlular, Safeviler ve Osmanlı Devleti bölgeye hakim olmuştur. Bu dönemlerden günümüze çok sayıda mimari eser ulaşmıştır. Bölgede Ahlat taşı olarak bilinen andezit tüf taşının yoğun olarak bulunması eserlerin bu taş ile yapılmasını zorunlu kılmıştır. Ahlat'ın önemli özelliklerinden biri çok sayıda mimar, mezar taşı ustası ve taşçı ustası yetiştirmesidir. Ahlatlı mimarların kendi bölgelerinde ve Anadolu'nun muhtelif yerlerinde eserler verdikleri bilinmektedir. Bölgedeki mezar taşı ve mimari taş ustasının çokluğu dikkat çekmektedir. Fakat taşçı ustaları ve işaretleri bilimsel yayınlara yeterince yansımamıştır. Bölgedeki eserler incelendiğinde yapılardaki taşlar üzerinde çok sayıda taşçı işareti (imzası) dikkat çekmektedir. Ancak bu işaretler farklı biçimdedir ve yapıların her yerinde kullanılmıştır. Taşçı imzaları Ortaçağ eserlerinde ve sonraki dönemlerde de kullanılmıştır. Bu çalışmamızla beraber Van Gölü Havzası'ndaki Ahlat'ın Ortaçağ dönemindeki taşçı ustaları ve imzalarını belirlemek ve Türk Mimarisi'nin gelişiminde arka planda yer alan kişilerin etki alanlarını ortaya çıkarmak önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ahlat, Taşçı İşaretleri, Türk-İslam Mimarisi

İRAN AZERBAYCANI'NDAN BİR ŞEHİR; HOY'DAKİ MİMARİ ESERLER

Arş. Gör. Resul YELEN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, resulyelen@hotmail.com

ÖZET

Hoy, İran'ın batısında, Türkiye sınırında yer almaktadır. Batı Azerbaycan Eyaleti'nde Urmiye'den sonra ikinci büyük şehirdir. Antik dönemlerden itibaren bölgede yerleşim olmuştur. Özellikle Büyük Selçuklu, İlhanlı, Safevi Osmanlı Zend ve Kacar devletleri kente hâkim olmuşlardır. Tarihte sünni kimliği ile öne çıkan bölgede günümüzde Azeri Şiiler yaşamaktadır. Şehirde farklı türde mimari eserler bulunmaktadır. Bu eserlerin çoğunda Kacar etkileri vardır. Cami, kilise, çarşı, kapı, minare ve sivil yapılar Hoy'daki yapı türleridir. Kiliselerin plan ve mekân açısından Anadolu ile bağlantıları bulunmaktadır. Hoy'daki çarşı veya hanın Anadolu'daki hanlardan farklı özellikler sergilediği görülmektedir. Ayrıca cami ve sivil yapılarıdaki malzeme kullanımı ve süslemelerinin Anadolu'daki batılılaşma ile yakın ilişki içerisindedir. Bu bildiri kapsamında Hoy'da bulunan farklı dönemlere ait mimari eserler incelenerek, bu yapıların Anadolu'yla kültürel bağlantıları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İran-Hoy, Mimari Eserler, Anadolu Mimarisi

MARDİN KENTSEL SİT ALANINDAKİ YAPILARIN RESTORASYON SONRASI KORUNMUŞLUK DURUMU

Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇAĞLAYAN

Mardin Artuklu Üniversitesi, muratcaglayan@artuklu.edu.tr

Arş. Gör. Hakan YILDIZ

Mardin Artuklu Üniversitesi, hakanyildiz@artuklu.edu.tr

ÖZET

Bildiri; Mardin Artuklu Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi Koordinatörlüğü tarafından kabul edilen “Mardin Kentsel Sit Alanındaki Yapıların Restorasyon Sonrası Korunmuşluk Durumu” adlı projeden türetilmiştir. 18 aylık süre belirlenen projeye MAÜ.BAP.18.MMF.015 numarası ile 20.03.2018 tarihinde başlanmıştır.

Bu çalışmada, Mardin Artuklu ilçesi kentsel sit alanında son 20 yılda restorasyonu yapılmış tarihi yapıların korunmuşluk durumlarının analizi ve belgelenmesi amaçlanmıştır. Belgeleme çalışması sonucunda, Mardin kentsel sit alanındaki restorasyon uygulamalarının sonuçları incelenerek, restorasyon öncesi yapılan planlamayla örtüşüp örtüşmediği ortaya konulmaktadır. Ayrıca sürekli bakım ve basit onarım konusunda olası eksiklikler tespit edilmektedir. Analizlerden ortaya çıkan veriler ışığında, gerekli tedbirlerin alınmasının sağlanması beklenmektedir. Böylelikle tarihi yapılardaki sürekli bakım ve onarım eksikliğinden kaynaklı bozulmaların önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

İlk etapta kentsel sit alanı ile ilgili veriler toplanmıştır. Bu bilgiler ışığında koruma projeleri kurul tarafından onaylanan anıtların listesi çıkarılmıştır. Tespit edilen anıtların korunmuşluk durumlarını gösteren fişler hazırlanmıştır. Lisans öğrencilerinden oluşan bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Lisans öğrencilerinin alan araştırmasına katılarak bilgi, belge toplayarak analiz ve görselleştirme aşamalarında hem kendi bilgi birikimlerine hem de çalışmaya katkı sunmaları sağlanmıştır. Projenin başlangıç tarihinden günümüze kadar elde edilen verilere göre kentsel sit alanındaki tarihi yapıların %80 kadarı boş durumdadır.

Anahtar Kelimeler: Mimarlık, koruma, kentsel sit, mardin

KIRSAL MİMARLIĞIN KORUNMASI İLE İLGİLİ ULUSLARARASI ÇABALAR, TÜZÜKLER

Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇAĞLAYAN

Mardin Artuklu Üniversitesi, muratcaglayan@artuklu.edu.tr

Özet

Kırsal mimarinin korunması gerekli bir değer olduğu özellikle on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısından sonra Avrupa'da çıkarılan yasa ya da tavsiyelerle desteklenmiştir. Çalışma kapsamında iki binli yılların başına kadar Avrupa'da kırsal mimarinin korunmasına yönelik çıkarılmış olan tüzük, sözleşme, karar ve tavsiyeler kronolojik sıraya göre incelenerek değerlendirilmiştir. Venedik Tüzüğü (Mayıs 1964), Köy ve Kent Arasındaki Dengede Kırsal Canlandırma Politikalarına İlişkin İlke Kararı (73/3) (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi 1973), Granada Kararı: Bölgesel Planlamada Kırsal Mimari, Avrupa Pilot Projeler Programı Sempozyumu No: 5 (1977), Kırsal Mimari Mirasa İlişkin 881/1979 No' lu Tavsiye Kararı (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi 1979), Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi (3 Ekim 1985), Kırsal Mimari Mirasın Korunması ve Değerinin Arttırılması Hakkında Tavsiye (89/6) (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi 1989), Kırsal Alandaki Altyapı ve Ulaşım Hakkında Tavsiye (90/12) (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi 1990), Çevre Politikaları Kapsamında Bütünleşik Kültürel Çevre Koruması Üzerine Tavsiye (95/9) (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi 1995), Icomos Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü (1999), Avrupa'nın Kırsal ve Ada Bölgelerinde Doğal, Mimari Ve Kültürel Mirasın Korunması Kararları (2006); kırsal mimari açısından ele alınan tüzük ve kararlardandır.

Anahtar Kelimeler : kırsal mimarlık, koruma, yasa, sözleşme

AMBAR KÖYÜ KİLİSESİ'NİN YENİDEN İŞLEVLENDİRİLMESİ ÜZERİNE BİR ÖNERİ

A RECOMMENDATION FOR THE REFUNCTIONALIZATION OF THE AMBARLI VILLAGE CHURCH

Dr. Öğr. Üyesi Necla KAPLAN

Mardin Artuklu Üniversitesi, neclakaplan21@hotmail.com

Mimar, Abdullah ABUL

Mardin Müzesi, abdullahabul34@hotmail.com

ÖZET

Ambar Köyü Kilisesi; Mardin İli, Merkez, Ambar Köyü'nde 237 parselde yer alan tescilli bir yapıdır. Kilisenin adı bulunduğu köyün adıyla anılmaktadır. Kilise; enine plan tipine sahiptir. 6. yüzyılda inşa edildiği düşünülen yapının planı ile bölgedeki birkaç kilisede kullanılan plan şemasının aynı olduğu izlenmektedir. Tonoz örtülü yapı, moloz ve kesme taş tekniğinde yapılmış kalın duvar örgüsüne sahiptir. Detaylı mimari analizleri yapıldığında kilisenin, döneminin önemli yapılarından biri olduğu anlaşılmaktadır.

Günümüzde kilisenin yanına ve üzerine sonradan kurulmuş, ikisi yanda biri üstte olmak üzere, üç kâgir ev bulunmaktadır. Kilise, çevresindeki bu evlerle iç içe geçmiş durumdadır. Geleneksel dokuda yapılmış köy konut tipindeki evler, eklenti olup kilisesin dokusundan farklılık göstermektedir. Bu evler 1973'te alınan tapularla özel mülkiyet statüsündedir. Söz konusu evlerde oturan sakinler, kiliseyi ahır ve ambar olarak kullanmaktadır. Oldukça kötü durumda bulunan kilisenin hızla tahrip olduğu görülmektedir.

Yapı, bulunduğu noktadan Dara Antik kentini görebilecek bir konuma sahiptir. Eserin çevresindeki köy evleri ve Dara Antik Kenti, yapının kültürel ve turizm potansiyelini ortaya çıkarabilecek dinamiklerdir. Bu bağlamda, kilisenin çevresiyle organik bağının güçlendirilmesi, yapının ve bulunduğu yerin kültürel kimliğinin ortaya çıkarılması, güncel yaşamla bütünleşen uygun bir işlevsellikle yeniden canlandırılması bağlamında öneriler sunulması amaçlanmaktadır.

Son yıllarda, taşınmaz kültür varlıklarının yeni bir fonksiyonla yeniden işlevlendirilmesi, geliştirilen “öneri projeler” çerçevesinde tartışılmaktadır. Taşınmaz kültür varlıkları, kazandıkları yeni işlevsel boyutları ile kültürel kimliklerini sürdürebilmekte ve ayakta kalabilmektedir. Köyde Hıristiyan nüfusun kalmaması nedeniyle kullanılmayan bu kiliseye de uygun işlev verilerek güncel yaşama kazandırılabilir. Nihayetinde, kilisenin “yeniden işlevlendirilmesi”yle hem mevcut kaynağın kullanılmış olacağına hem de tarihi süreklilik sağlanarak yeni neslin çevresindeki tarihi öğrenmesine, bağ kurmasına katkı sunulacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mardin, Ambar Köyü Kilisesi, Yeniden İşlevlendirme.

ABSTRACT

The Ambar Village Church is a registered building located on Plot No: 237 in the center of Mardin, in the village of Ambar, hence the name of the church. The church has a transverse

type structure and is believed to have been built in the 6th century. The architectural plan of the church is the same as that of the several churches in the region. The vaulted structure has a thick rubble masonry-type wall in ashlar stonework. Detailed architectural analysis shows that the church was one of the important buildings of its era.

Today, there are three stone houses built at later dates on the site of the church. Two of the houses are next to the church and one on top. The church almost blends in with these houses. However, the houses built according to the traditional architectural style of the village are add-ons to the original structure of the church, and therefore, their design differs from that of the church. These houses have private ownership status with the title deeds obtained in 1973. The residents of those houses use the church as a barn and a warehouse. The church, which is already in a very bad condition, is rapidly disintegrating.

The ancient city of Dara can be seen from where the church is. The village houses and the ancient city of Dara can promote the cultural and touristic potential of the church. This study makes recommendations to strengthen the organic bond of the church with its surrounding, to promote various aspects of its cultural identity and to revitalize its historical and cultural presentation integrated with today's life.

In recent years, re-functionalization of immovable cultural assets with a new function are discussed within the framework of "proposed projects". The restored and revitalized immovable cultural assets maintain their cultural identity with new functionalities. This church, which cannot be used due to the fact that there is no Christian population in the village, can be given current life by giving the appropriate function. Available resources will be used for the refunctionalization of the church and, in the end, a certain historical continuity will be maintained. We, therefore, believe that this project will provide members of the younger generation with the opportunity to learn about and connect with the history around them.

Keyword: Mardin, Ambar Village Church, Refunctionalization.

ABÜLHASAN RACİ'NİN YARATICILIĞINDA ÜRFANİ FİKİRLER

Dr. Şahaliyeva Matanat KURBAN

Azerbaycan Bilimler Akademisi, matanat.sahaliyev.63@bk.ru

ÖZET

Aşk Raci için çalınan bir neydir. Ruhunu titreten aşkın tezatlarından yol bulamayan şair bazan kendisini habibinin bakışlarında buluyor.

Aşık habib imgesi yazılan şiir örneklerinde aynı olmadığı gibi, aşık imgesine karşı düşünceler farklı olmuştur. Şüphesiz, Raci'nin bakış açısındaki dini mistik eğilimler gazellerinde kendini sergiliyordu, gazellerinde temel kaynak olarak tasvir ettiği güzellerin saydam ve aşk dolu ruhunu okşayan, sevgi dolu kalbin atışlarını yansıtıyordu.

İnsanı sevmeyi, dünyevi sevgiye olan hislerini kanıtlamak için "Allah'ın Lutfüne" sığınan şair kendi fikirlerini yansıtmaya çalışıyor. Raci'ye göre, aşk doyulmayan, her zaman gereken, şerbetini iştığında vücudun titreyen rahatlığı, acısından ve sıkıntısından ise çarpan kalbin bir çağırısıdır.

Ruyun sefasını, senema aye vermem,

Musaye görsem o tecalloye vermem.

Hayali aşkı değil, gerçek aşkı arayan Raci "can alan" hürisinin aşkından kendini saklayamıyor. Habibinin her türlü zulmüne kendini kaptırmaya hazır.

Tatlı kavuşma hasreti ile kalbi çarpan şairin gönül dünyası sevgilisinin hayali ile öyle bir dolmuş ki, onu bitmez aşk bardağından içen serseme dönüştürmüştür. Bu da sebepsiz değil, zira şair aşk bardağından öğle bir serseme dönmüş ki, her bir şeye aşkın gözüyle bakıyor.

Söz aşığı olan Raci aşk yolunu yüce tutuyor. Aşkı Mekke yoluna benzeten şair için Allah'a kavuşmak, aşka kapılmak, aşk bardağından su içmek, aşka sahiplenmek insanı olgunlaşmaya doğru götüren bir yolun başıdır. Şaire göre aşk açılmamış sevdanın anahtarıdır. Şairin gazellerinde olan samimi itirafları sevgisinin her türlü zorluğa karşı fedakarlıkla ayakta kalan, yıkılmayan, aşkın ıstırapları, sevgisine kavuşma azmini sergiliyor.

Aşığa göre, ruh sevgi için yaratılmıştır. "Allah sırrı yalnız güzel yüzde tecelli eder" söylemesi Raci'yi çağdaşlarından farklı kılan dini ürfani düşüncelerinin baskın olduğunun kanıtıdır.

Şair dünyevi aşkı Allah'a kavuşmada görüyor. Şair beşer evladını, hayatı seviyor, gazellerinde dünyevi sevgiyi dönemin çelişkisiyle baş başa koyuyor.

Bazan da bu sevi hissinden kendini mahrum bırakıyor. Aşkı Tanrı tarafından beşer evladına verilen en büyük nimet sayan şair için aslında aşk sosyal varlığın belirli bir düşüncesi olup ruhun alametleri ile birleşen bir duygudur.

Anahtar kelimeler: aşka sahiplenmek, ürfani düşünceler.

ABSTRASCT

Love is a rendering ney for Raji. The poet who can cut no path of contrasts trembling with spirit finds himself in the glances of his concubine:

The attitude to the character of adorer-concubine became different as it is not the same in poem written.

Surely, religious and mystic tendencies at Raji's worldview did not also manifest itself in ghazals but also exposed the beauties' heart beatings in full of love, pure and affection, and by fondling the spirit whom depicted as the main source of in ghazals.

An adoring poet who takes refuge in "God's grace" tries to justify his own to allege his love for loving human and for secular affection. To Raji's point of view, the love is a boon or weal of the insatiable, ever-thirsting heart while shivering his body from sherbet and a clamor of heart beating for pain and distresses.

Raji being in quest of real love but not mythic love cannot bear himself of his "charming" houri (nymph). He is ready to sacrifice for every torture or suffering of his concubine who intends to kill:

The world of the poet's heart who is the master of his heart and beating for sweet reunion longing was full with his lover's dream that made him birdbrain who tasted a quenchless affection bowl. This is not unreasonable because the poet being ecstatic for affection bowl so that he looks at everything with the eyes of love.

Raji, the word lover, prevails the way love. To reach or to meet God, to fall in love, to drink water from affection bowl, to have love for the poet who likens the love to Mecca's way are the beginning of the way leading to perfect a human being.

Due to the poet's opinion, this is a key of unlocked love door. Cordial confession in the poet's ghazals shows that the agonies of the poet altruistically standing against any hardships with his love are devotions to reach his love.

Religious and educational thoughts of the poet like "the spirit was created to love for lover, "God's secret is manifested at only beautiful face" differing him from Raji's contemporaries are prevailed.

The poet sees a secular affection in reaching God. The poet loves mankind, life, confronts the secular affection in ghazals with a conflict of time.

Sometimes, the poet deprives himself from this love feeling. The love for the poet considering the love the greatest blessings gifted to mankind by God became, in point of fact, is a flair or sense unified with features of spirit being a definite trait of public existence.

Keywords: to have love, to be fond of thoughts.

SABAHATTİN ALİ’NİN ‘ARABALAR BEŞ KURUŞA’ HİKÂYESİNDEKİ ÇOCUK TİPİ

Miray ÇETİN

Siirt Üniversitesi, miray9097@gmail.com

ÖZET

Sabahattin Ali, romantizmden etkilenerek edebi yaşamına başlayıp realizme yönelmiş bir sanatçıdır. Anlatılacak konuların hayatta bir karşılık bulması gerektiğine inanır. İnsanların hayatın getirdiği nokta itibariyle zor durumda oluşunu ortaya koymaya çalışır. Hikâyelerinde sosyal yapının nasıl olması gerektiğini de sezdirir. Ekonomik farklılıkların aile içinde özellikle okul çağındaki çocuklar üzerindeki etkilerini ortaya koyar. Arabalar Beş Kuruşa hikâyesinde de ailesine katkıda bulunmak için çalışmak zorunda kalan küçük çocuğun bir gününü anlatır. İnsanlık değerlerinin para ile ölçülmesinden bahsedilir. Annesiyle okul çıkışlarından sonra zayıf bedenine rağmen oyuncak araba satmak zorunda kalan çocuğun sınıf arkadaşı ile karşılaşması eserin dönüm noktasıdır. Zenginliğin doğuştan gelen üst kimlik gibi ya da fakirliğin değişmez kader gibi algılanması çocuklar nezdinde işlenmiştir. Yazar iki çocuğu ortak paydada buluşturmaya çalıştığı sırada zengin anne devreye girer. Böylece büyük resim tamamlanır. Kahramanların tanıtılmasında kullanılan kelimelere bakmak bile iki taraf arasında ayrım olduğunu anlamak için yeterlidir. .

S.Ali'nin küçük kahramanının özelinde sınıf ayrımı, çocuk yaşta emekçi olmanın getirdiği yüklerin ağırlığını çocuk edebiyatı açısından incelemek çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Çocukların benliklerine zarar verecek içeriklerin olmamasına dikkat etmek çocuk edebiyatının ilkeleri arasındadır. Fakat aynı ilkelerde, somut yaşantılar kalıcılığı sağladığı için yapıtların da buna uygun olması yer alır. Kullanılan dilin de en az konu kadar önem arz ettiği söylenebilir. Dolayısıyla çocukların dil zevkine zarar verecek ifadeler de yer verilmemelidir. Bu çalışma çocuk emekçinin özelinden genel bir bakış açısı sağlamaya katkı sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Sabahattin Ali'nin İşçi Çocukları, Çocuk Edebiyatı

DIMITRI GUTAS'A GÖRE MODERN DÖNEMDE "ARAP FELSEFESİ"NE YÖNELİK YAKLAŞIMLAR: İMKÂNLAR VE ZAAFLAR

Dr. Öğr. Üyesi İlyas ÖZDEMİR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ilyasozdemir30@gmail.com

ÖZET

Dimitri Gutas, İslam medeniyetinde ortaya çıkan modern dönem öncesi entelektüel gelenele ilgilenen günümüz dikkat çekici İslam kültürü uzmanlarından biridir. Abbasî halifesi Me'mun dönemiyle birlikte başlıca Yunan felsefe metinleri Arapça'ya çevirilmiş ve bu metinlerin İslam dünyasında yarattığı etki sonucu entelektüel bir felsefe geleneği oluşmuştur. Gutas bu felsefe geleneğini; "İslam felsefesi" olarak değil, fakat "Arap felsefesi" olarak nitelendirmektedir. Çünkü ona göre, Ortaçağ İslam dünyasında ortaya çıkan felsefe geleneği, farklı dinsel aidiyetleri olan kimselerin katıldığı ortak bit etkinliğe işaret eder. Dahası, burada felsefi düşüncüyü ifade etmenin bir aracı olarak Arapça öne çıkar. O halde "Arap felsefesi", Arap ırkına değil, fakat daha ziyade bir medeniyet dili olarak Arapça ifade edilen ortak bir entelektüel geleneğe işaret eder. Gutas, bu bildirinin konusunu teşkil eden bir çalışmada, "Arap felsefesi"nin mahiyetine yönelik modern dönemde (son bir buçuk asırda) ortaya konulan yaklaşımların, söz konusu entelektüel geleneğin yanlış anlaşılmasına katkıda bulunmaları bakımından, bir hayli problemlili yaklaşımlar olduğunu kaydeder. Ona göre, bu yaklaşımlar sırasıyla; oryantalist yaklaşım, mistik yaklaşım ve siyasî yaklaşımdır. Mistik ve siyasî yaklaşımlar, oryantalist yaklaşımın birer uzantıları niteliğindedirler. Gutas açısından, Arap felsefesi tarihi hakkında modern dönemde ortaya konulan bu yaklaşımlar, bu alanın gelişmesini engeller nitelikte olmuşlardır. Gutas'ın aktarımıyla; (1) oryantalist yaklaşım(lar)da, Arap felsefesinin (a) mistik nitelikte bir felsefe olduğu; (b) din-felsefe ilişkisine göre şekillendiği; (c) Yunan ve Latin Ortaçağ Felsefesi arasında salt bir araç olarak görülmesi gerektiği; (d) ve nihayet on birinci yüzyılda Gazzâlî ile ilişkilendirilen darbenin ardından İbn Rüşd'le sona erdiği iddia edilmektedir. Gutas'a göre, (2) işrâkî yaklaşım, önceden oryantalist yaklaşımda ortaya konulan mistik felsefe yaklaşımının bir uzantısı olmasına karşılık; (3) siyasî yaklaşım, yine Arap felsefesinin din ve felsefe arasındaki ihtilafı ilgilendiği tarzındaki önceki oryantalist yaklaşımın bir devamıdır. Gutas bu yaklaşımları kritik etmek suretiyle Arap felsefesinin İbn Sînâ öncesi ve sonrasını kapsayacak şekilde on asır süren özerk entelektüel bir hareket olduğu yargısını paylaşır. Bu bildiride Gutas'ın mevzubahis ettiği yaklaşımlara yönelik eleştirilerinden söz edilecek ve ardından bu eleştirilerin, İslam kültüründe ortaya çıkan entelektüel felsefe geleneğinin anlaşılması noktasında sahip olduğu imkân ve zaaflar mercek altına alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dimitri Gutas, Arap felsefesi, oryantalist yaklaşım, işrâkî yaklaşım, siyasî yaklaşım

DARYUSH SHAYEGAN'DA BİLİNCİN YARALANMASI: GELENEK İLE MODERNLİK ARASINDA

Dr. Öğr. Üyesi İlyas ÖZDEMİR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ilyasozdemir30@gmail.com

ÖZET

İranlı düşünür Daryush Shayegan Yaralı Bilinç eserinde; Batı'da ortaya çıkan Rönesans, Reform ile on yedinci yüzyıldaki bilimsel ve rasyonel dünya görüşüne ve ardından onsekizinci ve ondokuzuncu yüzyıllardaki sekülerleşme, Aydınlanmacı akıl süreçlerine eşlik etmeyen Doğu uygarlıkların zihinsel durumlarını analiz eder. Ona göre, Batı medeniyeti, bir takım geçişler ve kopmalarla tarihin çeşitli dönemlerinden geçmek suretiyle teşekkül etmiştir. Batı'da gözleme, tikel olana, niceliksel nesneye olan ilginin ortaya çıkması; metafiziksel eğilimlerin, gizemin ortadan kaybolmasıyla gerçekleşmiştir. Shayegan, Batı'daki bilgi ve varlık alanlarındaki dönüşümleri açıklamak için, klasik dönem öncesi episteme, klasik episteme ve modern episteme olmak üzere üçlü bir ayrıma sahip olan Foucaultcu episteme kavramından esinlenir. Buna göre benzerliğe/örneksemeye dayalı olan klasik dönem öncesi epistemesinde, belirli bir amaçsallık doğrultusunda yukarıdaki dünya ile aşağıdaki dünya, mikrokozmos ile makrokozmos arasında bir benzerlik ilişkisi söz konusudur. Klasik episteme benzerlik fikrini ortadan kaldırarak, şeylerin doğrudan temsillerinin varolduğu tarzında bir temsil anlayışı ortaya koymuştur. Modern epistemede ise artık dünya ile tasarım arasında bir örtüşme söz konusu olmadığından, bir dolayım ilişkisiyle bağlantılı olarak tarih fikri ve onunla ilişkili olarak ekonomi, biyoloji ve dilbilim öne çıkmıştır. Shayegan'a göre Doğu medeniyetlerinin içinde bulunduğu çağ, klasik dönem öncesi çağdır. Doğu'da söz konusu olan "skolastik köhneleşme" olarak ifade edilen görkemli metafiziksel anlatılar üzerinde yükselmiş ve bu anlatıları aşamayan sınırlı yenilenmelerden ibarettir. Batı'da ortaya çıkan bilimsel kopmaların ya da epistemik kırılmaların hiçbiri, Doğu'da gerçekleşmemiştir. Bu yüzden Shayegan'ın bakış açısında; "geç kalmış bir bilinci temsil eden" Doğu medeniyetlerine ait birey, Batı'nın gelişmiş bilgi ve varlık tasavvuruyla karşılaştığında, bilinç düzeyinde büyüsel mistik tavır ile modernliğe ait eleştirel akıl arasında bir çarpıklık veya ciddi bir uyumsuzluk ilişkisi yaşar. Bu bildiride Shayegan'ın Doğu medeniyetlerindeki bireyin Batı'nın bilgi ve varlık alanlarıyla karşılaşırken yaşadığı 'bilinç yaralanması' durumuna ilişkin temel iddiaları eleştirel bir bakış açısıyla ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Daryush Shayegan, medeniyet, kültürel şizofreni, episteme, yaralı bilinç

ARİSTOTELES’TE HUBRİS ÜZERİNE ARİSTOTLE ON HUBRİS

Dr. Öğr. Üyesi Esra Çağrı MUTLU

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, esracagri79@gmail.com

ÖZET

Aristoteles’in özellikle Retorik ve Poetika başlıklı eserlerinde tragedya ve trajik kahramanlardan bahsederken kullandığı temel kavramlardan biri olan hubris genelde Türkçeye “kibir” olarak çevrilse de bu karşılık tam olarak kavramın içeriğini ve kullanımını karşılamaz. Çünkü Aristoteles için hubris şiddet dolu bir sınırı aşma, bir insanın başını ağır bir derde sokan bir tür cüretkarlıktır. Bazen “yanlış gurur” olarak tercüme edilen hubris, kültürel kodların veya etik sınırların aşırı derecede zorlanması olarak da kabul edilir. Aristoteles için tragedya ile komedi ve destan gibi diğer türler arasındaki temel fark, tragedya seyreden izleyicide açığa çıkan “trajik acıma ve korkuya dair zevk”tir. Fakat böylesi bir zevk uyandırabilmek adına oyunun kahramanlarının mükemmelen iyi ya da kötü olmamaları gerekir; izleyici kendini kahramanla özdeşleştirebilmeli, kendi hayatıyla bağ kurabilmelidir. Dahası kahraman fazlasıyla üstünse hata yapmasının kaçınılmaz olduğuna inanılır ki sonunda kahramanın trajik bir kusurdan veya yargılamadaki trajik bir hatadan kaynaklanan yanlış bir eylemi gerçekleştirmesi kaçınılmaz hale gelir. İşte böylesi durumlarda ortaya çıkan trajik kusurlardan biri de hubris olarak kabul edilir ve bu hubris kahramanın ilahi bir uyarıyı görmezden gelmesine veya ahlaki bir yasayı çiğnemesine neden olan aşırı bir gururdur. Bu bağlamda çalışmamızda hubrisin Aristoteles’te yüklendiği anlamlar ve işlevler trajik kahramanlar üzerinden analiz edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Hubris, Trajik Hata, Acıma, Korku, Trajik Kahraman

ABSTRACT

One of the basic concepts when Aristotle refers to tragedy and tragic heroes, especially in Rhetoric and Poetics is hubris. Hubris is generally translated to Turkish as arrogance, but this translation does not exactly meet the content and usage of the concept. For Aristotle, hubris is a kind of violent transgression, it is sort of insolent daring that gets a person in deep trouble. It sometimes translated as ‘false pride’, and also means a daring overstepping of cultural codes or ethical boundaries. For Aristotle, the main difference between tragedy and other genres such as comedy and epic are the pleasure about tragic pity and fear which is aroused in audience. But in order to have such a pleasure, the heroes of the play must not be completely perfect or bad; audience should be able to identify himself with the hero, to make a connection with his own life. Moreover, it is believed that if the hero is far superior, it is inevitable that the hero will inevitably be in error and carry out a mistaken action resulting from a tragic flaw or a tragic error in judgment. One of the tragic flaws in such cases is hubris, which is an excessive pride that causes the hero to ignore a divine warning or violate a moral law. In this context, we will try to analyze the meanings and functions of hubris in Aristotle over tragic heroes.

Key Words: Hubris, Tragic Flaw, Pity, Fear, Tragic Hero.

MEMLEKET EDEBİYATININ ERKEN BİR ÖRNEĞİ: MUALLİM NACİ'NİN "NUSAYBİN CİVARINDA BİR VADİ" ŞİİRİ

Doç. Dr. A.Mecit CANATAK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, mcanatak@hotmail.com

ÖZET

Dil, edebiyat, tenkit ve tercüme sahasındaki çalışmalarıyla, Tanzimat dönemi Türk edebiyatının önemli şairlerinden biri olan Muallim Naci, Siirt Mutasarrıflığına atanan Sait Paşa'nın özel kâtabi olarak Halep'in yanı sıra Diyarbakır, Elazığ, Sivas, Erzurum ve Trabzon dolaylarında yaklaşık dokuz ay dolaşır. Muallim Naci, muhtemelen Midyat ve Nusaybin arasında yer alan ve Beyaz Su olarak bilinen mesire yerini de ziyaret eder. "Nusaybin Civarında Bir Vadi" adlı şiiri, günümüzde özellikle çevre şehirlerde yaşayan insanların sık sık ziyaret edip istirahat ettiği bu mekânı konu edinir.

Tanzimat Devri Türk şiirinin Divan şiiri geleneğine en çok bağlı olan şairlerinden biri olduğu için genel olarak "eski edebiyatın bayraktarlığını yapan şair" olarak da kabul edilen Naci'nin, Tercümân-ı Hakikat gazetesinde yayımlanan "Nusaybin Civarında Bir Vadi" şiiri hem içerik hem de şekil açısından yenidir. On altı kıtadan oluşan şiir, Anadolu'yu konu edinen ilk şiirlerden birisi olması açısından da dikkate değerdir.

Şiirden bir kıt'a:

.....

Cevelânile âbı hoş-ceryân

İki üç cedvel eylemiş peydâ

Bulunur gâg, gâh olunur yektâ

Ederek nûr-ı şems ile lemeân

.....

Anahtar Kelimeler: Türk Şiiri, Tanzimat Edebiyatı, Muallim Naci, Nusaybin Civarında Bir Vadi

BLACK IDENTITY IN DUTCHMAN BY IMAMU AMIR BARAKA

Dr. Öğr. Üyesi Zeki EDİS

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, zekiedis@hotmail.com

ÖZET

Hayaller ülkesi Amerikada birbirine karışmış farklı kültürler, diller ve dinler ile Amerikan Edebiyatı, araştırma yapılacak geniş bir alana sahiptir. Kültürde, dinde ve dilde olan farklılıklar, Siyah Amerikan edebiyatının önemli bir yere sahip olduğu ve ideolojilerin temsil edildiği çok kültürlü bir edebiyatı oluşturur. Aslında, Siyah Amerikan edebiyatı; topluma mesaj vermenin ve Siyahi kültürün gerçeklerini sunmanın bir yolu olarak kullanılmıştır. Edebi etkinliklerden biri olan tiyatro, her toplumun hayatında çok önemli bir yere sahiptir. Amerika'da, Siyah Amerikan Edebiyatı özellikle tiyatro ile bu mesajları dinleyicilere verme gayreti içindedir. Amerikada bu amaçla yazan pekçok siyahi yazar vardır ve bunlardan biri de gerçek adı Le Roi Jones olan İmamı Amir Barakadır. Dutchman, Baraka'nın Siyahilerin toplumdaki konumunu ele aldığı sansasyonel oyunlarından biridir. Bu yazının amacı, İmamı Amir Baraka tarafından yazılan Dutchman adlı oyunda Afro-Amerikan karakter Clay'ın kimlik konusunu ve yorumlarını ele almaktır. Dutchman, sadece yirminci yüzyılın Amerikan kültüründe belli bir anı anlatmakla kalmaz aynı zamanda Baraka'nın süregelen siyasallaştırılmış hayatını da gösterir. İlk çalışma, artan toplumsal eşitlik gelişimiyle örtüşmektedir. Kitabın incelenmesiyle bazı sosyal mesajlar açığa çıkmaktadır. 1910 ve 1920'lerde, Siyah yazarlar Roman, şiir ve tiyatro türlerinde daha belirginleştiler..

Anahtar Kelimeler: Kimlik, Temsil, Irkçılık, Siyah Sanat Hareketi, Siyah Amerikan Tiyatrosu

ABSTRACT

American Literature has a very extensive area to study on because of the fact that there are different cultures, languages and religions intermingled in the land of dreams, America. These differences create a multicultural literature to represent the ideologies in which Black American literature has a significance place. Actually, Black American literature has been used as a way of giving message to the society and representing the realities of the black culture. One of literary activities, theatre, has a very important place in every society. In America, Black American literature tries to give these messages to the audience. There are a great number of black playwrights who produce very representative works and one of them is Imamu Amir Baraka whose real name is Le Roi Jones. Dutchman is one of his sensational plays in which he handles the position of the black man in the society. The aim of this paper is to deal with the identity issue and the interpretations of black identity applying the experiences of Afro-American character Clay in Dutchman by Imamu Amir Baraka. Dutchman is a vital show not just at an explicit minute in the twentieth century American culture yet in addition continuously in the politicized life of Baraka. The first run corresponded with the increase of the social equality development. When analysing the book some social messages will be found out. In the 1910s and 1920s, Black writers grew more prominent in genres of fiction, poetry, and theatre.

Keywords: Identity, Representation, Racism, Black Art Movement, Black American Theatre

DOSTOVESKI'NİN ESRLERİNDE DİNİ ÖĞELER RELIGIOUS ELEMENTS IN DOSTOYEVSKY'S WORKS

Dr. Öğr. Üyesi Zeki EDİS

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, zekiedis@hotmail.com

ÖZET

Ondokuzuncu yüzyıl Çarlık Rusyasında; Rus halkı bir sosyal çöküşün eşiğinde olarak nereye yöneleceğini bilmez hale gelmiştir. Toplum kendini birden bire komünist bir anarşi içerisinde bulmuştur. Toplumun inananlarının derin inancını ateist yaklaşımlarla yıkmaya çalışmışlardır. Toplumun yaşamında gerekli olan her husus büyük bir sanlantıya girmiş, her geçen gün değerler bozulmuş ve ölçüsüzlük hakim olmuştur. Her toplumda olduğu gibi edebiyat alanında bunu düzeltmeye yönelik eserler verilmeye başlamıştır. Rus toplumunda da edebiyat alanından o dönemde yaşayan Rus Klasikleri deyince akla gelen ilk isimlerden olan Fyodor Mihayloviç Dostoyevski (1821) başta olmak üzere birçok yazar toplumsal gerçekçileri eserlerinde inançları gereği inan ve inanmayalar üzerinden Tanrı anlayışını temellendirilmeye çalışmıştır. Rusya'da o dönemde yaşanan Çarlık rejimi baskısına karşı yükselen direniş sesleri hakimdir. İnanç yönüyle dikat çeken Dostoyevski, 1849 yılında devlet aleyhine bir komploya karıştığı iddiasıyla tutuklanır ve hapse gönderilir. İdamın kıyısından dönen ve Sibiry'a sürgün edilen Rus yazarları arasına girer. Bu dönem, Dostoveskinin edebî hayatında en önemli dönem olur. Dostoveski eserlerini inanan ve inanmayan roman kişileri aracılığı ile ortaya koymuştur. Bu çalışmada 19. yy lın en büyük yazarlarından kabul edilen Dostoveski din, toplum ve tanrı görüşü ile ele alınmıştır. Dostoveski Rus toplumunda ortaya çıkan inaçsızlığı betimlemekten geri durmamıştır. Dostoveski çalkantılı bir dönem geçiren Rusya ve Rus toplumu için kurtuluşun Ortodoks Hristiyanlık anlayışında olduğunu gösterme gayretleri içerisinde olmuştur. Çalışmanın amacı bu çalkantılı dönemde roman kişileri üzerinden Rus toplumundaki Çarlık Rusyasının yönetimiyle ortaya çıkan inaçlı ve inaçsız bireyler Rus toplumunu tanımak için incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Dostovesky, Rus halkı, Çarlık, Din, Tanrı, Toplum.

ABSTRACT

In the nineteenth century Tsarist Russia; The Russian people did not know where to turn on the verge of a social collapse. The society suddenly found themselves in a communist anarchy. They tried to overthrow the deep belief of the faithful people with atheist approaches. Everything required in the life of the society has entered a big contraction, day by day the values have spoiled and the scale has been dominated. As in every society, in the field of literature, so many works have been produced in order to correct this this spoilness. In Russian society, many authors and social realists, especially Fyodor Mihaylovich Dostoyevsky (1821), who came to mind at the time of the Russian classics living in the field of literature, tried to base their understanding of God on the society through believing and non-believing characters. The rising voices of resistance against the oppression of the Tsarist regime in Russia at that time were dominant. In 1849, Dostoyevsky was arrested and imprisoned for alleged involvement in a conspiracy against the state. He was among the Russian writers who returned from the bank of execution and were exiled to Siberia. This period is the most important period in the literary life

of Dostoveski. Dostoveski produced his works by using believing and non-believing characters. In this study, Dostovesky, which is accepted as one of the greatest writers of the 19th century, has been dealt with religion, society and God opinion. Dostovesky did not refrain from portraying the inaction that emerged in Russian society. Dostoveski has been in an effort to show that salvation for the Russian and Russian community in a turbulent period is in the understanding of Orthodox Christianity. The aim of this study is to explore the Russian society with the help of the faithful and non-faithful individuals who have emerged with the management of the Tsarist Russia in the Russian community through the novel people in this turbulent period.

Keywords: Dostovesky, Russian people, Tsarist, Religion, God, Society

EDEBİYATTA ANTİKAHRAMANLAR ANTIHEROES IN LITERATURE

Doç. Dr. Aydın GÖRMEZ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, aydingormez@hotmail.com

ÖZET

Anti-kahraman terimi tartışmalı bir terimdir, bu yüzden tanımı kolay değildir. Anti-kahraman bir öyküde güç, yetenek, cesaret, nezaket, içtenlik, kahramanlık, ahlak ve insanlığa fayda veren bir şeyler inşa etme isteği gibi geleneksel kahramanlık özelliklerine sahip olmayan ana karakter veya ana karakterlerden biridir. Ancak, anti-kahraman antagonist değil, aksine yine de hikayenin kahramanıdır.

Edebiyatta anti-kahramanların ilk örnekleri Antik Yunan'a kadar uzanır, ancak “anti-kahraman” kavramı ilk olarak 18. yüzyılın başlarında kullanılmıştır. Anti-kahramanların, ana karakter olarak sunulduğu eserlerin popüler olması edebi gerçekliğin yükseldiği Viktorya döneminde zirveye ulaşır. Böylelikle roman yazarları yaşamı ideal bir açıdan değil gerçekte olduğu gibi yansıttılar. Öyküler gerçekçi olduğu için, karakterler de kusurlu ve daha gerçekçi gösterildi. Bu karakterler mükemmel olmadıkları için, okuyucular kolaylıkla onlara sempati duymuşlardır. Bu çalışma, örneklerle “anti-kahraman” kavramı ve tarihi üzerine odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, anti-kahraman, gerçekçilik, kahraman

ABSTRACT

The term antihero is a controversial one, so not an easy one to define. Antihero is the main character or one of the main characters in a narrative who does not have traditional heroic qualities such as strength, capability, gallantry, courtesy, courage, sincerity, venturesome, morality, and desire to construct something useful and helpful. However, antihero is not antagonist, but, on the contrary, still the protagonist of the story.

The first examples of antiheroes date back to Ancient Greece, yet the concept “antihero” was first used in early 18th century. The popularity of literature with antiheroes as protagonists spikes during Victorian era as the result of the rise of literary realism by which novelists portrayed life as it really was rather than in an idealized way. Since stories were true to life, characters were shown flawed and more realistic. As such characters were imperfect human beings, readers easily sympathised with them. This study focuses on the concept “antihero” and its history giving specific examples.

Key Words: Literature, antihero, realism, protagonist

İLAHİ KOMEDYA'DA YANSITILAN İSLAM

İSLAM AS REFLECTED IN DIVINE COMEDY

Doç. Dr. Aydın GÖRMEZ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, aydingormez@hotmail.com

ÖZET

Şiirsel bir başyapıt olan İlahi Komedyanın 1308-1321 yılları arasında İtalyan şair ve filozof Dante Alighieri tarafından yazılmış olduğu sanılmaktadır. Yazıldığı günden bu yana çok sayıda edebi esere ilham kaynağı olmuş Avrupa edebiyatındaki temel eserlerden biri olarak kabul edilmektedir. 14. yüzyıldan günümüze kadar tekrar tekrar incelenmiş, yorumlanmış, alıntı yapılmış ve tercüme edilmiştir. İlahi Komedyanın Roma şairi Virgil'in rehberliğinde cehennemden en alt tabakasından, ilahi ışığa ve kendisine Tanrı'nın kısa bir görüntüsünün yansıtıldığı ana kadar uzanan Dante'nin ilahi yolculuğunu anlatan uzun bir anlatı şiiridir. Dante, cehennemden dokuz aşamasından geçerken sekizinci mertebesinde İslam peygamberi Hz. Muhammed ile karşılaşmasından bahseder.

Dante'nin İlahi Komedyası, ve İslamı ve peygamberini çarpık bir biçimde yansıtan Orta Çağ Avrupa'sı kaynaklardan biridir. Bu çalışmanın amacı İlahi Komedyanın gibi eserlerin İslam'ı hedef almasının nedenlerini incelemektir.

Anahtar Kelimeler: İslam, Dante Alighieri, İlahi Komedyanın, Orta Çağ

ABSTRACT

The poetic masterpiece Divine Comedy is thought to have been written by Italian poet and philosopher Dante Alighieri between 1308 and 1321. It is regarded as one of the canons among European literature circle which has inspired numerous literary works since its inception. It has been analysed, reanalysed, commented, cited, and translated repeatedly from 14th century so far. The Divine Comedy is a long narrative poem which recounts the spiritual journey of Dante, guided by Roman poet Virgil, from errors and disgrace of hell to maturity and the divine light and even a short glimpse of the God. Going through nine circles of hell, Dante speaks of encountering Muhammad the prophet in the 8th circle.

Dante's Divine Comedy is one of those Medieval European sources that represent Muhammad the prophet and Islam in a distorted way. There are various reasons why such works target Islam, which is the focal point of this study.

Key Words: Islam, Dante Alighieri, Divine Comedy, Medieval Europe.

THE PORTRAYAL OF MANIC-DEPRESSIVE DISORDER IN EMILY DICKINSON'S “IF ALL THE GRIEFS I AM TO HAVE”

Doç. Dr. Mustafa Zeki ÇIRAKLI
Karadeniz Teknik Üniversitesi; mzcirakli@gmail.com

Arş. Gör. Öznur YEMEZ
Karadeniz Teknik Üniversitesi; oznuryemez@gmail.com

ABSTRACT

This paper argues that the persona of Emily Dickinson's poem “If all the griefs I am to have” is afflicted with manic-depressive disorder and endures mood swings oscillating between manic and depressive episodes. The poem reveals the essential symptoms of bipolar disorder and the impact of the mood changes on the implied poetic persona as well as the historical author. Dickinson's poem presents the readers with mood disturbances accompanied by increased energy and activity, excessive self-confidence, distraction that leads to the loss of concentration and insomnia, which refer to the outbreak of manic episode, and loss of interest in daily activities, feelings of worthlessness, thoughts of suicide and psychomotor agitation, that refer to the presence of depressive episodes. Owing to these sudden changes of mood, the persona is to feel grief in the midst of joy and joy in the midst of grief. Besides, the study also aims to show that the recurrent phases of manic and depression are what affects the creative skills of the poet, thus making the poem serve both as a symptom and cause of the disorder.

Keywords: Emily Dickinson, DSM-V, manic depressive disorder, bipolar.

BURSA KELES YÖRESİ ÖLÜM İLE İLGİLİ ÂDET VE İNANIŞLAR

Azime ŞAHİN

Gazi Üniversitesi, azimesahin333@gmail.com

ÖZET

Hayatın geçiş dönemlerinden sonuncusu olan ölüm, bir son gibi görünse de gerek eski Türk dinlerinde gerekse Türklerin mensubu buldukları İslam dininde bir yok oluş olarak algılanmamış, ölümle her şeyin bitmediğine, sadece bu dünyadan geçildiğine inanılmıştır. Her toplumda doğum ve evlenmede olduğu gibi ölüm çevresinde de birçok adet ve inanma kümelenmiştir. İnsan topluluklarının inaniş ve törelerinde doğum ve evlenme gibi, ölüm de bir geçiş aşamasıdır.

Ölüm, doğadaki tüm canlılar için değişmez bir kural olarak önümüzde durmakta ve kesin olan yasalarını sürdürmektedir. İnsanoğlu için ölümü, kişinin doğaya karşı koyma veya onunla bütünleşme deviniminin ve direncinin kişisel ve fizyolojik boyutlarda yok olması, durmasıdır diye tanımlayabiliriz.

Ölüm olgusu, öz olarak doğal, kavram ve üzerinde yapılan uygulamalar nedeniyle de kültürelidir. Zira her varlık dünyaya geldikten sonra kendi ölümünü içinde taşımaktadır. Tıpkı çekirdeğini kendi içinde taşıyan bir meyve gibi. Kültürelidir, zira ölüm kültürden kültüre farklı yorumlanmakta ve ölümle ilgili uygulamalar farklı olmaktadır. Örneğin bir toplumda ölmek; ruhun dünyasını değiştirmesi iken, diğerinde ölenin cezalandırılması ya da ödüllendirilmesidir.

Bu çalışmanın konusu, Bursa Keles yöresinde yaşayan insanların ölüm ile ilgili olan adet ve inançlarıdır. Sahada gözlem ve derlemeler yapılarak araştırılıp incelenmiştir.

Bu çalışmanın amacı, Bursa Keles Yöresinde yaşayan insanların geçmişten günümüze ölüm ile ilgili inanç ve adetlerini inceleyip bunları ortaya çıkarmaktır. Ölüm ile ilgili yapılan törenleri bölgedeki halkın bu konudaki inançları ve gelenek haline getirdikleri adetleri, o bölgeye giderek orada bulunarak gözlem ve araştırmalar ile ortaya konulmuştur. Bu araştırmalar sonucunda ise o bölge ile ilgili ölüm konusundaki tüm inanç ve adetler ortaya çıkarılmıştır. Bunun yanında ise Türk kültüründe ölüm konusunda adet ve inançlar ile ortaya çıkarılan sonuçlar karşılaştırma yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Keles, ölüm, kültür, geçiş dönemi, inanç, gelenek, tören

SULTAN DİZİSİ'NDE YER ALAN SÖZLÜ HALK KÜLTÜRÜ ÖGELERİ

Dr. Öğr. Üyesi Bora YILMAZ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, boraylmz@mynet.com

ÖZET

Televizyon, içinde bulunduğumuz asrın en çok takip edilen iletişim ve eğlence aracıdır. Televizyon dizileri de günümüzde Türk televizyonlarında en çok rastlanılan türdür. Özellikle bir yöreyi ve kültür alanını yansıtan televizyon dizilerinde sözlü ve maddi halk kültürü öğelerine sıkça rastlanılmaktadır. Halk kültürünün temsili, yaşatılması ve genç kuşaklara aktarılması bağlamında televizyon dizilerinde halk kültürü öğelerinin işlenmesi ve izleyiciye sunulması önemlidir. Sözlü halk kültürü öğeleri içerisinde yer alan atasözü, deyim, ikileme, bilmece, argo vb. kalıplaşmış ifadelerin hem sözü güzelleştirdiği hem de asırların birikimi olan halk irfanını ve müktesabatını yansıtmaları bakımından önemi çok büyüktür. Bütün bunlar bir arada değerlendirildiğinde özelde genç kuşağın genelde ise toplumun neredeyse tamamı tarafından takip edilen televizyon dizileri içerisinde sözlü halk kültürü öğelerinin yansıtılması kültürel anlamda yararlı ve faydalıdır.

2012 yılında bir televizyon kanalında yayınlanmaya başlayan ve yirmi bölüm süren Sultan dizisi hem görselleri hem de dili itibarı ile halk kültürü öğelerini anlatan ve yansıtan bir televizyon yapımıdır. Çekimleri Diyarbakır'da yapılan Sultan dizisi yerel kültürü yansıtmaları ve sözlü kültür öğelerine yer vermesi bakımından dikkat çekmiştir.

Türk Dili'nin büyük bir zenginliği olan kalıplaşmış ifadeler günlük dil içerisinde kullanılarak hem yaşatılmalı hem de gelecek kuşaklara aktarılmalıdır. Bu açıdan bakıldığında toplumunun büyük bir kesimine ulaşan televizyon dizileri kültürün yaşatılması ve aktarılması noktasında önemli bir iletişim aracı olma vazifesi görebilir. Bu çalışmada Sultan dizisinde kullanılan sözlü halk kültürü öğeleri olan atasözü, deyim, alkış kargış, argo vb. türler tespit edilmeye ve incelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sultan Dizisi, Televizyon Dizileri, Sözlü Halk Kültürü Öğeleri

DESTAN KAHRAMANININ KUTSANMASI (BATTAL GAZİ ÖRNEĞİ – BATTALNAME)

Dr. Öğr. Üyesi Bora YILMAZ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, boraylmz@mynet.com

ÖZET

Battalname, İslamiyet sonrası Anadolu sahası Türk destanlarının ilkidir. Seyyid Battal Gazi'ye ait kahramanlık hikâyelerini içine alan bir eserdir. Battal Gazi, 8. yüzyılda Emevilerin Anadolu'da Bizanslılara karşı açtıkları savaşlarda "Battal" (kahraman) lakabıyla ün kazanmış Müslüman bir Arap kumandanı olup asıl adı Abdullah'tır. Bu Müslüman kumandan hakkında söylenen kahramanlık hikâyeleri ve menkıbeler, 11. yüzyıldan itibaren Türkler arasında büyük rağbet görmeye başlamış ve Battal Gazi, gazi-velî hüviyetiyle yüceltilerek destan kahramanı haline getirilmiştir.

Battalname'de Battal Gazi'nin Anadolu'da Hıristiyanlarla yaptığı savaşlar konu edilmektedir. Bu savaşlarda merkez saha genellikle Malatya yöresidir. Savaşlar İslâmiyet-Hıristiyanlık mücadelesi şeklinde dini bir hüviyet taşır. Cihad ve gaza ruhu kendini kuvvetli bir biçimde hissettirir. Battal Gazi bu savaşlarda bir "evliya" karakteri sergiler. Devler ve cadılarla savaşır; okuduğu dualarla büyüleri bozar; ateşte yanmaz; göz açıp kapayıncaya kadar uzun mesafeler aşar; Hızır'la yoldaştır, sıkışık zamanlarda ondan yardım görür. Kâfirleri İslâm'a davet eder, davetini kabul etmeyenleri öldürür. Her savaşın sonunda elde ettiği malı mülkü din uğruna savaşan yiğitlere dağıtır.

Türk gazi tipinin mükemmel bir örneğini aksettiren Battal Gazi, gerek kahramanlığı, gerekse evliya karakteriyle Anadolu insanı üzerinde son derece etkili olmuştur. Bu yüzden de Battalnâme Anadolu halkı arasında asırlarca sözlü olarak yaşamıştır. Ayrıca Anadolu dışında yaşayan Türk toplulukları arasında da sevilmiş, yazılıp okunmuştur. Tamamen Müslüman Türk geleneklerine göre meydana getirilmiş olan Battalnâme'nin yazıya geçiriliş tarihi henüz kesin olarak tayin edilememekle birlikte, eserin 11-11-2. yüzyıllarda Danişmendliler zamanında söylendiği ve Danişmendnâme'nin yazılış tarihi olan 643'ten (1245-46) önce yazıldığı tahmin edilmektedir.

Bu çalışmada bir destan kahramanı olarak Battal Gazi'ye ne şekilde ve hangi yollarla kutsallık kazandırıldığı üzerinde durulacaktır. Destan kahramanına, halk nezdinde bir meşrutiyet kazandırmanın bir yöntemi de olan olağanüstü kişi ve olaylarla ilişki kurdurma mantığı Battalname'de de yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Destan, Battalname, Kutsanma

SELF-ORYANTALİZM BAĞLAMINDA MEDENİYET ALGISI

Gülbeyaz KARAKUŞ

Uludağ Üniversitesi, gulbeyazkarakus@gmail.com

ÖZET

18. yüzyıla kadar Osmanlı düşüncesinde görülmeyen “medeniyet” kavramı, ilk olarak, Mustafa Reşit Paşa tarafından kullanılmış ve kavram Paşa tarafından, “terbiye-i nas ve icra-yı nizâmât”, şeklinde açıklanmıştır. Müslümanlar, bir medeniyet projesi anlamında olmamakla beraber, “medeniyet” kavramının muhtevasını içinde barındıran, “umran, hadariyet, usûl, nizâm” kelimelerini, “civilisation” karşılığında kullanmışlardır. Kavramın günümüzdeki şekli ile algılanması ise Tanzimat’la beraber olmuştur. Kullanım alanları ilk etapta, terakki/ilerleme/batılılaşma anlamlarını da içinde barındıran ve zamanla Batı kıstaslarının belirlediği geniş bir çerçevedir. Tanzimat sonrası, “hayat tarzı” olarak algılanan ve kabulü zorunlu görünen medeniyet; Tanzimat’tan başlayarak, Osmanlı aydınları için yegâne hedef haline gelmiştir.

Avrupa ülkelerinin, 18. yüzyıldan başlayarak başlattıkları işgallerde, gerekçe olarak geri kalmış ülkeleri “medeniyet”e kavuşturmayı göstermelerine karşılık, sağlıklı bir söylem geliştiremeyen Osmanlı düşünürleri, genel olarak geri kalmışlığı ve “medenî olmamayı” içselleştirmiş bir yaklaşım içindedirler. Osmanlı’nın “geri kalmış”lığını, Avrupa üzerinden değerlendiren düşünürler, bu geri kalmışlığın en önemli sebebi olarak, “bircikliği” kaybolmuş olan İslâm/Osmanlı medeniyeti karşısında, gelişmekte olan ve medeniyetin zirvesi sayılabilecek Batı medeniyetinin gerisinde kalmayı göstermişlerdir. Self-oryantalizm olarak ise Müslümanların hâl-i hazırda bir medeniyeti olduğunu, Batı medeniyetinin temellerini İslâm dünyasında olduğu yönünde savunmacı ve telifçi yaklaşımlar ortaya çıkmıştır.

Ahlâkî olarak yadsınması gereken, teknik olarak ise alınması zarurî olan ve asla Batı’ya has olmayan, “medeniyet”, insanlığın en yüce zirvesi olarak görülmüştür. Medeniyet üzerine yapılan tartışmalar, zaman zaman yadsıma zaman zaman ise bütünüyle kabul etme şeklinde çift taraflı olarak devam etmiştir. Batı medeniyetini oluşturan unsûrların, Avrupa’ya, Müslüman toplumlardan intikal ettiğini düşünen ve “medeniyet”e intikal etmeyi, “meşrû” ve “hak” olanın geri alınması şeklinde gören Osmanlı düşünürleri için, Batı medeniyeti en önemli savunma mekanizması olarak kendisini gösterecektir. Kaynağını İslâm’dan alan Batı medeniyeti, İslâm’ın, “terakki”ye engel olmadığını delillendirdiği gibi aynı zamanda kendiliğinden “İslâm medeniyeti”nin dinamiklerini de sağlamış olur.

Tebliğde, medeniyet kavramı etrafında yapılan tartışmalar, self-oryantalizmin kavram üzerinden düşünce dünyasına hâkimiyeti ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Medeniyet, Self-oryantalizm, İslâm, Terakki.

HISTORY OF PRODUCTION CULTURE IN NORTHERN AZERBAIJAN: FROM ANCIENT TIMES TO XIV CENTURY OF NEW ERA

KUZEY AZERBAIJAN'DA ÜRETİM KÜLTÜRÜ TARİHİ: EN ESKİ ÇAĞLARDA YENİ DÖNEMİN XIV. YÜZYILINA KADAR

Dr. Hasanağa RAMAZANLI

T.F.dok Azerbaycan Ulusal Bilimler Akademisi, matanat.sahaliyev.63@bk.ru

ÖZET

Mevcut olmuş her hangi bir “Üretim Kültürü” sosyal toplumsal aşamaların yapılanmasının, toplumun ve üretim kültürünün analizi, öğrenilmesi, algılanması, onun kavranması aşamalarını kapsayan yolların analizleri, aynı zamanda çağdaş aşamada zamanı bekleyen bilimsel teorik eğitimler, yaratıcılık etkenlerinin güncel sorunlarının en ilkinin sayılması daha uygun kabul edilmesi gerekmektedir. Artık eskilerde muhtemel söylenen düşünce ve fikirler yer yer netleşmeye başlamıştı. En eski zamanlardan çağdaş günümüze kadar Kuzey Azerbaycan'ın tüm tarihi arkeolojik aşamalarını kapsayan örneklerinin tahkik ve analizinin zamanı yetişmekteydi. Malesef şimdiki kadar analiz edilmiş bilimsel teorik çalışmalarda üretim kültürü konularının daha derin araştırılmasına özenilmemiş, bilim entegrasyonlarının yöntemlerinin karşılıklı şekilde yaklaşımları ve tek birim olarak tamamlanmalarını ön plana çekmek başarılmamıştır. Araştırılması gereken bu maddi manevi kültür tarihi örnekleri en eski dönemlerden başlayarak yeni dönemin XIV. Yüzyılının sonlarına kadar olan dönem ve konuların, iklimin, ekonomik, politik, sosyal, kültürel, ev, tarım hayatının özelliklerinin analizlerinin ön plana çekilmesi gerekmektedir. 1. Sosyal tarihi deneyimin ihtiyaçlarından kaynaklanan bilimin gelişim şartları; 2. Bilimlerin göreceli şekilde bağımsızlığının gelişimi; 3. Bilimsel teoride tutarlılık. 4. Bilimlerde tutarlılık ve evrim. 5. Bilimlerin yaklaşımları ve karşılıklı şekilde bir birlerine kavuşmaları. 6. Serbest eleştiri ve sınırsız tartışma. Yukarıda sayılan genel tarihi kurallara uymanın birinci şikkında sadece ihtiyaçlar değil, sosyal tarihi deneyim imkanları önde geliyorsa, ikincide göreceli bağımsızlık, üçüncüde tutarlılık, dördüncüde gelişimde sabitlik vb. aynı zamanda beşeriyete ait bilimsel teorik alanlar dolayısıyla insanın kendisini, onun amellerini öğreniyorsa, doğabilimi canlı hayatı, doğanı, yaşam alametlerine hiçbir zaman sahip olmayanların analizlerini öğreniyor. Tıbbi Fizyoloji ve Antropoloji insanı öğrenmesine rağmen beşeri bilimler mevcutluğu antropojenli metamorflaşmış peyzaj-yer yüzünü kapsayan doğal bilimsel alan sayılan jeomorfolojiye dolayısıyla bağlı. Söylenenlerden şöyle bir sonuca varıyoruz ki, yukarıda isimleri geçen bilim alanları arasında oluşan çelişki konuları tamamen bir birini inkar etme değil, belki de çağdaş zamanımız açısından daha uygun bir yaklaşımdır.

Anahtar kelimeler: Sosyal tarihi deneyime, arkeolojik aşamalarını

ABSTRACT

Analysis, study, publication of any existing "production culture", "so-cial-public", the formation of the stage, analysis of ways to cover its acquisition, as well as scientific and theoretical exercises that await their time at the modern stage, consideration of the actual problems of creative facto-rs should be considered more appropriate. The ideas and judgments that have already been formulated before have been slowly oriented toward rela-tive definitions. It is time of researches of samples, covering all histori-cal-archeological stages of North Azerbaijan since ancient times to modern times. Unfortunately, in the scientific and theoretical studies that have been analyzed so far, no deep study of the issues of production culture has been provided, it has not succeeded in bringing the mutual integration of the methods of scientific integration into a single form. The examples of this material-spiritual culture that will be examined from the earliest times to the end of the 14th century, analysis of climate conditions, economic, politi-cal, social, cultural and home-life chracteristics should be revealed. 1. Condi-tions of development of science, which arise from the needs of public historical-practice; 2. The development of the relative forms of science; 3. Consistency in scientific theory; 4. Consistency and evolution in science; 5. Closeness of science and interconnectedness; 6. Free criticism and barrier-free discussion. In the first paragraph of the general historical of lawfulness , it is not merely the demand, in second the experience of public history is dominant, relative independence in the latter, in third - consistency, in fourth stability in development and so on. as well as the scientific theoretical fields included in humanities, directly learns human himself and his deeds, natural science is engaged in the analysis of those who do not have any living things, nature. Though medicine physiology and anthropology can study human beings, the existence of humanity is directly related to geomorphology, which is considered to be a natural scientific area covering anthropogenic metamorphic landscape. It is possible to conclude that, the controversial issues that arise between the above mentioned science fields are not some sort of denial, is a more favorable approach from point of view of modern times.

Keywords: Condi-tions of development, ancient times to modern times.

MÜSLÜMAN COĞRAFYACI VE SEYYAHLARA GÖRE GEVAŞ VE ÇEVRESİ (X-XVII. ASIRLAR ARASI)

Dr. Öğr. Üyesi Hasan TAŞKIRAN

Bitlis Eren Üniversitesi, htaskiran27@gmail.com

ÖZET

Anadolu coğrafyasının kadim kentleri arasında yer alan ve geçmişi Neolitik devirlere dayanan, Gevaş veya eski adıyla Vestan, tarih boyunca farklı kültür ve medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. Tarih öncesi devirlerde şehre ilk yerleşenler Urartulardır. Sonrasında Asur, Pers, Bizans İmparatorluğu sınırları içerisinde yer alan Gevaş, miladi 8. Asırdan itibaren İslam devletlerinin egemenliğine girmiştir.

10. Asırdan itibaren klasik Müslüman coğrafyacıların eserlerinde yer almaya başlamıştır. el-Belazuri, Fütûhu'l-Büldân, Yakubî, Kitâbü'l-Büldân, İbn Hurdazbih, Kitâbü'l-Mesâlik ve'l-Memâlik, Mesudî, Murûc ez-Zeheb, İstahri, Mesâlikü'l-Memâlik, İbn Havkal, Sûret el-Arz, Kazvini, Asar-ül Bilad ve Ahbar-ül İbad, Mukaddesî, Ahsenü't-Tekâsîm ve Yakut el-Hamevi, Mu'cemü'l-Büldân gibi İslam coğrafyacılarının eserlerinin yanı sıra 12-13. Asır İranlı seyahat yazarı Nasır Hüsrev'in Sefernamesi isimli farsça eserinde de Gevaş ve çevresinden bahsedilmektedir. Bunların yanı sıra ilgili dönemlere ait batılı seyyahlarında bu şehir ve çevresiyle ilgili bilgileri eserlerinde yer vermiş olsalar da bu husus çalışmamızın dışında bırakılmıştır. Ayrıca Osmanlı döneminin en meşhur seyyahı olan Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Gevaş ve çevresinden yoğun olarak bahsetmektedir. Bu eserlerin belirleyici özellikleri, genellikle ilgili şehrin hangi iklim kuşağında olduğu, çevresindeki şehirlerin isimleri ve bunlara uzaklığı, yeryüzü şekillerini, ovaları ve nehirleri gibi tanıtıcı bilgiler verildikten sonra şehrin isminin kökeni, yöneticisi, halkın menşei ve inancı, imar ve iskânı, geçim kaynakları, ticareti gibi şehrin sosyal ve ekonomik durumu hakkında bilgiler vermektedirler.

Bu tebliğ, yukarıda isimleri zikredilen coğrafyacı ve seyyahların eserlerinden hareketle Gevaş ve çevresinin tarihi coğrafyasını, sosyal ve ekonomik durumunu konu etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gevaş, Vestan, Müslüman Coğrafyacılar, Evliya Çelebi.

TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE VAN GÖLÜNÜN İSİMLENDİRİLMESİ: NAİRİ DENİZİNDEN TATVAN DENİZİNE

Dr. Öğr. Üyesi Hasan TAŞKIRAN
Bitlis Eren Üniversitesi, htaskiran27@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Pakize ÇOBAN KARBULUT
Bitlis Eren Üniversitesi, pakizecoban@gmail.com

ÖZET

Modern ismiyle Van gölü, kuzeyinde Ahlat, Adilcevaz, güneyinde Gevaş, doğu ve kuzeydoğusunda Van ve Erciş'in çevrelediği, batısında ise Tatvan ve Bitlis'in yer aldığı Türkiye'nin en büyük gölüdür. Günümüz mahalli idari sınır taksimatında % 65'lik kısmıyla Bitlis vilayetinin, % 35 oranında ise Van ilinin sınırları içerisinde yer almaktadır. Van gölü veya diğer bir ifadeyle Van gölü havzası, coğrafik bir isim olarak gölün sınırı olan Van ve Bitlis'in yanı sıra Siirt, Muş ve Ağrı illerini de kapsamaktadır. Bundan dolayı Van gölü ismi geniş bir coğrafyayı ifade etmektedir.

Eski Grek coğrafyacıları "Arssissa Lacus/ Arssissa Gölü" veya "Thospitis Lacus/ Thospitis Gölü" olarak adlandırmışlardır. Van gölü havzasının hâkimiyeti eski zamanlarda önceleri Urartu Beyliklerinin sonrasında birleşik Urartu krallığı egemenliğinde bir bölgeydi. Ancak Urartuların çağdaşı Asurlular da bölgede hâkimiyet kurabilmek için etkin rol oynamışlardır. Geçmişten günümüze kadar birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan Van gölü veya Van gölü havzası, siyasi otoritelerin veya siyasi, askeri güç merkezlerine göre tarih boyunca farklı adlarla isimlendirilmiştir. Bu çalışmada en eski devirlerden başlayarak günümüze kadar Van gölünün almış olduğu isimler kronolojik bir çerçevede dâhilinde verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Van Gölü, Nairi, Asur, Urartu, Tatvan, Erciş.

KARUN HAZİNELERİNİN SEMİOTİK VE SEMİYOLOJİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Betül ÜNVEREN

Dumlupınar Üniversitesi, btlnvrn88@gmail.com

Dr.Öğr.Üyesi Haldun ŞEKERCİ

Dumlupınar Üniversitesi, haldunsekerci@gmail.com

ÖZET

Karun Hazinesi, çoğu MÖ. 560-546 yılları arasında Lidya ülkesini yöneten Kroisos veya Krezüs dönemine ait olan ve Uşak'ın 25 km. batısında ve İzmir karayolu üzerinde bulunan Güre Kasabası yakınlarındaki Tümülüslerden 1960'lı yıllarda çıkarılarak ABD'ye kaçırılan ve 1993 yılında uzun bir hukuki süreç sonucunda geri alınan eserlerdir. Büyüklü küçüklü 450 parçadan oluşan bu hazine 1996 yılından bu yana Arkeoloji müzesinde sergilenmektedir.

Semiotik ve semiyoloji; Türkçede göstergebilim, anlam bilim, metin açıklama, yorumlama olarak kullanılır. Tarihsel temelde bir göstergeler öğretisi olan semiotik ve semiyoloji yaklaşım , Antik Yunan'dan bugüne birçok düşünürün inceleme alanı olmuştur.

Bu makalemizde Karun Hazinesini yerinde görerek bir kısmı anlam bilimi açısından detaylı olarak yorumlanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Semiyotik, Semiyoloji, Tümülüs,

ABSTRACT

Karun Treasure, most BC. Between the years of 560-546 the Lydian country of the period of Croesus or Croesus and Uşak 25 km. west and the Tumulus near the town of Güre on the İzmir highway. They were kidnapped in the US in the 1960's and were taken back in 1993 as a result of a long legal process. This treasure, which consists of 450 pieces, is exhibited in Archeology Museum since 1996.

Semiotics and semiology; In Turkish, semantics, meaning science, text explanation, interpretation is used as. The semiotic and semiological approach, which is the teaching of indicators on the historical basis, has been the area of study of many philosophers since Ancient Greece.

In this article, we will try to interpret Karun Treasures in place and interpret some of them in detail.

Key Words: Semiotics, Semantics, Tumulus.

SÖZLÜ TARİH ANLATILARI ÇERÇEVESİNDE MEHMET ÜSTÜNKAYA'NIN BİYOGRAFİSİ VE KÜTAHYA ÇİNİCİLİK TARİHİ ÜZERİNE KESİTSEL BİR DENEME ÇALIŞMASI

BIOGRAPHY OF MEHMET USTUNKAYA IN THE CONTEXT OF ORAL HISTORY
NARRATIVES AND A CROSS-SECTIONAL TRIAL ON THE HISTORY OF KUTAHYA
TILE

Öğr. Gör. Sezin KARA

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, sezin.kara@dpu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi. Birnaz ER

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, birnaz.er@dpu.edu.tr

ÖZET

Sözlü tarih, tarihi sürece ait belgelerin bulunmadığı ya da yetersizliğinde, kişi ya da kişilerin, belleğe dayalı anlatılarının, yaşanan olayları ve süreci aktarım biçimidir. Bu çalışmada da, çini sanatına yenilikçi yaklaşımlarıyla önemli katkılar sağlamış Mehmet Üstünkaya'nın çinicilik anlayışı ve getirdiği yenilikler sözlü tarih yöntemi ile incelenmiştir. Kendisi ile ilgili bilgiler yine çini sanatı üzerine çalışmaları olan oğlu Hamza Üstünkaya'dan sözlü tarih yönteminin yönergeleri aracılığıyla elde edilmiştir. Böylece Mehmet Üstünkaya'nın, Kütahya çiniciliğine katkılarının ilk temellerini nasıl oluşturduğu ikinci elden elde edilen veriler ile sağlanmıştır. Öte yandan elde edilen bilgiler doğrultusunda üzerinde çalışması yapılan sanatçının yaşamı çerçevesinde döneme ve dönemin çini sanatına kesitsel bir ışık tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mehmet Üstünkaya, Sözlü Tarih, Kütahya Çiniciliği.

ABSTRACT

Oral history is the way of transferring the memory-based events and process of the person or persons in the absence of inadequacy of documents belonging to the historical process. In this research, Mehmet Ustunkaya's, who has made an important contribution to the art of tile with innovative approaches, understanding of the tile-making and the innovations he has brought has been examined with oral history method. The information related to him was obtained from his son Hamza Ustunkaya who is also working on the tile art by the instructions of oral history method. Thus, Mehmet Ustunkaya's information about how he created his contributions to Kutahya tile making was provided by data obtained from second hand. On the other hand, in line with the obtained information, a cross-sectional light was retained to the period of the artist's life and the tile art performed during the period.

Key Words: Mehmet Ustunkaya, Oral History, Kutahya Tile

OSMANLI'DA BASIN HAREKETLERİNİ YENİDEN DÜŞÜNMEK: MEŞRUTİYET VE CUMHURİYET DÖNEMLERİNE BAKIŞ

Hatice AKMAN

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, htccakmn@gmail.com

ARŞ. GÖR. SAMED KURBAN

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi , samed.kurban@dpu.edu.tr

ÖZET

Gazeteler yayımlandıkları dönemde yaşanan olayları, toplumsal gelişmeleri kamuoyuna yansıtan önemli bir araçtır. Bu bakımdan tarihselliği içinde, toplumların ve devletlerin incelenmesine ışık tutar. Bu çerçevede Osmanlı tarihinin özellikle 19. yüzyıl ve sonrasına ilişkin incelenmesine imkân veren gelişmelerden biri de basın ile birlikte mümkün olmuştur. Türk basın tarihi, her dönemin daima karmaşık ve bir o kadar da mücadelelerle dolu olduğu bir olaylar silsilesinden oluşmaktadır. Modern Orta Doğu tarihi, 1908 Osmanlı anayasal devriminde eşsiz bir döneme şahitlik etmiştir. Devrimin Osmanlı Devleti'nde ve toplumunda yarattığı yeni ve akışkan siyasi durum söz konusudur. Basın, bu yeni durumu ortaya çıkaran temel dinamiklere bir meşru zemin sağlamak için araçsallaştırılmıştır. Devletin batılılaşma gayretinin tezahür ettiği temel alanlardan biri basın olmuştur. Osmanlıların Batı uygarlığı fikirlerini kudretin bir boyutu, toplumun şekillenmesinin bir yönü olarak görmüş olmaları bir tesadüf eser değildir. Ortadoğu'nun yeni bir vizyonunu yaratmak için siyasi, ekonomik ve kültürel dönüşümün anlatisını ve imgelerini basın yoluyla ne şekilde ortaya koyulduğu önemlidir. Osmanlı basın tarihi, alanında önde gelen düşünce adamlarının ortaya koyduğu fikirlerin cumhuriyet dönemi modernleşme serüveninin farklı bakış açılarından değerlendirilmesine imkân vermesi bakımından oldukça önemlidir.

Çalışma da incelenen dönemlerde hükümetlerin aldığı kararlarda ve yaşanan olaylarda önemli bir rol oynayan basının, üstlendiği misyonunu ne şekilde yerine getirdiği incelenmektedir. Dönemsel inceleme iki temel tarihsel durak üzerinden ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Şüphesiz böyle bir tarihsel sınıflandırma üzerinden Osmanlı'da basın hareketlerini incelemek çok boyutlu bir düzlemde konuyu ele alma fırsatı verecektir. Öyle ki, meşrutiyet dönemi Tarık Zafer Tunaya'nın meşhur ifadesiyle "cumhuriyetin siyasi laboratuvarı" olarak anlaşılmalıdır. Söz konusu siyasi laboratuvar, zamanın ruhu itibariyle, tarihselliği içinde çok önemli bir duraktır. Dolayısıyla arka bahçesi ile birlikte bu iki dönem, düşünce akımları ve siyasi gelişmeler hakkında önemli izahlarda bulunmaktadır. Bu çerçevede, çalışma Meşrutiyet ve Cumhuriyet dönemlerinin toplum yapısının, siyasi olaylarının basındaki yansımalarını ve bu dönemlerdeki gazetecilik anlayışını tarihsel gelişim süreci ve yayınlanan haberler çerçevesinde inceleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Basın, Meşrutiyet, Jön Türkler, Cumhuriyet

YAŞANAN GERÇEKLİK VE YAŞAYANLARIN ALGISI ÜZERİNDEN İTTİHAT VE TERAKKİ CEMİYETİ'NİN HÂKİM İDEOLOJLERİ

Arş. Gör. Samed KURBAN

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi , samed.kurban@dpu.edu.tr

Hatice AKMAN

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, htccakmn@gmail.com

ÖZET

Modernleşmenin kelime anlamı, yenileşme, çağdaşlık demektir. Bu kavram, eski ve geleneksel toplumların modern olmalarına, moderniteye ulaşmalarına imkân veren süreçler için kullanılan bir terimdir. Bu noktada, tarihi süreç içinde kazandığı anlamı Batı'nın ideolojik kodlarını içermektedir. Süleyman Hayri Bolay, modernleşmeyi kavram olarak, Rönesans ve Aydınlanma devirleriyle kazanılan kültürel değerlerin, teknik ve bilimsel gelişmelerin, sosyal münasebetlerin benimsenmesi şeklinde tanımlar. Ortaylı ise, modernleşmeyi, "Gelişmiş toplumun özelliklerinin az gelişmiş bir toplum tarafından alınması" şeklinde tanımlamakla birlikte yeterli bulmaz. Ona göre, modernleşme olgusu, kaba bir değişle var olan değişimin değişmesidir. Osmanlı Devleti, 19. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle modernleşme hareketlerinin hız kazandığı bir zeminde, devleti kurtarma düşüncesinin esas olduğu bir mücadelenin mekanı olmuştur. Söz konusu modernleşme hareketlerinin gerçek anlamını ortaya koymak için bu hareketi oluşturan gizil ve arka plan unsurları dikkate alınması gerekliliği üzerinde durmak gerekir. Jön Türkler, Osmanlı Devleti'nde otoriter rejimine karşı devrimci bir harekete yol açan çeşitli reform gruplarının koalisyonunu ifade eder. Gösterilen mücadele bir anayasal hükümetin kurulmasıyla sonuçlanmıştır. Osmanlı Devleti'nin çöküşüne tanıklık eden İttihat ve Terakki Cemiyet'i, Osmanlı'nın çalkantılı dönemlerinde meşrutiyeti getirerek cemiyet, askeri, siyasi, ekonomi, kültür ve sanat alanlarında birçok değişikliğe imza atmıştır. Amaçları Osmanlı Devleti'nin parçalanmasını engellemek olan İttihat ve Terakki, farklı ideolojiler benimseyerek hem azınlıkları hem de Osmanlı vatandaşlarını bir arada tutmayı sağlamaya çalışmıştır. Osmanlı yönetim ve siyaset geleneğinin egemen unsurları karşısında bir mücadele verilmiştir. Jön Türkler, iktidara geldikten sonra Osmanlı İmparatorluğu'nun modernizasyonunu ve Türk milliyetçiliğinin yeni bir ruhunu destekleyen programları tanıtmıştır. Bu programları yaşanan gerçeği, yaşayanların algıları olarak görmek mümkündür. Çünkü ideolojiler, bir inanç ve düşünce sistemini yansıtır. Dolayısıyla, Osmanlı Devleti'nin, İttihat ve Terakki Cemiyeti döneminde hangi inanç ve düşünce sistemleri etrafında çöküşü engellemeye/geciktirmeye ve modernleşmeye çalıştığı konusu önemlidir. Siyasal, toplumsal, ekonomik ve kültürel boyutlarıyla birlikte meşrutiyet sağlama çabaları farklı fikir sistemleri arasında geçişlere sebep olmuştur. Çalışmada, İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin bu çabalar çerçevesinde ortaya koyduğu farklı düşünce ve inanç sistemlerine yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Meşrutiyet, Jön Türkler, İttihat ve Terakki, İdeoloji

ÂHÂD HABERİN REDDEDİLDİĞİ DURUMLAR-ŞAFİİ ÂLİMLERİNDEN EBÛ İSHÂK EŞ-ŞİRÂZÎ (Ö. 476/1084) ÖRNEĞİ-

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÖZDEMİR
Şırnak Üniversitesi, ozdemirahmet73@gmail.com

ÖZET

İmam Şafii (ö. 204/820)'den sonra fıkıh usulü sahasında eser yazan ilk şafii âlimlerden birisi de Ebû İshâk eş-Şîrâzî (ö. 476/1084)'dir. Farklı alanlarda birçok eser telif eden eş-Şîrâzî, fıkıh usulüyle alakalı et-Tebîrâ fi Usulî'l-Fıkh, el-Lüma' fi Usulî'l-Fıkh ve Şerhu'l-Lüma' adlı üç eseri bulunmaktadır. Nizamiye Medresesinin ilk hocalarından olan eş-Şîrâzî, özellikle mezhepler arası hilaf konularını çok iyi bilen bir âlimdir. el-Mâverdî (ö. 450/1058), Şîrâzî ile karşılaşmış bir konu hakkında onun görüşünü dinledikten sonra şayet imam Şafii, eş-Şîrâzî'yi görseydi onunla iftihar ederdi diyerek ilmîni takdir etmiştir.

Şîrâzî yazmış olduğu fıkıh usulü eserlerinde daha çok mezhepler arası ihtilafli konuları işlemiştir. Fıkıh usulü sahasında yazdığı eserlerde Kitâbu'l-Ahbâr bölümünde hadis ilmiyle alakalı mütevatir ve âhâd haberin hüccet oluşu, mürsel rivayetler, cerh ve tadil meseleleriyle ilgili birçok meseleyi ele almıştır. eş-Şîrâzî'ye göre âhâd haber, muttasıl ve sika ravilerden nakledilmiş olsa bile bazı durumlarda reddedilebilir. Ona göre âhâd haberin doğruluğunu test edebileceğimiz bazı ilke ve prensipler vardır. Bu ilkelerin başında sahih akıl gelmektedir. Zira şer'i hükümler aklın zaruri olarak kabul ettiği prensiplerle çelişmez. Dolayısıyla aklın bedihi olarak kabul ettiği ilkelere muhalif olan âhâd haberin, reddedilmesi gerekmektedir. Bu çalışmamızın amacı, Ebû İshâk eş-Şîrâzî'ye göre âhâd bir haberin doğruluğunu test edeceğimiz ve gerektiğinde haberi kendisine arz edeceğimiz ilke veya kaynakların neler olduğunun tespitine yönelik olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şîrâzî, âhâd haber, mütevatir, akıl, icmâ, hadis

İDRİS-İ BİTLİSÎ'NİN “TERCEME VE TEFSİR-İ HADİS-İ ERBA'ÎN” ADLI ESERİ

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÖZDEMİR
Şırnak Üniversitesi, ozdemirahmet73@gmail.com

ÖZET

Müslümanlara göre Hz. Muhammed'in yaşam tarzı, tamamen Kur'an'ın günlük hayata yansımış halidir. Kur'an'ı anlamının ve yaşamanın yolu, Hz. Peygamber'in sünnetini anlamak ve ona uymakla mümkündür. Bu bilince sahip olan Müslümanlar, hicrî ilk asırdan itibaren Hz. Peygamber'in hadis ve sünnetini ezberlemek, tedvin ve tasnif etmek ve sonraki nesillere aktarmak için büyük uğraşlar vermişlerdir. Bu bağlamda hadisleri ihtiva eden birçok farklı eser meydana gelmiştir. Hadis ilimleri edebiyatında “Erba'în” Hz. Peygamber'in kırk seçme hadisini ihtiva eden eserlere denmiştir. Kırk hadis çalışmaları, hicrî ikinci asrın sonundan itibaren başlamış ve daha sonra gelişerek Arap, Türk, İran ve diğer Müslüman milletlerin edebiyatında zengin bir yer edinmiştir.

Manzum ve nesir şeklinde yazılan erba'înlere Müslümanlar, yaşadıkları her coğrafyada rağbet etmişlerdir. Özellikle Hz. Peygamber'den nakledilen; “Ümmetim içinde din emirlerine dair kırk hadis ezberleyeni Allah Teâlâ, kıyamet günü fakihler ve âlimler zümresi içinde diriltir” bağlamındaki rivayetler, Müslümanlar arasında kırk hadis yazma geleneğinin oluşmasında etkili olmuştur. Erba'în yazan âlimlerden birisi de Mevlana İdris-i Bitlisî (ö. 926/1520)'dir. İdris-i Bitlisî, II. Bayezid ve Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlı devletine önemli hizmetlerde bulunmuş bir âlimdir. Başta Farsça olmak üzere Arapça ve Türkçe dillerinde önemli eserler bırakmıştır. Bu çalışmamızda el yazma halinde olan Bitlisî'nin Farsça tercüme ve şerh ettiği “Terceme ve Tefsir-i Erba'în” adlı eseri incelenecek, eserin yazılış gayesi, metodu ve eserdeki hadisler, muhteva ve sıhhat açısından değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Erba'în, İdris-i Bitlisî, Farsça

ULÛHİYET VE NÜBÜVVET BAĞLAMINDA KUR'ÂN'IN EVRENSELLİĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin YURT
İğdır Üniversitesi, neml88@hotmail.com

ÖZET

Dinî, siyasi veya iktisadi herhangi bir dünya görüşünün veya düşünce sisteminin varlığını devam ettirmesi için bazı ilkelere, esaslara ve değerlere sahip olması gerekir. Şüphesiz her yapı ve sistemin nesnellikten uzak ve kendine has bazı öznel hususiyetleri de vardır ve olmalıdır. Nevi şahsına özgü olmak, başka bir deyişle özgün olmak için, yerel, yöresel veya bölgesel karakteristik özellikler gereklidir. Yüce Allah'ın gerek biçim gerekse de öz olarak her şeyi farklı şekillerde yaratması, bu gerekliliğin bir sonucudur. Bu farklılıkta pek çok yarar ve hikmetler vardır. Ancak dar çerçevede insanların, geniş ölçekte ise bütün varlıkların paylaşmış olduğu ortak özellikler, değerler ve birtakım bağlar da bulunmaktadır. Bu ortak bağlar, bir taraftan her varlığı diğerine bağlayan, diğer taraftan ise adeta birbirine bağımlı kılan bir güce ve etkiye sahiptir. Mesela her varlık, var olmak yönüyle Yüce Allah'ın mahlûku olma vasfına sahiptir ve bu yönüyle de saygıya ve hürmete layıktır. Onları, bu saygı ve hürmete layık hale getiren asıl bağ, Yüce Allah'la olan "Hâlık ve mahlûk bağıdır." Bu nedenle Kur'ân'ın birinci evrensel ilkesinin, tek Allah inancı olduğunu söyleyebiliriz. İnsanlık tarihinin her döneminde peygamberler aracılığıyla insanlığa tebliğ edilen dinin, esas itibarıyla değişmeyen "İslam" olması, yaratılan birer varlık olmaları sebebiyle bütün varlıkların da yaratan Allah'a aynı din çerçevesinde fitratlarıyla itaat edip teslim olmaları gerçeği Kur'ân'ın muhataplarına vermek istediği önemli bir olgudur. Varlığın ortak dini olan İslam gerçeğini irade ve ihtiyaçlarıyla kabul edip hayatlarına aksettiren bütün peygamberler ve onların izinden gidenler de tek bir ümmet oluşturmuşlardır. Evrensel olan risalet yasası, ilahi hikmet ve yüce maksatlara muvafık olarak bir tedricilik süreci içinde en mükemmele doğru yönelmiş buna bağlı olarak evrensel risalet gelinceye kadar olgunlaşmasını sürdürmüştür. Kur'ân, bütün peygamberleri, aynı misyonu yüklenmek üzere gönderilmiş, birbirini doğrulayan Allah elçileri olarak tanımlamaktadır. Bütün peygamberler Allah katında tek ve makbul din olan İslâm dinini tebliğ etmek için gelmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Kur'ân, Evrensellik, Ulûhiyet, Nübüvvet.

FAHREDDİN RAZİ’NİN TEFSİR-İ KEBİR’İNE GÖRE KUR’AN’IN EĞİTİM DİLİ DİLİ QUR’AN’S EDUCATION LANGUAGE ACCORDING TO GRAND TAFSER OF FAKHR AL-DIN AL-RAZI

Doç. Dr. Akif AKTO

Mardin Artuklu Üniversitesi, akifdakto@gmail.com

ÖZET

İnsan, varlıkla tanıştığı ilk günden beri kendi gerçekliğini merak ettiği gibi, kendini tanıyıp gerçekleştirilmeyi de merak etmiştir. Bu iki durum için de eğitim gibi bir araçsala ihtiyaç duyduğu kabul edilir bir realitedir. Eğitimin araçsallığı genellikle kabul edilir bir durum iken, ancak beslendiği kaynaklar açısından birden fazla yaklaşımın olduğu görülmektedir. Özellikle eğitime malzeme olan doğru bilginin kaynağı dikkate alındığında biri akli diğeri de nakli olmak üzere birbirinden farklı iki paradigmanın varlığı dikkat çekmektedir. Asliyeti itibariyle iki paradigma, temel hedef ve amaçlar, ilke ve yöntemler, uygulama pratikleri açısından birbirinin bazen aynı bazen de benzer yaklaşımlar sergiledikleri söylenebilir. Ancak bu çalışma bu tür tartışmalara yer vermek için kurgulanmamıştır. Bu çalışmanın kurgusu, eğitimin nakli kaynaklarından olan Kur’an’ın eğitim ile ilgili ne tür bir dil kullandığını Fahreddin Razi’nin Tefsir-i Kebir’i üzerinden anlamaya çalışmaktır. Fahrettin Razi, İslam âleminin yetiştirdiği on ikinci yüzyılın en büyük düşünürlerinden biri olarak kabul edilir. Tefsir ve kelam başta olmak üzere çağının önde gelen ilim alanlarında eserler vermiştir. Bundan dolayı “allame” olarak tanınan Razi, Kur’an’dan aldığı ilhamla asırların eskitemeyeceği fikirleri miras bırakmıştır. Fahrettin Razi’nin eserleri içerisinde en meşhuru Tefsir-i Kebir’dir. Bu eser kendisinden sonra gelen tefsirlere kaynaklık teşkil etmiştir. Razi Tefsir-i Kebir’de, Kur’an’ın eğitim ile ilgili kullandığı dili dağınık bir biçimde ele almıştır. Razi, Kur’an’ın eğitim dilini, eğitimle ilgili birçok argümanı dikkate alarak yorumlamıştır. Ancak bu çalışmanın özellikle yoğunlaştığı eğitim dili, eğitimle ilişkili ayetlerin felsefi ilkelerine dikkat çekmektir. Bu çalışmanın asıl amacı eğitiminin gereklilik ve zorunluluğunu Razi’nin dağınık yorumladığı, Rab İsmiyle Eğitmek, Müjdelemek-Korkutmak/Cezalandırmak-Ödüllendirmek, Varoluşun Anlam ve Mahiyeti, Yumuşak Üslup ve Affedici Olmak, Nankör Olmamak-Şükredici Olmak, Tedricilik (Aşamalılık) ve Güzel Ahlakı Teşvik gibi eğitim ilkeleri etrafında derleyip sunmaktır. Ayrıca Razi’nin tefsirinde yorumladığı eğitim dili, öğrenme-öğretme kuram ve yaklaşımlarından olan bilişsel, duyuşsal ve davranışsal yaklaşımları içermektedir. Bu açıdan modern dönemin eğitim anlayışlarına katkı sunabileceği düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Fahreddin Razi, Tefsir-i Kebir, Eğitim, Eğitim Dili, Eğitim İlkeleri, Eğitim Felsefesi

ABSTRACT

Human as wonders his own reality he also curious to know himself since the first day he met the entity. it is a reality that human beings need a tool like education for these two situations. While the instrumentality of education is generally acceptable, it is seen that there is more than one approach in terms of the sources. Considering the source of the correct information, which is the material of the training, it is noteworthy that there are two different paradigms, one being

mental and the other one. In fact, it can be said that two paradigms similar exhibit approaches in terms of implementation practices the basic goals and objectives, principles and methods. However, this study is not intended to include such discussions. The editing of this study is to try to understand what kind of language Quran used in education is one of the sources of revelation according to Grand Tafser of Fakhr al-Din al-Razi. Fakhr al-Din al-Razi is considered to be one of the greatest thinkers of the twelfth century trained by the Islamic world. He has written works in the leading scientific fields of the era, in particular the tafser and kalam. For this reason, Fakhr al-Din al-Razi, who is known as scholar, has inherited the ideas that cannot be worn by the centuries inspiration from the Qur'an. The most famous of the works of Fahrettin Fakhr al-Din al-Razi are Grand Tafser. This work was the source of tafsters after him. Razi has discursively interpreted language used by the Qur'an in terms of education in Grand Tafser. Razi has interpreted the Quran's language of education by taking into consideration many educational arguments. However, the language of education in which this study is particularly concentrated is to draw attention to the philosophical principles of the verses related to education. The main purpose of this study is to compile and present the obligation and necessity of education around the principles of education which is Razi's scattered comments such as Training with the Lord Name, Announce Good News-Frighten/Penalise-Reward, Meaning and Nature of Existence, Being a Soft Style and Forgiving, Not to be Ungrateful-to be Grateful, Progressivity and Promoting Good Morals. In addition, the language of instruction that Razi commented on in his commentary includes cognitive, affective and behavioral approaches, some of which are teaching-learning theories and approaches. In this respect, it was thought that this study could contribute to the educational approaches of the modern era.

Key Words: Fakhr al-Din al-Razi, Grand Tafser, Education, Language of Education, Principles of Education, Philosophy of Education

ALİ EMİRÎ'NİN LEVÂMÎ'Ü'L-HAMÎDİYYE'SİNDE İKTİDAR PORTRESİ

THE PORTRAIT OF THE POWER IN ALI AMIRI'S LAWAMI'U'L-HAMIDIYYA

Dr. Öğr. Üyesi Adnan OKTAY

Mardin Artuklu Üniversitesi, adnanoktay3@hotmail.com

ÖZET

Levâmi'ü'l-Hamîdiyye adlı eserinde Ali Emîrî, Osmanlı hayranı bir şair olarak okuyucusunun karşısına çıkmıştır. Edebiyatı fikirlerini duyurmak için bir araç olarak kullanan şair, bir taraftan gittiği her şehirdeki ediplerin hayat hikâyelerinin peşine düşerken öte taraftan da çıkarmış olduğu Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası (OTEM) ile Tarih ve Edebiyat Mecmuası (TEM) gibi mecmualarda farklı konu ve temalardaki görüşlerini yaymaya çalışmıştır.

Ali Emîrî Osmanlı hanedanına âşık bir şairdir. Bunu her fırsatta dile getirmiştir. Levâmi'ü'l-Hamîdiyye adlı eserinde de Osmanlı hanedanından övgüyle bahsetmiştir. Bunun yanında bu eserde özellikle II. Abdülhamit için yazılmış olan manzum metinlere yer verilmiştir. Neticede Ali Emîrî'nin Sultan II. Abdülhamit'e derin bir muhabbet beslediği tespit edilmiştir. Bu muhabbetin temelinde yatan şeyin ne olduğu, II. Abdülhamit'in neyi temsil ettiği bu çalışmanın ana çerçevesini oluşturmaktadır.

Bu çalışma yapılırken Levâmi'ü'l-Hamîdiyye adlı eserden hareketle Sultan II. Abdülhamit'in portresi çizilmeye çalışılmıştır. Kapsam Levâmi'ü'l-Hamîdiyye ile sınırlandırılmıştır. Çalışmada araştırma, örneklendirme ve analiz yöntemleri kullanılmıştır. Sonuçta II. Abdülhamit özelinde iktidarın (gücün, idarenin) sözlü portresi oluşturulurken edebî sanatlara, Dîvân şiiri geleneğinde çokça kullanılan kelime ve gruplarına yer verildiği tespit edilmiştir. Edebiyatın araçsallaştırıldığı Levâmi'ü'l-Hamîdiyye'de iktidar; adaleti, hak ve hukuku gözetmeyi, düşkünleri korumayı, varlık sahiplerini sınırlandırmayı, merhameti, öngörüyü, basireti, feraseti temsil ettiği sürece muhabbeti hak edecektir.

Anahtar Kelimeler: II. Abdülhamit, Ali Emîrî, Levâmi'ü'l-Hamîdiyye, iktidar, edebiyat

İSLÂM KELÂMINDA KESB DOKTRİNİ

Doç. Dr. Veysi ÜNVERDİ

Mardin Artuklu Üniversitesi, veysinet@hotmail.com

ÖZET

İslam düşünce tarihinde irâde hürriyeti ve insanın eylemindeki rolü meselesi üzerinde yoğun tartışmaların yapıldığı bir mevzu olmuştur. Kelâm ekolleri insanın irâdesi, kudreti ve fiilindeki rolü meselesini farklı şekillerde değerlendirmişlerdir. Esasen Allah'ın mutlak irâdesi karşısında insan irâdesinin konumu, sınırları ve buna bağlı olarak ortaya çıkan meseleleri birçok düşünür ele almış ve değerlendirmiştir. Buna rağmen bu mesele hala muğlaklığını korumaktadır. İrâde konusunda “Allah'ın mutlak irâdesinin insanın irâdesini sınırlandırıp sınırlandırmadığı ve insanın irâdesinde özgür olup olmadığı” hususu kelâm âlimlerinin de en çok üzerinde durduğu konulardandır. Esasen insanın fiili irâde etmesi, ardından ihtiyarı ile fiile ilişkin tercihte bulunması ve fiilin işlenmesine yönelik var olan gücünü kullanması davranışlarından sorumlu tutulmasının gereğidir.

Kesb teorisi insanın işlediği fiilde icra ettiği fonksiyonu ifade eder. Kesb, ilk kez Eş'arî tarafından bir doktrin haline getirilmiştir. Bilindiği üzere insanın fiildeki rolü ve hürriyeti problematiğini Mu'tezile insan unsuru ile Cebriye ise sadece Allah ile çözmeye çalışmıştır. Cebri ve Mu'tezilî doktrin karşısında Allah'ın aşkınlığına ve sıfatlarına hâlel getirilmeden insanın fiilinde irade ve gücü ile etkin olduğunu ispatlamaya çalışan Ehl-i Sünnet ise bunu kesb teorisi ile çözmeye çalışmıştır. Eş'arî ve Mâtürîdî kelâmcıların “kesb savunması” esasında bir “uzlaştırma hareketi”dir. Kesbin hakikati ise Eş'arî ve Mâtürîdî düşüncede farklı şekilde anlamlandırılmıştır. Eş'arî âlimlerin çoğunluğunun insan fiilleri konusunda ilâhî irade ve kudrete odaklanması, fiilde insanın irade ve gücünün ihmal edilmesine, irade hürriyetinin tam olarak açıklanamamasına veya belirginleşmemesine neden olduğu söylenebilir. Mâtürîdîye âlimleri ise insan sorumluluğunu temellendiren görüşleri ile bir yandan fiillerde ilâhî yaratıcılığa rol biçerek ulûhiyeti yüceltirken, diğer yandan insanın fiilini kendine ait kılmada başarılı bir açıklama yöntemi geliştirerek kesb teorisini anlaşılır bir şekilde vuzuha kavuşturmuşlardır. Neticede Mâtürîdî kelâmcıların kesb ve yaratma anlayışlarındaki ifadelerinde, insan hürriyeti vurgusu daha net ve belirgindir denilebilir.

Anahtar Kelimeler: Kesb, Eş'arî, Kudret, İrade, Fiil.

KELÂMÎ BİR PROBLEM OLARAK RÜ'YETULLAH MESELESİ

Doç. Dr. Veysi ÜNVERDİ

Mardin Artuklu Üniversitesi, veysinet@hotmail.com

ÖZET

Rü'yetullah meselesi kelâm ilminin temel problemlerinden birisidir. Rüyetullah, müminlerin ahirette Allah'ı görmesi anlamında kullanılan bir kelâm terimidir. Kelâm âlimleri bu konuyu görmenin koşulları, rüyetullahın imkânı ve zât-ı ilahiyi görmenin keyfiyeti bağlamında tartışmışlardır. Mu'tezile'nin bu konudaki rasyonel çözümlenmeleri ve nasların her iki yöne işaret eden argümanları içermesi tartışmanın derinlik kazanmasına neden olmuştur. Bu konudaki itikadî tartışmalar hicri II. asırdan itibaren başlamış ve daha çok Cehm b. Safvan'ın Allah'ı noksanlıklardan tenzih etmeyi esas alan tevhid akidesi etrafında yoğunlaşmıştır.

Ehl-i Sünnet naslar ve aklî delillerden hareketle rü'yetin mümkün olduğunu savunurken Cehmiyye, Hâriciyye, Zeydiyye, İmâmiyye, Mu'tezile ve Mürcie'nin çoğunluğu rüyetin imkânsızlığını benimsemişlerdir. Bu problem kelâm okullarından özellikle Mu'tezile ile Ehl-i Sünnet arasında yoğun bir şekilde tartışılmıştır. Her iki ekol de hem naslara hem de bazı aklî delillere dayanarak öne sürdükleri iddiaları temellendirmeye çalışmışlardır. Ehl-i Sünnet öte dünyada Allah'ın herhangi bir keyfiyet, cihet ve sınırlama olmaksızın görülebileceğini kabul etmiştir. Buna karşılık Mu'tezile ise rü'yete ilişkin ayetleri aklın belirlediği ilkelerden hareket ederek tevil etmiş ve bir anlamda vahyin görüşünü değil de aklın öngörüsünü doktrinleştirerek Allah'ın ahirette görülemeyeceğini iddia etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rü'yetullah, Rü'yet, Ehl-i Sünnet, Mutezile, Tevhid.

SOĞUK SAVAŞ SONRASI DÖNEM AZERBAJYAN-İRAN İLİŞKİLERİNDE “DİN” FAKTÖRÜ

Erkan YILMAZ

Onsekiz Mart Üniversitesi, erkayilmaz@gmail.com

ÖZET

Azerbaycan-İran ilişkileri genel olarak iki ülke arasında yaşanan olaylar üzerine odaklanılarak izah edilmeye çalışılmaktadır. Konu ile ilgili çalışmaların önemli bir kısmı teorik bir çerçeveden yoksundur. Bu nedenle ele alacağımız iki ülke ilişkileri teorik bir çerçevede incelemiştir. Bu çerçevede Azerbaycan-İran ilişkilerinin doğasının neorealizmin argümanları ile uyumlu olduğunu düşünülmektedir.

Makalede öncelikle dinin genel olarak uluslararası politikada özelde de iki ülke ilişkilerinin gelişiminde bir faktör olup olmadığı tartışılmıştır. Tarihsel bakımdan Azerbaycan ve İran aynı kültürel ve dini havzada yer almaktadırlar. Azerbaycan ve İran'ın İslam'ın aynı mezhebi yorumuna sahip olmalarına rağmen iki ülke ilişkilerinde din faktörü, dış politikalarında benzeri adımlar atmalarını sağlayamamaktadır. Aksine iki ülke ilişkilerinde bir çatışma alanı olarak varlığını devam ettirmektedir. Bu durum iki ülke ilişkilerinin arkasındaki temel motivasyonun anlaşılmasına olan merakı daha da artırmaktadır.

Sovyetler Birliği döneminde Azerbaycan'da oluşturulan resmi İslam anlayışı ve toplumun önemli ölçüde sekülerleşmesi Sovyet sonrası dönemde Azerbaycan'ın İran ile ilişkilerinde kırılmalara neden olmuştur. Sovyet Azerbaycan'ının yaşamış olduğu siyasal süreç ve özellikle 1979 İslam Devrimi sonrasında İran'da yaşanan siyasal süreçlerin farklılığı iki toplumun aynı din ve mezhep birliği olmasına rağmen ilişkilerinde birleştirici bir unsura dönüşmemiştir. Çalışmada bu tarihsel süreçlerin iki ülke arasındaki dini yaklaşımların farklılaşmasına neden olduğu sonucuna varılırken, Azerbaycan ve İran ilişkilerinde güvenlik ve ulusal çıkar unsurlarının daha belirleyici olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İran'ın Karabağ savaşında Ermenistan'a verdiği destekler ve gelişen Azerbaycan-İsrail ilişkileri bu düşünceleri doğrulayan gelişmeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çalışmada, dinin iki ülke ilişkilerine olan etkisinin sınırlılığı tespit edildikten sonra iki ülke ilişkileri üzerinde etkisi bağlamında neorealizmin temel argümanları izah edilmiştir. Bu çerçevede iki ülke ilişkilerinde ulusal çıkar, güvenlik kaygısı ve uluslararası sistemden kaynaklanan faktörler belirleyici olduğu gözlemlenmiştir. Çalışmada ayrıca, diğer bölgesel güçlerin iki ülke üzerinde oluşturduğu güvenlik kaygılarının Azerbaycan-İran ilişkileri üzerinde belirleyici unsur olduğu düşünülmektedir.

Bu makalede uluslararası sistemin temel iki aktörünün ilişkileri neo-realizm kuramı çerçevesinde analiz edilmiştir. Bu çerçevede, Azerbaycan-İran ilişkilerinde din faktörünün ele alındığı çalışmada iki ülke ilişkilerinde yaşanan tarihsel kırılmaların ve 1813 Gülistan ve 1828 Türkmençay antlaşmaları ile bölünmüşlük sendromlarının iki ülke ilişkilerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Çalışmada ayrıca uluslararası sistemin hegoman gücü ABD'nin İran'a ve bölgeye yönelik uyguladığı politikalar, devletlerin güvenlik algılamalarında etkiler oluşturmaktadır. Azerbaycan ve İran'ın tehdit algılamalarının yükselmesinin ve güvenlik

IV. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

kaygılarının neorealist teorinin ulusal çıkar, güvenlik kaygısı ve beka saiki gibi temel argümanları ile örtüştüğü tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Neorealizm, Din, Azerbaycan, İran, Ulusal Çıkar, Hegoman Güç, Bölgesel Güç, Güvenlik

PERAKENDECİLİK SEKTÖRÜNDE HİZMET KALİTESİ ALGISI

Prof. Dr. F. Bahar IŞIN
Başkent Üniversitesi, bahar@baskent.edu.tr

Doç. Dr. Kumru Didem ATALAY
Başkent Üniversitesi

İpek BAYGINER
Başkent Üniversitesi

ÖZET

Çalışmada süpermarketlerde alışveriş yapan tüketicilerin hizmet kalitesi beklentileri ile hizmet kalitesi algılarının belirlenmesi ve bu beklentiler doğrultusunda işletmelerin de beklentilerini göz önüne alarak en önemli beklentilerin karşılanması ve bu doğrultuda stratejiler geliştirilmesi amaçlanmıştır. Yöntem olarak Bulanık Kalite Fonksiyon Göçerimi tekniği kullanılmıştır. Araştırmaya 418 market müşterisi katılmıştır. Çalışma sonucunda işletme ve müşterileri açısından en önemli beklentiler belirlenerek, bu beklentilerin karşılanması için en uygun stratejiler ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: bulanık mantık, kalite fonksiyon göçerimi, hizmet kalitesi, süper market

KÜRESEL LOJİSTİKTE BLOCKCHAIN UYGULAMALARININ EKONOMİYE KATKISI

CONTRIBUTION OF BLOCKCHAIN APPLICATIONS ON THE ECONOMY IN GLOBAL
LOGISTICS

Dr. Öğr. Üyesi Selminaz ADIGÜZEL
Harran Üniversitesi, aselminaz@yahoo.com

ÖZET

Endüstri 4.0'dan sonra Lojistik 4.0 'da yaşanan yenilikler, her geçen gün artarken insan zekası, uluslararası taşımacılıkta yeniliklere bir yenisini daha ekliyor. Şu an küresel pazarda pilot aşamada uygulanan tedarik zincirinde Blockchain platformları uygulamaları tedarik zincirinin zayıf halkalarını güçlendiriyor. Küresel pazarda lojistiğe ivme kazandıracak akıllı sözleşmelerle yük sevkiyatından tutun da ödeme şekillerine kadar internet üzerinden yapılan herişlem şeffaf bir şekilde tedarik zinciri aktörlerinin işlerini hesap verilebilir, güvenilir hale getiriyor

Bu araştırmanın amacı Maersk ve IBM işbirliğinde kurulan; Blockchainin küresel dijital ticarete ekonomiye katkılarını araştırmaktır.

Anahtar Kelimeler: Blockchain, Endüstri 4.0, Lojistik 4.0, Tedarik Zinciri

ABSTRACT

After Industry 4.0, Innovations in Logistics 4.0 are increasing day by day, while human intelligence adds a new one to innovations in international transportation. Nowadays, the implementation of Blockchain platforms in the supply chain in the global market is strengthening the supply chain's weak links. With the smart contracts that will accelerate the global market logistics, everything from the cargo shipment to the payment methods on the internet is transparent, making the work of the supply chain actors accountable and reliable.

The aim of this research is to investigate the contribution of Blockchain to the economy in global digital commerce, which was established in cooperation with Maersk and IBM.

Keywords: Blockchain, Industry 4.0, Logistics 4.0, Supply Chain

ULUSLARARASI TİCARETTE SINIR KAPISINDA YAŞANAN SORUNLAR ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

THE PROBLEMS AND SOLUTION PROPOSALS IN THE BORDER CROSSING
IN INTERNATIONAL TRADE

Dr. Öğr. Üyesi Selminaz ADIGÜZEL
Harran Üniversitesi, aselminaz@yahoo.com

ÖZET

Uluslararası ticarete sınır kapısında yaşanan yoğunluklar, uzun süren bekleme ve ihracatçıların lojistik sektörüne bakış açısını değiştirmekte, yaşadıkları sorunlar, verimliliği performansı etkilemektedir. Bu sorunların giderilmesi için kısa vadeli çözüm önerileri ihracatçıların umut ışığı olsa da sorunun çözümünde yeteri kadar etkili olamamaktadır. Transit belgelerindeki eksiklikler, antrepolardan kaynaklanan sorunlar, sınır kapılarında birbiriyle uyumlu olmayan mesai saatleri, memurlardan kaynaklı sorunlar, bilgi eksiklikleri, evrak eksiklikleri her yükleme işlemi için gerçekleştirilen gümrük işlemlerinin yarattığı bekleme ve maddi kayıplar, yabancı plakalı araçların sebep olduğu sorunlar ve çözüm önerileri iç ve dış ticaretin verimini etkililiğini arttıracaktır.

Bu araştırmanın amacı uluslararası ticarete sınır kapısında yaşanan sorunların neler olduğunu tespit etmek ve bu sorunlara uzun, orta ve kısa vadede çözüm önerileri getirmektir.
Anahtar Kelimeler: İhracat, Ekonomi, Antrepo, Gümrük

ABSTACT

The intensities experienced at the border crossing in international trade and the long-standing expectations change the viewers' perspective on the logistics sector, the problems they face and the efficiency affect the performance. Although short-term solutions for the elimination of these problems are the light of hope for exporters, they are not effective in solving the problem. Deficiencies in transit documents, problems arising from warehouses, working hours that are not compatible with border gates, problems arising from civil servants, lack of information, lack of documents, waiting and material losses caused by customs procedures carried out for every loading process, problems caused by foreign-plate vehicles and solution suggestions increase the efficiency of trade efficiency.

The aim of this study is to determine the problems of border crossing in international trade and to bring solutions to these problems in the long, medium and short term.

Keywords: Export, Economy, Warehouse, Customs

RISK MANAGEMENT IN BUSINESS ORGANIZATIONS

Assoc. Prof. Dr. Zekeriya NAS

Van Yuzuncu Yil University, idi1bret@hotmail.com

ABSTRACT

This survey explores risk management in business organizations. The notion of risk generally occurs in very kinds of business organizations whether small or large. Challenges can occur with insurance, rights and risk as well. Stores may be damaged by fire or earthquake, numerous common vehicles accidents may happen and many losses may occur because of faulty products. The process of making and carrying out decisions related to minimizing the opposing effects of risk on an organization is called risk management. Risk commonly is defined as the destructive outcome of an uncertainty. With help of risk management an organization can protect itself from challenges such as uncertainty, reducing costs and increasing business continuity and performance as well. The opposite of risk is opportunity. Risk management concentrate mainly on risk. And there are five processes of risk management such as risk identification, risk measurement, risk assessment, risk evaluation, and risk control and monitoring.

It believed that risk management can creates value while the majority of scholars have the idea that risk management may reduce changeability of firm value or cash flows. Risk analysis and management refers to practicing in project management, information technology, finance and the identification of possible risks, assessing their likelihood and impact, and following a structured approach to control, minimize, mitigate, exploit these identified risks though risk analysis and risk management are separate.

Keywords: Risk management, business organizations, risk measurement .

WOMEN EMPLOYMENT IN TOURISM SECTOR IN GAZİANTEP WITHIN GLOBAL SCALE

Dr. Öğr. Üyesi Orhun Burak SÖZEN

Gaziantep Üniversitesi, obsozen@gmail.com

ABSTRACT

Gaziantep is a big city which is the cradle for a lot of civilisations, a significant industrial and export centre, birthplace of a majestic gastronomical heritage, a gate on the historical Silk Road, owner of the honorary title of “Ghazi” for its martyring sacrifices in Turkish Independence War (Birden, Karakan & Çolak, 2015, p.75). It links the Orient and the Occident and traditional and modern. Henceforth, it has its own conditions concerning tourism. The focus of the article is on women employment in touristic hotels in Gaziantep. The article provides a snapshot of the current women employment in the sector in the province, which was visited by total 134, 154 domestic/foreign guests and by total 127,019 domestic/foreign guests (<http://gaziantepturizm.gov.tr>). There are 44 hotels with touristic operation licence and 44 hotels with tourism licence in Gaziantep (<file:///D:/Oteller%20ve%20Lokantalar.html>). The data obtained through interviewing (the representatives of) personnel department(s) of touristic hotel(s) and through literature review and statistical data have been evaluated. The findings denote that albeit the notable awareness of the significance of women employees for the sector, the percentage of women employees is low in Gaziantep. Tourism sector has disadvantages such as problems in social security register (Yıldız, 2011, p.55) and relatively short lifespan for working at hotel in the country.

Key words: women’s labour force participation, touristic hotels, gendered tourism research

CUMHURİYET DÖNEMİNDE VAN GÖLÜ İŞLETME İDARESİ “1923-1945”

LAKE VAN BUSINESS ADMINISTRATION IN REPUBLICAN PERIOD “1923-1945”

Arş. Gör. Volkan TUNÇ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, volkan_tunc23@hotmail.com

ÖZET

Toplumların yaşayışında, ilerleyişinde ve gelişiminde en önemli unsurlarından biri “yol” olmuştur. Uygarlıklar, ulaşım ihtiyacında ilk olarak karayolunu kullanmışsa da bilim ve teknolojinin gelişmesine paralel olarak farklı ulaşım araçlarına gereksinim duyarak kullanmışlardır. Bu bağlamda karayoluyla birlikte denizyolu, demiryolu ve havayolu kullanılan ulaşım yolları olmuştur. Toplumların birbiriyle olan sosyal, kültürel ve ekonomik etkileşimi yollar sayesinde sağlanmıştır.

Bu çalışmada da 1923-1945 yılları arasında Van Gölü’nde, Cumhuriyet hükümetlerince gerçekleştirilen kamu yatırım ve harcamaları kapsamındaki faaliyetler ve bu faaliyetlerin bölgedeki sosyo-ekonomik ve kültürel yansımaları araştırılacaktır. Türkiye’nin en büyük gölü olan Van Gölü yaklaşık 3574.2 km²’lik bir alana sahiptir. Bu nedenle de tarihin ilk dönemlerinden itibaren ulaşım alanında kullanılan Van Gölü, jeopolitik ve coğrafi açıdan öneme sahip olan Van Vilayetinin tamamen Osmanlı hâkimiyetine girdiği Kanuni döneminden itibaren yolcu ve yük taşımacılığı alanındaki önemi daha da artmıştır. Osmanlı Devleti’nde olduğu gibi Türkiye Cumhuriyeti’nde de aynı öneme haiz olarak güvenlik, asayiş, ulaşım ve taşımacılıkta etkin rol oynadığı gibi bölgenin kendi içerisinde hatta diğer bölgelerle dahi ekonomik ve kültürel alanlarda aktif rol oynamaktadır. Bu bağlamda 1923’ten 1945 yıllana kadar tek partili dönemde mevcut hükümetlerin Van Gölü’ndeki işletmeler konusunda nasıl bir politika izledikleri ve bu politikaların bölgeye yansımaları araştırılacaktır. 1939-1945 yılları arasında meydana gelen II. Dünya Savaşı’nın Van Gölü’ndeki ulaşım ve nakliyat ile işletmenin faaliyetlerini nasıl etkilediği değerlendirilecektir. Ayrıca hükümetlerin bu minvalde çıkardıkları kanun ve yükümlülükler ile bu kanunlar sonrasında Van Gölü’nde kurulan İşletme İdaresi incelenecektir. Bunun yanı sıra Van Gölü İşletme İdaresi’nin Denizbank, Devlet Denizyolları Umum Müdürlüğü ve Denizcilik Bankası gibi kamu kuruluşlarının idaresi altındaki dönemlerindeki faaliyetleri araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Van Gölü, İşletme, Taşımacılık, Van, Tatvan.

ABSTRACT

Roads have been one of the most important elements in societies’ living, progress and development. Civilizations despite using highways firstly, then with the development of science and technology, they used different vehicles for transport. In this context, in addition to highways, seaways, railways and airlines are used for transporting.

In this study activities on public investment and expenditure and reflections of the activities on region will be examined between 1923-1945 in Lake Van by Republican governments. Lake Van as the biggest lake of Turkey is 3574.2 kilometers. With this aspect, Lake Van which used for transportation since the ancient times is important as geographical and geopolitical. Importance of Lake Van has increased for freight and passenger transport after

dominating Van in Kanuni period. As in Ottoman Empire, security, public order and transportation are important for economy and culture not only in the region but also in other regions. In this context policy was applied and reflection of policies to the region will be examined from 1923 to 1945 in single party period. Affects of 2nd World War that came around between 1939-1945 on transportation and transport in Van Lake will be evaluated. Besides, law enforcements and obligations on this subject and businesses after the laws will be examined. Finally, activities of Lake Van Business Administration as under management of Denizbank, Bank of Marine, General Directorate of State Railways will be handled.

Key Words: Lake Van, Administration, Transportation, Van, Tatvan.

BAĞDAT PAKTI ORTAK İŞBİRLİĞİ KAPSAMINA ALINAN ELAZIĞ-VAN DEMİRYOLU HATTI

ELAZIG-VAN RAILWAY LINE UNDER BAGHDAD ALLENCE COOPERATION

Arş. Gör. Volkan TUNÇ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, volkan_tunc23@hotmail.com

ÖZET

Uygarıkların yaşayışında, ilerleyişinde ve gelişiminde hiç şüphesiz en önemli unsurlarından biri her zaman “yol” olmuştur. İnsanoğlu ilk olarak ulaşım alanında karayolunu kullanmışsa da zaman içerisinde bilim ve teknolojinin gelişmesine paralel olarak farklı ulaşım araçlarına gereksinim duymuştur. Bu bağlamda medeniyetler ilk olarak karayolunu daha sonra sırasıyla denizyolu, demiryolu ve havayolunu kullanmışlardır. Özellikle günümüzde teknolojiyle beraber gelişen ulaşım araçları toplumların birbiriyle olan sosyal, kültürel ve ekonomik etkileşimini oldukça arttırmıştır.

Bu çalışmada da 1930 yılında Yolçatı-Elazığ demiryolu hattıyla başlayan ve 1971 yılında Van’ın Kotur mevkiine kadar uzanarak İran demiryolu hattıyla birleşen Türkiye-İran demiryolu hattındaki faaliyetler incelenmiştir. Demiryolları gelişen teknolojiyle beraber XIX. yüzyılın ortalarından itibaren dünyada en önemli ulaşım aracı olma özelliği kazanmıştır. Osmanlı’da ilk demiryolu fikri 1836 yılına kadar dayanmakta olsa da fiiliyatta ilk demiryolu hattı 1856 yılında (İzmir-Aydın) yapımına başlanmıştır. Osmanlı Devleti’nde demiryolu çalışmalarına sadece ulaşım anlamındaki katkılarında dolayı değil aynı zamanda siyasi, idari ve askeri anlamlarda da etkin bir rol oynayacağından dolayı oldukça önem verilmiştir. Ancak yapılan demiryolu hatları çoğu zaman devletin istekleri doğrultusunda değil emperyalist devletlerin nüfuz mücadeleleri doğrultusunda yapıldığından Osmanlı döneminde Doğu Anadolu Bölgesini kapsayan bir demiryolu çalışması yapılmamıştır. Bu durumun eksikliği I. Dünya Savaşı’nda ve Cumhuriyetin ilk yıllarındaki Doğu Anadolu Bölgesindeki ayaklanmalarda kendini hissettirmiştir. Bu bağlamda Cumhuriyet hükümetleri ülkenin doğusu ile batısı arasındaki bu eksikliği gidererek siyasi, idari, ekonomik ve kültürel birlikteliği sağlamak gayesiyle Ankara’dan başlayarak Kayseri, Sivas, Malatya, Elazığ, Muş ve Van güzergâhlarında ummalı bir demiryolu çalışmaları-çalışması gerçekleştirmiştir.

Özellikle Cumhuriyet döneminde “bir karış fazla şimendifer” ilkesi ile yola çıkılarak “ağaç biçimli örüntü’ye” sahip demiryolu yapısından milli güvenliğin ve savunmanın, ülke bütünlüğünün ve iç piyasanın birleşmesinin gereksinimlerini karşılayacak “ağ şeklindeki örüntü’ye” geçiş için büyük çaba sarf edilmiştir. Çalışmanın amacı, demiryolları hakkında bilgi vererek bu bilgileri görsellerle desteklemektir.

Anahtar Kelimeler: Bağdat Pakı, Demiryolu, Elazığ, Van.

ABSTRACT

Roads have been one of the most important elements in societies’ living, progress and development. Civilizations despite using highways firstly, then with the development of science and technology, they used different vehicles for transport. In this context, in addition to

highways, seaways, railways and airlines are used for transporting. Especially with developing technology transport vehicles importance has been increased for social, cultural and economic communication for societies.

In this study Turkey-Iran railway activities that started in 1930 with Yolçatı-Elazığ railway and united with Iran railway by expanding through Kotur/Van in 1971 will be examined. Railways have been the most important transportation vehicle with the developing technology in 19th century. However the first railway in Ottoman Empire is dated back to 1836, the first railway have been constructed in 1856 between İzmir and Aydın. Railways were so important for Ottoman Empire not just for transportation but also for political, administrative and military powers. In addition to that railways have not been constructed for request of the state but constructed for struggle for influence of imperialist powers. Thus a railway that includes Eastern Anatolia have not been constructed. Lack of this situation became apparent in riots in Anatolia in 1st World War. In this context Republican Governments tried to fix that and provide political, administrative, economic and cultural association by instructing railways starting from Ankara to Kayseri, Sivas, Malatya, Elazığ, Muş and Van. Especially in Republican period, with the principle called “one more the railway-“ it has been aimed to fulfill the needs of national security and defense by constructing “reticulated patterns”. This study aims to inform about railways by supporting them with visuals.

Keys Words: Baghdad Alliance, Railway, Elazığ, Van.

MARDİN İLİNDE TARIM SEKTÖRÜNÜN POTANSİYELİ VE GELECEĞİ: SORUN VE FIRSATLAR

Dr. Öğr. Üyesi Abdürrauf AYDIN

Mardin Artuklu Üniversitesi, araufaydin61@gmail.com

ÖZET

Mardin’de tarım sektörü tarihten gelen mirasla oluşturduğu istihdam, diğer sektörler sağladığı girdi, tarıma dayalı sanayisinde gelişmesindeki rolü ile kilit konumundadır. Yapılan bilimsel çalışmalarda; şehir kimliklerinin ekonomik şekillenmesinde/oluşumunda, kentin yerleştiği lokasyon/mekan ve doğal çevrenin tesirinin önemli faktörlerden biri olarak gözönüne alındığı görülmektedir.

Bu açıdan bakıldığında; Mardin iklim şartları toprak verimliliği, GAP kapsamında 221 kilometre uzunluğundaki Mardin-Ceylanpınar Sulama Ana Kanalı, ayrıca Derik ilçesinde de yapımı devam eden depolama istasyonu tamamlandığında tarım potansiyeli daha güçlü hale geleceği beklenmektedir. Bu sağlanabileceği ölçüde ülkenin ve Dünya pazarlarının ihtiyacı olan güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği sağlanmış olacaktır. Bütüncül bir yaklaşımla konunun değerlendirilmeye çalışılacağı bu araştırmada ilin tarım sektöründeki bilgi/kültür birikimi de göz önüne alınarak geleceğe ilişkin sorun ve fırsatları irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Mardin Tarımı, Mardin Tarım Sektörü, Tarımın Geleceği.

ŞEYH SA'DÎ ŞİRAZİ'NİN GÜLISTAN'INDA İKTİSADI ÖGELER

Dr. Öğr. Üyesi Abdür-rauf AYDIN

Mardin Artuklu Üniversitesi, araujaydin61@gmail.com

ÖZET

Özünde edebi bir eser olan Sa'di Şirazi' nin Gülistanı, bir çok dünya diline çevrilmiş ve şark islam klasikleri arasında güzide bir konumda yerini almıştır. Bu özelliğine ilave olarak sosyal bilimlerin bir çok alanına giren konular üzerindeki görüşler, eserde, hikaye ve şiir yoluyla dile getirilmiştir. Doğu kültüründe hikaye kuramı ile iktisadi, sosyal, kültürel, siyasi gibi kurumları ilgilendiren konulara amaçlar ve araçlar yönünden bakmak mümkündür.

Yaşadığı zamanın dünyaca ünlü eğitim kurumundan (Nizamiye Medreseleri) mezun olan ve iktisadi, sosyal, kültürel, siyasi çalkantılara şahit olan Sa'di (1213-1292), deneyim ve gözlemlerini özellikle Bostan ve Gülistan isimli eserlerine aktarmıştır. Bu aktarmada izlediği metot ve dili kullanma biçiminden değişik anlamlar çıkarmak ve bunların günümüz bilimlerinde karşılıklarını bulmak mümkündür.

Bu çalışmada Sa'di'nin diğer eserlerine nisbeten en fazla araştırma konusu olan Gülistan adlı eser konuları üzerinde durulmuş ve bu bağlamda iktisadi öğeler irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şeyh Sa'di Şirazi, Gülistan'daki Ekonomik Öğeler, Sa'di'nin Gülistanı.

MINT ÜLKELERİ İÇİN SATIN ALMA GÜCÜ PARİTESİ HİPOTEZİNİN FOURIER BİRİM KÖK TESTLERİ İLE İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF PURCHASING POWER PARITY HYPOTHESIS FOR MINT COUNTRIES WITH FOURIER UNIT ROOT TESTS

Arş. Gör. Gökhan KONAT

İnönü Üniversitesi, gokhan.konat@inonu.edu.tr

ÖZET

Satın Alma Gücü Paritesi Teorisi ilk defa İsveçli iktisatçı, Gustav Cassel tarafından 1918’de önerilmiştir. Satın alma gücü paritesi (SAGP) hipotezi, farklı ülkelerin para birimlerini "malların sepeti" prensibiyle araştırılan ekonomik bir teoridir. Bu teoriye göre kıyaslanan ülkelerin para birimi eşit veya dengelidir; malların piyasa sepeti (döviz kuru dikkate alınarak) her iki ülkede de fiyat olarak aynıdır. Satın alma gücü paritesi (SAGP), makro iktisatta ve birçok uluslararası teorik modellerin temel yapısını oluşturan önemli bir teoridir. SAGP hipotezi açık ekonomi makro modellerinin temelinde yer aldığı için, bu hipotezin geçerliliği iktisadi olarak çok önemlidir. Ülkelerin dış rekabet güçleri, reel döviz kuru ölçütü altında değerlendirebildiği için SAGP dış rekabet açısından da önemli bir ölçüt konumundadır. Bu çalışmada satın alma gücü paritesi (SAGP) hipotezi MINT ülkeleri için 1994:001-2018:06 aylık verilerine fourier birim kök testleri uygulanarak incelenmiştir. Döviz kuru verisinin sabit bir ortalama etrafında bir seyir izlemesi yani durağan yapıda olması satın alma gücü paritesi hipotezinin geçerli olduğu sonucunu verirken, durağan olmayan ya da birim köke sahip olan bir döviz kuru serisi satın alma gücü paritesi hipotezinin geçersiz olduğunu gösterir. Bu çalışmada MINT ülkeleri için SAGP’nin geçerliliği geleneksel ADF birim kök testi, KSS birim kök testi, Fourier ADF ve Fourier KSS birim kök testleri ile incelenmiştir. Reel döviz kuru durağanlığının, yapısal değişim ve doğrusal olmama formu da gözetilerek araştırılması amaçlanmıştır. Çalışma sonuçlarına göre geleneksel ADF birim kök testi için hiçbir MINT ülkesinin durağan olmadığı, KSS birim kök testi sonuçlarına göre ise sadece Nijerya ve Endonezya’nın durağan olduğu sonucuna varılmıştır. Fourier ADF ve Fourier KSS birim kök testleri için ise serilerin durağan olduğu sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla bu ülkelerde SAGP hipotezinin geçerli olduğu desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler Satın Alma Gücü Paritesi, Fourier ADF, Fourier KSS

ABSTRACT

The Purchasing Power Parity Theory was first proposed by the Swedish economist Gustav Cassel in 1918. Purchasing power parity (PPP) hypothesis is an economic theory which is investigated with the principle of basket of goods of different countries. According to this theory, the currencies of the comparable countries are equal or balanced; The market basket of goods is the same as the price in both countries (taking into account the exchange rate). Purchasing power parity (PPP) is an important theory that constitutes the basic structure of macroeconomics and many international theoretical models. Since the PPP hypothesis is the

basis of open economy macro models, the validity of this hypothesis is very important in economics. Since the external competitiveness of the countries can be evaluated under the real exchange rate criterion, the PPP is an important criterion in terms of external competition. In this study, the purchasing power parity (SAGP) hypothesis was examined by applying fourier unit root tests for MINT countries in 1994: 001-2018: 06 months data. The fact that the exchange rate data is around a fixed average, ie, has a static structure, results in the hypothesis of purchasing power parity. An exchange rate series with non-stationary or unit roots indicates that the purchasing power parity hypothesis is invalid. In this study, the validity of PPP for MINT countries was investigated by conventional ADF unit root test, KSS unit root test, Fourier ADF and Fourier KSS unit root tests. It is aimed to investigate the real exchange rate stationary by considering the form of structural change and non-linearity. According to the results, no MINT country was found to be stationary for the traditional ADF unit root test. According to the results of the KSS unit root test, it is concluded that only Nigeria and Indonesia are stationary. For the Fourier ADF and Fourier KSS unit root tests, it was concluded that the series were stationary. Therefore, it is supported that the hypothesis of PPP is valid in these countries.

Keywords: Purchasing Power Parity, Fourier ADF, Fourier KSS

EKONOMİK BÜYÜME VE FİNANSAL ERİŞİM ARASINDAKİ İLİŞKİ: SEÇİLMİŞ G20 ÜLKELERİ İÇİN NEDENSELLİK ANALİZİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN ECONOMIC GROWTH AND FINANCIAL ACCESS:
CAUSALITY ANALYSIS FOR SELECTED G20 COUNTRIES

Arş. Gör. Gökhan KONAT

İnönü Üniversitesi, gokhan.konat@inonu.edu.tr

Yunus ÖZYILDIRIM

Uşak Üniversitesi, yunus-ozyildirim@hotmail.com

ÖZET

Finansal erişim seviyelerinin ülkeler arasında farklılıklar bulundurması önemli bir tartışma ve ilgi konusu olmuştur. Bu seviyelerin karşılaştırılabilir olması akademik çalışmalarda ilgi konusu haline gelmiştir. Finansal erişimle birlikte gelişen finansal sistem, ekonomik kalkınmayı birçok yönden canlandırmakta olup, ekonomik kalkınma için gerekli olan fonların ve tasarrufların bulunması ve bir havuzda toplanmasını sağlamaktadır. Bu şekilde gelişen finansal sistem, riskli ama değer yaratıcı birçok projenin hayata geçirilmesine aracılık etmektedir. Ayrıca, bu fonların değerlendirilmesinde kritik bir rol oynayarak, fonların etkin bir şekilde kullanılmasını kolaylaştırmaktadır. Dolayısıyla, gelişmiş bir finans sistem, ekonomik olarak verimi yüksek projelerin seçilmesine öncülük ettiği gibi, kaynakların yatırımcılara ulaşmasından sonra amaçlarına uygun kullanılıp kullanılmadığını da denetleyerek önemli bir toplumsal fayda sağlamaktadır. Çalışmada seçilmiş 15 G20 ülkesinin (Arjantin, Avusturalya, Brezilya, Kanada, Fransa, Hindistan, Endonezya, İtalya, Japonya, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan, Güney Afrika, Türkiye ve Büyük Britanya) 2004-2016 yıllarını kapsayan ekonomik büyüme ve 1.000 km² ye düşen ATM sayısı verileri analiz edilmek istenmektedir. Çalışmada öncelikle serilerin yatay kesit bağımlılığına bakılmıştır. Daha sonra ikinci kuşak birim kök testlerinden Hadri-Kurozumi (2012) testi uygulanmıştır. Ardından seriler arasında ki nedensellik ilişkisi Dumitrescu ve Hurlin (2012) panel nedensellik testi ile incelenmiştir. Yapılan çalışmada ekonomik büyüme verisi www.worldbank.org veri tabanından ve 1.000 km² ye düşen ATM sayısı IMF FAS resmi veri tabanından elde edilmiştir. Bulgular neticesinde, seçilmiş G20 ülkeleri için finansal erişim, ekonomik büyümeyi belirleyen önemli değişkenlerden biri olduğu saptanmıştır. Finansal erişimle birlikte gelişen sistem, ekonomik kalkınmayı birçok yönden geliştirmektedir. Ayrıca ekonomik kalkınma için gerekli olan fonları, tasarrufları vb. finansal sisteme dâhil edilmesini sağlayarak gelişmiş bir finansal piyasanın temelini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler Ekonomik Büyüme, Finansal Erişim, Nedensellik Testi.

ABSTRACT

The fact that financial access levels have differences between countries is an important issue of discussion and interest. The comparability of these levels has become a subject of

interest in academic studies. The financial system, which develops along with financial access, stimulates economic development in many ways and provides the necessary funds and savings for economic development and collects in a pool. The financial system developed in this way mediates the realization of many risky but value-creating projects. Additionally, it plays a critical role in the evaluation of funds, making it easier to use funds effectively. Therefore, an advanced financial system paves the way for the selection of projects with high economic efficiency and provides an important social benefit by controlling whether the resources are used appropriately for the purpose of investing after they reach investors. In this study, it is aimed to analyze the economic growth and the number of ATMs falling to 1,000 km² of selected 15 G20 countries (Argentina, Australia, Brazil, Canada, France, India, Indonesia, Italy, Japan, Mexico, Russia, Saudi Arabia, South Africa, Turkey and the United Kingdom) for the period 2004-2016. Firstly, the cross-sectional dependency of the series has been examined. Then Hadri-Kurozumi (2012) test which from the second generation unit root tests has been applied. Then the causality relationship between the series has been investigated. The economic growth data and the number of ATMs falling to 1,000 km² has been obtained from the www.worldbank.org database and the IMF FAS official data base, respectively. As a result, financial access for selected G20 countries is found to be one of the important variables determining economic growth. The system that develops with financial access develops economic development from many directions. In addition, the funds, savings, etc. needed for economic development include to the financial system. It systems and forms the basis of an advanced financial market.

Keywords: Economic Growth, Financial Access, Causality Test

TURİSTİK HEDİYELİK EŞYA TASARIMINDA YEREL KİMLİĞİN ÖNEMİ

Öğr. Gör. Dilek AKDEMİR

Nişantaşı Üniversitesi, dilekakdemir@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde insanların farklı kültürleri tanıma ve o kültürlere ait değerleri gidip yerinde görme merakı Kültür Turizminin baş döndürücü bir hızla gelişmesini ve hareketlenmesini sağlamıştır. Buna paralel olarak İletişim ve ulaşım alanlarında geleneksel teknolojik düzeyde dünyanın diğer ucuna bile gidebilme isteğini hayal olmaktan çıkarmıştır.

Turistik hediyelik eşya, beklentileri karşılamış bir gezinin anısına alınan sembolik bir objedir. Bu anlamda hediyelik eşya, turistin gezip gördüğü ve bir süreliğine yaşadığı kültürel coğrafyanın izlerini taşımaktadır. Başka bir ifadeyle turistik hediyelik eşya yerel kimliğini koruyarak evrensel dünyada yerini almalıdır. Ait olduğu bölgenin kültürel değerlerinden esinlenerek tasarlanan ve geleneksel tekniklerle üretilen turistik hediyelik eşyalar bu yönüyle de aynı zamanda sürdürülebilir üretime katkı sunabilir.

Bu çalışmanın amacı tüm dünyada giderek ayrılaşan fabrikasyon hediyelik eşya üretimine karşılık yerel değerleri, kültürel zenginlikleri ön plana çıkaran, geleneksel evrensel buluşturan özgün, modern turistik hediyelik eşya tasarımlarının ülke tanıtımına ve Kültür Turizmine sağlayabileceği yararları dikkat çekmektir.

Anahtar kelimeler: Turistik hediyelik eşya, Kültür Turizmi, sürdürülebilirlik, el sanatları, geleneksel teknikler.

GELENEKSELDEN BESLENEN VE HİKAYESİ OLAN TASARIMLARA ANADOLU MENDİL KÜLTÜRÜNÜN ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi S. Çiğdem KOÇAK
Nişantaşı Üniversitesi, cigdem.kocak@gmail.com

ÖZET

Mendil; fonksiyonel anlamda el ve yüz kurulamakta, burun ve ter silmekte kullanılan küçük kare biçiminde kumaş olarak tanımlanabilir. Fakat aynı zamanda mendil; Anadolu'da toplum yaşayışının hemen hemen her alanına giren bir kültür taşıyıcısıdır. Mendil, Türklerin ilk inançları olan şaman ayinlerinden başlayarak günümüze kadar birçok ritüelde önemli olmuştur. Mendile aynı zamanda ulatu, peşkir, yağlık, makrame denmiştir. Anadolu'da mendil ile selamlaşmış, vedalaşmış, içine şeker veya para konulmuştur. Sosyal yaşamın derinlerine inildiğinde zamanın gelenek ve adetlerini gözlemleyebilmek açısından önemli bir kaynak olmuştur. Mendil kimi yerde rengi kimi yerde nakışları ile Klâsik Türk şiir geleneğinde de yerini almıştır. Kenarları işli, rengârenk mendiller aşk ve sevdanın sembolü olmuştur. Süs unsuru olarak boyna bağlanmış, başlıklara sarılmış, gözyaşını silmiş, aksesuar olarak kullanılıp kadının güzelliğini tamamlamıştır. Gelin almada, bayram kutlamalarında, tasavvufî merasimlerde, Türk halk oyunlarında, doğumda ve ölümden kültürümüzün önemli bir parçası olmuştur.

Türk kültüründeki işlemeli zarif mendiller bireyin iç dünyasının zenginleşmesine, derin sosyal bağlar kurabilmesine imkan sağlamıştır. Kültür değerlerimizi öğrenmek ve hiç kopmamak yeniden ruhumuzun keşfini sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı; mendillerin öyküsünden alınacak ilham ile tekstilde yaratıcı, çağdaş, sanat ve zanaatı bir araya getiren, toplumsal bağları güçlendiren, gelenekselden beslenen ve hikayesi olan yeni yorumların (tasarımların) kapılarını açmaktır.

Anahtar Kelimeler: Mendil, ritüel, ilham, tekstil, tasarım

AFİŞ TASARIMINDA İŞLEVSELLİK

Dr. Öğr. Üyesi Nazik Çelik YILMAZ

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, nazik.celik@dpu.edu.tr

Öğr. Gör. Can PEKİN

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, can.pekin@dpu.edu.tr

ÖZET

Tarih boyunca insanlar kendi dönemlerini yansıtan, kendi düşünüş biçimlerini ortaya koymak isteyen ürünler vermişlerdir. Bu ürünlerin gerçek değerleri, kendi dönemleri içinde düşünülerek çözümlendiklerinde anlaşılabilir. Bu durum bütün sanat disiplinlerinde söz konusu olduğu gibi afişin tarihsel süreci açısından da böyledir. Afiş tasarımında uzunca bir süre uygulanmış olan illüstratif yaklaşımların, çağ dönümünün büyük atılımlarına bakıldığında neden geride kaldığı dönem özellikleri irdelendiğinde görülebilmektedir. Grafik tasarım, geçen yıllar boyunca değişimin hızına ayak uydurma potansiyelini hep taşımıştır.

Amerikalı mimar Louis Sullivan tarafından ortaya atılan ‘biçim işlevi takip eder’ fikri, modern tasarımda temel bir ilkedir. Bu demektir ki, bir nesnenin (ya da binanın) biçimi, o nesnenin işlevinden sonra gelir ya da ondan daha az önemlidir. Bu görüşe göre, dekorasyon ve süs gereksizdir” (Barnard,2002). Gelişim, kökten değişim olarak afiş tasarımına yansıyan bir unsur değildir. Temel ilke, bir koruma alanı içinde tutuluyordu denilebilir. Teknolojinin hızlı ilerlemesiyle, artık anlatım biçimlerinin değiştiği ve anlatım olanaklarının zenginleştiğinden söz edilebilir. Temel amaç olan işlevsellik, afiş tasarımının öncelikli kriteri olmayı sürdürüyordu.

Reklam sektörü, hedef kitlesini etkilemek için ve onu ikna edebilmek için çalışmaktadır. Kişileri ikna etmek de onlarla iyi bir iletişim kurmakla mümkündür. İkna edebilmek bir reklam için önemli ise, bu iknanın gerçekleşmesi için iyi bir tasarım ve yaratıcılık gücünün ortaya çıkarılması gerekmektedir. Reklam sektöründe bu nedenle iyi bir grafik tasarımın büyük önemi bulunmaktadır. Reklam kampanyaları, insanların düşünce ve tavırlarını değiştirecek ve geliştirecek kadar güçlü olduğu için kampanyanın önemi kadar işlevsellik ve sunum da önemlidir. Bu araştırmanın amacı, afiş tasarımında işlevselliğinin önemini ve gerekliliğini vurgulamaktır. Araştırma, ilgili literatürün incelenmesi ve gözlem yapılması ile gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Afiş, Tasarım, İşlevsellik

OYUN VE ANİMASYON YAPIM ÖNCESİ SÜRECİNDE KARAKTER TASARIMI

Öğr. Gör. Can PEKİN

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, can.pekin@dpu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Nazik Çelik YILMAZ

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, nazik.celik@dpu.edu.tr

ÖZET

Teknolojinin hızlı gelişimi ile paralel olarak eğlence sektöründe önemli bir yer elde eden canlandırma sinemasını, 20. yy. da benzer teknolojik altyapının oluşturduğu video oyunları izlemiştir. Bu iki yapım bünyesinde ortaya çıkan ürünler milyonlarca adet kopya ile izleyici kitlelerine ulaşarak ait oldukları firmaların, dolayısıyla sektörün, maddi açıdan gelişmesine katkıda bulunmuşlardır. Elbette ki bu gelişim, tahmin edilebileceği üzere, ilgili bölümlerde yer alan yetkin personele ayrılan yüksek bütçeli ödenekler ve uzun zaman aralığında gerçekleşen bir yapım süreci neticesinde gerçekleşmektedir.

Eğlence sektörünün bel kemiğini oluşturan oyun ve animasyon ürünleri, yapım öncesi (pre-produksiyon), yapım (produksiyon) ve yapım sonrası (post-produksiyon) olmak üzere bu üç yapım sürecinin sonucu olarak oluşturulmaktadır. Yapım öncesi aşama ürünün hareketlendirme evresine başlamadan önce tasarım öğelerinin (konsept tasarımı) ve hikaye akışının (storyboard, animatik) belirlendiği bir evredir. Konsept tasarımı; film, video oyunları, animasyon, çizgi roman ve benzeri farklı mecralarda fikri yansıtmak üzere kullanılan bir illüstrasyon formudur ve bünyesinde yapım içerisinde yer alan mekan, obje ve karakter olmak üzere bütün öğelerin tasarım sürecini taşır. Bilindiği üzere illüstrasyon tek karelik bir anlatım biçimidir ama konsept tasarımı, renk ve şekil varyasyonlarını kapsayacak biçimde bütünsel bir yaratım sürecini ele alır.

Dramatik yazımın öncüsü Macar Lajos Egri (1888 – 1967) 1946 yılında basılan “The Art of Dramatic Writing” (Dramatik Yazım Sanatı) isimli kitabında karakter gelişimine boyut katmak maksadıyla bu süreci fizyoloji, sosyoloji ve psikoloji ana başlıkları olmak üzere üçe ayırmıştır. Edebiyat alanını kapsayan bu kitaptaki ana ve alt başlıklar, konsept tasarımının alt unsuru olan karakter tasarımında da detaylı bir biçimde incelenmesi gereken konulardır. Ancak bu maddeler gereğince irdelendikten sonra tasarımcı şekil ve renk diline ait ilkeleri kullanarak karakterini görsel platforma aktarmalıdır. Yine de, gerek Egri'nin üçe ayrılan karakter geliştirme kuramı kapsamında, gerek tasarımcının bu detaylı anlatım doğrultusunda eklediği görsel unsurlarda izleyici kitlesinin önemi büyüktür. Araştırmada genellikle kahraman (protagonist) ve kötü / karşıt (antagonist) olarak ikiye ayrılan karakterler, hedef kitlenin yaş, cinsiyet ve kültürü doğrultusunda farklı şekil ve renk kullanımını incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Animasyon, Konsept Tasarımı, Karakter Tasarımı

MARDİN BİENALİNDE YAPITLARI YER ALAN SANATÇILARDAN BİR SEÇKİ AN ANTHOLOGY OF ARTISTS WHOSE WORK WAS EXHIBITED IN MARDİN BIENNIAL

Dr. Öğr. Üyesi Burcu GÜNAY KAYGUSUZ
Düzce Üniversitesi., renknar@hotmail.com

Öğr. Gör. Sultan ERDOĞAN
Haliç Üniversitesi., sultanerdogan@halic.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma ülkemizde kültür ve sanat pratiklerinin en seçkinlerinden biri olan Mardin Bienali'nin genel çatısını açıklama ve bu oluşumda yer alan sanatçıların eserlerinden bir kesit sunma amacını taşımaktadır. Bienal; iki yılda bir yapılan farklı coğrafya ve disiplinden sanatçı, eleştirmen, izleyiciyi bir araya toplamayı amaçlayan bir kültür sanat etkinliğidir. Ülkemizde sanat ve kültür atmosferine yeni bir soluk getiren bienallerden biri olan Mardin Bienali'nin çıkış noktasını, bu kenti modern sanat merkezlerinden birine dönüştürme düşüncesi yatmaktadır. Kentin benzersiz tarihsel dokusunu yansıtan alanlarda sanatçılar tarafından kurulan eserler sayesinde hem gündelik hayatla kaynaşan bir sanat olgusu yaratılmak hem de sanatçılar için yeni bir deneyim alanı oluşturulmak istenmektedir. Mardin Bienali, sanat yoluyla bu coğrafyayı; ulusal ve uluslararası platformlara taşımak ve dünyanın kültür/sanat haritasında kalıcı bir alan edinme düşüncesinin eseridir.

Bu araştırma sanat yoluyla Mardin coğrafyasını tanıtmak, sanatın alışlagelen merkez noktalarını kırarak; yeni soluklanma alanları yaratma düşüncesi taşıyan bir etkinliği irdelemesi açısından önemlidir. Bu bakımdan araştırmada ilk olarak bienal kavramı açıklanarak, 2010 yılından itibaren devam eden Mardin Bienali'nin çıkış noktaları, belirlenen kavramsal çerçeveler ve yer alan sanatçılardan bir kesit sunarak devam edilecektir. Araştırmada, Mardin'in bienal noktaları gezilmiş, eserler yerinde incelenmiştir. Bienalin resmi internet sitesi ve yayınları, güncel sanat kaynakları derlenerek, bienal süresinde yer alan bazı eleştirmen ve sanatçılarla görüşülmüştür. Bu açıdan araştırma nitelik olarak genel tarama modeli çerçevesinde oluşturulmuştur.

Anahtar kelimeler: Bienal, Mardin Bienali, Kavramsal Çerçeve, Seçki.

ABSTRACT

This research aims to explain the general framework of the Mardin Biennial; one of the most elite culture and art practices in our country, and to present a section of the works of the artists involved in this composition. Biennial is a culture and art event that aims to gather artists, critics and viewers from different geographies and disciplines every two years. The starting point of the Mardin Biennial which is one of the biennials that has brought a new breath to the art and culture atmosphere in our country is the idea of transforming this city into a modern art center. It is desired to create a new artistic experience for artists as well as to create an artistic experience which blended with everyday life with the works created by the artists in various areas reflecting

the unique historical texture of the city. Mardin Biennial is the reflection of the idea of carrying this geography to national and international platforms through art and acquiring a permanent field in the culture / art map of the world.

This research is significant since it addresses a movement that introduces the geography of Mardin through art and breaks the traditional center points of art to create new breathing areas. In this respect, the biennial concept will be explained firstly and the starting points for the Mardin Biennial, which has been continuing since 2010, will be presented by exhibiting a section of the identified conceptual frameworks and the artists involved. For the study, the biennial points of Mardin were visited and the artifacts were examined in place. The biennial's official website and publications and contemporary art sources were collected and some of the critics and artists were interviewed. In this respect, research was developed in the framework of a qualitative general survey method.

Key Words: Biennial, Mardin Biennial, Conceptual Framework, Anthropology.

IV. MARDİN BİENALİ ÜZERİNE BİR OKUMA

A STUDY ON THE IV. MARDİN BIENNIAL

Dr. Öğr. Üyesi Burcu GÜNAY KAYGUSUZ
Düzce Üniversitesi, renknar@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırma ülkemizde kültür ve sanat pratiklerinin en seçkinlerinden biri olan Mardin Bienali'nin genel yapısını açıklama ve IV. Uluslararası Mardin Bienali'nin kavramsal çerçevesini, eserleriyle katılan sanatçılar üzerinden irdeleme düşüncesini taşımaktadır. 2010 yılında ilki düzenlenen Mardin Bienali, kültür sanat ortamına yeni bir soluklanma alanı katmak yanında bu coğrafyanın zenginliğini, ulusal ve uluslararası boyutlara yansıtmayı temel alan bir yapıya sahiptir. Belirlenen temalarda mekan ve sanatçıların seçildiği Mardin Bienali'nin dördüncüsü “Sözden Öte” üst başlığını çevresinde 2018 yılında gerçekleştirmiştir. “*Beden Dili, Sonsuz Bakış, Sınırlar ve Eşikler*” ise üç temel alt başlığı oluşturmaktadır. “İfadelerin sanata dönüştüğü sözün ötesindeki yerde izleyici ile buluşmaya davet eden” sanatçılar, Mardin’in kutsal mekanları, sanat atölyeleri ya da gündelik hayat pratiklerinin yaşandığı alanlarda kalıcı ya da geçici eserler/düşün nesnelere yerleştirmişlerdir.

Bu araştırma Mardin coğrafyasını ve bu coğrafyanın oluşumunda ışık tutan kültürlerin dokularını, zenginliğini, güncel sanata aktaran bir kültür sanat etkinliğini irdelemesi açısından önemlidir. Araştırmada ilk olarak bienal kavramı ardından Mardin Bienali'nin kavramsal çerçevesi ve alt başlıkları sanatçı eserleri üzerinden açıklanacaktır. Araştırma sürecinde bienal noktaları gezilerek, eserler yerinde incelenmiştir. Bienal kitapları, katalogları ve resmi internet siteleri taranmış, bu oluşumda yer alan sanatçı ve eleştirmenlerden görüş alınmıştır. Bu açıdan araştırma nitelik olarak genel tarama modeli çerçevesinde oluşturulmuştur.

Anahtar kelimeler: Bienal, V.Mardin Bienali, Kavramsal Çerçeve, Sözden Öte.

ABSTRACT

This research aims to convey the general structure of Mardin Biennial which is one of the most elite culture and art events and to explore the conceptual framework of the IV. International Mardin Biennial through the works of contributing artists. The Mardin Biennial, which was first organized in 2010, has a structure based on reflecting the richness of this geography to national and international dimensions as well as adding a new breathing area to the culture and art environment. The IV Mardin Biennial, in which the venue and artists were chosen within the identified themes, took place in 2018 based on the theme “*Beyond Words*”. “*Body Language*”, “*Infinite Sight*” and “*Boundaries and Thresholds*” constituted the three main subheadings. The artists who invited the audience “to meet beyond words where the expressions become art” placed permanent or temporary works / objects of thought in Mardin's sacred places, art workshops or spaces for everyday life practices.

This research is significant in terms of addressing the geography of Mardin and exploring a culture and art activity that transmitted to art the textures and richness of the cultures that enlightened the formation of this geography. First of all, the biennial concept and the conceptual

framework and sub-headings of the IV International Mardin Biennial will be explained through the works of artists. During the research process, the biennial points were visited and the artifacts were examined in place. Biennial books, catalogs and official websites were reviewed and opinions of the artists and critics involved in this formation were sought. In this respect, research was developed as a general survey model in qualitative sense.

Key Words: Biennial, IV. Mardin Biennial, Conceptual Framework, Beyond Words.

DEMOCRATIC CIVIC ACTIVISM THROUGH THE LENS OF SOCIAL CAPITAL AND SOCIAL MEDIA TOOLS: PERSPECTIVES FROM THE RECENT UPRISINGS OF NORTH AFRICA AND THE MIDDLE EAST

Dr. Akbar VALADBİĞİ

Elmi-Karbordi University , karvan74@gmail.com

Dr. Rezan YAEGHOUBI

Elmi-Karbordi University, deyar2131@gmail.com

ABSTRACT

The ongoing unrests in the Middle East have opened up new debates on the relationship between social capital and civil society. But what actually are they, and what implications do they have for the region of the Middle East? The relationship between social capital and civil society in this region is much debated, but scarcely conceived. This paper has a threefold focus. First, it explores what light existing stock of social capital shed upon the mechanisms of the contemporary civic activities in their search of establishing stable democracies across the Middle East region. Second, how can civic movements in this region contribute to increasing the current deficit stock of social capital? And third, what implications did the social media tools have in the recent uprisings of North Africa and the Middle East region?

This paper is also intended to explore the current status of social capital and civil society in this region. It suggests that although the Middle Eastern nations have always been subject to severe violence and harshness, civil society organizations and the stock of social capital can be seen as rising. It is argued that a society with higher rates of social capital is more likely to benefit from more stable democracy and politics that are typical of a modern civil society.

Keywords: Social capital, civil society, the Middle East, democracy, uprising, social media, internetnetworked social movements

ემოციის გამოხატველი ენობრივი საშუალებები შოთა რუსთველის
„ვეფხისტყაოსანში“

Language expressions expressing emotion in Shota Rustaveli "The Knight in the Panther's Skin"

ფილოლოგიის დოქტორი, რუსუდან საღინაძე
(Filoloji Doktoru, Rusudan Saghinadze)

პროფესორი, ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (საქართველო)
r_saginadze@yahoo.com

რეზიუმე

შოთა რუსთველის „ვეფხისტყაოსანი“ კაცობრიობის მაღალ ზნეობრივ იდეალებს ეძღვნება. სიკეთე, სიყვარული, მეგობრობა, ერთგულება, თავდადება სამშობლოსათვის, ბედნიერება... – აი, ის, რისკენაც ისწრაფვიან პოემის გმირები. იდეალებისაკენ მიმავალ გზაზე ყველა თანასწორია, განურჩევლად წარმომავლობისა, წოდებისა, იერარქიისა. პოემის პერსონაჟები სხვადასხვა ქვეყნის შვილები არიან. ისინი ერთად იბრძვიან სიკეთის, მშვიდობისა და ბედნიერების მოსაპოვებლად. არაბი რაინდი ავთანდილი თავს არ ზოგავს, ტოვებს სამშობლოს, საყვარელ არსებას – თინათინს და მიდის განსაცდელში მყოფი უცხო მოყმის, ინდოელი ვეფხისტყაოსანი ჭაბუკის – ტარიელის დასახმარებლად. ორივე რაინდის გამარჯვებისთვის ზრუნავს მულღაზანზარელი მეფე ფრიდონი. როგორც ავტორი გვამცნობს, „მათ, სამთა გმირთა მნათობთა, სჭირს ერთმანერთის მონება“.

მოხსენებაში ვრცლად იქნება მოცემული ემოციის გამოხატველი ენობრივი საშუალებების ამსახველი მასალა შოთა რუსთველის „ვეფხისტყაოსნის“ მიხედვით.

საკვანძო სიტყვები: პერსონაჟები, იდეალები, ენობრივი

Г. ТУКАЙ ИЖАТЫНДА КОРЪЕННЕН АЛЫНГАН ЭГЕРШСЕЗ ЦИТАТАЛАР

Дилерия Марат кызы АБДУЛЛИНА

Татарстан Республикасы Фәннәр Академиясенең Г. Ибраһимов ис. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты gibadullina_13@mail.ru

АННОТАЦИЯ

Октябрь инкыйлабына кадәр татар әдәбияты Коръен, хәдисләрден, гарәп һәм фарсы әдәбиятларыннан алынган фикерләр, образ-сурәтләр белән тирәнтен баetylган, гасырлар девамында матур әдәбият татар кешесен шушы кыйммәтләр ярдемендә рухи азыкландырган һәм әхлакый тәрбиялегән. Бу исә үз чиратында әдәбиятның барлык юнелешләрен – дәнъяви, суфичылык һәм дини-әхлакый әдәбиятны – Коръеннен алынган символлар һәм сурәтләр, үзенчелекле тасвир чаралары, сюжет һәм мөсәжжәгъ һәсер (рифмалы проза) элементлары, Шәрәкь шигъриятенең жанрлары, гаруз системасы белән баету әчен киң юл ачкан.

Тәп снзләр: инкыйлаб, әдәбият, Коръен, әсәр

ҚАЗАҚСТАНДА ТУРИЗМ ДАМУЫНЫҢ ТУРИСТІК-РЕКРЕАЦИЯЛЫҚ РЕСУРСТАРЫ ЖӘНЕ МҮМКІНДІКТЕРІ

Ж.Ғ.М., аға оқытушы САДЫКОВА ДАМЕЖАН

Г.Ғ.М., оқытушы СДЫКОВА ЖАНАТ

Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университеті

Алматы қаласы

Ж.Ғ.М., оқытушы ЮЛДАШЕВА ШАРИЗАДА

Астана қаласының білім басқармасы гуманитарлық колледжі

Астана қаласы

Қазақстан

Бүгінгі күндегі туризм – бұл әлемдік экономиканың құлдырауды білмейтін саласы. Тәуелсіз Қазақстанда көптеген туристік фирмалардың жұмысы кең етек жайды. Олар сан алуан түрлі қызмет көрсету арқылы ұсыныстарды молайтады. Бүгінгі күнде фирмалардың басым көпшілігі Қазақстан Республикасы азаматтарын алыс шет елдерге аттандырады және де олардың дені негізінде шоп-туризммен айналысуда. Дүниежүзілік Туристік Ұйымның (БТҰ) анықтауынша, елдер ең алдымен туристерді жеткізіп беруші және қабылдаушы болып екіге бөлінеді. Қазақстан осының алғашқы тобына жатады. Қазақстанның табиғат ерекшеліктері туризмді дамытуда маңызды орын алады. Сондықтан туризм индустриясын дамыту арқылы төмендегі міндеттерді нақтылауымыз қажет:

- еліміздегі бүкіл туризм инфрақұрылымын жүйеге келтіріп, болашаққа бағыт-бағдарын анықтау қажет;

-туризм нысандарына көлік пен коммуникация қолайлылығын жақсарту;

-қонақ үйлер, кемпингтер, мотельдерді салу барысында маусымдық ерекшеліктеріне көңіл бөлу;

-туризмдегі жарнама мен үгіт-насихат жұмысын озық технологиялық әдістерді пайдалана отырып жүргізу;

-шетелдік және отандық инвестицияларды туризм саласына тартудың көзін табу.

Қазақстандық туризм болашағының әлеуеті өте зор, оған жету үшін елдің туристік ұсынысын, өнімін, бейнесін қалыптастыру керек.

Кілт сөздер: туризм, қонақ үй, кемпинг, индустрия, фирма, рекреация

TOURIST-RECREATIONAL RESOURCES AND OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF TOURISM IN KAZAKHSTAN

Today's tourism is a branch of the global economy that does not know recession. In independent Kazakhstan, the work of many travel agencies is widespread. They expand their offerings through many different services. Today, a large number of firms send citizens of the Republic of Kazakhstan to distant countries and mainly engaged in shopping tourism. According

to the World Tourist Organization (WTO), countries are primarily divided into two main suppliers and hosts. Kazakhstan belongs to the first group. Features of the environment of Kazakhstan play an important role in the development of tourism. Therefore, it is necessary to clarify the following tasks for the development of the tourism industry:

- it is necessary to systematize the entire tourism infrastructure in the country and determine the direction for the future;
- increasing the convenience of transport and communications for tourist facilities;
- during the construction of hotels, campgrounds, motels, pay attention to seasonal features;
- to carry out promotional work in tourism using advanced technological techniques;
- find a source of attracting foreign and local investment in the tourism industry.

The potential of Kazakhstani tourism is huge, for its realization it is necessary to form the country's tourist offer, product, image.

Keywords: tourism, hotel, camping, industry, firm, recreation.

BASIC CAUSES OF VIOLENCE CULTURE IN HUMAN BEHAVIOR

Dr. Güray ALPAR

Anthropologist, galpar1965@gmail.com

ABSTRACT

What is the culture of violence? What are the causes of violence? Culture is the cumulative civilization of societies, and Anthropology is a human and cultural science. Like other elements of culture, the culture of violence has also developed and evolved over time. Violence cannot be considered to be a good thing, but it is also true that societies have been fascinated by physical power since early times.

Aggression is any kind of behavior and action that aims to harm others. According to the naturalist approach, violence is already in the human structure. According to the proponents of this view, one cannot live without resorting to violence and without fighting. Through violence, people feel strong. In a sense, violence is a way to exceed life and go beyond of a person's life. Maybe that's how people get rid of fear of death. There are thoughts that are opposite. According to this, there are both good and bad characteristics in human beings. The important thing is which of them is developed. If the conditions that create evil are changed, goodness replaces evil and instead of violence comes peace.

The structure of each society is formed different values over time. In daily life, there are many attacks and acts of violence that people can engage in without fear of retaliation. However, man does not resort to violence in any case. In some societies, fighting and killing is not seen, while in others, cruelty is maximized. Undoubtedly, every person can resort to aggression towards defending himself, but attacking without cause is purely a social phenomenon. Therefore, violence is legitimized in various ways and tried to be justified. Of course, violence is related to the culture of the society in which man lives. In this study, the development of the concept of violence in time will be examined from anthropological point of view.

Keywords: Violence, War, Anthropology, Culture, History.

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENCİ ÖĞRETMEN İLETİŞİMİNİN KÜLTÜREL TEMELLERİ

Doç. Dr. Melek ALPAR

Gazi Üniversitesi, meleka@gazi.edu.tr

ÖZET

İletişim insanlar arasındaki her türlü duygu, düşünce, bilgi ve haberlerin çeşitli yollarla aktarımı olarak tanımlanmaktadır. İletişimden amaç karşındaki kişiye verilmek istenen mesajların ulaştırılması ve bu suretle alıcıda bir eylem ve düşünce değişikliği yaratmaktır. Eğitim sadece bilginin aktarılmasının çok ötesinde unsurların kullanımını gerektirir. Böylece eğitici ve eğitilen arasında bir bağ kurulur ve başarı sağlanır. Ancak her durumda bir davranış değişikliği yaratıldığı da söylenemez. Böyle olunca da zaman ve emek kaybı meydana gelir. Bu nedenle yabancı dil öğretimi gerçekleştiren eğitimcilerinde iletişimi ve iletişimin kültürel temellerini iyi bilmesinin başarılı bir öğretim ortamına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

İnsanlar duygu ve düşüncelerini çevresine en iyi dille anlatır. İletişim bunun dışında jest, mimik, resim, şekil, simge ve sembollerle de olabilir. Yabancı dil öğretiminin uzun zaman aldığı ve bu süreçte hem öğreten hem de öğrenen için çeşitli zorlukların bulunduğu bilinmektedir. Öğreten ile öğrenen arasında iyi bir iletişim kurulamadığı ortamlarda yabancı dil öğretiminde de yeterince başarı sağlanamamaktadır. Bu nedenle yabancı dil öğretirken etkili bir iletişim yönteminin geliştirilmesine ihtiyaç vardır. İnsan yaşamı sonsuz uyarımlarla doludur ve çoğu zaman bu telaş ortamında birçoğu algılanamamaktadır. Eğer kodlamalar doğru yapılmaz ve zamanında iletilmezse akılda kalıcı da olamamaktadır. Kodlamalar kısa, çarpıcı ve dikkat çekici olmalıdır. Günümüz genç nesilleri üzerinde yapılan araştırmaların sonuçlarına göre bunların dikkat sürelerinin 8 saniyenin altında olduğu ve bu süre içinde iletilmeyen mesajların ilgilerini çekmediği ortaya çıkmıştır.

Bu bildiride Gazi Üniversitesinde bir grup öğrenci ile yapılan mülakat sonuçları da ortaya konulmak suretiyle iletişimin daha iyi nasıl sağlanacağı ve kültürel temelli iletişimin dil öğretiminde başarıyı nasıl etkilediği konusu ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Keywords: Dil Öğretimi, Yabancı Dil, Kültür, İletişim.

HZ. ÂDEM'İN PEYGAMBERLİĞİ KONUSUNDAKİ TARTIŞMALARIN KRİTİĞİ THE CRITIQUE OF THE DISCUSSIONS THAT DONE ABOUT ADAM'S PROPHETHOOD

Dr. Öğretim Üyesi, Maşallah TURAN

Mardin Artuklu Üniversitesi, masallahturan25@gmail.com

ÖZET

Son zamanlarda, giderek yaygınlaşmaya başlayan bir tarzda Hz. Âdem'in peygamber olmadığı konusu gündeme getirilmektedir. Bu bağlamda ileri sürülen fikirlerin her zaman art niyet barındırdığını söylemek mümkün görünmemekle birlikte, söz konusu iddiaların arka planının tamamen boş olduğunu zannetmek de çok gerçekçi olmasa gerektir. Başka bir deyimle sözü edilen iddiaların arka planının irdelenmesi, bizce toplumsal bir beklentiye cevap verme konusunda önemli bir eksikliği giderecektir.

Günümüzde, bu türden iddiaları daha çok gündeme taşıyan Mustafa İslamoğlu ve Bahaeddin Sağlam gibi kimi yazarlar, insanların, ilk dönemlerde toprakla iç içe hayvanî bir hayat geçirdiği, hayvanî/beşerî dönemden insanî döneme geçişin, uzun bir zaman aldığı varsayımından hareket etmektedirler. Bu savdan hareketle Nuh döneminin, din ve vahyin insanlıkta ilk görüldüğü dönem olduğu neticesine varmaktadırlar. Bu iddia sahiplerine göre Hz. Nuh döneminde bilinç gelişmiş, insanlık vahyi anlayacak seviyeye gelmiştir. Dolayısıyla insanlık içinde Nuh'a kadar beşer peygamber yoktur.

Hiz. Âdem'in, yaygın olarak kullanılan anlamıyla peygamber olmayabileceğini dile getiren araştırmacılardan birisi de *Kur'an'da Hiz. Nuh'un Toplumsal Islah Çabaları* isimli kitabın yazarı Murat Kayacan'dır. O, konu hakkında şöyle bir değerlendirmede bulunmaktadır: "Ahiret sahnelerinden birinin anlatıldığı bir hadiste Nuh için, 'Ey Nuh! Sen ilk resulün, (Buhari, Enbiya 3, Müslim, İman 327) denileceği ifade edilir ve buna uygun olarak ilk nebinin Hiz. Nuh olduğu söylenmektedir. İdris peygamberin ondan önce peygamberlik görevini yerine getirdiği konusu ihtilaflıdır. Hiz. Âdem'in nebiliği, "çocuklarını terbiye" gibi düşünülürse o zaman bu hadisin Kur'an ile uyumlu olduğu söylenebilir."

Hâlbuki aynı yazar, başka bir değerlendirmesinde, Hiz. Nuh'un şükrü çok olan, her durumda Allah Teâlâ'ya hamd eden bir kul ve Allah Teâlâ'nın seçtiği kimselerden olduğunu belirtir ve şu ayet-i kerimeye atıfta bulunur: "*Allah Âdem'i, Nuh'u, İbrahim ailesini ve İmran ailesini seçti ve âlemlere üstün kıldı.*" (Al-i İmran 3/33) Yazar, ayeti verdikten sonra şöyle bir çıkarımda bulunur: "Hiz. Nuh'un seçilmesi, ona nübüvvet ve risaletin verilmesiyle ilişkilidir."

Eğer söz konusu ayette bahsedilen seçilme, Nuh için nübüvvet ve risalet verilmesiyle ilişkili ise aynı ayette geçen ve Nuh'tan önce zikredilen Âdem için neden nübüvvet ve risalet verilmesiyle ilişkili olmasın? Aynı ifadede geçen seçilmeyi birisi için peygamberlik delili kabul ederken, diğeri için kabul etmemek bir tutarsızlık anlamına gelmez mi?

İşte bu türden gözlemlenebilen tutarsızlıklar ve çelişkilerin kritize edilmesi, irdelenmesi, konunun sağlam bir zeminde ele alınmasına katkı sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Âdem, Yaratılış, Beşer, İnsan, Nebî, Resûl.

ABSTRACT

Lately, in a way that has become increasingly popular, the subject that Hz. Adam is not a prophet is brought to the agenda. Though it is not possible to say that the ideas put forward in this context always have malevolence, it is not too academic to assume that the background of the claims from the beginning is completely empty. In other words, the examination of the background of such claims will meet a very important need in responding to a social expectation.

Nowadays, some authors such as Mustafa İslamoğlu and Bahaeddin Sağlam, who are more interested in such claims, act on the assumption that people have had a long period of transition from the animal period to the humankind through an animal life in the first period. Moving from this thesis, they say that the period Noah was 'the first time religion and revelation were sent to humans'. According to the proponents of this claim, consciousness developed in this period, humanity has come to the level of understanding the revelation. Therefore, there are no prophets in humanity up to Noah.

One of the researchers who said that Adam may not be a prophet in general terms is Murat Kayacan, the author of the book titled "Noah's Social Reclamation Efforts in the Qur'an". He considers: "In a passage narrated by one of the stages of the Hereafter, it is said that Noah is the first prophet, and there is debate that the prophet Idris fulfilled his prophethood before Noah." If Adam's prophethood is thought of as "educating his children", it can be said that this information is compatible with the Qur'an.

Nevertheless, the same writer, by making a different assessment, says that Nuh is a very sincere person, praised by Almighty Allah, loved by Almighty Allah in all circumstances. Then he quotes the following verse: "*God has chosen Adam, Noah, the family of Abraham and the family of the Imran as superior in the world*" (El-i Imran 3/33). After giving the verse, he has an inference like this: "The election of Hz. Noah is related to the giving of prophethood"

If the election mentioned in the Holy Qur'an is related to the giving of prophethood to Noah, why is not it related to the prophethood given to Adam who mentioned in the same verse before he?

The criticism of evaluation of contradictions that can be observed in this way will contribute to a healthy understanding of the subject.

Key words: Adam, Creation, First Man, Human, Prophet, Messenger.

KUR'AN'DA "CÂHİLİYYE" KAVRAMI

Dr. Öğretim Üyesi, Maşallah TURAN

Mardin Artuklu Üniversitesi, masallahturan25@gmail.com

ÖZET

Bilindiği gibi "Câhiliyye Çağı", Arapların İslam öncesi dönemine yani putperest inancına, zihinsel sapmalarına, taassubuna, zulüm ve barbarlığına, vahşet ve kabalığına, merhametsizliğine, güçlünün haklı olduğu felsefesine ve psiko-sosyal hastalıklarına işaret eden bir kavram olarak kullanılmaktadır.

"Câhiliyye" kavramı böyle geniş bir zaviyeden tahlil edildiğinde, İslamiyet'ten önceki Araplara neden Câhiliyye Arapları dendiği daha net bir şekilde anlaşılabilir olacaktır. Aksi takdirde edebiyat sahasında kıymetli şiir örneklerini miras bırakan ve secîli konuşma alanında adeta zirve dönemlerini yaşayan Cahiliye Arapları'nın neden bu şekilde isimlendirildikleri, yeterince anlaşılmaktan uzak kalacaktır.

Demek ki burada kastedilen şey, salt anlamda bir bilmezlik, yalın haliyle bir cahillik değildir. Aksine Yaratıcı tarafından gönderilen hak dinin itikadî, hukukî, toplumsal veya bireysel ahlakî ilkelerine aykırı bir hayat tarzını, alternatif bir yaşam biçimini benimsemeleri vurgulanmaktadır.

Etimolojik olarak sınaî bir mastar olan Câhiliyye kavramının türetildiği "c-h-l" kökü, bilgisizlik anlamının yanında, zorbalık manasını da içeren bir kullanıma sahiptir. Ancak sonraları bu kökten gelen kelimeler daha yaygın bir şekilde bilmezlik ve tanımazlık manasında kullanılmıştır. Dolayısıyla bu yönüyle cehl/cehalet kelimesinde bir anlam daralması yaşandığını belirtmekte fayda vardır.

Câhiliyye kavramının Kur'an-ı Kerim'deki kullanımları itibariyle taşıdığı vurgular, sosyal hayatta görülebilen yansımalarıyla birlikte değerlendirildiğinde dikkat çekici bir özellik arz etmektedir. Sözü edilen kavram, Kur'an'da dört yerde şu tamlamalarla beraber kullanılmaktadır: Zannu'l-cahiliyye, Hukmu'l-cahiliyye, Teberrucu'l-cahiliyye ve Hamiyyetu'l-cahiliyye. Buradan anlaşılabilir ki, "Cahiliyye" kelimesine güçlü bir bağlantı ile izafe edilmiş olan zan, hüküm, teberruc ve hamiyet kelimeleri aynı zamanda cahiliyye döneminin temel karakteristik yapısını dair önemli ipuçları vermektedir.

Bu ayetler, surelerde yer aldıkları sıra itibariyle şunlardır:

"Sonra o kederin (Uhud yenilgisinin) ardından (Allah), üzerinize içinizden bir kısmını örtüp bürüyen bir güven, bir uyku indirdi. Bir kısmınız da kendi canlarının kaygısına düşmüştü. Allah'a karşı cahiliye zannı gibi gerçek dışı zanda bulunuyorlar; "Bu işte bizim hiçbir dahlimiz yok" diyorlardı." (3 Âl-i İmran, 154) Dikkat edilirse, bu ayette Uhud savaşının sonlarındaki mağlubiyet sebebiyle, nifak şeklinde ortaya çıkan, inanca dair önemli bir zihinsel hastalığın tahlili yapılmaktadır.

“Evlerinizde oturun. Önceki cahiliye dönemi kadınlarının açılıp saçıldığı gibi (teberrüce’l-cahiliyye), siz de açılıp saçılmayın.” (33 Ahzâb, 33) Kur’an’daki tertibi itibariyle ikinci sırada yer alan bu ayette ise sosyolojik ve toplumsal zaaflara dikkat çekilmektedir.

“Hani inkâr edenler kalplerine taassubu, cahiliye taassubunu (hamiyyete’l-cahiliyye) yerleştirmişlerdi. Allah ise, Peygamberine ve inananlara huzur ve güvenini indirmiş ve onların takva sözünü tutmalarını sağlamıştı.” (48 Fetih, 26) Bu üçüncü ayette ise fertlerin psikolojik zaaflarına dönük önemli bir uyarı söz konusu edilmektedir.

“Onlar hâlâ cahiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Kesin olarak inanacak bir toplum için, kimin hükmü Allah’ınkinden daha güzeldir?” (5 Mâide, 50) Tertip itibariyle son sırada yer alan bu ayette ise son bir merhale olmak üzere idarî konulara, sosyo-politik problemlere ve onların çözüm yollarına işaret edilmiş olmaktadır.

Ayetlerin tertibinden hareketle şöyle bir çıkarımda bulunmamız mümkün görünmektedir: En öncelikli konu, inanç ve itikadın net ve katıksız bir şekilde zihinlerde, kalplerde yer edinmesini sağlamaya çalışmak olmalıdır. İkinci olarak, “zararı uzaklaştırmak, faydayı sağlamaktan önce gelir” ilkesinden hareketle, toplumdaki herkesi ilgilendiren konularda imkân ölçüsünde ve güzellikle bir takım iyileştirmeler yapmak esas olmalıdır. Üçüncü merhalede, bireylerin genel anlamda yaşadıkları psikolojik sorunları, hak dinin öğretileri doğrultusunda tedavi edecek yöntemler geliştirilmesi gerekliliği işlenmektedir. İnanç sağlam bir şekilde öğretilikten ve psiko-sosyal problemler temel inanç ilkeleri doğrultusunda tedavi edildikten sonra son merhalede idarî ve siyasî bağlamı ilgilendiren konulardaki düzenlemeler gözden geçirilmeli, zulüm ve haksızlık konusu olan uygulamalar ortadan kaldırılmalıdır. Ancak böyle bir aşamalı ıslah ile toplumsal huzur yakalanabilir.

Son bir husus olarak vurgulamak gerekir ki, İslam öncesi döneme isnat edilen câhiliyyenin, günümüzde, İslam’ın temel öğretilerine zıt olan inanışlar-eylemler için de kullanılması mümkündür. Zira Kur’anî yöntemde asıl olan şahısların bizzat kendilerinin eleştirilmesinden ziyade, onların inanış ve davranışlarının eleştiriye konu yapılmasıdır. Öyleyse aynı inanış ve davranışta bulunan herkes, aynı uyarılara muhatap olduğunun bilincinde olmalıdır. Buradan hareketle câhiliyye kavramının, sadece bir dönemle sınırlı olmadığı benzer hayat tarzlarına ve yaşam biçimlerine sahip olan herkesi kapsamına almış olabileceği gözden kaçırılmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: İnanç, Sosyal Hayat, Kişisel Hayat, İdarî-siyasî Hayat.

ERKEN CUMHURİYET TÜRKİYE’ SINDE KAMUSAL YEŞİL ALAN’IN ÜRETİMİ

Arş. Gör., Abdullah ÇİĞDEM
Karadeniz Teknik Üniversitesi, abdullahcigdem1@gmail.com

Doç. Dr., Tuğba DÜZENLİ
Karadeniz Teknik Üniversitesi, tugbaduzenli@gmail.com

Doç. Dr., Serap YILMAZ
Karadeniz Teknik Üniversitesi, serapciveleks@gmail.com

ÖZET

Erken Cumhuriyet Türkiye’inde kent planlamasında batı kentinden farklı olarak bir örnek ile yola çıkıldığı görülmektedir. Bu noktada maalesef “örnek” olarak kabul edilen Avrupa kentinin kendine özgü bir oluşum süreci ve aktörleri olduğu göz ardı edilmiştir. Önceleri Türkiye açısından amaç, Batı kentlerinin bir benzeri haline gelme süreci olmuştur. Geç Osmanlı döneminde başlayan değişim ve dönüşüm yönündeki eğilim, Erken Cumhuriyet döneminde boyut atlayarak kentsel planlama açısından devletin resmi politikası olmuştur. Bu noktada park alanlarının oluşturulması süreci ideolojik araç olan ile halka faydalı amaç olan mekânın kesişiminde önemli bir örnek olarak karşımıza çıkmaktadır. Gürkaş’a göre: “Parkların şehir içindeki konumları Cumhuriyet kentinin imajını güçlendirecek şekilde seçilmiştir. Örneğin, genellikle kentin tek ana caddesi üzerinde ve hükümet konağı ile içinde bir heykelin bulunduğu kent meydanının hemen yanında yer almaktadırlar.” Bu sayede devletin kentsel imajının parkla yakından ilişkili olduğu söylenebilir. Aslında Cumhuriyet ideolojisinin, Türk insanı için yeni bir kimlik üretmeyi hedeflediği görülmektedir. Bir bakıma Osmanlı’nın son dönemlerinde devlet yapısının modernleşmesine odaklanan iktidarın halkı biçimlendirmek için uğraştığını söyleyebiliriz.

Erken Cumhuriyet dönemi parkları da bu ideolojik amaçların etkisinde şekillenmiştir. Gerçekte park sadece var olması uygun bulunan, istenilen bir eleman olmuştur. Yani mimari ve tasarımsal açıdan sorun olup olmaması ve önemi ikinci planda kalmıştır. İhtiyaç olmayan doğal çevresi bulunan kentlerde dahi yapılması parkın bir amaç değil araç olarak kullanılması, o mekânı herkese tanıtmak, “kabul ettirmek” ve bir “kültür inşası”nın parçası olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla genel olarak yeşil alanlar da araçsallaştırılmış ideolojik kurgunun bir elemanı olarak kent sahnesinde fiziksel karşılığını bulmuştur. Artık ideolojinin vermek istediği mesajlar için önemli olan parklarda, kullanım değeri ikinci sırada kalmıştır. Mimarlığın, tasarım bilgisinin ne söylediği yönetim için benzer şekilde çok önemli olmamıştır.

Bu çalışmada Erken Cumhuriyet Türkiye'sinde kamusal yeşil alanın ortaya çıkışı, yeşil alanları oluşturan aktörler ve arka planında yatan ideolojik boyutları üzerinden özellikle parklar ve üretimleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Erken Cumhuriyet, Batılılaşma, kamusal yeşil alan, park, park kültürü

OSMANLI İSTANBUL’UNDA YEŞİL ALAN KULLANIM PRATİĞİNİN DEĞİŞİMİ

Arş. Gör., Abdullah ÇİĞDEM
Karadeniz Teknik Üniversitesi, abdullahcigdem1@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Doruk Görkem ÖZKAN
Karadeniz Teknik Üniversitesi, dorukgorkemozkan@gmail.com

Arş. Gör., Duygu AKYOL
Karadeniz Teknik Üniversitesi, duyguakyol@ktu.edu.tr

ÖZET

Osmanlı İstanbul’unda 18. Yüzyıl başlarına kadar yapı sayısının artması dışında bir kentsel yapıya müdahale girişim amacı olmamıştır. Kentsel yapı kendisini sürekli olarak yeniden üretir fakat kapsamlı bir başkalaşıma uğramaz. Yani gelişimin bir bakıma niteliksel değil niceliksel olduğu söylenebilir. Kente bütüncül bir müdahalenin olmadığı Osmanlı geleneksel dünyasında Kağıthane düzenlemeleriyle yeni bir döneme adım atılır. Kağıthane düzenlemesi, birçok düzeyde anlaşılması gereken genel bir yaklaşım değişikliğini somutlayan bir uygulamadır. Tanyeli’ye göre bu bölgede Türk sınıfı için oluşturulan yazlık evler “sahte banliyöleşme” hareketi olup batılı bir kaynağa değil Konya ve Kayseri gibi Anadolu şehirlerinde uygulanan yerel bir kültüre dayanır. Fakat Sadabad uygulamasında görüleceği üzere planlama sürecinde batılı bilgi temelleri de işin içerisinde yer alır. Yirmisekiz Mehmet Çelebi’nin Fransız mimarisi ile ilgili gözlemlerinde yorumla anlaşılacağı üzere doğaya müdahalenin oluşturduğu etki sadece bir “güzellik” kalıbı ile tanımlanamayacak, aynı zamanda teknolojiyi, siyasal gücü simgeleyen araçlardan birisi olacaktır. Bu doğrultuda Osmanlı da mesirenin anlamı ve fiziksel biçimi değiştirilmesi durumu gündeme gelmiştir. Sadabad da gerçekleştirilen dere ıslahı çalışmalarında, dere eski yatağından alınarak iki tarafı mermer rıhtımlı bir kanal şeklinde düzenlenmiştir. Dönemin ünlü ozanı Nedim’in “Cedvel-i Sîm” (Gümüş Kanal) olarak adlandırdığı kanalın suları, iki set üzerinden kaskadlar halinde akıtılarak 1100 m.lik düz bölümünün bitiminde bir havuzda toplanmıştır. Öte yandan Fransız bahçelerinin ana koşulu olan simetrik düzenleme içinde olmaması, dahası inşa edilmiş bir havuz değil, derenin düzeltilmiş bir parçası olması, çağlayanlar ve doğal çizgisini koruyan havuzdan sonra suyun kendi akışına bırakılması, doğaya çok ölçülü bir müdahaleyi biçimlendirmektedir. Bu açıdan Sadabad’da su ögesinin kullanılması basit bir kopya değil, özgün bir yorum olarak görülmelidir. Kağıthane düzenlemesinin kullanıma açılmasından sonra bir Avrupa gazetesinde yapılan yorum, biraz abartılı olmakla beraber, mesire alanının kullanılan halk için “huy ve zihniyet değiştirmişe benzer” gibi yorumda bulunmuştur. Gürkaş bu durumu: “bu kullanım biçimindeki değişikliğin nedeni devletin Kağıthane’de yaptığı mesire alanının oturularak değil dolaşılarak kullanılabilmesidir. Sonradan bu durum değişse de başlangıçta buraya gelenlerin amacının piknikten çok “gösteriyi” seyretmek olduğu söylenebilir” şeklinde açıklar. Bu açıdan Sadabad Osmanlı’da yeni bir kullanım pratiğini de üretmiştir.

Kent hem merkezi otoritenin varlığını her şeyiyle hissettirmesi isteğinin bir uygulama alanı hem de Avrupa’nın gözündeki Osmanlı imajının yeniden oluşturulması için bir sergi alanı olarak görülmüştür. Kentin anlamı değişmeye başlamıştır. Artık devletin, bir “prestij mücadelesi alanı” haline gelen kent mekânında Osmanlı’yı küçük düşürmeme çabası ortaya çıkmaktadır.

Devletin etkisi yalnız mekânda değil, kendi vatandaşlarının mekândaki davranışları üzerinde de uygulamak istediği görülmektedir. Örneğin, geleneksel mesire alanlarında cemaatin ahlaki normlarıyla işleyen ve denetlenen kurallar artık modernleşen toplumda devlet tarafından uygulanmaya başlamıştır. Bu nedenle belediye tarafından 1909 tarihinde halkın parkları kullanım biçimini ve parklarda uyulacak kuralları anlatan bir yasa çıkartmıştır.

Bu çalışmada Lale devri ve sonrasında “batılılaşma” adımları doğrultusunda değişim isteği ve eğilimi içerisine giren Osmanlı’da halkın yeşil alanı kullanım pratiği mekanların değişimi ve dönüşümü ideolojik arka planı kapsamında araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Modernleşme, yeşil alan, millet bahçesi, park, sadabad

ANADOLU KÖY YAŞAMINDA ÖNEMLİ BİR SEMBOL “KARA DAM”

AN IMPORTANT SYMBOL OF RUSTIC LIFE IN ANATOLIA “BLACK ROOF”

Dr. Mutlu ÖZGEN
mutluozgen@yahoo.com

ÖZET

Anadolu’da köy mimarisi, köylünün yıl boyunca ürettiğini muhafaza edebileceği, üretime devam edeceği ve ürettiğini değerlendirebileceği şekilde dizayn edilmiştir. Üretime dayalı yaşam biçimi, Anadolu’da köy mimarisini şekillendiren en önemli etken olmuştur. Bu sebeptendir ki, köy evlerinin her bölümünün ayrı bir işlevi ve hikayesi vardır. Anadolu’da “Kara Dam” olarak da bilinen kerpiç evlere işlevini, kimliğini ve ismini veren yegâne unsurun adı damdır. Halk mimarisi terimi yerine, “köy mimarisi” terimini kullanan Abdullah Ziya’da, “köyün mimarı isimsizdir. Köylünün mektebi tecrübesidir. Köy mimarı sanatkâr köylü hem mimar hem usta hem amele hem malzeme yapıcısıdır. Köylüye başka diyarlardan yapı malzemesi getirmezsiniz, ona Ankara’da oturup Erzurum için çizilen bir planı tatbik ettiremezsiniz” ifadeleri ile aslında köy mimarisini belirleyen en önemli dinamiğin, köylünün üretim odaklı sürdürdüğü yaşam biçimi olduğuna işaret etmektedir. Bu sebeple, şehirdeki evler yaşamak ve oturmak için, köydeki evler ise üretim ve ürettiğini değerlendirmek için tahsis edilmiş gibidir. “Tarlada ve bostanda yetişen, kerpiç evin damına uğramadan evin mutfağına girmez” düşüncesi, Kerpiç evlerin damlarını tarla ile mutfak arasında önemli bir geçiş alanı yapmıştır. İmece usulü yapılan üretimin adresi konumundaki damlarda, yılın belirli zamanlarında (ağustos-eylül) köyün beslenme alışkanlıkları sergilenir. Beyaz çarşaflar üzerine dökülen kışlık tarhanalardan, kurutmalık olarak hazırlanan ve Halep adı verilen dolma biber ve patlıcan kurusuna, kırmızı acı biberden domatese, hoşafılık olarak kurutulan erik, vişne, kayısı ile bu meyvelerin şirasından elde edilen pestiller, kerpiç evlerin damlarında adeta görücüye çıkar. Yalnızca yiyecekler değil köylünün kış boyunca yakacağı tezeğin de imece usulü yapılarak dökülüp ve kurutulduğu yerin adıdır dam. Köylü için dam, aynı zamanda helalleşme alanıdır. Bir başka ifade ile, gideni uğurlama geleni ise karşılama yeridir. Evlenen genç kızın baba evinden, saç saçılarak uğurlandığı yerdir dam. Koca evine ise, bereketiyle uğuruyla gelsin düşüncesiyle damat tarafından üzerine saç saçılan yerdir. Kimi bölgelerde ise, damat gelinin duvağı üzerine damdan elma atarak onu karşılar. Köy yerinde dam aynı zamanda iletişim aracıdır. Megafonun olmadığı dönemlerde köyde konum olarak en yüksekte olan evin damına çıkılarak köyü ve köylüyü ilgilendiren cenaze, hacca uğurlama yemeği, köye gelen doktor gibi pek çok konunun duyurusu sesi gür bir kişi tarafından yapılır. Damın iletişim aracı olarak kullanıldığı uygulamalardan bir diğeri ise, geçiş dönemi uygulamalarıdır. Köy yerinde dam üzerine dikilen bayrak, düğünün resmen başladığının köylüye ilanı olarak kabul edilir. Dam aynı zamanda önemli ritüeller için gözetleme alanı olmuştur. Özellikle Alevi köylerinde cem törenlerinin yapıldığı evin damına gözlekçi çıkarak, ritüelin kesintiye uğramadan yapılması için etrafı gözetler. Dam aynı zamanda köydeki kadınların sosyalleşme alanı olarak toplanma ve sohbet alanıdır. Hem el işlerini yaparken hem de çaylarını demleyip içtikleri bir tür açık hava kadın kahvehanesidir. Anadolu’da en yaygın halk inancı uygulamalarından biri olan Ay ve güneş tutulduğunda tenekenin çalındığı yer, yine damdır. Tokat Zile’de yaşayan Anşa Bacılı Beydili Sıraç Türkmenlerinde, Ficek bayramlarında dam etrafına konulan taşların altında böcek aranır. Kavurga kavrulurken ocaktaki neneye mâni damdan söylenir. Kerpiç evlerin damları, Türk

halk kültürünün önemli unsurlarından biri olan türkülere atasözlerine ve manilere de tema oluşturmuştur. Mimari bir unsur olmanın ötesinde kerpiç evlerin damı, Anadolu'daki köy ve köylüler için çok yönlü bir paylaşım ve iletişim alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Yakın tarihimize kadar da bu özelliğini koruyarak devam ettirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Köy Mimarisi, Halk Kültürü, Kara Dam, Kerpiç Ev, Halk Ekonomisi, Halk Hayatı.

ABSTRACT

Rustic architecture in Anatolia is designed to be utilized to keep whatever the villager has produced within that year, to continue produce more and use whatever the villager has produced. Production based life style is the most important factor shaping the rustic architecture in Anatolia. Therefore, every section of country (village) house has a different function and story.

Unique element which gives adobe houses their function, identity and name is roof and it is known as "Black Roof" in Anatolia. Abdullah Ziya who uses "rustic architecture" term instead of folk architecture says "architect of village is nameless. Villager's school is his/her experience. Artist villager architect is his/her own architect, construction foreman, laborer and mixer. You can't make villager to bring construction materials from other places, you can't make a villager living in Ankara to carry out plan designed for Erzurum" and indicates that the most important dynamic specifying the rustic architecture is in fact villager's production based life style. Therefore, city houses are for residence and country houses are for supporting production and utilizing products. "Whatever grows in field and garden doesn't enter into kitchen before dropping on adobe house's rooftop" thinking made adobe house rooftop an important stop between field and kitchen. Rooftop is a destination for co-op farming. Feeding habits of village are on display at certain times of year (August-September). From winter tarhana poured on white sheets to dried eggplant and bell pepper named Aleppo, chili pepper, tomato, dried plums, sour cherries, apricots and dried fruit roll-ups made of such fruits make their debut on adobe house rooftop so to say. Rooftop is not only place for food but also place for cow dung cakes which will be used as fuel in winter collected to be piled and dried on. For villager rooftop is also a place to say goodbyes. In other words, it is a place to see people off and greet people. Young bride is seen off from family home by scattering her hair from rooftop. Bride's hair is also scattered on groom's house's rooftop for blessing and benediction. In some regions, groom greets bride by throwing apple from his rooftop over her veil. In villages rooftop is also a communication instrument. In times when there was not any megaphone a person with a fine strong voice used to go up to the roof of the highest house in the village and make announcements about several issues concerning villagers such as funerals, send-off to pilgrimage dinners, a doctor arriving to village. Another practice which rooftop is used as a communication instrument is transition period practices. Planting a flag on a rooftop in a village means wedding reception officially commenced. Rooftop is also observation post for important rituals. Especially in Alevi villages an observer goes up to the roof of the house where gathering (cem) rituals are held and observes around in order to make sure ritual is done uninterrupted. Rooftop is also an assembly and conversation area for socializing for women of village. It is like an outdoor coffeehouse for women where they can brew and drink their teas while they do handicrafts. One of the most common folk belief practices in Anatolia is beating tin cans on rooftops during solar and lunar eclipses. Anşa Bacılı Beydili Sıraç Turkmen living in Tokat Zile look for beetles under rocks placed around rooftops in Ficek holidays. While roasted wheat, corn or chickpea is cooked on cooker a poem is sang to granny from rooftop.

Adobe houses' rooftops also provides a theme for one of the most important elements of Turkish folk culture folk songs, ballads, proverbs and folk poems. Beyond being just an architectural element adobe house's rooftop is also a multi-faceted sharing and communication area. It has maintained this characteristic until very recently.

Key Words: Rustic Architecture, Folk Culture, Black Roof, Adobe House, Classic-Folk Economy, Folk life.

CUMHURİYETİN İLK YILLARINDA AMERİCAN BOARD'UN TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLERİ

Prof. Dr., Mehmet OKUR

Karadeniz Teknik Üniversitesi, okur25@yahoo.com

Dr., Hazel KUL

Hacettepe Üniversitesi, hazel_cool@hotmail.com

ÖZET

Değişik etnik köken ve dini inanca sahip unsurların bir arada yaşadığı Osmanlı Devleti, geniş toprakları ve stratejik konumuyla sömürgeci devletlerin ele geçirmek istedikleri bir ülke olmuş, kurdukları misyoner teşkilatlarıyla nihai hedeflerinin alt yapısını kurmuşlardır. Azınlıklara tanınan geniş haklar ile yabancı devletlere verilen kapitülasyonlardan başka Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu siyasî ve ekonomik bunalım ise misyoner faaliyetlerinin kolayca kökleşmesine zemin hazırlamıştır. Bu misyoner guruplarının en etkililerinden birisi de Amerikan Board olarak isimlendirilen ve 1810'da Boston'da kurulan *American Board of Commissioners for Foreign Missions* teşkilatıdır.

ABC FM ya da Amerikan BOARD olarak da adlandırılan ve 1819'dan itibaren Türkiye'ye de nüfuz eden bu teşkilat Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Hristiyan unsurları Amerika'nın uluslararası ticaret ağına eklememesini sağladığı gibi onların bağımsızlık yönündeki isyan girişimlerini de açtıkları kiliseler, çeşitli düzeyde eğitim kurumları, yayınladıkları kitaplar, dergiler ve gazetelerle etkili bir şekilde desteklemiştir. Osmanlı İmparatorluğu'ndaki milliyetçi isyanlarda ve sunî bir takım yeni devletçiklerin oluşmasında önemli rol oynayan American Board ve diğer misyoner örgütleri faaliyetlerini Cumhuriyet döneminde de sürdürmek istemişler ancak artık ne bu faaliyetlerinin dayanağı olan dinî-etnik unsur ne de yeni siyasî rejim buna imkân vermemiştir.

Buna rağmen American Board teşkilatı politika değişikliğine giderek yeni duruma hemen ayak uydurmuştur. Kendi ifadeleriyle yeni dönemde takip edecekleri eğitimin adını "ahlaki eğitim" olarak nitelendirip, Hristiyan düşünce ve yaşam temelini esas alan prensipler öğrencilere aktarılacaktır. Ayrıca yeni dönemde izlenecek politikada evrensel değerler ve insan haklarına özel bir önem verilmişti ki bu düşünceyle de ABD sempatisi yerleştirmek hedeflenmişti. Şüphesiz American Board'un Türkiye'deki faaliyetlerine devam kararı almasında Türk halkının bu teşkilatın, imkânları bir hayli geniş ve kaliteli eğitim veren okullarından yararlanma konusundaki istekli tutumları da etkili olmuştur.

21-23 Aralık 2018 tarihleri arasında Mardin'de düzenlenecek olan *4. Uluslararası Kültür ve Medeniyet Kongresi'ne* sunmak istediğimiz bu bildiriye American Board'un Osmanlı dönemindeki faaliyetleri genel olarak değerlendirilmekte, Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki çalışmaları ise ayrıntılı bir şekilde irdelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, American Board, Misyoner, Eğitim

1990 SONRASI YAŞANAN KRİZLERİN TÜRKİYE EKONOMİSİ ÜZERİNE ETKİLERİ VE KRİZLERE KARŞI UYGULAMAYA KONULAN POLİTİKALAR

Prof. Dr. Ali Yılmaz GÜNDÜZ
İnönü Üniversitesi, ali.gunduz@inonu.edu.tr

ÖZET

Globalleşen dünyada ülkeler eskisinden çok daha fazla ekonomik ve ticari ilişkiler içerisinde. Uluslararası ticaret hareketleri, sermaye hareketleri ve emek mobilitesi çok yoğun bir hal almıştır. Ticaret ve sermaye hareketlerindeki bu artış da krizlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. 1990'ların başında sermaye hareketleri dünya GSYİH'sına oranı %10 iken 2000 yılının sonunda %30'ların üzerine yükselmiştir. Ekonomik kriz, ülke ekonomisinde aniden ortaya çıkan finansal sebepler, bankacılık sektöründe yaşanan sorunlar ve çeşitli belirsizliklerden kaynaklanmaktadır. Ekonomik kriz, iç veya dış kaynaklı olarak ani ve beklenmedik biçimde ortaya çıkarak iş sektörlerine, firmalara ve ülke ekonomisine büyük zararlar vermektedir. Ekonomik krizler üretimde ve fiyatlar genel seviyesinde hızlı düşümlere sebep olarak ülke işsizlik oranını ciddi bir biçimde etkilemektedir. Firmaların birer birer kapanmasına ve işçi ücretlerinin de düşmesine neden olmaktadır. Ayrıca, sermaye piyasası ve bankacılık sektöründe de çöktürlere yol açmaktadır. 1990'lı yılların başında görülen finansal krizler tüm ülkelere yayılarak bütün dünyayı etkisi altına almıştır. Türkiye ise en çok 1994 ve 2001 yıllarında yaşanan krizlerden etkilenmiştir. Bu krizler ülke ekonomisinde kamu açıklarına neden olarak bütçe denkleğinin bozulmasına ve enflasyonunun artmasına neden olmuştur.

Bu çalışmada 1990 sonrası yaşanan krizlerin Türkiye ekonomisi üzerine etkileri ve krizlere karşı alınan hükümet önlemler ve politikaları üzerinde bilgi verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Ekonomik kriz, sermaye hareketleri, enflasyon ve dış ticaret açığı.

ABSTRACT

In a globalizing world, countries are in more economic and commercial relations than ever before. International trade movements, capital movements and labor mobility have become very intense. This increase in trade and capital movements causes crises to emerge. In the early 1990s, while the ratio of capital movements to world GDP was 10%, it increased to over 30% at the end of 2000. The economic crisis stemmed from the sudden financial problems in the country's economy, problems in the banking sector and various uncertainties. The economic crisis emerges abruptly and unexpectedly as a result of internal or external sources, causing great damage to business sectors, firms and the country's economy. Economic crises have a serious impact on the country's unemployment rate, leading to rapid declines in production and prices. They cause the firms to close one by one and the workers' wages to fall. It also leads to collapse in the capital market and banking sector. The financial crises seen in the early 1990s spread to all countries and brought the whole world under their influence. Turkey was the most affected by the crisis in 1994

and 2001. These crises led to public deficits in the national economy, leading to the deterioration of budget balance and an increase in inflation.

In this study, the crises after 1990 taken against the effects of the crisis on Turkey's economy and the government will try to provide information on measures and policies are.

Key words: Economic crisis, capital movements, inflation and foreign trade deficit.